SHEILA Mc NAMARA
dr SONG XUAN KE

MEDICINA CHINEZĂ TRADIȚIONALĂ

EDITURA VIVALDI

Ilustrația copertei: Theodor PETROȘANU

IMPRIMERIA

ARTA GRAFICA
Calea Șerban Vodă 133, S. 4, Cod 70517, BUCUREȘTI
Tel.: 336 29 11 Fax: 337 07 35

SHEILA McNAMARA
DR. SONG XUAN KE

Medicina chineză tradițională

În românește
de
Roxana POPESCU

Editura VIVALDI
București 2000

Pentru Angela Palmer, editorul meu
de la revista *Observer*, inspiratoarea și forța
călăuzitoare în scrierea acestei cărți.

NOTA EDITURII

Cei care doresc să urmeze tratamentele menționate în carte sunt sfătuiți să consulte un medic!

CUPRINS

Cuvântul autorului

Un vechi proverb chinezesc spune: „Cel ce este profesor fie și numai o zi îți va fi ca un părinte întreaga viață". Învățând și studiind MCT m-am bucurat de ajutorul mai multor profesori care de multe ori nu mi-au acordat numai zile din timpul lor, ci chiar săptămâni, încercând să-mi explice și să mă facă să înțeleg felul în care acționează acest străvechi și impresionant mecanism al medicinii chineze tradiționale.

Toți acești profesori s-au dedicat fără nici o reținere studierii MCT și sunt dornici să contribuie la recunoașterea și înțelegerea ei în Marea Britanie. Toți au avut sau au pacienți care sunt oricând gata să depună mărturie în privința eficacității tratamentelor MCT în vindecarea diverselor maladii. Ei împărtășesc speranța și credința că, o dată cu începutul noului mileniu, Estul și Vestul își vor uni forțele pentru a oferi omenirii un model medical universal mai puțin costisitor și cât mai accesibil fiecărui pacient.

Pentru generozitatea, bunăvoința și răbdarea de care au dat dovadă, aduc mulțumirile mele:

Doctorului Ruqui Chen, de la Centrul medical chinez, Manvers Chambers, din Bath

Doctorului Lorna Hsu, de la Școala postuniversitară Pui-Yong de Medicină chineză tradițională, din Londra, Ormistone Grove, 53 A., W 12 OJP

Doctorului Song Xuan Ke, de la Clinica de medicină chineză, Haverstock Hill, Londra NW6.

Doctorului Bernard Lee, din cadrul Asociației Fook Sang a specialiștilor în plante medicinale chinezești și acupunctură, Wokingham Road 590, Earley, Reading, Berks RG6 2HN.

Doctorului Shiming Lui (Profesor asociat în dermatologie, Tianjin), Centrul medical chinez, Manvers Chambers, Bath.

Profesorului Kanwen Ma, din cadrul Institutului de cercetări Wellcome, Londra.

Doctorului Weize Wang (Profesor asociat, specialitatea acupunctură, Tianjin), Centrul medical chinez, Manvers Chambers, Bath.

Specialistei în acupunctură Connie Dunne-Kirby, Pearman Street 20, Londra SEI 7RB.

Rămân profund îndatorată față de Catherine Martin ca și față de Clinicile Sino-europene din Bath și din China pentru ajutorul și amabilitatea dovedite cu nenumărate prilejuri, în special pentru că mi-au permis accesul în repetate rânduri în centrul medical. Aceeași recunoștință se îndreaptă către medicii și personalul medical din Tianjin First Teaching Hospital ca și către cei din cadrul Institutului pentru studierea cancerului, al Academiei de Științe medicale din Beijing.

Și nu în ultimul rând, recunoștința mea se îndreaptă către pacienții care au dovedit bunăvoință, permițându-mi să asist la consultații, să citesc fișele medicale și să folosesc aceste materiale ca și experiența trăită de ei, în speranța că și alți semeni ai lor vor beneficia de tratamentele oferite de medicina chineză tradițională.

Introducere

Sunt foarte numeroși cei care au auzit de medicina tradițională chineză. Cu ani în urmă, acest subiect s-a aflat de nenumărate ori pe prima pagină a ziarelor, fie vorbindu-se despre vindecări „miraculoase" sau despre pacienți care au fost intoxicați cu substanțe imposibil de identificat. Această carte își propune să evite extremismele și să aducă înaintea cititorilor o prezentare echilibrată.

Scopul meu îl constituie demistificarea acestui subiect ca și prezentarea în mare a obiectivelor și principiilor de bază ale MCT, a slăbiciunilor existente în acest sistem ca și a punctelor sale de rezistență. Cei care își vor da osteneala să citească despre acest subiect vor descoperi existența unui sistem perfect unitar, care recunoaște că trupul și mintea sunt absolut inseparabile și exercită o influență profundă una asupra celeilalte; proasta funcționare a unui organ atrage după sine disfuncții ale celorlalte componente ale sistemului; problemele interne vor prezenta simptome externe ce afectează ochii și epiderma, cavitatea bucală și auzul. MCT tratează nu doar o singură maladie, ci trupul ca pe un întreg.

Prima întrebare la care cititorii vor dori un răspuns va fi în mod sigur următoarea: „Poate acest gen de tratament să mă ajute pe mine?" Sper că cei interesați vor găsi o călăuză în paginile acestei cărți.

O serie întreagă de maladii sunt prezentate într-o listă întocmită alfabetic (Capitolul 13), tocmai pentru a veni

în ajutorul cititorilor. Informațiile cuprinse în această listă au fost adunate de către dr. Song Xuan Ke care, încă din copilărie, a studiat MCT și ulterior a ținut cursuri la Colegiul de medicină tradițională din Canton mai înainte de a practica medicina în Marea Britanie. Acest capitol explică, în termeni generali, cum se diagnostichează maladiile în MCT și indică plantele folosite în tratarea acestor maladii. Cititorii pot căuta în această listă simptomele maladiei care îi afectează și apoi, aflând cauzele ca și remediul acesteia, pot decide dacă tratamentul merită sau nu a fi încercat și de către ei. Totdeauna trebuie avut în vedere faptul că MCT privește în mod unitar trupul omenesc și tocmai de aceea nu există două cazuri identice.

Există numeroase prezentări ale istoricului unor cazuri studiate și pacienții vorbesc despre experiența lor proprie legată de MCT. Aceste prezentări de caz constituie munca de doi ani de cercetare, rezultatul unor îndelungi schimburi de opinii cu pacienți care au fost tratați de către diverși medici. Experiența pacienților occidentali, care în cea mai mare parte cer sfatul unui medic de MCT atunci când toate celelalte tratamente au eșuat, constituie un ghid deosebit de util pentru cei ce doresc să știe cât mai mult despre modul de funcționare a MCT mai înainte de a urma ei înșiși tratamentele tradiționale chineze. În capitolul 2 ca și în Apendice sunt prezentate istoricul și dezvoltarea MCT și este descris modul de lucru al medicilor intrați în legendă, cei care au dus la progresul MCT prin activitatea lor, care au condus experimente și au scris tratate medicale utilizate încă și în zilele noastre.

Pacienții care urmează tratamentul recomandat de un medic MCT pot găsi în această carte o schiță a teoriei

medicale ce stă la baza tradiției chinezești în acest domeniu. Sunt descrise diferențele marcante dintre medicina alopată și cea tradițională chineză, demonstrându-se modul în care fiecare organ este influențat de activitatea celorlalte și felul în care el influențează activitatea acestora.

Plantele utilizate de MCT sunt prescrise în funcție de zonele anatomice asupra cărora trebuie să acționeze în mod susținut. În capitolul 7 sunt prezentate o seamă de cunoștințe legate de plantele medicinale ca și o clasificare a acestora și a modului în care trebuie preparate.

Chinezilor le place nespus de mult să gătească supe și diverse preparate speciale care conțin ingrediente pe care ei le consideră nutritive și de mare folos în vindecarea bolilor. Citind capitolul 8 puteți afla câte ceva despre felul în care sunt privite alimentele ca și despre modul de echilibrare a meselor în China. Toți chinezii posedă cunoștințe legate de lumea plantelor, deși mulți dintre ei sunt extrem de sceptici atunci când vine vorba despre obiceiuri tradiționale. Cu toate acestea, sunt foarte puțini cei care neagă vechea zicală ce spune că mâncarea a fost primul medicament și, în multe case din Hong Kong și din China continentală, se servește *tang* (cuvântul chinezesc pentru supă) pentru că, pe lângă gustul delicios pe care îl are, acest tang posedă și calități curative.

Ca tot ceea ce are legătură cu psihicul și cu subconștientul, latura cea mai tainică a MCT o constituie *qi gong*. Acesta reprezintă un sistem al disciplinei fizice și mentale ce stă la baza MCT.

Acest sistem implică și exerciții de respirație care ajută dezvoltarea intelectului, a minții ca și a trupului, astfel încât cei care persevereazà în studierea lor pot simți existența propriului *qi* (se pronunță *chee*), forța, energia

ce străbate fiecare ființă vie și despre care medicii tradiționaliști gândesc că poate menține un trup sănătos sau îl poate ajuta să-și revină de pe urma unei suferințe. Această concepție reprezintă o veche și bine cunoscută idee filisofică a puterii pe care o are spiritul asupra materiei, privită din varianta chineză. În capitolul 9 ni se explică modul în care funcționează acest concept. Cititorii care doresc să-și îmbogățească cunoștințele în acest domeniu vor găsi o seamă de lucrări de specialitate pe această temă.

În secțiunea de la A - Z se acordă o atenție specială sterilității. Ca ziaristă, de-a lungul anilor am scris numeroase articole pe această temă și știu că există mulți oameni ce suferă sufletește din pricina acestei disfuncții. MCT adoptă o metodă cu totul deosebită față de această problemă, metodă care se pare că își dovedește eficiența în tratarea unor cazuri în care medicii occidentali nu au reușit să descopere cauzele specifice. Tratamentul acesta produce mult mai puțin disconfort decât cel aplicat de medicina occidentală și nu creează traume psihice, cum se întâmplă în unele intervenții realizate de medicina occidentală, cum ar fi, de exemplu, fertilizarea invitro. Este totodată mai puțin costisitor, deși poate dura și un an de zile; dar ca și în cazul diverselor tratamente occidentale ce utilizează tehnologie avansată, nici în cazul tratamentului aplicat de MCT nu există garanția succesului.

Unele ierburi utilizate de MCT în combaterea sterilității sunt adesea extrem de eficiente în ceea ce privește creșterea numărului de spermatozoizi. În această privință, MCT își dovedește eficiența și depășește rezultatele obținute de tehnologia avansată utilizată de medicii occidentali; astfel, orice cuplu fără copii, cuplu în care

cauza sterilității o constituie numărul mic de spermatozoizi, poate încerca metodele MCT, mai ales dacă în prealabil au fost făcute și teste clinice.

Acupunctura este una din cele mai cunoscute metode terapeutice ale MCT și pacienții occidentali s-au familiarizat cu ea mult timp înainte de a cunoaște tratamentele naturiste. Acest subiect este tratat pe scurt (în capitolul 10), deoarece este o parte integrantă a MCT și nu poate fi total trecută cu vederea, dar nu trebuie privită ca fiind mult mai des utilizată sau mult mai importantă decât tratamentele bazate pe folosirea plantelor care sunt mai puțin cunoscute și înțelese. Foarte adesea doctorii utilizează ambele metode terapeutice. Cititorii care doresc să afle mai multe informații despre acupunctură și moxacombustie (în formele sale cele mai simple aceasta implică arderea pe acele pentru acupunctură a unor mici mănunchiuri de plante uscate aparținând unor anumite specii, în vederea amplificării efectelor terapeutice ale acupuncturii) pot studia lucrări care tratează în amănunt acest subiect.

În prezent, în Marea Britanie există peste 600 de clinici în care se practică MCT și câteva colegii în care se studiază MCT atât teoretic, cât și practic și în care învață un număr tot mai mare de studenți britanici. Medicina chineză este complementară în sensul cel mai strict al cuvântului. Forța sa provine tocmai din acele zone ale medicinii moderne care se dovedesc a fi cele mai puțin eficace. Dacă a fost prezentată adesea ca producând „vindecări miraculoase", acest lucru se datorează tocmai faptului că înregistrează succese în cazurile în care tratamentele medicinii moderne au eșuat sau nu au înregistrat rezultatele scontate.

MCT nu are nici o legătură cu magia și niciodată nu

este lipsit de importanță să amintim acest lucru. Și ea are limitele sale și înregistrează eșecuri asemenea medicinii alopate.

Medicamentele utilizate de MCT au și ele efecte secundare dacă nu sunt prescrise de medici specializați în domeniu. Au existat dezbateri pe tema aceasta în numeroase publicații medicale, în care erau prezentate cazuri ale unor pacienți ce acuzau afecțiuni ale ficatului datorate plantelor utilizate în tratamentele pe care le urmaseră. În ultimii ani, în Europa, au fost înregistrate cinci decese datorate unor ceaiuri pentru „slăbit" sau folosirii unor plante ce nu fuseseră prescrise de medic.

Dacă facem o comparație cu tragediile datorate utilizării medicamentelor de sinteză, aceste cazuri nefericite pot părea insignifiante ca număr. Ori de câte ori au ocazia, medicii care practică MCT scot în evidență faptul că tratamentele prescrise de ei au o vechime de mii de ani și au fost testate de-a lungul istoriei umanității. Întâmplările nefericite cauzate de decesul pacienților sunt comune lumii medicale deoarece totdeauna vor exista oameni care suferă de alergii foarte rar întâlnite și care pot prezenta reacții absolut imprevizibile față de anumite tratamente, cum sunt cele cu penicilină sau diverse tipuri de anestezice.

În prezent, în Europa, mii de pacienți au experimentat și au beneficiat de tratamentele oferite de MCT. Aceștia fie s-au vindecat de boli considerate incurabile, fie au constatat că starea lor s-a ameliorat în urma tratamentelor aplicate de medicii ce practică MCT. Medicina chineză nu poate vindeca scleroza multiplă, dar pare capabilă să țină sub control efectele cauzate de această maladie, cum ar fi tulburările de vedere, incontinența urinară, stările depresive și durerile permanente. Trata-

mentul acupuncturii aplicat imediat sau curând după un atac cerebral poate grăbi și asigura refacerea funcțiilor pierdute și în cazul artritei, a disfuncțiilor menstruale, a suferințelor dermatologice, a durerilor de spate și a migrenelor. MCT oferă tratamente care înregistrează răspunsuri pozitive.

Citind această carte, cei interesați trebuie să aibă permanent în minte faptul că toate informațiile oferite privind diagnosticarea diverselor maladii sunt foarte generale. În privința diagnosticelor și tratamentelor MCT este extrem de concretă și precisă astfel încât este imposibil să oferim o imagine de ansamblu. Doi pacienți acuzând aceeași simptomatologie pot primi diagnostice diferite deoarece, în urma examenului medical, se pot descoperi diferențe de nuanțe în privința simptomelor. Această carte constituie o călăuză echilibrată în drumul spre înțelegerea metodelor utilizate de MCT în ameliorarea sau vindecarea maladiilor prezentate.

O altă idee ce nu trebuie pierdută din vedere o reprezintă modul în care mulți medici occidentali, poate majoritatea, refuză să acorde încrederea lor MCT. Cu foarte puține excepții, ei tind să respingă metodele MCT aducând ca argument în susținerea opiniei lor vechimea milenară, preistorică ca și întrebuințarea unor expresii arhaice de genul „vântul rău ce a pătruns în trup sau focul ce mistuie inima". Această terminologie se datorează faptului că MCT este la fel de veche ca și civilizația chineză și nu și-a dezvoltat o altă terminologie de-a lungul mileniilor. Medicii Chinei antice cunoșteau funcționarea sistemului endocrin, aveau cunoștințe despre hipofiză și anatomia sistemului nervos, dar descriau toate aceste cunoștințe în limbajul uzual al vremii lor și nu în termeni medicali strict determinați. Prin urmare, MCT

nu utilizează o terminologie strict profesională care uneori poate ridica bariere în privința comunicării între doctor și pacient așa cum se întâmplă în cazul medicinii ortodoxe.

Având în vedere faptul că, în Marea Britanie, Serviciul național pentru sănătate devine treptat o amintire a ceea ce obișnuia să fie în trecut și oamenii sunt nevoiți să se îndrepte către cabinete particulare pentru tratarea maladiilor ce constituie urgențe medicale, se pare că MCT este predestinată să devină tot mai populară și să își extindă activitatea. Astfel ajungem și la aspectul financiar. Legendarul Împărat Galben al Chinei susținea că doctorii ar trebui să depisteze orice maladie mai înainte ca aceasta să pună stăpânire totală pe organismul uman. Începerea tratamentului în momentul în care boala se manifestă virulent este ca și cum „am săpa o fântână numai pentru că suntem însetați. Oare nu este oricum prea târziu?"

Așa cum am menționat, mulți dintre pacienții din țările occidentale se îndreaptă către MCT când tratamentele medicinii ortodoxe au eșuat. Ei nu mai sunt însetați ci pustiiți din pricina secetei, bolile de care suferă s-au cronicizat și necesită tratament de durată. Deși onorariile percepute de medicii ce practică MCT sunt de cele mai multe ori egale cu cele percepute de medicii de alte specialități și mai ales extrem de modeste în comparație cu cele ale medicilor din sistemul particular, ele pot constitui un efort financiar considerabil pentru bugetul multor familii. Medicii care practică MCT cunosc numeroase cazuri în care pacienți ce răspundeau perfect la tratament au fost nevoiți să renunțe din motive financiare sau pentru că simptomele încetaseră deși medicul era convins că nu ajunsese încă la rădăcina răului și su-

ferința putea reveni oricând. Fiind conștienți de existența acestor probleme, mulți dintre acești practicieni fac tot ce le stă în putere pentru a-i ajuta pe cei aflați în asemenea situații. Unii dintre ei percep onorarii scăzute pentru pensionari sau pentru cei cu venituri mici și toți explică de la început sistemul financiar pe care îl aplică și totodată durata aproximativă a tratamentului.

Există și perspectiva realizării unor asigurări de boală în sistem particular care vor acoperi tratamentele oferite de MCT. Mulți pacienți renunță cu ușurință la tratamentul cu medicamente moderne imediat ce constată că organismul lor răspunde tratamentului recomandat de specialistul în MCT. Poate, în viitor, pacienții care vor plăti asigurări de boală pentru MCT vor avea dreptul să reclame un procent din sumele plătite pentru aceste servicii Sistemului național pentru sănătate. Având în vedere accentul care se pune pe reducerea cheltuielilor și existența unui sistem în care cei mai mulți dintre practicieni sunt acționarii principali, realizarea unei înțelegeri în această privință pare singura soluție logică și corectă.

Unii dintre medicii tradiționaliști occidentali recomandă și acupunctura în tratamentele lor moderne și mulți dintre ei folosesc termenul de coleg când se referă la un practician de MCT. Dacă cele două sisteme pot sau vor dori să fuzioneze este greu de estimat. Ceea ce nu poate fi negat este faptul că atât în Marea Britanie cât și în celelalte țări occidentale, MCT este hotărâtă să păstreze terenul câștigat. Și nu trebuie să uităm că are o contribuție însemnată în privința tehnicilor de vindecare din care medicina apuseană are multe de învățat.

Medicina în China continentală

În fiecare dimineață a săptămânii, la ora șase, o mulțime de oameni se așază în rând formând o coadă lungă în fața intrării principale a Primului Spital pentru Învățarea MCT (First Teaching Hospital of Traditional Chinese Medicine) din orașul Tianjin din nordul Chinei. Această coadă se întinde pe treptele clădirii cu patrusprezece etaje și de-a lungul curții în mijlocul căreia se înalță statuia unui specialist antic în acupunctură, venerat în întreaga China.

Printre acești pacienți pot fi întâlniți mongoli mici și îndesați, îmbrăcați în costume identice cu cele purtate de Mao, cu fețe ridate, tăbăcite, dar zâmbitoare, chinezi din nord, înalți, purtând hanorace sau haine groase pentru a se apăra de frigul mușcător al iernii, bunicuțe aduse de spate cu părul cărunt tuns scurt, îmbrăcate în pantaloni de culoare închisă și pufoaice asortate, mame neliniștite strângând la pieptul lor copii cu ochi mari, rotunzi și tinere zvelte purtând toalete europene, elegante și moderne. Această mulțime reprezintă o China modernă în miniatură, amestec uluitor al unei vechi culturi cu cele mai noi elemente ale vieții moderne, atât de asemănătoare cu spitalul către care și-au îndreptat pașii.

Clădirea cenușie, pătrățoasă, o construcție din beton lipsită de forme elegante, a fost ridicată în anii '50 și este la fel de lipsită de orice elemente estetice ca și cele occidentale destinate unor scopuri asemănătoare. Clădirea găzduiește 800 de paturi, 20 de secții medicale și 62 de

secții ambulatorii. Și cu toate acestea, spitalul face cu greu față numărului mare de pacienți care necesită un tratament de durată, și, de aceea, o parte din personal specializat în acest sens, se îndreaptă spre cei peste 1000 de pacienți ce sunt tratați la domiciliu.

Când medicii prescriu tratamente probate și verificate de-a lungul a mai multe milenii, ei sunt susținuți de metode tradiționale dar și apusene de diagnosticare la care se adaugă sprijinul tehnologiei computerizate și al rezultatelor obținute de cercetătorii moderni în domeniu.

În Secția de terapie intensivă pentru cardiaci, un pacient aflat în stare critică va fi conectat la un monitor pe care se poate citi în orice moment activitatea inimii sale, așa cum se procedează cu orice pacient aflat într-o condiție asemănătoare și internat într-un spital occidental. Diferența constă în substanța perfuzată. Aceasta este de culoare galbenă și este preparată din calculi colectați din vezică biliară de bivol.

Pe mulți, aceasta îi poate duce cu gândul la fierturile vrăjitoarelor din Macbeth, dar produsul și-a dovedit eficacitatea într-o măsură atât de mare încât, printre primele noțiuni pe care trebuie să le stăpânească un practician al MCT este și aceea de a putea să deosebească dintr-o privire calculii biliari ai unui bivol de cei ai unui cal. Dar problema principală o ridică faptul că nu toate animalele au calculi biliari și aceștia nu pot fi descoperiți decât în momentul sacrificării acestora. Când sunt descoperiți, sunt extrași din vezica biliară, înfășurați în extract de orez și împachetați în hârtie din bambus, după care se atârnă la uscat în locuri întunecoase și uscate.

Prețul pentru acești calculi biliari, a căror eficacitate este extrem de mare, concordă cu valoarea lor reală și de aceea, de multe ori, crescători de animale, lipsiți de scrupule,

încearcă să ofere calculi biliari proveniți de la cai, în locul celor de bivol. Motivul pentru care calculii biliari bovini au o valoare curativă mai mare decât cei proveniți de la cabaline nu a fost determinat până acum. Medicina occidentală a reușit să stabilească faptul că produsul biliar, fierea extrasă din acești calculi are capacitatea de a scădea colesterolul, deci, privind lucrurile din această perspectivă, tratamentul nu se mai dovedește atât de ieșit din comun ca la prima vedere. Calculii biliari sunt utilizați în tratarea stărilor febrile, accidentelor vasculare, convulsiilor infantile, epilepsiei și deoarece sunt atât de greu de obținut ei reprezintă un tratament extrem de costisitor.

În China continentală modernă, conflictul dintre MCT și medicina modernă este minim, deși există numeroși tineri care, suferind influența occidentală, disprețuiesc vechile remedii considerându-le reminiscențe ale unor timpuri de mult apuse și preferă paracetamolul în combaterea durerilor de cap, dovedindu-se imposibil de convins să înghită diversele ierburi al căror gust este absolut imposibil. În general, oamenii sunt conștienți de faptul că atât medicina modernă cât și cea tradițională are fiecare limitele și calitățile sale.

De-a lungul acestui secol, MCT a trăit o perioadă de frământări. Odată cu sosirea primilor medici occidentali în China, MCT și-a pierdut din credibilitate și în anii '20 au existat încercări de a o pune în afara legii pe motiv că nu avea baze științifice. Acest fapt a stârnit un val de nemulțumire la nivel național. Marea majoritate a populației nutrea deplină încredere în aceste metode medicale și nu era pregătită să facă față dispariției lor; practicienii de MCT au amenințat cu greva generală. Rezultatele nu au întârziat să apară și MCT a continuat să-și desfășoare activitatea fără ca alte glasuri să se mai ridice împotriva

sa. Ulterior, când președintele Mao a înțeles cât de important era să conducă o națiune sănătoasă, a reabilitat imaginea MCT și, mai târziu, chiar a apreciat-o ca fiind una din „comorile naționale" ale Chinei.

În China modernă, în zilele noastre, medicina modernă continuă să-și ia partea leului din fondurile de stat și așa destul de limitate. Cu toate acestea, MCT și practicile alopate continuă să coexiste în armonie, completându-se și echilibrându-se reciproc, oferind un exemplu perfect al primului dintre principiile de bază ale medicinii chineze, coexistența lui yin și yang; acestea reprezintă cele două laturi ale naturii, reciproc dependente și totodată potrivnice. În China există 450.000 de practicieni ai MCT, aproape jumătate din numărul celor care sunt pregătiți în metodele medicinii occidentale.

Politica guvernului este de a încuraja practica ambelor metode. Dacă un pacient suferă de o maladie care răspunde la tratamentul cu plante medicinale, atunci el va fi îndrumat către un practician al MCT. Dacă maladia impune metode chirurgicale sau suferința este acută și poate fi tratată în mod eficient prin metodele medicinii occidentale, el va fi îndrumat în această direcție.

Transformările politice din China, în care sistemul se îndreaptă către „un capitalism cu față chineză" au atras punerea în discuție a legii referitoare la serviciile medicale. În Republica Chineză, îngrijirea medicală a întregii populații era gratuită. Banii necesari proveneau o parte din fonduri guvernamentale, alocate pentru existența numărului de paturi din spitale, în vreme ce restul fondurilor necesare era asigurat de întreprinderea la care lucra pacientul. În prezent, la fel ca și în Marea Britanie, se pune tot mai mare accent pe resursele financiare individuale pentru a plăti aceste servicii.

În fosta Republică Chineză, asistența medicală oferită celor care nu erau angajați în muncă era plătită în proporție de 50% din fondurile alocate de stat; restul fiind donat de unitățile de producție în care munceau rudele acestora, în vreme ce, în zonele rurale, cheltuielile erau suportate de colectivele locale. În zonele urbane, întreprinderile continuă să acopere o mare parte din banii necesari asigurărilor de sănătate, dar, având-se în vedere reformele ce se preconizează ca și micșorarea fondurilor alocate de către stat, se așteaptă ca, acolo unde există condiții, populația să își asume responsabilitatea financiară în această privință.

Fiecare oraș, mai mare sau mai mic, din China, dispune de serviciile a cel puțin unui spital în care se practică MCT, în vreme ce în fiecare sat există un cabinet medical destinat acestui gen de asistență medicală. În țară există peste 2000 de spitale specializate în medicina chineză, 30 de colegii în care se predă MCT și 170 de institute de cercetare în care, cu ajutorul tehnicii și aparaturii moderne, se fac studii asupra proprietăților terapeutice ale plantelor din China. Există convingerea unanimă că un sistem care a trecut proba timpului atât de convingător trebuie menținut mai ales dacă descoperirile științifice și aparatura secolului XX pot arunca o lumină asupra misterului ce plutește încă asupra acestui domeniu. În ciuda celor 4000 de ani de existență, MCT continuă să se dezvolte și este oricând doritoare să asimileze noile descoperiri științifice în formidabilul sistem empiric de cunoștințe și descoperiri pe care îl posedă.

Într-un oraș chinez modern, așa cum este Tianjin, cu o populație de 8 milioane de locuitori, cel mai mare spital în care se practică medicina occidentală își are sediul într-o clădire cu forme elegante, concepută special pen-

tru această destinație, cu un eliport pe acoperiș pentru zboruri în cazuri de urgență. În cealaltă parte a orașului, pe Strada Științei și Tehnologiei, First Teaching Hospital pentru MCT este privit cu același respect și câteva din secțiile sale sunt dotate cu cea mai nouă aparatură medicală. Așa cum era de așteptat, este dotat cu o secție destinată special farmaciei, unde, în șiruri de dulăpioare ce se înalță până în tavan, sunt păstrate cu grijă mii și mii de plante ce sunt oferite drept tratament zilnic. Farmaciști îmbrăcați în halate albe forfotesc printre șirurile de rafturi și dulăpioare purtând în mână mici balanțe demodate, care sunt prevăzute cu un mic coșuleț metalic la unul din capete. Astfel dotați, ei cântăresc mici grămăjoare de plante pe care apoi le așază pe foi de hârtie ce sunt împachetate și expediate la farmacie, de unde sunt apoi ridicate de către pacienți.

Contrastând cu această secție, de-a lungul coridoarelor se află servicii moderne unde diagnosticienii se folosesc de serviciile unor ecografe moderne, electrocardiografe și o seamă de alte dotări ultramoderne. În spital, există peste 1000 de aparate medicale moderne, destinate examenelor clinice, diagnosticării și tratamentului, inclusiv un tomograf ultramodern.

Deoarece acest spital este un spital universitar atașat Colegiului de MCT din Tianjin, aici se întreprind studii de cercetare privind diversele maladii tratate de MCT. Unele dintre rezultatele acestor studii sunt impresionante dacă ne gândim la modul în care s-a reușit tratarea astmului, a epilepsiei infantile, a maladiilor coronariene și a diabetului. Pediatrii spitalului au fost răsplătiți cu un premiu acordat de guvern pentru succesul obținut în tratarea miocarditei infantile, o maladie virală a cărei consecință o reprezintă creșterea în volum a ini-

mii, fapt ce cauzează dificultăți respiratorii și decesul în cazurile cele mai grave.

Una dintre plantele cele mai importante aflate în panoplia celor destinate luptei împotriva acestei boli este *dansen*, rădăcină de salvie Miltiorizae. Aceasta s-a dovedit eficace în combaterea stazei sanguine și activęază circulația sângelui. Cel puțin 20 de plante dintre cele aflate în Materia Medica a Chinei au aceeași proprietate. Ele sunt cunoscute sub numele generic de medicamente pentru activarea circulației sângelui. Medicina tradițională din China ne învață că unul din factorii majori a numeroase boli îl constituie staza sanguină și această insuficiență se recunoaște ușor după culoarea albăstruie sau purpurie a limbii.

Salonul de cardiologie infantilă era ocupat complet de copii ce-și reveneau de pe urma miocarditei. Printre aceștia se aflau pacienți veniți și de la alte spitale din oraș. Mamele erau și ele prezente alături de micuții pacienți, oferindu-le confortul psihic necesar, dar, în același timp, ajutau și la îngrijirea lor, reducând astfel din obligațiile personalului medical.

Medicina occidentală și-a dovedit uneori ineficacitatea în lupta împotriva unor infecții virale grave, cum este miocardita, dar practicienii medicinii tradiționale utilizează o combinație de plante care este capabilă să distrugă structurile virusului, lucru pe care medicina occidentală nu l-a reușit până în prezent. În privința terminologiei, medicii care practică medicina chineză urmează strict calea bătută de predecesorii lor de-a lungul mileniilor; tratează o insuficiență qi sau yin, activează circulația sângelui, scad febra și ajută la eliminarea toxinelor sau înlătură blocajele apărute în inimă. Limbajul folosit în diagnosticarea maladiilor este lipsit de impor-

tanță; ceea ce este valoros cu adevărat este rezultatul obținut.

Din nefericire, uneori, metodele cercetătorilor chinezi nu corespund normelor stricte occidentale și, de aceea, există tendința să fie ignorate sau minimalizate în afara granițelor țării lor. Chiar dacă, de multe ori, aceasta nu este o regulă, apar alte neajunsuri. Publicațiile chineze în domeniu sunt rareori traduse și publicate în alte limbi, limitând astfel accesul oamenilor de știință din lumea întreagă care, de multe ori, sunt cu adevărat interesați să afle noutăți apărute în acest domeniu.

În prezent, Ministerul Sănătății din China conduce un program comparativ asupra terapiei miocarditei, studiu în care sunt implicate și alte spitale din Tianjin. Japonezii au inițiat și ei un studiu propriu privind efectul plantelor medicinale. Nu există nici o îndoială că medicii occidentali vor privi totdeauna cu neîncredere folosirea râmelor mărunțite și a șopârlelor ge jie uscate (un gen de șopârlă care arată ca un mic dragon cunoscută sub numele de geko*) în tratamentul împotriva astmului, dar este posibil ca studiile de laborator să dezvăluie componentele curative ale acestora, fapt ce ar atrage după sine reproducerea lor chimică pe scară largă. În prezent se exportă, din China către Marea Britanie, râme uscate pentru a fi folosite ca medicamente. Acestea au dovedit că au proprietăți anti-histaminice și sunt foarte eficace în îmbunătățirea capacităților respiratorii.

Multe dintre marile companii producătoare de medicamente au inițiat programe de cercetare a compușilor activi existenți în plantele medicinale chineze. În vreme ce practicienii medicinii tradiționale chineze sunt mân-

---

* reptilă sauriană din țările calde (N.T.)

dri să-și demonstreze calitățile și să împărtășească din cunoștințele lor, interesul crescând pe care îl prezintă cei aflați în afara granițelor chineze față de secretele medicinii chineze îi pune pe medici în fața unei dileme.

Să luăm următorul exemplu: în saloanele destinate cardiacilor în spitalul din Tianjin, una dintre metodele a căror eficacitate a fost dovedită din plin o constituie administrarea intravenoasă a unui medicament realizat din salvie și mărul lupului. După 30 de zile de tratament cu aceste plante, aplicat pacienților care au suferit atacuri cardiace, electrocardiogramele au demonstrat că inima își recăpătase aproape în întregime funcțiile normale. În cazuri asemănătoare, tratamentul cu medicamente utilizat de medicina occidentală poate dura 40-50 de zile. În cazul internării unui pacient care acuză dureri acute în piept se aplică imediat un tratament extern din plante medicinale care înlătură durerea în mai puțin de 20 de minute. Apoi se aplică tratamentul intravenos cu medicamente obținute din plante cu scopul de a tonifia qi-ul și de a activa circulația sângelui. În paralel cu acest tratament se recomandă și acupunctura pentru a fortifica sistemul imunitar al organismului.

Șeful Secției de cardiologie, dr. Nu Yuan Qi, este cel care a pus la punct acest tratament complex, dar deocamdată nu a fost suficient testat în țara sa natală. Dacă ar permite ca formula acestui tratament să fie studiată și experimentată în afara țării, cu mijloace și aparatură superioare, atunci ar exista riscul ca beneficiile ce ar rezulta de pe urma aplicării acestui tratament să fie definitiv pierdute pentru China. Există precedente ce ne vorbesc despre asemenea situații. În anii '50, medicii-cercetători chinezi au fost primii care au reușit să producă insulină din elemente naturale. Au trimis formula în Hong Kong

pentru producție, de unde, ulterior, insulina a fost vândută în China ca produs de import.

Cel mai adesea, medicii chinezi își arată nedumerirea față de opoziția și neîncrederea manifestate de colegii lor occidentali față de metodele lor de cercetare care nu sunt efectuate conform normelor stricte, impuse de lumea cercetătorilor occidentali. Dar până și cei mai înfocați susținători ai lor admit că aceasta reprezintă o fisură în sistem și, în lipsa unor teste clinice riguroase, eficacitatea unui tratament poate fi mult supraestimată. MCT se bazează mult prea mult pe experiența practicianului și de nenumărate ori este criticată, nu pe nedrept, pentru lipsa unor factori obiectivi.

Medicii specializați în MCT răspund acestor învinuiri accentuând faptul că, în activitatea lor, este foarte greu de condus teste după metodele occidentale. În MCT este inacceptabil, lipsit de etică profesională să tratezi un grup de pacienți bazându-te pe efectul placebo, în timp ce pe un alt grup aplici tratament folosind medicație corespunzătoare. Pentru medicii tradiționaliști chinezi, detașarea științifică, experimentală vine pe locul doi după tratarea pacientului și înlăturarea suferinței acestuia. Ei se întreabă dacă este corect să aplici pacientului un așa-zis tratament experimental când știi că, de fapt, există un remediu care îi poate alina suferința.

Chiar și atunci când sunt posibile experimente clinice în stil occidental și experiențele oferă posibilitatea unui studiu comparativ între rezultatele obținute de medicina tradițională și cele înregistrate de practica medicală occidentală, descoperirile nu pot fi validate căci multe dintre medicamentele alopate utilizate sunt copii chinezești ale unor medicamente rusești, realizate între anii '60-'70, dintre care unele au fost îmbunătățite în mod

deosebit, iar altele au fost înlocuite cu produse occidentale mult mai eficiente. Din nefericire, lipsa resurselor financiare ce ar trebui investite în domeniul farmaceutic plasează China într-o poziție inferioară privind terapia cu medicamente sintetice.

Și nu în cele din urmă, trebuie avută în vedere și atitudinea pacienților chinezi. La fel ca oricare alți semeni ai lor, aflați în fața unei maladii grave, și ei sunt hotărâți să încerce toate formele de tratament care ar putea vindeca boala. Dar, cu toate acestea, indiferent de cât de mare este încrederea pe care o acordă medicinii moderne, în situații de criză, vechile obiceiuri se lasă înlăturate cu greu. În orice suburbie chineză există totdeauna un tămăduitor sau un dispensar în care își desfășoară activitatea un vindecător ale cărui cunoștințe de medicină tradițională atrag pacienții. Această persoană poate fi calificată în practica medicinii chineze tradiționale, dar la fel de bine poate să nu dețină nici o atestare în domeniu; renumele și l-a căpătat datorită pacienților care au răspândit informații despre tratamentele sale și toți îi acordă încrederea cuvenită pentru că el înregistrează succese acolo unde alții au dat greș.

Această situație a ridicat probleme serioase cercetătorilor din cadrul Institutului pentru studiul cancerului de pe lângă Academia chineză de studii medicale din Beijing, în momentul în care acestea au încercat un studiu statistic privind un nou tratament al cancerului, bazat atât pe medicamente occidentale, cât și pe cele oferite de medicina chineză tradițională. Fiind vorba de un studiu pe termen lung, pacienții implicați erau în cea mai mare parte ambulatorii și s-a dovedit extrem de dificil să se țină un control strict al modului în care aceștia urmau tratamentul prescris. Medicii au descoperit că o

parte din pacienți urmau și sfaturile unui tămăduitor local și luau leacuri prescrise de acesta pe lângă medicația prescrisă de spital.

În ciuda dezacordurilor minore, institutele de cercetări ca și cele de medicină din întreaga lume își îndreaptă tot mai mult atenția și interesul către activitatea ce se desfășoară în spitalele cu specific chinezesc tradițional și multe dintre acestea, în special din Marea Britanie, Japonia, Germania și Statele Unite, întreprind studii proprii referitoare la tratamentele bazate pe utilizarea plantelor. Este binecunoscut faptul că medicina tradițională chineză utilizează o seamă de plante care au proprietatea de a întări sistemul imunitar al organismului uman, oferindu-i capacitatea de a lupta împotriva unor boli cum ar fi cancerul și chiar SIDA sau dețin însușiri deosebite ce diminuează efectele secundare ale chimeoterapiei sau radioterapiei, prin reducerea slăbiciunii, a greţurilor, oferind pacientului puterea de a face față dificultăților impuse de tratamentele respective. Aceleași afirmații se pot face și despre acupunctură atunci când este utilizată de persoane competente.

În anul 1975, medicii din cadrul spitalelor și școlilor medicale de pe întreg cuprinsul Chinei au organizat un grup de coordonare a terapiei fu-zheng cu scopul de a studia eficacitatea unor plante tradiționale privite ca modificatori biologici în tratamentul cancerului. Termenul fu-zheng se referă la sprijinirea sau mărirea capacității de apărare a organismului și constituie primul element de care ține seama medicina tradițională chineză. Pacienți suferind de diverse tipuri de cancer aflate în diferite stadii au fost supuși unui tratament de două luni de tipul fu-zheng cu scopul amplificării eficienței tratamentului de tip occidental și rezultatele obținute au arătat o reducere semnificativă a efectelor secundare.

Începând de la acest studiu, în anii '80, s-au inițiat și altele, cum ar fi cel întreprins asupra unor plante ca Astragalus membranaceus și Ligustrum lucidum. S-a dovedit că aceste două plante dețin proprietăți care stimulează sistemul imunitar al pacienților, protejează măduva osoasă, ca și funcțiile ficatului și ale suprarenalelor și diminuează efectul toxic asupra aparatului digestiv. Studii ulterioare efectuate în China, ca și la Departamentul de imunologie clinică și terapie din cadrul Centrului de oncologie al Universității Texas, au dovedit faptul că extracte ale unor plante folosite în mod tradițional pot reactiva activitatea sistemului imunitar într-o măsură mai mare sau mai mică. Astragalus membranaceus poate regenera complet funcțiile unui sistem imunitar precar și poate repune în funcție celulele T.

Odată cu deschiderea politică realizată în China, mulți medici și-au exprimat dorința să afle cât mai multe în legătură cu tratamentele tradiționale și acest fapt a dus la creșterea sentimentului de mândrie națională. În sfârșit, medicina chineză tradițională se bucură de atenția și respectul cuvenite. Interesul manifestat de cei aflați în afara granițelor chineze, inclusiv numărul mare de studenți dornici să studieze în centrele medicale chinezești furnizează mijloacele financiare necesare achiziționării de echipamente moderne ca și pe cele destinate activității de cercetare.

Colegiile importante ca și marile spitale din China încurajează studenții străini să se înscrie la cursuri și seminarii și, asemenea cu cele ținute în spitalele din Occident, fiecare încearcă specializarea acestor studenți în anumite domenii. Colegiul de medicină tradițională chineză din Tianjin este un centru de cercetare în domeniul acupuncturii și al moxacombustiei, pregătind studenți

din întreaga lume. Personalități medicale practică medicina în Marea Britanie, în clinici ca cele din Bath și Manchester în cadrul unor acțiuni comune chino-britanice, care tind pe viitor să înlăture barierele și să lărgească schimbul de opinii în lumea medicală.

În China natală, toți acești medici au statutul de consultanți și pregătirea lor este bilaterală, ei fiind atât cunoscători ai medicinii occidentale, cât și ai celei tradiționale chineze și sunt oricând dornici să răspundă apelurilor lansate de spitalele din Marea Britanie unde există medici dornici să studieze metodele tradiționale de la cei mai în măsură să le furnizeze. Progresele au apărut treptat. Cu acordul autorităților medicale locale, într-un spital din Bristol se află în desfășurare un studiu privind răspunsul la tratamentele medicinii tradiționale chineze în cazul unor pacienți cu probleme dermatologice. Royal Free Hospital din Londra a luat hotărârea să coopteze în rândul personalului medical un specialist chinez în dermatologie pentru a-și aduce contribuția la munca de cercetare întreprinsă aici în acest domeniu.

Șeful spitalului din Tianjin, profesorul Shi Xuemin, este un apreciat specialist în acupunctură, în special în tratamentul recuperator aplicat în urma accidentelor vasculare cerebrale. El a pus la punct un tratament numit „xing nao kai qiao" (în traducere: „trezirea creierului și deschiderea minții") utilizat pe scară largă atât în China cât și peste hotare. Pacienții din spitalele cu profil occidental din întregul oraș sunt trimiși pentru tratament la spitalul de medicină tradițională chineză, condus de profesorul Shi Xuemin. În mod cu totul surprinzător și în ciuda respectului de care se bucură acupunctura în Marea Britanie, nu se cunosc foarte multe cazuri de accidente vasculare cerebrale a căror recuperare să se fi făcut cu ajutorul acupuncturii. Acest fapt este regre-

tabil având în vedere că, în multe cazuri, efectul acupuncturii este benefic în restabilirea mobilității și cu cât tratamentul este aplicat mai repede, cu atât rezultatele sunt mai bune.

Folosind o rețetă bazată pe utilizarea plantelor medicinale, profesorul Shi a realizat o capsulă pentru trombozele cerebrale, capsulă pe care o produce în laboratoarele spitalului din Tianjin și a cărei punere în vânzare a fost aprobată. Mulți dintre medicii spitalului au realizat medicamente proprii bazându-se pe produse naturale obținute din plante. După ce supun spre aprobare patentul pentru medicamentele lor, ei așteaptă din partea oficialităților guvernamentale acordul acestora și apoi trec imediat la producerea și comercializarea produsului. Experimentele se fac pe un număr de pacienți aleși în mod special și rezultatele sunt prezentate Biroului de conducere pentru probleme de medicină tradițională chineză. Acesta adună toate datele privind formele medicamentelor și analizează rezultatele clinice și de laborator, privind toxicitatea, eficiența etc. Dacă este aprobată formula respectivă, rețeta este oferită unui producător de medicamente pentru producția în serie și apoi produsul este vândut în întreaga țară, ca și în cadrul micuței farmacii aflată în incinta spitalului.

Medicamentele proaspăt brevetate sunt foarte populare în China așa cum se întâmplă de altfel în întreaga lume. Sunt foarte mulți cei care cumpără medicamente cunoscute ca foarte eficiente și care se vând fără rețetă. Unele dintre ele sunt destinate tratării unor suferințe minore, altele și-au dovedit eficiența în refacerea sănătății în urma unor boli grave. Și chiar dacă sunt abia apărute pe piață, ele se bucură de același respect ca și medicamentele occidentale destinate gripei, răcelilor

ușoare sau artritei. Unele dintre aceste remedii aparținând medicinii tradiționale chineze au o vechime de mii de ani și sunt menționate în lucrările antice, fapt pe care medicii chinezi îl aduc mereu în discuție tocmai pentru a contracara atacurile celor care susțin lipsa bazei științifice în cercetarea medicamentelor prescrise de medicina tradițională chineză.

MCT se poate mândri și cu succese obținute în tratarea unor cazuri de epilepsie. În cadrul spitalului din Tianjin este foarte cunoscut cazul unei adolescente ce prezenta manifestări epileptice în urma unui accident de mașină, petrecut cu șapte ani în urmă. Tratamentul cu medicamente obținute din plante, combinat cu acupunctura, a dat rezultate și timp de o lună adolescenta nu a mai suferit nici un atac de epilepsie. Tânăra fusese tratată în prealabil într-un spital din Tianjin în care se practica medicina de tip occidental, fără a se reuși prevenirea crizelor la mai mult de zece zile interval una de cealaltă.

O altă adolescentă, suferind de epilepsie de mai bine de opt ani, a fost trimisă de medicii practicieni ai metodelor occidentale în momentul în care starea pacientei se înrăutățise, aceasta având și câte 16 crize pe zi. După patru săptămâni de tratament cu plante și acupunctură, starea ei s-a îmbunătățit, numărul crizelor reducându-se la una pe săptămână. Pacienți din Marea Britanie pot oricând depune mărturie asupra eficacității tratamentului oferit de medicina chineză tradițională celor suferind de epilepsie (vezi capitolul 5), deși medicii susțin că această suferință este greu de vindecat, mai ales atunci când se știe că s-a instalat de timp îndelungat și, din nefericire, în cazurile foarte severe, refacerea neurologică este imposibil de realizat.

Tratamentul epilepsiei pus la punct în cadrul spitalului din Tianjin a fost testat clinic într-un spital din Beijing sub atenta supraveghere a Ministerului Sănătății și medicii care au lucrat la elaborarea lui au fost invitați să susțină o comunicare în cadrul unei conferințe internaționale ce a avut loc la Barcelona și a cărei temă a fost epilepsia și tratarea acestei maladii. Din nefericire, acest grup de medici nu a putut participa la conferință din pricina lipsei de mijloace financiare, o problemă des întâlnită în China zilelor noastre, fapt ce contribuie la frânarea cooperării dintre medicii chinezi și cei din Vest.

Mulți dintre pacienții aflați în saloanele de la First Teaching Hospital din Tianjin fac parte din categoria celor ale căror suferințe nu au cedat în fața tratamentelor oferite de medicamente moderne, deși nu trebuie pierdut din vedere, așa cum am mai spus deja, că termenul „modern" se referă la medicamente care în Occident fie au fost înlocuite cu altele în ultimii zece ani, fie au fost abandonate. Cu toate acestea, nu trebuie să ne hazardăm în comparații referitoare la medicația utilizată în prezent în spitalele din Marea Britanie, numind aceste medicamente „moderne", mai ales că aceste comparații nu vor reuși să minimalizeze succesele medicilor de MCT. În saloanele spitalului din Tianjin se află numeroși pacienți ale căror cazuri ar putea stârni interesul medicilor practicieni din întreaga lume. Un pacient în vârstă de 31 de ani, suferind de schizofrenie, a fost transferat la spitalul de MCT după ce timp de un an a fost tratat în spitalul modern din oraș fără să se înregistreze vreo ameliorare a stării sale. Medicii de la spitalul de MCT au pus diagnosticul de insomnie și agitație, două dintre simptomele majore ale maladiei de care se presupunea că suferă și i-au aplicat acupunctura. După

câteva luni, pacientul și-a revenit suficient pentru a fi externat și, deși continuă tratamentul ambulatoriu, a fost capabil să își reia munca.

MCT caută totdeauna să descopere rădăcina, izvorul fiecărei suferințe fizice, considerând că, odată cu tratamentul aplicat, simptomele dispar în mod automat. Principiul după care se conduce în tratarea suferințelor psihice este acela al calmării și echilibrării spiritului – shen – care, asemănător conceptului occidental, este parțial sentiment și parțial rațiune. Se crede că, în timpul zilei, acesta sălășluiește în creier, în vreme ce noaptea se retrage în inimă pentru a se odihni. Dacă este tulburat, atunci apare comportamentul irațional însoțit de insomnie. Tratamentul destinat calmării și echilibrării lui shen se concentrează asupra inimii și ficatului. Nici unul dintre aceste organe nu este asociat de medicina modernă cu suferințele psihice.

Deși în China schimbările au loc în ritm alert, totuși este dificil să se țină pasul cu progresul general, deoarece China este încă o țară ce încearcă să-și croiască drumul spre lumea modernă, spre prosperitate, dar drumul este lung și călătoria aceasta abia la început. Spitalele nu sunt nici moderne, și nici la fel de curate ca cele din Occident. Nici nu este uimitoare apariția unui bolnav în camera de gardă, cărat de rude pe brancardă, dar o dată ce au fost internați, pacienții sunt tratați cu aceeași dăruire, pricepere și experiență ca și cei aflați în cele mai moderne și sofisticate spitale din lumea dezvoltată.

În secția de urgență a unui spital în care se practică MCT lucrează numai medici cu o îndelungată experiență. Spre deosebire de spitalele britanice, unde tinerii absolvenți și practicieni își pun cunoștințele la încercare, în camera de gardă sau la urgență, mai înainte de a se

îndrepta către alte domenii de activitate din spital, experiența medicilor ce practică MCT se dobândește mai întâi în saloanele spitalului. Aici își petrec mare parte a timpului, îmbogățindu-și cunoștințele, perfecționându-se, după care au dreptul să intre în camerele de gardă și în saloanele de urgență pentru a diagnostica suferințele noilor pacienți.

În camera de gardă a spitalului din Tianjin, un spațiu strâmt și aglomerat, patru medici examinează câte șaptezeci de pacienți timp de trei ore în fiecare dimineață și diagnostichează maladiile conform metodelor tradiționale care includ luarea pulsului și studierea aspectului limbii.

Cercetători ruși de la Institutul Pavlov din St. Petersburg au efectuat un studiu timp de trei luni, în iarna anului 1993 și și-au exprimat uimirea sinceră față de rapiditatea și acuratețea dovedite de medicii din camera de gardă a spitalului MCT din Tianjin. În perioada în care s-au aflat alături de medicii chinezi nu s-a întâmplat niciodată ca vreunul dintre ei să pună un diagnostic greșit.

În cadrul acestui spital s-a inițiat și un program de cercetare pentru studierea diabetului. O echipă alcătuită din soț și soție pun la punct un tratament care se pare că ajută la regenerarea celulelor B responsabile de producerea insulinei în organism. Într-o țară în care numărul diabeticilor se ridică la 20 de milioane (1,2% din populație), obținerea unor succese în acest domeniu ar putea avea implicații profunde. Pacienți care folosesc 300 mg de insulină injectată zilnic și-ar putea reduce doza la 200 mg și procentul de zahăr din sânge în formele acute ar putea fi restabilit în limite normale în interval de zece zile.

Chiar și într-un spital cu idei novatoare, așa cum este

spitalul din Tianjin, vechile metode terapeutice nu au fost neglijate: în încăpătoarea sală destinată gimnasticii terapeutice există un colț rezervat celor ce practică qi gong, specialiști care tratează pacienții cu o serie de mișcări ale mâinilor trecute peste corpul acestora.

Qi gong reprezintă o metodă bazată pe exerciții de meditație ce implică atât cultivarea fizicului cât și perfecționarea spiritului. Această metodă este privită ca precursoare a MCT de vreme ce qi, „suflul spiritual" sau „energia vieții" stă la baza existenței și a bunăstării ființei umane. Gong este un alt cuvânt ce poate fi tradus cu greu. Înseamnă ceva între „dezvoltare" și „împlinire" și presupune că, în urma unei îndelungate practici, qi poate fi subjugat, ținut în frâu și controlat pentru a menține sănătatea, seninătatea și vigoarea și pentru a ține departe de trupul omenesc orice boală.

Toți medicii ce practică MCT sunt învățați să stăpânească qi gong și unii chiar se specializează în tratarea unor maladii folosind această metodă. Ei acționează transferând propriul lor qi către cei aflați în suferință și susțin că pot descoperi cu exactitate punctul în care canalele energetice ale pacientului sunt blocate sau slăbite. Cei mai mari specialiști în domeniu susțin că pot „vedea" aceste blocaje doar dacă își îndreaptă privirile asupra pacientului. Pentru informații suplimentare referitoare la qi gong, citiți capitolul 9.

Deși unii medici de MCT își exprimă scepticismul față de eficacitatea acestui gen de tratament, nici unul nu are rezervă atunci când este vorba despre disciplina în sine, care s-a dezvoltat în timpul Dinastiei Han și care a fost practicată în mod particular, ceva asemănător cu practica yoga sau asemenea unui alt derivat, tai qi. Qi gong continuă să stea la baza MCT și, o dată cu tratamentul

zilnic aplicat pacienților, acești specialiști aduc alinare trupurilor suferinde și îmbunătățesc starea pacientului. Poate un rol important deține și efectul placebo, dar am greși dacă am privi cu dispreț această metodă. Până nu demult, chiar și medicamentele chinezești provenind din ierburi erau privite de către occidentali ca primitive și lipsite de eficacitate. Abia acum am început să înțelegem prejudecățile care ne împingeau să gândim așa, ca și nedreptatea pe care o făceam procedând astfel.

MCT – străveche și totuși modernă

II

Cunoștințele practicienilor de MCT au fost permanent îmbogățite prin dăruirea pe care medicii tradiționaliști au dovedit-o în munca lor de cercetare, prin minuțiozitatea studiilor făcute asupra fiecărui caz și toate acestea de-a lungul mileniilor, din cele mai vechi timpuri și până în zilele noastre când a ajuns din nou să fie recunoscută ca o știință capabilă să ofere informații de valoare dincolo de granițele țării de origine. MCT este departe de a fi un sistem fosilizat, învechit, înțepenit în legile sale milenare. MCT a fost în permanentă evoluție de-a lungul timpurilor și continuă să se dezvolte și în zilele noastre.

Bian Que, cunoscut și sub numele de Ch'in Yueh-jen, a trăit probabil în secolul al II-lea î. Hr. A fost un diagnostician neîntrecut și a făcut tot ce i-a stat în puteri pentru a ridica vălul de mister ce plutea asupra practicii medicale. Realizările acestui tămăduitor sunt relatate în Analele imperiale ale Dinastiei Han. Chiar se spune că el ar fi reușit un transplant de inimă între doi pacienți care sufereau din pricinina disfuncțiilor cauzate de acest organ. Dacă tot ceea ce se afirmă în legătură cu acest tămăduitor este adevărat, trebuie că el a trăit aproximativ 400 de ani și a străbătut China în lung și în lat. De fapt, se bănuie că numele său este un apelativ plin de respect atribuit tămăduitorilor talentați de-a lungul secolelor și este posibil ca experiențele și realizările unora dintre ei au fost, în mod cu totul greșit, atribuite unuia singur.

Tămăduitorul despre care vorbim noi a adus o contribuție majoră la dezvoltarea medicinii chineze tradiționale și o serie de relatări legate de existența sa ilustrează acest fapt.

Se spune că fiul regelui din Guo zăcea bolnav, fiind la un pas de moarte și medicii de la curte nu erau în stare să-l ajute. Exista un singur tămăduitor în China care l-ar fi putut salva cu o condiție, și anume ca acesta să fie adus la timp la curte.

Bian Que a fost de îndată anunțat, dar, la sosirea sa, curtea era deja îndoliată și se făceau pregătiri pentru înmormântarea prințului moștenitor. „Fiul meu ar fi fost acum în viață dacă ai fi sosit la vreme", se jeluia regele. Înțeleptul tămăduitor nu a comentat acuzația regelui, ci a cerut să îi fie arătat trupul neînsuflețit al prințului. Examenul minuțios i-a confirmat bănuiala: prințul moștenitor intrase în comă adâncă. Imediat, tămăduitorul i-a aplicat un tratament cu acupunctură pentru a-l resuscita, apoi i-a aplicat comprese cu un decoct de ierburi.

După câteva ore de la sosirea medicului, pacientul era în stare să se ridice în picioare. Ulterior, medicul i-a prescris o serie de medicamente care l-au ajutat să-și recapete sănătatea în următoarele douăzeci de zile. În mod cu totul firesc, dincolo de porțile palatului, printre oamenii de rând s-a răspândit vestea că un vraci a făcut o minune readucându-l la viață pe tânărul prinț moștenitor. Pien Ch'iao a încercat să contrazică opinia generală, spunând: „Eu nu pot readuce morții la viață. În tânărul prinț licărea o scânteie de viață și eu nu am făcut altceva decât să o ațâț, transformând-o într-o flacără".

Indiferent care va fi fost identitatea lui Bian Que, legenda sa a străbătut veacurile, ca și moștenirea lăsată profesiunii sale. El este cel care a pus pe hârtie regulile

ce trebuie urmate în realizarea unui diagnostic, reguli pe care practicienii MCT le mai urmează și în zilele noastre.

Iată cele șase motive care pot produce grave suferințe:

- viață lipsită de cumpătare
- iubirea banilor mai presus ca dragostea de sănătate
- sărăcia: alimentația nesănătoasă și purtarea unor haine nepotrivite
- lipsa de echilibru între cele două forțe din organism, yin și yang
- vlăguirea organismului care atrage după sine incapacitatea de a înghiți medicamente
- acordarea unei încrederi mai mari vrăjitorilor decât doctorilor.

Bian Que a fost primul care a acordat importanță citirii pulsului și a pus la punct metoda celor patru tipuri de investigație ale MCT. El asculta cu atenție sunetele și zgomotele produse de pacient și cerea amănunte referitoare la evoluția și simptomele bolii. El susținea că fiecare suferință lasă urme pe suprafața trupului și fiecare boală prezintă o serie de semne pe care un tămăduitor înțelept ar trebui să fie oricând capabil să le recunoască.

Până în zilele noastre, MCT urmează metoda susținută de Bian Que:

- doctorii caută să descopere mai întâi semnele exterioare ale bolii
- știința pe care o practică ei este empirică și logică și nu are nici o legătură cu magia
- ei țin seamă de teoria care susține că orice boală debutează la suprafață și apoi pătrunde tot mai adânc în organism, pe măsură ce se agravează
- orice maladie se diagnostichează conform teoriei celor patru tipuri de investigații
- citirea pulsului este privită ca cel mai important procedeu în stabilirea diagnosticului

- în jur de 300 de afecțiuni sunt tratate prin acupunctură și moxacombustie și, întâmplător, în cazuri de pierdere a cunoștinței, pacientul este adus la viață folosind un punct sensibil aflat pe buza superioară, sub nas
- decocturile și preparatele din plante prescrise azi de medicii practicieni ai MCT se pregătesc în general după aceleași rețete rămase neschimbate de sute de ani.

Bian Que și-a dezvoltat teoriile pe baza datelor fundamentale oferite de *Nei Jing*, celebra *Operă clasică a Împăratului Galben despre medicina internă*, cea mai veche și mai respectată dintre cele 8000 de lucrări medicale ce constituie comoara națională a Chinei. Această lucrare propăvăduiește cele trei principii aflate la baza MCT; acestea sunt TAO, legea naturii care privește trupul omenesc ca pe o oglindă a existenței cosmice; yin și yang, cele două elemente opuse, absolut dependente unul de celălalt și din care este creat tot ceea ce există, și, în fine, cele cinci elemente sau cele cinci etape de transformare care reprezintă ciclul etern al creșterii, maturizării și declinului.

Cartea lui Bian Que, *Nan Jing* sau *Operă clasică anevoioasă*, care tălmăcea și explica cele mai complicate pasaje din *Nei Jing*, a devenit o lucrare de seamă. Toți ceilalți înțelepți medici de MCT au procedat întocmai ca și el. Au continuat studiul și prin propria cercetare clinică a fiecărui caz în parte, prin propriile observații au îmbogățit această știință. Totodată, au cercetat și au analizat învățăturile transmise de predecesori, au revăzut și au adus la zi toate aceste informații îmbogățite cu propriile lor descoperiri. În felul acesta, bazele teoretice au fost îmbogățite ajungând să includă cele opt principii fun-

damentale prin care se recunoaște orice boală; acestea sunt yin și yang, interiorul și exteriorul, temperatura ridicată și cea scăzută, carențele și excesul.

Aceste opt principii oferă medicilor posibilitatea să identifice suferința descoperind organul aflat la rădăcina răului și totodată să utilizeze patru clasificări ce rezultă din aceste principii. De exemplu, dacă un pacient suferă de gripă, deci are nasul înfundat, dureri în gât și dureri de cap, doctorul clasifică starea lui ca externă, deoarece suferința nu este înrădăcinată în organele interne. Dacă un pacient prezintă alte simptome, cum ar fi febra, uscăciunea gurii, sete excesivă, atunci se presupune existența unei temperaturi foarte ridicată. Starea aceasta generală este clasificată drept un sindrom extern, de temperatură extrem de ridicată. Acestea sunt caracteristici yang și prin urmare avem de-a face cu o boală yang.

În timpul dinastiei Qing (1644-1912), Ye Tian Si a dezvoltat mijloacele de detectare a bolilor, elaborate de Bian Que și a creat teoria celor *patru nivele*, care descrie cu precizie clinică evoluția unor boli cum ar fi meningita, de exemplu. Această teorie a devenit cu timpul parte integrantă a metodei de diagnosticare în cadrul MCT.

Ye ne învață că există patru stadii de temperatură în maladiile caracterizate prin febră:

Wei: este un sindrom extern ce indică existența unei invazii superificale a organismului ce afectează capacitatea de apărare a acestuia și se caracterizează prin stare febrilă, dureri de cap, sete, tuse și dureri de gât.

Qi: în acest moment, căldura intră în sânge, cauzând transpirații, febră mare, sete și puls accelerat.

Ying: indică o invazie serioasă a organelor interne,

manifestându-se prin delir și puseu febril în timpul după-amiezii.

Xue: stare critică în care se produc leziuni ale vaselor de sânge și pacientul poate prezenta sângerări ale pielii și poate intra în comă.

În prezent, în toate institutele de cercetări medicale din China se întreprind studii privind citirea pulsului, diagnosticarea cu ajutorul aspectului limbii, acupunctura și eficiența vechilor exerciții fizice destinate dezvoltării fizice și psihice. Multe dintre rezultatele acestor cercetări confirmă învățătura înțelepților din antichitate. În China se continuă eforturile îndreptate în direcția integrării sistemului tradițional în cadrul practicii medicale de tip occidental și MCT încearcă să se adapteze și să țină pasul cu descoperirile din biochimie care, în secolul nostru, au luat o dezvoltare rapidă.

Deși în China sistemul medical mixt funcționează bine, uneori, prăpastia dintre cele două tipuri de medicină, cel asiatic și cel occidental, pare absolut de netrecut. Știința modernă are nevoie de dovezi, MCT se bazează pe rezultate, prin urmare, dintr-un asemenea motiv, medicina de tip occidental poate face cu greu față unor practici cum ar fi cea a acupuncturii.

Efectul terapeutic al acupuncturii a încetat să fie un subiect controversat. Există destule dovezi care să explice felul în care acest procedeu stimulează endorfinele din creier producând analgezia clinică. Cum și de ce se produce acest fenomen este o cu totul altă problemă. Nimeni nu știe cum au fost descoperite canalele prin care călătorește qi, forța vie. Ele sunt cu totul separate de sistemul circulator și cel nervos și acest sistem nu a putut fi explicat de nici un concept al psihologiei moderne. Spre deosebire de sistemul circulator care poate fi zărit parțial, cu ochiul

liber, la suprafața pielii, încrengătura prin care circulă qi nu poate fi văzută, dar existența ei a fost confirmată de oameni de știință cu ajutorul unor diode semiconductoare.

În Occident există numeroși medici care continuă să susțină că, atâta vreme cât aceste canale și meridiane nu pot fi dezvăluite prin disecție, nici nu pot fi acceptate ca realități anatomice. Ele nu pot fi privite decât ca bizarerii sau încercări fantastice ale unor oameni aparținând perioadei timpurii din dezvoltarea umanității, care încercau să explice funcțiile anatomice. În susținerea acestei teorii se dă ca exemplu descoperirea făcută în Anglia, la jumătatea secolului trecut, de către distinsul om de știință de origine scoțiană, James Clerk Maxwell. Acesta a stabilit existența undelor radio matematic, ulterior dovedind valabilitatea teoriei sale prin demonstrație practică, folosindu-se de un echipament tehnic ce utiliza undele radio.

Echipamentul ce demonstrează existența canalelor energetice utilizate de acupunctură îl constituie însuși corpul omenesc. Faptul că durerea este înlăturată sau boala vindecată prin atingerea unor anume puncte de pe corp, situate departe de locul în care s-a instalat boala, nu constituie dovezi concludente pentru a fi acceptate de oamenii de știință. Prin urmare, calmarea durerii sau vindecarea sunt privite ca un posibil rezultat al unui efect placebo de mari proporții, un așa-zis megaefect. Dacă privim problema în felul acesta, putem să forțăm puțin lucrurile și să ne întrebăm dacă nu cumva, atunci când acordăm receptorul pe un post de radio, acțiunea doar se petrece în mintea noastră.

Teoriile privind descoperirea acupuncturii sunt foarte numeroase. Una dintre acestea susține că această metodă ar fi fost descoperită încă din epoca de piatră, pe

când oamenii foloseau unelte din piatră foarte ascuțite. Ei au observat că, dacă atingeau accidental părți ale corpului cu aceste unelte, o durere sau o mai veche problemă legată de starea de sănătate aflată într-o altă zonă a corpului se vindeca. O altă teorie susține că metoda acupuncturii ar fi fost descoperită de către soldații răniți de săgeți în luptă. Aceștia ar fi remarcat că vechi suferințe ale trupului dispăreau în urma acestor răni primite în luptă. Cea mai răspândită și pare-se cea mai credibilă dintre teorii susține că acupunctura este o metodă descoperită și pusă la punct, treptat, de către tămăduitorii din antichitate. Aceștia au reușit să găsească canalele energetice în timp ce își consultau pacienții și atingeau zonele sensibile ale trupului omenesc.

Este adevărat că multe dintre aceste puncte folosite în cadrul tratamentului cu acupunctură sunt zone cu un înalt grad de sensibilitate. De multe ori, se întâmplă ca pacienții să simtă efectul acului nu numai în zona în care a fost introdus acesta, ci și de-a lungul canalului respectiv. Durerea provocată de angină, de exemplu, este adesea resimțită pornind din piept, de-a lungul brațului, exact de-a lungul traseului urmat de canalul inimii ce pornește din acest punct al organsimului și ajunge până la degetul mic.

Acupunctura a fost o metodă des utilizată încă din zorii civilizației. Oase de cult datând din secolul 21 î. Hr. dovedesc faptul că această metodă era folosită încă din acele timpuri și se realiza cu ajutorul unor așchii de piatră numite bian. Acele metalice au fost introduse în secolul 8 î. Hr. și recent, dintr-un mormânt datând din secolul 3 î. Hr., în urma unor săpături arheologice efectuate în provincia Hubei, s-au scos la lumină ace din aur.

Este extrem de important să menționăm faptul că utilizarea acelor este numai una dintre metodele terapeu-

tice folosite în medicina clasică și nu una dintre cele mai des întâlnite. În general, occidentalii sunt cei care consideră că MCT și acupunctura sunt extrem de strâns legate și acest fapt se datorează caracterului său atât de deosebit față de al celorlalte metode terapeutice cunoscute de medicina occidentală, ca și publicității care s-a făcut în jurul său. În timpul vizitei întreprinsă de președintele Richard Nixon în China în anul 1972, această metodă terapeutică s-a aflat pe prima pagină a ziarelor din întreaga lume datorită faptului că unul dintre corespondenții de presă ai delegației americane a suferit o criză de apendicită. James Reston, corespondent al ziarului *New York Times*, a descris modul în care a fost operat de apendicită, operație realizată sub acupunctură și anestezie locală. El a fost conștient pe toată durata operației. După intervenția chirurgicală, i-a fost aplicat un tratament cu acupunctură și moxacombustie, durerea și inflamația cedând după numai o oră.

Povestea sa a făcut înconjurul lumii. În cadrul jurnalelor de actualități s-au prezentat filme în care erau mediatizate intervenții chirurgicale realizate în spitale din China. Pacienții rămâneau conștienți pe toată durata intervenției chirurgicale, după care se ridicau și coborau de pe masa de operație pornind pe propriile picioare, datorită acupuncturii. Părea un miracol și, într-o oarecare măsură, chiar era. Cu toate acestea, utilizarea acupuncturii în chirurgie nu este foarte răspândită așa cum se crede și nici nu este aplicabilă în toate cazurile. Bian Que și un alt practician antic, Hua Tuo, au folosit amândoi metode anestezice concepute și dezvoltate de ei înșiși. În ambele cazuri, formula acestor metode s-a pierdut, dar se presupune că se baza pe utilizarea opiumului sau a canabisului. Cei doi erau experți în utiliza-

rea acelor după cum dovedesc scrierile referitoare la ei și este de presupus că ar fi utilizat numai acupunctura dacă aceasta și-ar fi dovedit eficacitatea în toate situațiile.

În prezent, în spitalele chineze în care se combină practica tradițională și cea occidentală, acuanalgezia este utilizată în chirurgia abdominală.

De asemenea, este de mare ajutor în recuperarea postoperatorie; demn de menționat este faptul că pacienții nu sunt obligați să rabde de foame înainte de operație. Acuanalgezia își dovedește eficacitatea în cazurile pacienților ce prezintă tulburări cardiace și asupra cărora anestezia generală ar putea avea efecte negative. Totuși, aceasta nu este o componentă tradițională și a fost introdusă abia după 1958, anul în care președintele Mao a declarat că medicina modernă și cea tradițională trebuie „să fie puse în slujba poporului în aceeași măsură".

Experiența trăită de James Reston nu a constituit, nici pe departe, un prim moment în care MCT a atras atenția Occidentului. Încă din secolul al XV-lea, Europei i s-au dezvăluit o seamă de lucruri legate de medicina chineză datorită relatărilor misionarilor iezuiți. Inspirat de traducerea unei vechi lucrări în care se vorbea despre importanța și utilizarea citirii pulsului, celebrul medic englez Sir John Floyer (1649-1734) a realizat un aparat de luare a pulsului, primul de acest fel.

Unele plante utilizate de medicii chinezi, cum ar fi rădăcina de salce (sau Drogul din import) a fost larg utilizată în Europa la jumătatea secolului al XVI-lea. Metoda chineză de inoculare preventivă impotriva variolei a fost introdusă în Anglia la începutul secolului al XVIII-lea. Variola nu este o boală originară din China și se presupune că a fost adusă în țară de către negustorii ce călătoreau pe Drumul mătăsii. În timpul dinastiei Sung

(960-1279) un celebru general, Ma Yuan, împreună cu un mare număr din soldații săi, a murit în timpul unei epidemii de variolă. Ulterior, fiul primului ministru s-a îmbolnăvit de aceeași boală și un înțelept ce trăia în Munții O Mei, la Sichuan, se spune că ar fi inoculat copilului medicamentul salvator.

O lucrare clasică, cunoscută sub numele de *Oglinda de aur a medicinii*, oferă cititorilor săi formula aplicată în 1713 pentru inocularea copiilor. Crustele de variolă transformate în pulbere se așezau pe un strat de vată din bumbac și apoi erau introduse în nările copilului unde erau lăsate timp de câteva zile. Pentru un copil de un an se foloseau 20 de cruste, în vreme ce, pentru copiii trecuți de acestă vârstă se foloseau 30 de cruste. Tratamentul era absolut garantat. Deși unii dintre copii au murit, cei mai mulți au fost salvați de această boală. Mai târziu, un celebru om de știință, cunoscut în întreaga lume, Li Shi-zhen, face referire la o altă metodă și anume utilizarea puricilor vacilor, anticipând cu o sută de ani informațiile oferite de Edward Jenner în lucrarea sa.

Tributul plătit de copii epidemiilor de variolă a dus la dezvoltarea pediatriei în China, ca și la dezvoltarea procesului de inoculare împotriva acestei boli. Acest fapt i-a impresionat în mod deosebit pe călugării misionari aparținând ordinului iezuit. Ei au descris în amănunt practicile medicale chineze. Iezuitul d'Entrecolles nota: „Dacă pulberea este introdusă în nas, apare febra și, dacă pustulele nu apar decât în a treia zi, atunci este sigur că din 10 copii 8 sau 9 sunt salvați. Dacă pustulele apar în cea de a doua zi, 5 din 10 copii riscă îmbolnăvirea, iar dacă pustulele apar în prima zi, nici unul din cei 10 copii nu are șanse de supraviețuire".

Iezuiții au reacționat față de practicile MCT la fel cum

se întâmplă cu foarte mulți dintre contemporanii noștri. Iată ce mărturisea părintele Dominique Parrenin, mort în anul 1741: „Când îi aud pe medicii chinezi vorbind despre originea bolilor, nu găsesc nici un dram de adevăr sau exactitate în argumentele lor, dar atunci când îi văd aplicând pacienților leacurile născocite de ei și luându-le pulsul sau examinându-le diverse părți ale capului, înțeleg că asemenea practici dau totdeauna rezultate bune".

Adevărata problemă căreia trebuie să-i facă față medicina chineză o constituie existența unui număr mare de șarlatani în paralel cu cea a tămăduitorilor adevărați, situație ce a existat întotdeauna. Succesele și dezvoltarea acestei profesii au fost totdeauna influențate de mersul istoriei. Istoria frământată a Chinei, un șir neîntrerupt de războaie, invazii, domnii tiranice și epoci de aur, a făcut ca, în unele perioade, medicina să fie supranumită „arta binefăcătoare" și medicii să fie venerați ca „mână a nației", în vreme ce, în alte timpuri, a fost cu totul ignorată și doctorii au fost supuși persecuțiilor.

La vremea când iezuitul Matteo Ricci sosea în China, venind din Macao, în anul 1582, nu existau legi care să împiedice practicarea medicinii de către oricine dorea să o facă. Matteo a notat acest fapt în rapoartele pe care le trimitea acasă și totodată condamna prostia alchimiștilor ca și a comercianților de nemurire". Existența unor situații ambigue ca și cea a șarlatanilor a dus, de nenumărate ori, la discreditarea medicinii.

Deși, în rândul literaților și filozofilor, străvechile lucrări medicale erau venerate alături de celelalte opere ale clasicilor naționali și, în ciuda faptului că se poate vorbi de cercetări medicale la nivel de stat, încă din scolul 10 î. Hr., profesia de medic nu s-a bucurat totdeauna de stima cuvenită. Confucius a decretat că medicii

nu erau nici nobili și nici învățați, ci meșteșugari și abia în timpul dinastiei Sung (960-1279) s-a înființat Biroul imperial pentru medicină și s-a deschis Academia de medicină din Beijing, aflată în slujba împăratului. Studenților li se cerea să cunoască în totalitate literatura clasică medicală. Modul în care se realiza examinarea acestora permitea numai celor foarte bine pregătiți să se numere printre absolvenți.

În anul 1207, împăratul Wang Anshi a cerut realizarea a două manechine de mărime naturală, din aramă, care conțineau toate canalele. Pe ele fuseseră însemnate cu găuri locurile pentru acupunctură. În timpul examenelor, cele două manechine erau umplute cu apă și păpușile erau acoperite cu ceară de albine pentru a ascunde în întregime locurile utilizate în acupunctură. Studenții erau obligați să-și dovedească măiestria în tratamentul cu ace, înțepând de fiecare dată exact în locul cuvenit. Dacă reușeau să atingă punctul cerut prin gaura făcută în ceară, se scurgea apa existentă în manechin.

Perioada în care a domnit dinastia Sung s-a caracterizat prin stabilitate și prosperitate și a constituit momentul în care multe dintre succesele științifice ale Chinei au devenit celebre. A fost încurajată medicina legală și se făceau autopsii pe cadavrele deținuților executați. Apariția tiparului și a literelor tipografice a determinat apariția unui număr mai mare de cărți. Acestea cuprindeau planșe anatomice ce prezentau diverse organe ale corpului omenesc și doctorii își completau cunoștințele cu informații despre fiziologie, histologie și alte discipline implicate direct în practicarea medicinii.

Dar, cu trecerea timpului, prosperitatea a intrat în declin din nou și vizitatorii cunoscuți Chinei au apărut iar: războiul, foametea, bolile și moartea. Pe vremea

dinastiei Han, Zhang Zhong-Zing scria despre moartea a două treimi din locuitorii satului său, aceștia căzând pradă bolilor în decursul a numai zece ani. Dintre cei morți, 70% fuseseră victime ale tifoidei. În secolul al XVI-lea, în timpul când misionarii occidentali au început să sosească în China, aceasta era bântuită de ciumă bubonică, holeră, dizenterie și alte boli parazitare; după tratatele încheiate în 1824 cu Marile Puteri venite în China pentru a manipula bolnăvicioasa dinastie Qing, au apărut dispensare și spitale în care se practica medicina occidentală ce oferea tratamente, de multe ori încununate de succes, celor ce aveau acces la ele.

Marea majoritate a populației trăind încă un stil de viață feudal, departe de atmosfera sofisticată a capitalei chineze sau a marilor orașe, continua să își pună nădejdea în medicii locali și în tainele medicinii populare. De cele mai multe ori, observatorii străini nu erau în stare (sau nu-și dădeau interesul) să facă deosebirea dintre șarlatani și tămăduitorii tradiționali. Pentru ei, totul era o glumă, o aiureală și, cu trecerea timpului, mare parte dintre chinezii școliți au început să gândească la fel. N-a trecut mult până când tineri de origine chineză au pornit spre Occident pentru a studia medicina. Primul dintre ei, doctorul Huang Kuan (1828-1879) a părăsit orașul Canton pentru a studia la Universitatea din Edinburgh.

Când naționaliștii au venit la putere în 1911, a fost întemeiată China modernă și fondatorul ei a fost un medic ce studia medicina de tip occidental în Hong Kong. Doctorul Sun Yat Sen avea un scop măreț: să modernizeze China: „Dacă nu vom învăța tot ceea ce s-a făcut mai bine în afara granițelor noastre, ne vom afunda în primitivism", spunea el poporului. Ministrul Educației din vremea sa cerea cu îndârjire interzicerea practicării

medicinii chineze tradiționale, astfel încât, în 1929, s-a dat o lege care interzicea deschiderea de noi școli de medicină tradițională, în vreme ce medicii care continuau să practice acest gen de medicină erau strict controlați de stat. Cenzura avea grijă să nu se mai publice articole sau cărți de medicină tradițională pentru a se împiedica răspândirea „informațiilor neștiințifice".

Această mișcare a stârnit proteste vehemente și suporteri furioși ai medicinii chineze tradiționale s-au întâlnit în Shanhai formând Asociația Națională pentru Medicină Chineză. În ciuda faptului că a încercat să ignore aceste mișcări și și-a continuat drumul spre „progres", în cele din urmă, guvernul a fost nevoit să cedeze. Într-un document publicat în anul 1938 de către Organizația Mondială a Sănătății se explicau și motivele pentru care guvernul chinez cedase în fața MCT.

Oamenii continuă să își mențină credința în ea. Au fost vindecate boli pe care se pare că medicina occidentală nu a fost capabilă s-o facă. Plantele medicinale se găseau din belșug, la un preț relativ scăzut, prin urmare, la îndemână și provocând efecte secundare minime. În al treilea rând, se bazează pe un sistem teoretic unic, în special când se referă la yin și yang, energia vieții și a sângelui, pe care medicina modernă nu îl poate explica și nici înlocui.

Mai mult decât atât, era vorba și despre calitatea pregătirii atât a medicilor de medicină modernă cât și a celor ce practicau medicina tradițională. Un raport realizat în anul 1943 menționa faptul că 60% dintre practicienii medicinii moderne dovedeau o pregătire corespunzătoare. Și, în cele din urmă, nu s-a putut trece cu vederea faptul că practicienii alopați nu erau destul de numeroși pentru a servi nevoile unei țări între granițele căreia locuia cel mai numeros popor din lume, prin ur-

mare, dacă se interzicea practicarea MCT, masa mare a locuitorilor țării ar fi fost privată de orice fel de ajutor medical.

În anii '30, Mao Te Dung a așezat grija pentru sănătatea populației în fruntea listei cu priorități, dar această sarcină s-a dovedit extrem de grea. În anul 1949, statisticile estimau că era nevoie de un doctor pentru fiecare 1.100 de locuitori. În august 1950, în cadrul Conferinței Naționale a Republicii Populare, președintele Mao a lansat o chemare ce avea să schimbe înfățișarea asistenței medicale în China: „Uniți-vă, toți cei care practicați medicina, tineri și bătrâni, aparținând fie școlii tradiționale, fie celei occidentale, și organizați un front solid...".

În acea perioadă nu existau cifre clare din care să reiasă numărul precis al medicilor existenți în țară, dar șase ani mai târziu se estima existența a 500.000 de medici tradiționali și 12.000 de practicieni ai medicinii de tip occidental. Au fost înființate centre medicale în fiecare district și a fost încurajată creșterea standardului normelor de igienă. Între anii 1950 - 1965, holera, ciuma, variola, dependența față de opium și bolile de nutriție au fost aproape eradicate și până în anul 1966 au fost pregătite mii de cadre auxiliare pentru a lucra în domeniul sănătății: surori, moașe, tehnicieni de laborator și celebrii „doctori desculți". Aceștia erau muncitori obișnuiți care primiseră o pregătire medicală minimă astfel încât să fie în stare să ofere asistență medicală, în limite rezonabile, locuitorilor din zona rurală. De fapt, ei nici nu umblau vreodată desculți. Numele lor derivă dintr-o traducere a cuvântului chinez care de fapt înseamnă țăran agricultor, deoarece, în câmpurile de orez, oamenii munceau desculți.

În anul 1971, societatea era „remodelată" și starea de

igienă era privită ca onorabilă. Marea Mișcare Patriotică pentru Sănătate era hotărâtă să elimine cele „patru flageluri" și oamenilor li s-a cerut să își petreacă timpul liber omorând muște, țânțari, șobolani și chiar rândunele. Cele din urmă se făceau vinovate de o singură crimă, și anume privau populația de hrană prin consumul cerealelor de pe câmp. În toamna următoare, când recoltele devastate au dovedit că rândunelele ucideau dăunătorii cu succes și consumul lor de grâne era minim față de beneficiile aduse, ele au fost scoase de pe lista flagelurilor. Din păcate, selecția fusese făcută în mod minuțios și unul dintre aspectele pe care orice vizitator al zilelor noastre nu îl poate trece cu vederea este numărul scăzut de păsări existente în China.

În prezent, în China, oficialitățile recunosc faptul că președintele Mao, Marele Cârmaci, a făcut și câteva greșeli de navigație. Procentul este de 30% greșeli față de 70% succese înregistrate în dezvoltarea țării, o realizare demnă de remarcat, dacă avem în vedere dezastrul moștenit. Revenind în China în 1966, un călător occidental care părăsise această țară în 1949 după un lung șir de ani petrecuți acolo, remarca uimit dispariția cerșetorilor oribili, mutilați, a copiilor cu abdomene uriașe, înfometați, ca și a celor ce-și făceau nevoile în rigole, luptându-se să elimine doar paraziți intestinali și nimic altceva. Toate acestea dispăruseră. Se născuse o nouă Chină.

Trupul omenesc, un univers armonios organizat

Medicina chineză tradițională, ca de altfel întreaga concepție chineză asupra lumii, are la bază un principiu fundamental: existența celor două componente ale naturii, yin și yang, elemente opuse și totuși complementare. Ad litteram, aceste două cuvinte se referă la malurile unui râu: unul aflat în umbră și celălalt, însorit. Ele reprezintă masculinul și femininul, noaptea și ziua, focul și înghețul.

Yang reprezintă latura masculină: soarele, focul, căldura, lumina, ziua, raiul și uscăciunea. Yin reprezintă femininul: luna, noaptea, pământul, umezeala și frigul. Yang se înalță, are o evoluție ascendentă. Yin coboară, descrește. Când cele două se află în echilibru, trupul este sănătos. Atunci când între cele două se produce un dezechilibru, trupul se află în suferință.

În China, odată cu dezvoltarea civilizației, omul a început să acorde o atenție mai mare studiului naturii. Totul părea să se afle într-o stare de tranziție perpetuă. Iarna ceda locul primăverii, vara se retrăgea în fața toamnei, cerul se întuneca și se lumina, ziua se pierdea în noapte, plantarea atrăgea după sine recolte și tot așa mereu, toate se succedau în univers. Nimic nu rămânea constant, până și luna descreștea și creștea și plantele apăreau și dispăreau în înaltul cerului.

Oamenii au început să observe efectul pe care îl are succesiunea anotimpurilor ca și climatul asupra sănătății lor. În timpul iernii, oamenii erau predispuși la răceli și dureri în articulații; vara, căldura părea să fie

cauza unor accese febrile. Un studiu mai atent a atras după sine convingerea că, în afara influenței pe care o aveau schimbările vremii asupra corpului omenesc, acesta părea să posede propriul său climat interior, ce repeta cu exactitate pe cel din natură. Trupul uman, asemenea naturii, era dominat de un ciclu constant al creșterii, dezvoltării și declinului.

Pentru chinezi, trupul omenesc este asemenea unui univers în miniatură. Universul este un organism și omul este un microunivers al acestuia. Așa cum Pământul cuprinde aer, mare și uscat, tot la fel, trupul omenesc se bucură de qi, de fluide și sânge. Pământul este guvernat de anotimpuri, tot așa, trupul se află sub dominația climatului interior.

Când ploaia cade necontenit, pământul este saturat de apă și în unele locuri apar bălți, mlaștini; când în trup apar edeme, ele sunt datorate reținerii lichidelor și efectul asupra membrelor este asemănător cu cel al apei asupra solului. O comparație asemănătoare se poate face și atunci când este vorba de lipsa lichidelor. Plantele se ofilesc și se usucă în lipsa apei și tot așa se întâmplă și cu mâinile și degetele de la picioare: pielea se usucă și crapă. Buzele au și ele de suferit din pricina uscăciunii interioare. Frigul afectează circulația sângelui așa cum afectează și apele râurilor. Căldura este prezentă prin febră și cauzează înroșirea ochilor, inflamarea țesuturilor, ca și dureri în gât.

Vântul poate tulbura și el echilibrul trupului. Tremurul care este caracteristic bolii Parkinson sau urmările unui atac cerebral sunt datorate unui vânt malefic, unui climat interior ce afectează organele. Frunzele copacilor tremură și ramurile se pleacă sub bătaia vânturilor. Tot la fel sunt afectate și mâinile și picioarele din pricina climatului interior neprielnic. Căldura interioară

excesivă face ravagii asemenea incendiilor și aduce cu sine vârtejuri pârjolitoare.

Sănătatea este afectată în aceeași măsură de climatul interior și exterior. Climatul exterior produce schimbări patologice în trupul omenesc. Această opinie nu este împărtășită numai de civilizația orientală, pentru că altfel, cum s-ar putea explica următoarea afirmație: „bronșita este o boală englezească". Cum se face că vânturi ca mistralul și sirocco provoacă dureri de cap? Chinezii au descoperit cu multe secole în urmă efectul pe care îl au anotimpurile asupra pulsului. Cercetările moderne au confirmat această teorie.

Spre deosebire de sânge sau de alte fluide, qi reprezintă un concept abstract. Nu poate fi văzut și tocmai de aceea știința modernă apuseană tinde să nege existența acestuia. Textele vechi îl descriu ca pe o „forță vitală" sau ca pe o „răsuflare delicată". Este descris ca o formă de energie, un izvor al existenței, al vieții, care circulă prin canale invizibile aflate în trupul omenesc și numite meridiane. De fapt, conform concepției chineze, qi este prezent în întregul univers. Chiar ființa umană este o întruchipare a acestui qi. Respirația este qi. Tot qi este și energia, forța, creația. Este prezent în mecanismele de autoapărare ale organismului și oxigenează sângele.

În concepția medicinii tradiționale chineze, sângele nu este doar fluidul de culoare roșie care circulă în trup sau se scurge printr-o rană. De fapt, el nu are aspect material și este creat și pus în mișcare de qi.

Fluidele care includ transpirația, saliva, sucurile gastrice, urina și secrețiile hormonale au rolul de a păstra umiditatea trupului și de a hrăni părul, pielea, mușchii și oasele.

Conceptul de armonie este fundamental pentru MCT, fără armonie nu există sănătate. Armonia se manifestă în trei feluri:

1. ***Armonia cu natura***. Trupul trebuie să fie la unison cu anotimpurile, trebuie să se sincronizeze cu ele. În primăvară, când ziua începe să crească, este indicat să facem plimbări lungi. Iarna, când vremea este rece și zilele sunt mai scurte, oamenii ar trebui să urmeze exemplul animalelor și să doarmă cât mai mult. Regimul alimentar trebuie și el conceput în așa fel încât să consumăm produse de sezon.
2. ***Armonia internă***. Cele cinci organe principale — inima, plămânii, ficatul, rinichii și splina — trebuie să funcționeze la unison, la fel ca și viscerele cu care ele se află în relație. Organele principale, denumite zhang, îndeplinesc rolul de inmagazinare. Ele se află în legătură cu intestinele, cu stomacul, cu vezica biliară și cu cea urinară. Aceste organe poartă numele de fu. Ele sunt niște cavități ce îndeplinesc funcțiile de transformare și transport. Un alt organ ce aparține grupului fu este numit „triplul arzător de la poarta vieții". El este un organ abstract. Se crede că este legat de rinichi și se bănuiește că se referă la glanda suprarenală. Fiecare organ funcționează la capacitatea sa maximă doar două ore pe zi. Randamentul maxim este atins totdeauna în același moment al zilei.
3. ***Armonia mentală și fizică***. Dacă apare un dezechilibru al condiției fizice, atunci apar și perturbări ale stării psihice. Dezechilibrul emoțional conduce și el la disonanțe în interiorul trupului: o stare de furie cumplită afectează în mod negativ yang, dar și o bucurie nestăvilită poate avea același efect.

Înțelepții antichității obișnuiau să facă paralele între elementele naturii și principalele organe ale trupului omenesc. Ei le ordonau pe perechi pentru a demonstra interdependența lor reciprocă — modul în care se completează unele pe celelalte, ca și felul în care fiecare se impune

în activitatea celuilalt —. Relațiile stabilite de ei erau următoarele: foc – inimă, metal – plămâni, pământ – splină, apă – rinichi și lemn – ficat. Acestea, la rândul lor, sunt strâns legate de diverse faze ale unui ciclu cosmic deosebit de complex. Focul este legat de vară, de punctul suprem pe care îl poate atinge energia; lemnul reprezintă creșterea, dezvoltarea și este legat de primăvară; pământul reprezintă perioada de tranziție dintre anotimpuri, un fel de vară indiană; metalul simbolizează toamna, momentul declinului; apa indică o stare de repaus, de odihnă, asemănătoare celei existente în iarnă sau asemănătoare funcțiilor, activităților aflate în pragul schimbărilor.

Termenul „cele cinci elemente" pentru a descrie această teorie nu este corect. El este rezultatul unei traduceri greșite care identifică un concept chinez, respectiv cel al fazelor intermediare, de tranziție, cu principiul celor cinci elemente aparținând filosofiei grecești, dar utilizarea acestui termen este atât de îndelungată încât a fost acceptată și folosită chiar și de către chinezi. De fapt, este vorba de cinci perioade de tranziție, de cinci faze intermediare.

Interacțiunea celor cinci elemente

Aceste concepte au fost stabilite pentru prima oară în *Medicina chineză clasică, Nei Jing*, unde interacțiunea este explicată după cum urmează:

- metalul înrobește lemnul (un topor taie un copac)
- apa înrobește focul (îl stinge)
- lemnul înrobește pământul (rădăcinile pătrund în pământ)
- focul înrobește metalul (căldură acestuia îl face să devină lichid)
- pământul înrobește apa (o absoarbe).

și invers:

– metalul zămislește apa (se transformă în lichid prin încălzire)
– apa zămislește lemnul (râurile și ploaia hrănesc arborii)
– lemnul zămislește focul (constituie combustibil pentru el)
– focul zămislește pământul (transformă totul în cenușă)
– pământul zămislește metalul (se află în adâncuri).

Astfel se explică modul în care un element îl supune pe celălalt și tot așa se evidențiază interdependența dintre organele trupului omenesc. Lemnul (care este legat de ficat) este hrănit de apă (care este legată de rinichi), prin urmare rinichii sunt mama ficatului. La fel, focul (care simbolizează inima) este hrănit de lemn, prin urmare, ficatul poate hrăni inima.

Dacă pacientul are probleme cardiace, doctorul va hotărî, studiind aspectul său fizic, cărei maladii îi corespund simptomele respective. Dacă pacientul prezintă o îmbujorare accentuată și buzele sunt violacee, atunci se poate trage concluzia că este vorba de o funcționare excesivă; focul inimii a scăpat de sub control și tratamentul ce trebuie aplicat va implica rinichii deoarece apa este cea care subjugă focul, îl stinge. Dacă pacientul prezintă o paloare neobișnuită, putem vorbi de o insuficientă activitate a focului. Acesta este foarte slab, periculos de slab și are nevoie de combustibil, prin urmare, trebuie puse cât mai multe lemne pentru a-l reaprinde și, pentru aceasta trebuie aplicat un tratament pentru ficat.

Organele se află și ele în relație cu gusturile, culorile, condițiile climaterice, chiar și cu sunetele. Gustul poate influența asupra tipului de medicamente ce trebuie prescrise, de vreme ce medicamentul este definit conform uneia dintre cele cinci arome. Sunetele produse de o persoană bolnavă, cum ar fi șuieratul emis în timpul res-

pirației în cazul suferințelor respiratorii, gemetele, țipetele, chiar și cântatul sau râsul nefiresc pot oferi indicii ale proastei funcționări a unuia dintre organe. Unele dintre aceste tipuri de sunete pot oferi medicului datele necesare în punerea unui diagnostic. Ele nu sunt inflexibile, dar asociate cu alte simptome pot constitui indicii utile în stabilirea stării sănătății pacientului.

Trăsăturile feței au și ele perechile lor. Se spune că inima se oglindește în aspectul limbii și aceasta, la rândul său, se află în legătură cu intestinul subțire; nasul este o fereastră a plămânilor și este perechea intestinului gros; ficatul se oglindește în aspectul ochilor și aceștia își au perechea în vezica biliară (colecist); rinichii sunt deschiși către urechi și sunt asociați vezicii urinare și splina se oglindește în aspectul gurii și aceasta are stomacul drept pereche.

Organele au unul asupra celuilalt atât un efect fortifiant, cât și unul atenuant:

- inima se află în legătură cu pulsul și este guvernată de rinichi
- plămânii sunt legați de piele și guvernați de inimă
- ficatul se află în legătură cu tendoanele și este condus de plămâni
- splina se află în legătură cu ceea ce se numește carne și este guvernată de ficat
- rinichii sunt legați de oase și guvernați de splină.

De asemenea:

- ficatul hrănește mușchii; mușchii fortifică inima
- inima hrănește sângele; sângele fortifică splina
- splina hrănește carnea, carnea fortifică plămânii
- plămânii hrănesc pielea și părul; pielea și părul fortifică rinichii
- rinichii hrănesc oasele și măduva; oasele și măduva fortifică ficatul.

...relațiilor

	Limbă	Intestin subțire	Foc	Roșu	Căldură	Amar	Râs
...ni	Nas	Intestin gros	Metal	Alb	Uscăciune	Iute	Plânset
	Ochi	Vezică biliară (colecist)	Lemn	Verde	Vânt	Acru	Țipăt
...ichi	Urechi	Vezică urinară	Apă	Negru	Rece	Sărat	Geamăt
Splină	Gură	Stomac	Pământ	Galben	Umed	Dulce	Cântat

Cele cinci manifestări climatice au o influență directă asupra organelor:

- căldura produce vătămări ale inimiii
- frigul este dăunător plămânilor
- vântul este vătămător pentru ficat
- umezeala poate dăuna splinei
- uscăciunea este dăunătoare rinichilor.

Cele cinci tipuri de gust pot produce suferințe fizice:

- excesul de sare mărește pulsul
- surplusul amar produce uscăciunea pielii
- aromele picante în exces tensionează mușchii
- excesul de acru întărește pielea
- surplusul de dulce poate produce dureri în oase.

Totuși, în tratamente:

- sarea are un efect liniștitor
- gustul amar are efect fortifiant
- gustul picant (iute) are efect degajant
- gustul acru are efect contractant
- gustul dulce are efect diluant.

Planetele, numerele, animalele, cele cinci cereale, cele cinci fructe și cele cinci puncte ale busolei sunt incluse în acest joc al numerelor. Unele dintre ele sunt simple capricii și sunt adăugate conform regulii celor cinci. Se credea că fiecare anotimp își are originea în unul din punctele cardinale, dar pentru că există doar patru puncte cardinale și doar patru anotimpuri, au fost introduse Centrul busolei și Vara indiană.

Inima este asociată cu planeta Marte, cu Miază-zi, cu numărul șapte, calul, caisa și orezul cu gluten.

Plămânii sunt asociați cu planeta Venus, cu Apusul, și câinele, cu numărul 9, cu para și orezul.

Ficatul este asociat cu planeta Jupiter, cu Răsăritul și puiul de găină, cu numărul opt, pruna și grâul.

Rinichii sunt asociați cu Mercur, Miază-noapte, porcul și numărul 6, castana și fasolea.

Splina este asociată cu Saturn, Centrul busolei, vaca și numărul 5, curmala și meiul.

Deși cele cinci cereale și cele cinci fructe sunt considerate componente obligatorii ale unui regim alimentar zilnic, echilibrat și sunt recomandate chiar de Împăratul Roșu în cartea sa *Marele ierbar al plantelor medicinale*, asociațiile mai puțin ușor de descifrat pot fi privite mai mult ca adăugiri aduse de alchimiștii din vechime și mai puțin ca niște cerințe ale medicinii tradiținale.

Inima

Aceasta este organul principal al sistemului circulator și, prin urmare, este vital pentru sănătatea omului. Chinezii numesc inima „împăratul trupului" și susțin că este în relație cu divinitatea. În ea sălășluiește spiritul (shen), un concept abstract ce se aseamănă întru câtva cu cel apusean și, în același timp, indică vigoarea fizică și integritatea mentală, psihică. O persoană sănătoasă, robustă este descrisă ca având un shen asemenea cu cel al unei persoane cu bună dispoziție, aflată într-o stare psihică excelentă. O persoană ce acuză suferințe fizice și este apatică este considerată ca având un „shen rău"; se pare că nu există nici o diferență față de modul în care am descrie noi, cei din apus, o persoană posomorâtă, cu moralul slab, dar trebuie să nu pierdem din vedere că

descrierea chineză se referă atât la starea fizică cât și la cea mentală.

Ca orice împărat, inima este apărată de o gardă și anume de pericard, a cărui sarcină este de a împiedica pătrunderea oricărui element dăunător ce ar putea ataca inima. În cazul în care qi-ul inimii este foarte slab, apar probleme circulatorii. Simptome ca un colorit excesiv al feței sau al degetelor de la mâini și de la picioare cauzate de degerături sunt privite ca semne al stagnării sângelui și ale unei proaste circulații a acestuia. Chinezii privesc starea de inconștiență, coma sau delirul ca pe semne ale unui spirit tulburat, deoarece căldura excesivă aflată în canalele musculare a invadat sângele și se află prizonieră în interiorul pericardului.

Inima este deschisă către limbă care, la rândul său, este un foarte bun reper în stabilirea robusteții și sănătății acesteia. În cadrul MCT, limba joacă un rol extrem de important în stabilirea unui diagnostic, deoarece este un organ intern ce poate fi examinat din afară (la fel sunt priviți și ochii, deoarece sunt acoperiți de pleoape) și, prin urmare, este un indicator al stării interioare. O limbă cu vârful roșu denotă insomnie și petele purpurii apărute pe limbă sunt un indiciu al unei proaste circulații a sângelui.

Medicina apuseană dispune de tehnologie și de numeroase medicamente eficace pentru a combate problemele cardiace și un medic practicant al medicinii chineze tradiționale este de părere că pacienții cu asemenea suferințe trebuie să facă un control într-o clinică unde se practică medicina tradițională apuseană, control ce implică și o electrocardiogramă.

În China, suferințele cardiace sunt tratate atât prin mijloacele tradiționale chinezești, cât și prin cele apusene deoarece s-a dovedit că amândouă sunt deosebit de eficiente.

Bolile psihice sunt puse pe seama unor probleme ale inimii și spiritului. Schizofrenia este privită ca o boală cauzată de arșița existentă în inimă, astfel încât spiritul arde, producând celor suferinzi o stare de agitație și violență. Pacientului i se administrează medicamente calmante pentru inimă. Germenii de lotus sunt considerați ca foarte eficienți și răcoritori, deoarece semințele provin din inima plantei și aceasta, la rândul său, crește în apă.

Epilepsia este diagnosticată ca flegmă, ca o suferință cauzată de umiditatea existentă în trup, datorită blocării unui meridian al inimii, ceea ce atrage după sine tulburarea spiritului.

Suferințele tratate prin intermediul inimii sunt bolile coronariene și arteriale, cele circulatorii, meningita, ulcerele bucale. Printre ierburile care influențează funcționarea inimii întâlnim rămurelele de scorțișoară, germenii de lotus, omagul și salvia sălbatică (Lantana camara), din genul Kochia.

Plămânii

Deoarece se află alături de inimă, sunt supranumiți „miniștri". Ei îl sfătuiesc pe împărat (inima) și îi reglează activitatea. Fiind cele mai înalte organe ale corpului omenesc, sunt foarte importanți deoarece domină qi-ul. Plămânii controlează respirația, inhalând și exhalând aerul ce provine din ceruri. Se crede că ei sunt răspunzători de combinarea hranei provenită din splină (care este de pământ) cu aerul (ce vine din ceruri) și răspândesc acest amestec în trupul omenesc pentru a-l aerisi și a-i oferi umiditatea necesară. Plămânii domină pielea și părul și se deschid în nas, organul prin care aerul este aspirat.

Plămânii au o funcție descendentă. Umezeala care se presupune că este produsă de acest organ este compa-

bilă cu burnița ce învăluie pământul și pătrunde în interiorul lui. Burnița este benefică pentru articulații, oferindu-le flexibilitate, și pentru musculatură deoarece ajută la întărirea acesteia. Tot ea este cea care oferă energie și apă rinichilor, ajutându-i în formarea urinei. Funcționarea normală a plămânilor atrage după sine creșterea părului, așa cum iarba crește după o ploaie de primăvară. Un păr strălucitor, sănătos este un semn al bunei funcționări a plămânilor.

Dacă se produce un dezechilibru în qi-ul plămânilor acesta pornește într-o călătorie ascendentă, rezultatul constituie tusea, strănutul, secreția nazală abundentă, stagnarea apei ce este împiedicată să-și continue drumul descendent. Din această cauză, apar edeme în jurul ochilor, în cazul sinuzitelor, amigdalitelor și gripelor.

Când plămânii dispun de o forță, de o energie deosebită, porii se închid și se deschid cu ușurință. În China, în timpul iernilor extrem de reci, oamenii obișnuiesc să bea „ceai" de ghimbir sau de ceapă pentru a ajuta funcționarea plămânilor, ca aceștia la rândul lor să deschidă porii și să elimine răceala din organism.

Plămânii se deschid în nas. Un nas înfundat sau un nas ce secretă în mod abundent necesită tratarea plămânilor. Strănutul ca și alergia la fân se tratează în același mod. Un medic ce practică MCT va prescrie ierburi care ajută energiile plămânilor să coboare, punând astfel apa în mișcare, deschizând porii și excesul de apă este eliberat din trup fără ajutorul medicamentelor diuretice.

Prin tratamentul aplicat asupra plămânilor se înlătură suferințe ca răcelile, gripele, astmul, bronșita, nefrita, alergia și edemele. Ierburile cel mai des folosite sunt: rădăcina de coroana împăratului (un gen de crin chinezesc), rădăcină de unghia gâii, rădăcină de anason mare.

Ficatul

Ficatul este conducătorul armatei, având ca sarcină menținerea armoniei, strategia mișcărilor și păstrarea echilibrului în întregul sistem.

Cursul lent, fără obstacole al qi-ului depinde de activitatea ficatului care înmagazinează sângele și reglează furnizarea acestuia conform necesităților organismului. Numeroase dintre problemele sanguine sunt tratate prin intermediul ficatului. Dacă qi-ul și sângele se află în dezechilibru, funcționarea ficatului va fi influențată de acest dezechilibru.

Deși inima este cea în care își află lăcașul spiritul, totuși, ficatul este cel care poate avea influență asupra acestuia. Orice schimbare emoțională poate influența funcționarea ficatului și curgerea și răspândirea sângelui. Un dezechilibru în acest organ poate să afecteze starea emoțională, starea de spirit, cauzând stări depresive și numeroase alte probleme psihice cu un spectru larg ce poate porni de la stări anxioase ajungând până la tentative de sinucidere. În aceste situații, se crede că s-a produs o stagnare a ficatului.

În situații ca cele descrise mai sus, medicii din Europa apuseană ar prescrie antidepresive; medicii tradiționaliști din China susțin că, dacă qi-ul ficatului este calmat și pus în mișcare, starea depresivă dispare. Farmacopeea chineză include ierburi ce pot rupe ciclul depresiv. În același timp, există și o formulă medicală ce este utilizată în tratarea stărilor emoționale și care este cunoscută sub numele de *Călătorul lipsit de griji*.

Energiile stagnante ale ficatului au drept consecință creșterea căldurii și apariția fermentării. Focul se ridică, produce supărare, furie, agitație, insomnie, dureri de cap și stări de amețeală. Termenul chinezesc pentru acestea

este gan ho și stă la originea expresiei englezești gung-ho*, expresie ce descrie o acțiune făcută în grabă și uneori prost gândită.

Ficatul este cel care oferă armonie aparatului digestiv, ajutând splina și stomacul să transforme hrana și băutura. Dacă activitatea sa dă greș, acestea pot călători în direcție greșită și pot intra în stomac sau în splină. Acțiunea sa poate fi asemănată cu cea a unei armate invadatoare, producând dureri abdominale, stări de greață, regurgitare, diaree și manifestări zgomotoase ale intestinelor.

Ficatul domină tendoanele și unghiile care sunt privite ca terminații ale tendoanelor. Fragilitatea unghiilor, crăparea sau ruperea acestora cu ușurință este datorată unei slabe funcționări a ficatului. În cadrul MCT, ligamentele și în unele cazuri și mușchii intră în categoria tendoanelor, așa încât orice stare de slăbiciune a acestora sau de încordare excesivă este privită ca având originea în ficat. Acesta se deschide în ochi; roșeața ochilor, uscăciunea acestora sau mâncărimile ivite la ochi sunt datorate arșiței apărute în canalele ficatului. Ochii strălucitori sunt considerați o caracteristică a unui spirit armonios.

Suferințele tratate prin intermediul ficatului includ tulburări ginecologice, cum ar fi sindromul premenstrual, creșterea în greutate, durerile de stomac, ulcerul gastric, crampele, rigiditatea articulațiilor, afecțiunile oftalmologice, stările depresive și herpesurile. Ierburile folosite sunt: rădăcină de bujor alb, angelică chinezească, rădăcină de urechea iepurelui și gențiană chinezească.

Rinichii

Aceștia au în stăpânirea lor apa, ajutând la eliminarea excesului de apă prin vezica urinară și reținând „apa

* gung-ho = hei-rupist (lb. engl. argou) (N.T.)

bună" în corp. Aceasta, la rândul său, este privită ca sursă a echilibrului hormonal. Se presupune că rinichii sunt cei care dețin esența existenței și acest concept este crucial în cadrul filosofiei chineze. Această esență a existenței este considerată ca o moștenire genetică și totodată este cel mai bun mod de a explica conceptul chinezesc de ADN.

Deoarece este considerat un dar sfânt din strămoși, această esență trebuie tratată cu mult respect. Este privită ca o energie divină, un dar ceresc ce este menit unui copil înainte de naștere și care este limitat. Cu trecerea anilor, odată cu înaintarea în vârstă, această energie se diminuează. Dacă nu i se acordă permanent respectul și atenția ce i se cuvin, urmările pot fi extrem de neplăcute. Trupul nu trebuie supus nici unui fel de excese, fie că este vorba de prea multă muncă, de băutură în exces sau chiar de o viață sexuală intensă. Orice exces poate avea în timp un efect dezastruos și nu numai asupra propriului organism, ci chiar și asupra urmașilor, dacă avem în vedere faptul că această debilitate, șubrezenie dobândită poate fi transmisă copiilor și descendenților acestora.

O altă sursă de energie se află depozitată în rinichi și aceasta are în vedere starea întregului organism. În afara rolului de a produce urină, rinichii sunt cei care absorb apa „bună" și o ajută să se evapore. Se spune că tot ei „înșfacă" aerul pentru a ajuta plămânii. Aceștia sunt cei care captează aerul, dar rinichii sunt cei care îl rețin în organism, echilibrând funcția respiratorie.

Pe măsură ce oamenii îmbătrânesc, respirația devine tot mai dificilă și acest fenomen este pus pe seama rinichilor. Unele tipuri de astm sunt tratate prin încercări de fortificare a rinichilor, deoarece, deși afecțiunea este localizată în plămâni, ea își are originea în slaba funcționare a rinichilor. Medicina tradițională chineză a înregistrat succese în vindecarea unor forme de astm prin

fortificarea rinichilor, deși trebuie subliniat faptul că această suferință este complicată, cauzele care o produc sunt numeroase și nu totdeauna răspund la tratament.

Rinichii sunt cei care produc măduva, oasele și hrănesc părul și dinții. Acuitatea auzului ca și dinții puternici sunt semne care indică starea de sănătate a rinichilor.

Rinichii se deschid în urechi, anus și uretră. Urechile au formă asemănătoare cu rinichii și totodată dispun de puncte sensibile utilizate în acupunctură, puncte ce acoperă toate părțile trupului. Tratamentul împotriva sterilității implică și tratarea rinichilor. Se spune că toți copiii concepuți în perioada efectuării unui asemenea tratament vor fi extrem de puternici și sănătoși deoarece energia existentă în rinichii mamelor a fost fortifiată.

Suferințele ce se tratează prin intermediul rinichilor sunt edemele, astmul (unele forme), problemele de creștere a copiilor, probleme legate de auz, țiuitul urechilor, enurezis, incapacitatea de a se concentra, sterilitatea, durerile de spate. Plantele utilizate sunt: dudul, vâscul, arborele chinezesc de cauciuc, semințe de boala trifoiului, rizomi de cibotium.

Splina

În concepția chineză, trupul este perceput ca o entitate cu totul diferită de teoria anatomică atât de familiară lumii apusene și acest fapt este perfect exemplificat de modul în care este privită splina. În cadrul MCT, splina este centrul organismului și este privită asemenea axului central al unei roți. Este asociată cu pământul și include parte din ficat, pancreas și stomac și intestinul subțire. Splina transformă forța vitală, qi-ul, sângele, mâncarea și băutura în hrană pentru organism. Deficiențele de funcționare a splinei sunt evidențiate de inapetență, digestie defectuoasă, stări de oboseală, anemie, slăbiciune.

Apa ce nu este lăsată să părăsească organismul băltește producând diaree, creștere în greutate și duce la apariția senzației de apăsare, a sentimentului de vlăguială.

Sângele este împins în inimă și înmagazinat în ficat, dar energia oferită de splină este cea care îl ține în mișcare. Orice suferință ale cărei simptome implică și sângerări va fi atribuită unor deficiențe ale splinei. Ea este în legătură cu stomacul și funcționează la unison cu acesta.

Energia din splină urcă și hrănește creierul; energia din stomac merge în jos, menținând viscerele deschise. Dacă energia din splină coboară, atunci se produce prolapsul unor organe cum sunt rinichii, uterul sau anusul. Supraalimentația sau consumul unor alimente dăunătoare pot avea drept rezultat o creștere a energiei în stomac, situație în care apar vărsături, tulburări intestinale sau regurgitări acide.

Deoarece splina generează energie și sânge, se bănuie că ea este cea care controlează mușchii și limba. Splina se deschide în gură, influențând simțul gustului și apetitul. Cercetările efectuate în China au demonstrat existența unei legături între splină și sistemul imunitar. Dacă acționăm asupra splinei, întărind-o, observăm o îmbunătățire a calității sângelui, în special o creștere a numărului de globule albe și a puterii de a lupta împotriva infecțiilor.

Suferințele tratate prin intermediul splinei includ diareea, anemia, obezitatea, scleroza multiplă, oboseala, lipsa de vlagă, slăbiciunea. Plantele folosite sunt ghimbirul, coajă de mandarină, rădăcină de bujor, rădăcina vieții (ginseng), angelica chinezească, unghia-găii.

O practică mai puțin obișnuită

Un medic din cadrul colegiului Reading, Berkshire are o metodă proprie prin care ține să demonstreze studenților săi acuratețea celor patru metode de diagnosticare aflate la baza practicii medicinii tradiționale din China. El cere unui student să meargă în anticameră împreună cu un nou pacient pentru a-i cere acestuia detalii legate de motivele care l-au determinat să apeleze la medic. Când studentul termină examinarea prealabiă, pacientul este invitat în camera de consultații.

Fără a citi datele adunate de student, aflat pentru prima oară față în față cu pacientul despre care nu cunoaște nici un amănunt și căruia nu-i pune nici o întrebare, medicul își începe propriul consult; pune diagnosticul și face un istoric al stării de sănătate a pacientului, totul numai pe baza propriilor observații clinice. Exactitatea observațiilor sale uimește adesea studenții.

Foarte puține sunt secretele ce pot fi ascunse privirilor vigilente ale medicului practician al MCT. Vechiul obicei al citirii pulsului poate dezvălui multe secrete unui experimentat practician al medicinii tradiționale. Astfel se pot obține informații referitoare nu numai la starea pacientului ci și la medicația folosită de acesta sau la starea sa psihică.

Studenții de la colegiul din Berkshire au crezut că profesorul lor a fost înfrânt în momentul în care el s-a referit la pilulele contraceptive luate de pacienta sa. Aceasta a negat faptul că ia pastile contraceptive, dar medicul a insistat. Chiar nu luase niciodată asemenea pastile? Pa-

cienta a recunoscut faptul că, în urmă cu cinci ani, folosise o asemenea metodă contraceptivă, dar nu i se păruse relevant să ofere medicului această informație. După spusele medicului, efectul acestui tratament putea fi încă remarcat în informațiile oferite de trupul pacientei. Și el aflase acest lucru prin simpla citire a pulsului. Un alt pacient s-a arătat extrem de uimit atunci când practicianul MCT l-a întrebat despre cauzele care îi produseseră o supărare deosebită în acea zi. Uluit, pacientul a confirmat că în acea zi avusese un schimb de replici extrem de neplăcut cu unul dintre colegii săi. Cum aflase medicul despre cele întâmplate mai devreme? Citind pulsul ficatului care indica supărare, furie.

Să fie aceasta o capacitate deosebită de a ghici sau tehnica de diagnosticare a unui magician? Mulți dintre medicii apuseni sunt înclinați să spună că este vorba de o simplă capacitate de a ghici, dar medicii practicieni ai MCT susțin că nici una dintre aceste alternative nu este corectă, ei considerând că este vorba de o practică solidă, îndelungată în punerea unui diagnostic. Practicienii medicinii tradiționale chineze nu citesc pulsul numai pentru a număra bătăile inimii sau pentru a afla dacă tensiunea sângelui este crescută sau nu. Fiecare organ are propriul său puls și acesta poate fi detectat printr-o varietate de moduri și poate oferi o multitudine de informații. Funcționarea ficatului este totdeauna afectată de starea de nervozitate, de furie și acest fapt se poate detecta imediat citind pulsul organului respectiv. La fel, urmările tratamentului contraceptiv cu pastile pot fi detectate în pulsul general al trupului. În acest caz, bătăile pulsului sunt slabe și neregulate, indicând un dezechilibru hormonal. În literatura clasică a medicinii tradiționale există descrierea acestui tip de bătăi ale

pulsului. Practicianul cu o experiență îndelungată a învățat cum să recunoască semnalele ce indică prezența unor substanțe chimice în organism. Substanțele artificiale își pun amprenta asupra pulsului. Dar acest fapt poate fi detectat de medicul practician al MCT numai după ani îndelungați de practică medicală.

Dacă ne amintim restricțiile impuse medicilor în vechime, putem să apreciem cum se cuvine rafinamentul chinezilor, ca și aportul lor la dezvoltarea medicinii prin diagnosticarea bolilor cu ajutorul citirii pulsului. Un medic de la curte nu avea voie să examineze soțiile sau concubinele împăratului. În afara eunucilor care constituiau garda ce apăra apartamentele în care locuiau femeile din anturajul împăratului, nici un alt bărbat nu avea voie să ridice privirile și să se uite la acestea. Un medic nu se putea aventura dincolo de draperiile între care se afla ascuns patul bolnavei. Ea întindea brațul printre draperii și diagnosticul ca și tratamentul erau stabilite de medic numai prin citirea pulsului. Dacă diagnosticul și tratamentul nu erau corecte, blestemul și nenorocirile se abăteau asupra lui.

Aceeași îndemânare era dovedită și în stabilirea stării emoționale a pacientului. Chiar și în zilele noastre, în China, nu se cuvine să îți exteriorizezi starea emoțională. Străinii care dau frâu liber mâniei sunt priviți cu amuzament de către cei din jur. Nimeni nu se poartă necuviincios. Izbucnirile violente sunt privite ca o modalitate de a aduce suferințe ficatului și ca o cale sigură de pierdere a demnității. Cine ar fi atât de lipsit de înțelepciune încât să suporte asemenea consecințe? De obicei, chinezii își ascund emoțiile, dar asta nu înseamnă că nu sunt afectați de ele.

Starea emoțională a unei persoane poate rămâne ne-

cunoscută prietenilor sau vecinilor, dar medicul practicant al MCT o va descoperi și citi fără probleme.

Imediat ce un pacient pășește în cabinetul său, medicul chinez trece la evaluarea condiției fizice și psihice a acestuia. Felul în care pacientul merge, ținuta, poziția umerilor, expresia chipului, chiar și modulațiile glasului vor dezvălui unui medic atent și experimentat starea de sănătate a noului venit. Aceștia sunt indicatori prețioși ai stării generale de sănătate și observându-i, medicul poate realiza o imagine completă a condiției fizice și psihice a pacientului fără a fi nevoie de stetoscop, de tensiometru și de analize ale sângelui și urinei. Un practician al MCT are nevoie de patru tipuri de informații pentru a stabili un diagnostic; înfățișarea generală, ascultarea și mirosul, palparea și interviul.

Medicii din vechime nu dispuneau de mijloace de măsurare și analizare a compoziției chimice a sângelui și doar prin observație atentă și experiență clinică au reușit să dezvolte un sistem de obținere a informațiilor necesare pentru a stabili starea de sănătate a pacientului. Acuratețea acestui sistem este dovedită de continuarea utilizării sale și în zilele noastre.

Medicii care practică MCT în lumea apuseană sau în spitale cum este cel din Tianjin, care combină cele două tipuri terapeutice, pot să-și susțină diagnosticul folosind analize de laborator ori de câte ori consideră necesar. De obicei, medicii cu o experiență bogată pot stabili diagnosticul fără a întâmpina dificultăți doar prin simpla utilizare a vechiului sistem.

Unii dintre bătrânii înțelepți ai antichității spuneau că cel mai bun doctor este capabil să identifice suferința doar studiind aspectul fizic al pacientului, urmând ca mai apoi să recurgă la miros și la ascultarea acestuia.

Asta nu înseamnă că un medic practicant al MCT va privi pacientul lung și va spune imediat ce probleme de sănătate are, fără a mai apela și la alte tipuri de informații, deși la prima vedere, medici experimentați cum este Bian Que puteau proceda astfel. Ideea este că un expert în punerea diagnosticului va fi în stare să detecteze suferința la prima vedere. Dacă este un cunoscător al meseriei sale, trebuie ca mai apoi să confirme diagnosticul pus la prima vedere, urmând examinarea prin celelalte metode.

Medicul modern ce practică MCT folosește toate cele patru metode de obținere a informațiilor și, de cele mai multe ori, dispune și de aparatura apuseană necesară pentru realizarea altor tipuri de investigații, diferite de cele ale MCT. De cele mai multe ori, această aparatură este utilizată pentru confortul pacienților de origine apuseană care pot urmări mai bine evoluția bolii, ca și a tratamentului, dacă există o monitorizare ordodoxă în acest sens. Metoda tradițională de citire a pulsului poate diagnostica tensiunea sângelui la fel de eficient ca orice aparat modern și poate dezvălui și alte amănunte referitoare la pacient.

Medicii apuseni sunt învățați să acorde mare importanță observației ca și citirii semnelor oferite de aspectul fizic al pacientului. Ei țin seamă de aspectul tenului, controlează limba, analizează strălucirea ochilor și a pielii. Dar toate acestea sunt doar informații secundare pe lângă cele obținute cu ajutorul tensiometrului și al stetoscopului care ascultă bătăile inimii și respirația.

Și nu trebuie uitat faptul că, înainte de a dispune de aparatură medicală, medicii apuseni se bazau foarte mult pe ceea ce vedeau cu proprii lor ochi. La sfârșitul secolului trecut, un medic celebru care preda la Univer-

sitatea din Edinburgh era recunoscut pentru finețea spiritului de observație dovedit în relațiile cu pacienții săi. La fel ca și practicianul de MCT de la Reading și el era totdeauna dornic să demonstreze studenților săi importanța observației în punerea unui diagnostic. Un nou pacient intra în camera de consultații, era consultat în tăcere, examinat din punct de vedere psihic și apoi era invitat să se reîntoarcă în sala de așteptare. Medicul cerea studenților să-i comunice toate informațiile adunate de ei la o primă examinare.

Într-o zi, a fost asistat de unul dintre studenți o persoană deosebită din punct de vedere afectiv. În cabinet a intrat un nou pacient care abia își târa picioarele extrem de umflate. După plecarea pacientului, medicul a cerut studentului să-i comunice impresiile sale în legătură cu suferința pacientului.

După ce l-a lăsat să-și caute cuvintele pentru câteva minute, medicul a intervenit și i-a prezentat părerile sale, susținute de argumente. Pacientul suferea de elefantiazis, o boală tropicală. De aici se putea trage concluzia că trăise pentru un timp în afara țării. Hainele, ca și accentul dezvăluiau apartenența sa la clasa muncitoare. Era politicos și avea o fire plăcută; dovedea o încredere moderată în sine, dar, cu toate acestea, nu și-a scos pălăria de pe cap când a intrat în cabinetul de consultații, așa cum ar fi făcut orice altă persoană asemenea lui. Acest fapt dovedea că făcuse parte din rândurile armatei, deoarece soldații nu își scot chipiele sau bonetele când intră într-o încăpere. Atitudinea sa relaxată ca și ținuta semeață sugerau că se bucurase de oarecare autoritate. În mod sigur făcuse carieră în armată și avea gradul de sergent și, din acest motiv, petrecuse un timp la tropice. Elementar, dragul meu, Watson!

Aceasta constituia o lecție esențială în tehnica observației pe care studentul nu avea să o uite vreodată. Mai târziu, peste ani, când s-a dedicat scrisului, această întâmplare l-a îndemnat și l-a ajutat în realizarea celui mai vestit detectiv pe care l-a cunoscut literatura. Prototipul lui Sherlock Holmes a fost bătrânul său profesor. Este puțin probabil să existe mulți medici apuseni care să dovedească un asemenea simț de observație în aceste timpuri dominate de înalta tehnologie; dar un doctor chinez urmărește aceeași cale tradițională bazată pe învățămintele înaintașilor. Indiferent de aparatura sofisticată care-i stă la dispoziție în stabilirea unui diagnostic, pentru medicul chinez primele și cele mai de seamă metode de diagnosticare sunt cele pe care i le-a oferit propria sa experiență câștigată în timpul cât s-a pregătit pentru a deprinde această meserie.

Medicina chineză tradițională privește limba ca pe unul dintre indicatorii de bază în studiul întreprins de medic în descoperirea suferințelor pacientului său. Deprinderea citirii semnelor pe care le oferă ea privitor la suferințele pacientului este o știință în sine. Deoarece limba se află în interiorul trupului, dar poate fi examinată din exterior, valoarea sa ca instrument de diagnosticare este imensă. În cadrul Colegiului de medicină tradițională din Beijing există o încăpere specială în care sunt expuse mulaje din ceară reprezentând diverse tipuri de limbi, ce prezintă tot atâtea indicii ale unor suferințe interne. Mărimea limbii, forma, umiditatea, culoarea, felul în care se mișcă și calitatea învelișului său constituie indicii de care un doctor chinez se poate servi pentru a stabili starea în care se află organele interne.

În vârful limbii se pot citi semnele referitoare la starea inimii și a plămânilor; dacă aceasta prezintă fisuri, cute

sau șanțuri, doctorul va privi aceste semne ca pe un indiciu al unei stări de suferință a unuia dintre aceste organe. Marginea limbii este cea care va indica starea de sănătate a ficatului și a colecistului. Splina și stomacul sunt reprezentate în centrul limbii, în vreme ce rinichii sunt prezenți la baza acesteia. Orice dilatare a papilelor gustative aflate la baza limbii denotă o fierbințeală a organelor genitale sau a vezicii urinare. O femeie ce prezintă acest simptom însoțit de o pronunțată culoare roșie a limbii este posibil să sufere de dereglări menstruale sau de tulburări ale vezicii urinare.

O limbă mărită este semnul unui foc intens localizat la inimă sau a unei călduri excesive adunată în inimă ca și în splină. Limba umflată, cu urme de dinți pe marginea inferioară indică o deficiență a splinei și a rinichilor. Dacă splina nu funcționează normal, apa este reținută în organism, limba se umflă, își mărește dimensiunile și se produce compresia ei, apărând astfel urmele dinților. Un pacient care-și umezește permanent buzele poate suferi de o uscăciune internă, atât a splinei, cât și a stomacului.

Ascultarea pacientului implică urmărirea cu atenție a vocii acestuia, a felului în care vorbește, în șoaptă, răgușit, cu glas slab, ezitant sau limpede, clar. Mirosurile pe care va încerca medicul să le descopere cuprind o gamă largă în funcție de natura suferinței; calitatea acestor mirosuri este greu de descris și citirea lor se bazează pe o tehnică și o practică îndelungată.

Un practician al MCT ce își desfășoară activitatea în Europa trebuie să-și adapteze percepțiile senzoriale la cultura apuseană. Chinezii nu își învăluie trupurile în arome, în parfumuri și loțiuni puternic mirositoare, în deodorante tari, așa cum procedăm noi. Ei nu consumă produse lactate. După părerea lor, cei care consumă ase-

enea produse răspândesc un miros specific. Mirosul natural al trupului unui pacient apusean este bine ascuns de cosmeticele folosite de acesta și adânc îngropat de alimentele servite la ultima cină. Totuși, există semne olfactive care pot constitui indicii valoroase pentru un medic în diagnosticarea suferinței pacientului.

Căldura excesivă se poate detecta prin mirosul fetid și se asociază, de obicei, cu disfuncții digestive. Mirosul înțepător, cu iz de pește, indică o infecție patogenă a organelor interne provocată de o umiditate rece și un sindrom deficitar. Dacă voma pacientului conține puroi și sânge și are un iz de pește, se poate bănui că acesta suferă de un abces pulmonar. Mirosul de mere putrede este un indiciu pentru diabetul insipid.

Anamneza implică și descrierea pe care pacientul o face simptomelor ca și istoricul suferinței. Vor fi luate în considerare toate amănuntele, ca de exemplu: vârsta, ocupația, locul nașterii, condițiile de viață și mediu, preferințe și obiceiuri, chiar și visele ca și micile suferințe din copilărie. Vârsta părinților, dacă sunt în viață, sau vârsta la care au murit și cauza decesului sunt în mod evident relevante în cazul bolilor ereditare. Prin urmare, se vor avea în vedere toate datele medicale referitoare la rude, ca și la istoricul medical al familiei.

Palparea dezvăluie starea epidermei; aceasta poate fi umedă, uscată, caldă, rece. Durerea se intensifică sau descrește datorită presiunii și acest fapt îl va ajuta pe medic să decidă dacă suferința este datorată unei deficiențe sau unui exces. MCT consideră că toate bolile își au originea în apariția unui dezechilibru ivit în trupul omenesc. Durerea care este alinată prin apăsare este provocată de o deficiență ivită în funcționarea stomacului și a sistemului digestiv. Dacă, la atingere, durerea se

intensifică, așa cum se întâmplă în apendicită sau gastroenterită, este posibil ca suferința să fie datorată unui exces.

Între toate aceste metode de examinare, se poate spune că pulsul deține locul principal, mai ales dacă avem în vedere expresia folosită de pacienții chinezi atunci când simt nevoia unui consult medical. Ei nu spun „Mă duc la doctor", ci „Mă duc să-mi iau pulsul". Această operație decurge în felul următor: pacientul este rugat să își așeze pe rând ambele încheieturi ale mâinii pe o pernă mică. Medicul îi va citi pulsul așezând trei degete pe artera radială, în trei puncte diferite numite cun, guan și chi. La încheietura mâinii stângi, degetul arătător al medicului poate percepe felul în care funcționează inima și intestinul subțire; cel de al doilea deget, cel mijlociu, percepe modul de funcționare a ficatului și colecistului, iar cel de al treilea, pe cel al rinichilor și vezicii urinare. În fiecare punct medicul va realiza trei citiri; prima citire o va face prin ceea ce se cheamă „metoda atingerii"; următoarea va fi făcută apăsând ușor, așa numita „cercetare"; ultima citire va fi cea cunoscută sub numele de „apăsare" și va fi realizată prin presarea cu fermitate a porțiunii situată între mușchi și os. Forța cu care se realizează fiecare atingere a mâinii pacientului va permite medicului să perceapă schimbările ivite în starea pulsului. O pacientă descria foarte interesant această metodă de citire a pulsului. Ea era de părere că se simțise „ca și când medicul exersase solfegii la pian pe mâna ei".

Încheietura mâinii stângi dezvăluie modul de funcționare a plămânilor și intestinului gros, a splinei și stomacului și, totodată, îl ajută pe medic să afle starea în care se găsește „poarta vieții" sau „focul de la poarta vieții"

Aceasta este cel de al doilea organ metafizic și se crede că se află în strânsă legătură cu rinichii, atât din punct de vedere fiziologic cât și patologic și reprezintă o funcție legată de producerea adrenalinei).

Apoi se realizează definirea fiecărui ritm al pulsului. Acesta poate fi ascuțit, neregulat, sec, înfundat. Se cunoaște un număr de douăzeci și opt de tipuri de puls a căror detectare și interpretare necesită o imensă abilitate, o mare măiestrie. Viitorii medici sunt învățați cum să recunoască pulsul neregulat (schimbător) deoarece acesta poate fi citit printr-o ușoară atingere și, odată cu creșterea apăsării, devine tot mai slab; în vechime, era comparat cu o bucată de lemn plutind pe apă. Pulsul oscilant este interpretat ca încercarea pe care o face mâna de a pipăi mărgelele aflate pe farfurie.

Aceste interpretări vor dezvălui practicianului starea în care se află atât trupul, cât și mintea pacientului deoarece, conform teoriei MCT, între minte și trup există o legătură inseparabilă. Pentru medicina apuseană, relația dintre stres și boală reprezintă un concept relativ nou, pe când MCT consideră nu numai că boala, suferința este rezultatul unor factori emoționali, dar și susține că fiecare emoție este legată de un anume organ a cărui funcționare o influențează. În mod paradoxal, chinezii nu acordă un interes deosebit psihologiei. Concepte ca subconștientul, sinele, eul sunt mai puțin luate în seamă. Organele dezvăluie medicului tot ceea ce acesta dorește să știe, fără a mai fi nevoie de un consult anume în această privință.

Această atitudine este de ordin practic, dacă avem în vedere faptul că acești oameni sunt extrem de rezervați și retrași în sine și nu cred că este politicos să-și dezvăluie sentimentele și problemele emoționale în fața nimă-

nui, fie el și doctorul familiei. În nici o împrejurare, medicul nu va pune întrebări referitoare la starea emoțională a pacientului. Există un proverb chinezesc asemănător cu dictonul care spune că rufele murdare nu se spală în văzul lumii. Medicul nici nu are nevoie de informații în acest sens din partea pacientului deoarece, doar stând liniștit și citind pulsul timp de 5-10 minute, poate afla ce se întâmplă cu pacientul său.

În zilele noastre, există totuși situații în care pacienții trebuie încurajați să vorbească despre sentimentele lor pentru a dezvălui cauzele unui comportament obsesiv sau ale anorexiei. În asemenea cazuri, practicianul MCT își îndrumă pacientul către un psihiatru. În același timp, există o seamă de boli depresive care pot fi tratate prin acupunctură sau cu ajutorul plantelor medicinale. Unele dintre aceste plante sunt extrem de eficiente pentru sfărâmarea ciclului depresiv.

Doar prin simpla susținere a încheieturii mâinii, medicul poate simți dacă pacientul este nervos sau relaxat. Pulsul va indica starea emoțională a pacientului cu o mare exactitate deoarece, în fiecare caz, este afectat un anume organ. Medicul poate detecta existența sentimentului de teamă, a șocului în pulsul rinichilor, deoarece în MCT rinichii includ și glandele care secretă adrenalină și care sunt situate deasupra acestora. În medicina apuseană se admite principiul că adrenalina este activată de primitivul mecanism cunoscut sub numele de „luptă sau fugi" și care constituie reacția firească în orice situație dătătoare de spaime. În medicina chineză și inima poate fi tulburată în asemenea situații deoarece acolo își are sălașul spiritul și acesta poate fi tulburat de diversele încercări prin care trece omul.

Chiar și sentimentele de bucurie — emoția legată de

inimă — pot vătăma acest organ dacă ele sunt prea intense. Această teorie poate părea oarecum exagerată, dar este departe de a fi astfel. Un jucător la curse care descoperă că a câștigat premiul cel mare poate fi copleșit de bucurie și poate suferi un atac de cord. O persoană care a suferit o mare pagubă sau se frământă din pricina unor probleme serioase devine tot mai preocupată de propriile gânduri, își pierde pofta de mâncare producând astfel suferințe splinei, cea care răspunde de transformarea hranei în energie. Efectul unei asemenea suferințe este descoperit de către practicianul MCT prin citirea pulsului splinei.

Dacă o persoană se află într-o stare de neliniște, de agitație, respirația sa devine mai rapidă, poate începe să fumeze fără întrerupere sau se închide în sine și refuză să părăsească locuința; astfel, nu mai are posibilitatea să respire aer proaspăt și, prin urmare, plămânii vor avea de suferit. Suferința acestora va fi regăsită în pulsul plămânilor. Un om aflat într-o stare de spaimă cumplită își poate pierde controlul asupra vezicii urinare și acesta constituie un alt exemplu al felului în care șocul sau teama pot afecta funcțiile rinichilor.

De-a lungul secolelor, citirea și interpretarea pulsului au evoluat odată cu dezvoltarea și îmbogățirea cunoștințelor anatomice. Nei Jing menționează numeroase tipuri de puls, dar există confuzie în privința numelui unora dintre acestea. În China există o grupare medicală care se conduce după o anume teorie. Se presupune că, în multe dintre tipurile de puls mai greu de detectat, medicii din vechime și-au rezervat plăcerea de a se învălui în aura misterioasă pe care cunoașterea le-o putea oferi. Totuși, există numeroși medici, practicieni ai MCT care susțin că sunt capabili să afle numai prin sim-

pla citire a pulsului dacă o femeie este gravidă. Ei afirmă că pot citi în ritmul pulsului indicii privind sexul copilului. Aceștia susțin că diversele tipuri de puls mai puțin obișnuite, menționate în vechile manuscrise, sunt imposibil de înțeles în zilele noastre deoarece nu sunt traduse corect.

Indiferent care este adevărul, informația pe care un practician al medicinii chineze o poate oferi în zilele noastre prin simpla citire a pulsului continuă să stârnească nedumerirea medicilor apuseni. Cu toate acestea, nu este nimic de neexplicat în acest mod de diagnosticare și doar gândul că ar putea fi vorba de căi tainice, misterioase poate constitui un prejudiciu pentru MCT.

Un exemplu în acest sens îl constituie experimentul realizat de cercetătorii de la Colegiul medical Shandong. Aceștia au fost capabili să confirme teoria MCT care susține că pulsul se schimbă în funcție de anotimp. Experimentul a fost realizat pe un număr de 1000 de voluntari sănătoși, utilizându-se un echipament sofisticat pentru citirea ritmului inimii, aparat numit sfigmoelectrocardiograf. Cercetarea sfigmogramelor a relevat apariția pulsului oscilant la douăzeci de minute după ce pacientul a băut apă sau vin, aceasta datorându-se creșterii volumului de sânge. Pulsul a devenit compact după ce pacienții și-au afundat picioarele în apă foarte rece. În acest caz, răceala apei a contractat vasele de sânge, ceea ce a dus la creșterea presiunii sanguine și a tensiunii musculare.

Medicina tradițională este o știință străveche, dar a supraviețuit deoarece a știut să țină pasul cu progresul lumii medicale. La vremea când a fost compilat *Nei Jing* sau când a fost scris celebrul tratat medical *Mai Jing* sau *Pulsul clasic*, prin anul 280 AD, nu exista nici cortizonul și nu se cunoșteau nici steroizii și, cu toate acestea, un

practician al MCT poate descoperi cu ușurință prezența acestora deoarece teoria medicală l-a învățat toate acestea. Teoria a ținut pasul cu progresul practicii medicale și cercetătorii din ziua de azi au perfecționat tehnica citirii pulsului tocmai pentru că au ținut seamă de pașii importanți făcuți de lumea medicală prin observație și prin practica de zi cu zi.

Medicina tradițională reprezintă un sistem necunoscut occidentalilor și tocmai de aici provine gradul accentuat de neînțelegere a modului în care funcționează aceasta. Lipsă de înțelegere este dovedită chiar de medici foarte bine pregătiți care nu se dau în lături de la utilizarea acupuncturii în clinicile lor.

Medicii chinezi cunosc perfect mecanismul de funcționare, dar ei au cunoștință de existența lui qi, forța invizibilă care guvernează nu numai trupul omenesc, ci întregul sistem planetar. Vestul poate considera că acest concept, qi, nu poate fi văzut, analizat, măsurat sau detectat, dar, în concepția medicinii chineze tradiționale, qi aflat în trupul omenesc este cel care oxigenează sângele și astfel, prezența sa în acest sistem poate fi ușor detectată cu mijloace tehnice moderne.

Un rezumat al practicii tradiționale chineze cu toată teoria privind qi-ul și sindromul fierbințelii, ca și pe cel al stagnării poate părea simplist și neștiințific la prima vedere și, din păcate, de cele mai multe ori, știința modernă și medicina modernă nu aruncă și o a doua privire asupra acestui subiect.

Paradoxul și ironia acestei situații constau în faptul că tocmai accesibilitatea și natura simplă a MCT sunt factorii principali în calea acceptării acesteia ca știință de către lumea apuseană. Așa cum am menționat, medicii practicieni din China nu aveau un limbaj propriu pen-

tru a descrie descoperirile lor. Ei nu încercau să-și năucească pacienții cu vorbe mari, cu știință, ci le explicau diagnosticul, tratamentul și natura suferinței lor într-o terminologie accesibilă, în limbajul de zi cu zi tocmai pentru a fi înțeleși de pacienți.

În China continentală, ei continuă să procedeze astfel deși terminologia utilizată de ei poate suna ciudat în urechea lumii apusene.

Medicii chinezi ce practică medicina tradițională în afara Chinei au o solidă pregătire și în medicina alopată, astfel încât ei continuă să practice folosind un limbaj cu care pacienții lor apuseni sunt obișnuiți. Un pacient din Vest cunoaște termenul medical folosit pentru a caracteriza suferința ce se manifestă prin umflarea picioarelor și a gleznelor datorită reținerii apei în organism. Este vorba de edem. În acest caz, medicul chinez va folosi și el acest termen pentru a evita eventualele neînțelegeri.

Conform medicinii tradiționale, probabil va porni să trateze splina pentru a îndepărta „apa stătută sau răufăcătoare" deoarece el știe că splina are rolul de a asigura funcționarea normală și circulația lichidelor în organism. În cazul în care aceasta nu funcționează corect, pacientul va suferi de dureri și balonări abdominale, moleșeală și deficiențe urinare. În China, când unui pacient i se spune că trebuie să scape de „apă stătută răufăcătoare" aflată în trupul său, el va înțelege despre ce este vorba. Pentru pacientul din Vest, această expresie poate să sune ca o replică din „Exorcistul".

După stabilirea diagnosticului, un medic practician al MCT va prescrie acupunctură, plante sau, dacă este necesară, mișcarea, uneori exerciții qi gong. Prezentarea în termeni tradiționali a suferinței pacientului ar crea confuzie, mai ales dacă avem în vedere că medicina apusea-

să recunoaște o singură maladie la un număr de șase pacienți, în vreme ce un medic chinez poate identifica șase tipuri diferite de dizarmonie, cu un singur diagnostic pentru fiecare caz.

Într-un spital apusean, șase pacienți suferind de Zona Zoster vor fi diagnosticați ca atare și vor primi același tratament. În cabinetul unui medic practician al MCT se pot stabili șase tipuri de suferințe. O persoană suferind de o erupție a pielii în partea superioară a trupului prezintă un anume tip de disfuncții, diferite față de o alta ce prezintă o erupție pe picioare sau pe labele acestora. Fiecare pacient va primi un tratament separat de al celorlalți care se va adresa organismului ca un tot unitar. Tratamentul cu plante medicinale va fi adaptat fiecăruia dintre pacienți, deși (de exemplu, în cazul unui pacient cu probleme cardiace) va conține și plante care sunt necesare tratării suferinței pe care un cardiolog ar defini-o ca pe o boală atero-coronariană. Medicul chinez va avea grijă să folosească exact acest termen când va sta de vorbă cu pacientul său.

Un exemplu elocvent privind metodele diferite de tratare a aceleiași boli de către medicina chineză și de către cea apuseană o oferă cazul unei bolnave, profesoară, în vârstă de cincizeci și șapte de ani, care a contractat encefalită. Boala a debutat cu dureri de cap, de genul migrenelor. Medicul de familie a trimis-o la spital unde i s-a pus diagnosticul de encefalomielită mialgică. I s-au administrat antibiotice intravenos de trei ori pe zi, timp de zece zile. După trei săptămâni de spitalizare, pacienta a fost externată la cererea sa.

Aflată în imposibilitatea de a recunoaște cuvintele scrise, de a se concentra și lipsită de capacitatea de coordonare a mișcărilor, această pacientă era extrem de de-

primată și privea viitorul cu teamă, lăsând deoparte faptul că se simțea foarte rău. Deoarece cu ani în urmă făcuse un tratament pentru artrită în cadrul unui cabinet de MCT, a hotărât să ceară ajutorul aceluiași medic, sperând într-o ameliorare și chiar eventuală vindecare a bolii sale.

Examinarea a arătat că pulsul pacientei era schimbător și slab, lipsit de energie. Instabilitatea dovedea faptul că exteriorul corpului ei era afectat de boală, iar faptul că pulsul era slab indica o insuficiență sanguină și o energie vitală scăzută. Culoarea feței era lipsită de strălucire, buzele erau lipsite de culoare. Acestea dovedeau că pacienta era slăbită și într-o stare emoțională instabilă. Limba prezenta o culoare închisă și era acoperită de o pojghiță groasă de culoare gălbuie. Acestea erau dovezi clare ale unei arșițe interioare.

Tratamentul aplicat de medicul chinez a durat mai mult de șase luni și s-a defășurat în trei ședințe săptămânale. Pe lângă acupunctură, destinată să trateze simptomele și să înlăture durerile de cap, pacienta a primit și un tratament bazat pe plante medicinale, ce urma să înlăture virusul. Acest tratament includea p'i montan (coajă de bujor chinezesc ce crește sub formă de tufiș în zonă montană) menit să răcorească sângele, să îmbunătățească circulația și să combată febra. După șase săptămâni, problemele de vedere ale bolnavei au început să dispară și era capabilă să conducă mașina din nou. Durerile de cap, starea de nervozitate și insomnia erau încă prezente, dar pulsul pe care doctorul îl interpreta ca fiind „viguros" dovedea că puterea de apărare a organismului nu fusese distrusă de boală.

Limba prezenta o nuanță de roșu-deschis și era acoperită cu o pojghiță de culoare gălbuie, dovadă a faptului

că simptomele de origine internă se deplasaseră către exterior. După o perioadă de două luni, vizitele sale la medic au fost reduse la două pe săptămână, ca mai târziu să fie nevoie de o singură vizită pe săptămână. Pulsul dovedea un ritm temperat, crusta de pe limbă se subțiase considerabil și limba prezenta o culoare roz, un aspect sănătos.

În luna august, pacienta era capabilă să reia cititul și de Crăciun era complet vindecată, fiind pregătită să-și reia activitatea profesională. În terminologia apuseană, se putea spune că encefalita fusese vindecată. În termenii medicinii chineze, i se aplicase un tratament care oferise trupului său posibilitatea să lupte împotriva unui sindrom de stagnare a sângelui ca și al unuia ce dovedea prăbușirea energiei vitale.

Între cele două sisteme medicale există și o altă diferență ce nu poate fi trecută cu vederea. În zilele de demult, chinezii îi plăteau pe medici să vegheze asupra sănătății lor permanent și să încerce să îi mențină într-o stare fizică și psihică bună. Într-o oarecare măsură, această atitudine se menține. Cei mai mulți dintre locuitorii din Vest ezită să consulte un medic atunci când nu se simt „în apele lor" deoarece nu doresc să-și piardă timpul. Medicii chinezi tocmai în acest moment doresc și cred că este necesar să-și consulte pacienții. Medicul chinez consideră că misiunea sa este tocmai aceea de a împiedica boala să pună stăpânire pe trupul omenesc prin descoperirea primelor semne de suferință. Pacienții chinezi au și ei aceeași concepție în această privință. Prin urmare, ei cer părerea medicului mai înainte ca adevăratele probleme să înceapă să se manifeste virulent.

Pacienții din Vest care cunosc principiile MCT procedează în același fel și își vizitează medicul imediat ce

simt cele mai mici tulburări de sănătate. Medicul îi consultă pentru a localiza sursa acestor mici tulburări și prescrie tratamentul care poate preveni dezvoltarea acesteia și transformarea ei într-o boală gravă. De multe ori, el sugerează pacientului că este bine să continue tratamentul chiar dacă acesta se simte bine și consideră că a fost vindecat. Acest sfat ține seamă de concepția medicinii tradiționale care consideră că rolul său nu se încheie decât în momentul în care nu a fost atinsă rădăcina răului de care suferă pacientul. Un abces nu este vindecat doar pentru că a ieșit puroiul la suprafață, a spart și apoi pielea s-a vindecat. Acest abces a fost cauzat de o arșiță interioară și un foc otrăvit așa încât tratamentul va continua până când sursa acestei arșițe este alungată din organele interne; procedând altfel, se poate întâmpla ca suferința să revină.

Este bine ca toți cei care consultă pentru prima oară un medic practician de MCT să cunoască acest principiu. Un medic competent va explica în termeni apuseni care sunt problemele și dacă pacientul dorește, el poate arăta acestuia care este diagnosticul tradițional și cum va proceda pentru tratarea maladiei pentru care pacientul l-a solicitat. Nu vă temeți să întrebați pe ce perioadă de timp se poate întinde tratamentul. În mod normal, nici un medic nu poate oferi o dată certă referitoare la însănătoșirea pacientului, dar un doctor chinez va fi capabil să spună dacă este vorba de un tratament pe termen lung sau pe termen scurt și în mod sigur este capabil să afirme dacă suferința va răspunde sau nu la acupunctură și tratamentul cu plante medicinale.

Orice tratament particular este costisitor. Comparativ cu practica medicală ortodoxă sau cu multe dintre terapiile alternative sau complementare din zilele noastre,

MCT tinde să se mențină în cadrul unor prețuri medii, accesibile. Întrebați întotdeauna, de la început, care este prețul unei consultații, pe ce durată se poate întinde tratamentul și cât se estimează costul medicamentelor.

În China, pacienții își vizitează medicul în fiecare zi, în primele zile după depistarea bolii, astfel încât acesta poate supraveghea progresul realizat îndeaproape și poate adapta prescrierea tratamentului în funcție de modificările intervenite. Este de la sine înțeles că vindecarea va fi cu atât mai rapidă cu cât tratamentul este mai intens și cu cât starea pacientului este mai intens supravegheată. În Marea Britanie, practicienii MCT au obiceiul să-și consulte pacienții cel puțin o dată pe săptămână până în momentul în care starea sănătății lor prezintă semne evidente de îmbunătățire. Ulterior, controlul medical va avea loc o dată la două săptămâni, apoi o dată pe lună sau chiar la două-trei luni, până când izvorul răului ce a pus stăpânire pe pacient a fost în sfârșit atins.

Un medic chinez se declară mulțumit numai în momentul în care este convins că pacientul său se află într-o formă fizică foarte bună. Acest amănunt trebuie avut în vedere în momentul în care luați hotărârea de a consulta un medic practician al MCT. Mulți dintre pacienții din Vest întrerup tratamentul imediat ce simptomele bolii dispar și medicii chinezi înțeleg atitudinea lor; dar, dacă între pacient și medic se stabilește o strânsă relație, pacientul va simți nevoia să pună întrebări referitoare la progresele remarcate de medic. Va cere informații legate de evoluția tratamentului cu ocazia fiecărei vizite și va fi în măsură să judece singur dacă trebuie să continue tratamentul până când doctorul simte că răul a fost înlăturat definitiv și suferința nu își va face apariția din nou.

Din punct de vedere medical, această atitudine este lesne de înțeles, dar din punct de vedere financiar, problema este discutabilă.

Trebuie ca totdeauna când consultați un practician al MCT să vă asigurați că acesta se bucură de recomandări serioase. O bucată de hârtie pe care sunt desenate o seamă de caractere chinezești nu reprezintă o garanție a unei pregătiri universitare. Dacă nu puteți afla conținutul celor scrise înseamnă că nu puteți avea încredere în așa-zisul document. Cei mai mulți dintre pacienți se îndreaptă către un doctor chinez în urma unei recomandări a unei persoane particulare și această metodă este departe de a fi acceptabilă; deși este foarte adevărat că există organizații ai căror membri sunt pregătiți pentru a face față practicii medicale la standardele chineze.

Unii dintre acești membri au fost pregătiți în colegii din Marea Britanie. S-ar putea ca ei să nu se bucure de aceeași pregătire și experiență clinică de care dau dovadă medicii calificați în acest domeniu în colegiile chinezești, deși mulți dintre ei au atins un nivel de cunoștințe demn de încredere; unii chiar au cunoștințe de practică medicală apuseană, ca psihoterapeuți sau asistenți medicali. Dacă doriți să vă convingeți că vă încredințați în mâinile unei persoane demne de încredere, contactați colegiul unde aceasta și-a făcut studiile.

În Marea Britanie, în prezent, oricine poate deschide un cabinet pentru practicarea medicinii complementare. Practicienii cu simțul răspunderii care țin la reputația lor și a profesiei pe care o reprezintă își stabilesc un comitet de conducere pe care îl înregistrează oficial. Acest procedeu oferă protecție celor care îl practică și le permite celor care aparțin unui asemenea grup să se bucure de acoperire financiară prin metoda asigurărilor. În Anglia există organizații în care practicienii medicinii chi-

neze se pot înscrie, dar nu toți procedează astfel. Cei care nu aparțin unei anume organizații nu trebuie priviți ca incompetenți, deși, în unele cazuri, acest lucru este posibil. Tocmai de aceea este bine ca un pacient să se intereseze, în prealabil, dacă medicul la care dorește să apeleze este înscris într-o asemenea organizație sau dacă nu a fost dat afară dintr-un astfel de grup din motive de incompetență. Există și medici care nu se înscriu într-o asemenea organizație deoarece consideră că ei au un standard profesional mult mai înalt decât cel impus de asociație. Prin urmare, este foarte important ca mai înainte de a lua hotărârea să cerem sfatul unui practician al medicinii tradiționale chineze, să facem o seamă de cercetări și să ne asigurăm că acesta corespunde din punct de vedere profesional.

Un medic bun, care a obținut rezultate notabile, are totdeauna o bună reputație și totdeauna va fi încântat să lucreze alături de un medic de familie occidental, dar nu intervenind în tratamentul prescris de acesta sau de spital și nici încercând să interzică un asemenea tratament sau spitalizarea. El nu va interveni decât atunci când starea pacientului o permite și acesta dorește intervenția sa. Totdeauna, tratamentul unui asemenea medic tinde să întărească sistemul imunitar al pacientului și de aceea el dorește să preia pacientul în faza incipientă a bolii, atunci când steroizii, cortizonul și alte medicamente extrem de puternice pot fi întrerupte deoarece medicii tradiționaliști (asemenea multora dintre confrații lor occidentali) le consideră extrem de dăunătoare pentru sistemul imunitar dacă sunt folosite pe termen lung.

Totdeauna, medicii practicieni ai MCT vor îndruma pacienții către un medic occidental sau către un spital în cazul în care aceștia au nevoie de o intervenție chirurgi-

cală sau de investigații clinice deosebite. Medicii chinezi care își privesc meseria cu seriozitate vor fi oricând gata să împărtășească cunoștințele lor și colegilor occidentali și să coopereze cu aceștia în rezolvarea diverselor cazuri, dar, de cele mai multe ori, ei nu sunt încurajați de colegii lor sau ideile prezentate de ei sunt privite cu neîncredere și chiar considerate ca metode vrăjitorești. Medicii chinezi găsesc această atitudine nu numai jignitoare, dar, de cele mai multe ori, simt că cei care au de pierdut cel mai mult în această situație sunt chiar pacienții.

MCT dispune de numeroase posibilități de vindecare de care medicina occidentală nu dispune, dar, în același timp, și reciproca este valabilă. Ca regulă generală se poate afirma că MCT tratează cu mai mare succes afecțiunile cronice, pe când medicina occidentală rezolvă mai bine cazurile acute. Când cele două sisteme își dau mâna și lucrează în armonie, se poate spune că a fost realizat echilibrul ideal.

Ritmul pulsului

Printre elementele pe care un medic le poate citi cu ajutorul pulsului se numără patru categorii de boli; se poate stabili dacă este vorba despre yin sau yang, despre suferințe interne sau externe, cauzate de îngheț sau arșiță, de exces sau de carență. Medicul citește pulsul la ambele încheieturi, folosindu-se de trei degete. Fiecare organ are pulsul său și acesta poate fi citit independent de celelalte. La mâna dreaptă:

— primul deget indică plămânul și intestinul gros

— al doilea deget ia pulsul splinei și al stomacului

— cel de al treilea deget citește pulsul rinichiului stâng

și pe cel al „porții vieții" (funcția generatoare de adrenalină care este o parte a funcțiilor rinichiului conform MCT).

La mâna stângă:

— primul deget indică inima, pericardul și intestinul subțire

— cel de al doilea deget localizează pulsul pentru ficat și colecist

— cel de al treilea ia pulsul rinichiului drept și al vezicii urinare.

Interior sau exterior

Fo – Puls instabil. Se poate citi fără apăsare. Indică o suferință internă minoră.

Chen – Un puls slab pentru citirea căruia trebuie apăsat foarte tare. Indică o boală internă.

Medium – Caracterizează o persoană sănătoasă, normală.

Îngheț sau arșiță

Su – Rapid. Mai mult de patru bătăi; indică o căldură interioară.

Cu mii de ani în urmă, medicii chinezi erau învățați că trebuie să numere patru bătăi ale pulsului în timp ce ei inspiră și expiră o dată. Această tehnică este încă utilizată și în zilele noastre. Ea a fost confirmată de medicina occidentală care spune că un puls normal este reprezentat de optsprezece bătăi pe minut. Dacă înmulțim acest număr cu patru, obținem șaptezeci și două de bătăi, ceea ce reprezintă pulsul normal.

Huang – Lent. Mai puțin de patru bătăi și este un semn de îngheț și slăbiciune.

Exces sau carență

Hsi – Exces. Un puls puternic care nu dispare nici sub apăsare puternică. Indică o energie anormală, asemănătoare cu cea a plămânului ce caută cu disperare să respire. Acest fenomen se întâlnește în cazul apariției unei pneumonii.

Xu – Carență. Un puls slab ce dispare la cea mai slabă apăsare. Indică o slăbiciune a lui qi și a sângelui.

Forma pulsului (poate fi măsurată cu ajutorul unei mașini asemenea unui ECG)

Xuan – Sinuos asemenea unei coarde de vioară. Tensionat. Indică stagnarea lui qi, umiditate, flegmă și durere.

Hua – Alunecos asemenea pietricelelor așezate pe o farfurie. Semn ce indică flegmă, umezeală și chiar sarcină.

Jin – Tensionat, asemenea unei funii întinsă la maximum ca în întrecerea cu odgonul.

Chang – Puls prelungit. Poate fi detectat și mai departe de punctele acoperite de cele trei degete. Indică faptul că atât qi cât și sângele se află într-o stare bună, dar poate fi și semn al unei arșițe interioare (Doctorul va încerca să stabilească cât este de iute acest puls și va întreprinde și alte examene).

Duan – Puls scurt. Denotă slăbiciune a qi-ului sau blocarea acestuia și a sângelui.

Hong – Puls plin, asemenea unei inundații. Arșiță mare și umezeală.

Ko – Gol. Citindu-l, medicul are aceeași senzație cu

cea pe care o oferă apăsarea unui bulb de ceapă de primăvară. Indică sângerare masivă și o deficiență a sângelui.

Se – Ondulat. Se aseamănă cu decojirea unui bambus cu ajutorul unui cuțitaș. Indică o deficiență a sângelui și a yin-ului.

Xi – Filamentos. O linie extrem de subțire. Denotă slăbiciune a sângelui și deficiență a yin-ului. Poate fi vorba și de o deficiență a qi-ului.

Mai există și alte tipuri de puls — puls neregulat, fierbințeală în puls, puls oscilant etc. — dintre care unele nu erau cunoscute în vechime, ci au fost identificate în ultimul timp și indică existența unor substanțe rezultate în urma unor tratamente cu medicamente sintetice. Cele prezentate mai sus sunt cele fundamentale.

Pacienți, cazuri și moduri de rezolvare

În zilele noastre, se pot auzi multe glasuri rostind o platitudine: omul a putut ajunge pe Lună, dar nu este în stare să vindece o simplă răceală. Indiferent de multitudinea cunoștințelor dobândite de rasa umană în domeniul științei, mai ales în ultimele decenii, ea trebuie să continue un lung drum început cu mii de ani în urmă, mai înainte ca medicina să poată rezolva cu succes toate suferințele trupului omenesc.

În privința răcelilor, se pare că nu trebuie să mai așteptăm mult, un an, poate doi. În privința gripei, lucrurile se schimbă. Medicina chineză nu folosește termeni cum ar fi virus sau bacterie, dar dispune de plante ce pot lupta împotriva acestora și medicii cunosc o seamă de ingrediente aflate în farmacopeea lor, pe care medicina modernă le-a studiat, le-a analizat și le consideră capabile să distrugă structura virusului. Câteva dintre problemele create de gripă pot fi tratate cu remedii ce există de secole și pe care chinezii le cumpără din farmaciile lor fără prescripție medicală sau, în alte țări, din supermagazine și plafare.

Oamenii de rând din China sunt crescuți în ideea că trebuie să dețină o seamă de informații fundamentale în domeniul medical și ei acumulează aceste informații despre propriul qi, yin și yang, exces și carență, de la cea mai fragedă vârstă. De obicei, ei se tratează singuri în cazul unor suferințe minore.

Dacă au probleme de sănătate mai serioase sau croni-

atunci se îndreaptă către un medic, fie el practician al medicinii apusene, fie un practician al MCT, în funcție de preferințele lor. Odată cu deschiderea Chinei către lumea occidentală, a crescut cantitatea de informații venită din această țară în domeniul medical și occidentalii au și ei acces la plantele medicinale chinezești.

Cele două sisteme medicale au același scop, numai că fiecare își atinge scopul prin propriile metode. Adesea se întâmplă ca una din metode să nu se dovedească eficientă în totalitate, dar poate fi tratată cu mult succes prin cealaltă metodă. În acest capitol ne vom ocupa de suferințe și boli în care MCT s-a dovedit mult mai eficace decât cea occidentală.

Spondilita anchilozantă

Pacienta, doamna P. a suferit de această boală timp de trei ani, până în momentul în care s-a adresat unui medic practician al MCT. Pastilele antiinflamatorii au ajutat-o să-și păstreze mobilitatea și să alunge durerea și starea de disconfort cauzată de boală. În ciuda faptului că a urmat un regim Hay, starea sănătății sale se deteriora. Tratamentul oferit de medicina convențională consta în consumul unor produse cât mai bogate în proteine. Medicul chinez consultat a sugerat că pacienta avea nevoie de un regim ușor, fără lactate, cu un consum redus de carne roșie, în special vită.

Pulsul doamnei P. era considerat subțiratic, mărunt (ceea ce indica epuizare a esenței vitale și a fluidelor din sânge) și accelerat (dovadă a unei arșițe interne). Limba pacientei era de culoare roșie-aprinsă, cu vârful uscat și acoperită cu o crustă cleioasă. Starea limbii dovedea o energie internă foarte scăzută, ca și reținerea fluidelor.

După primul tratament cu acupunctură și plante medicinale, pacienta a renunțat la pastilele antiinflamatorii. Această persoană în vârstă de patruzeci și patru de ani a continuat să-și viziteze medicul al cărui cabinet se afla în Reading, în apropierea locuinței sale, de două ori pe săptămână, pentru a urma lungi ședințe de acupunctură. Starea sănătății sale continuă să se amelioreze.

„Uneori am ace în mâini, alteori în ceafă, căci fiecare zonă trebuie tratată separat și asta cere timp, dar, după fiecare ședință, mă simt mult mai bine. Același lucru îl pot spune despre plantele medicinale; și ele îmi sunt extrem de utile. Am avut probleme din pricina unor spuzeli ce-mi apăreau pe buze. Doctorul Lee era foarte îngrijorat din pricina lor. Susținea că este foarte important să le trateze și să le vindece. A fost necesar să treacă o bună perioadă de timp pentru a scăpa de ele. De asemenea, doctorul Lee a prevăzut apariția unui dezechilibru hormonal, ceea ce mi-ar fi putut produce neplăceri la menopauză și, de aceea, mi-a prescris o serie de plante medicinale pentru a regla circulația sângelui. Aceste plante m-au ajutat să evit apariția unor suferințe ulterioare".

Pacienta a făcut mari progrese, astfel încât a putut renunța la tratament. Din nefericire, câteva luni mai târziu, a contractat un virus care i-a afectat spondilita în mod grav.

„Am făcut cistită și un al doilea atac de spondilită și mai virulent mi-a afectat brațele, gâtul și mâinile, articulația unui umăr, ca și coloana vertebrală, astfel încât a trebuit să merg din nou la medicul de familie și să apelez la medicamente antiinflamatorii, deși doctorul Lee nu era de părere că trebuia să le iau. Fără ele nu eram în stare să merg la lucru și, dacă îmi părăseam slujba, nu puteam să urmez tratamentul săptămânal în cabinetul de MCT.

Aceste ședinte nu sunt foarte costisitoare, mai ales dacă avem în vedere tratamentul exemplar pe care îl primesc. Plătesc 20 de lire pentru fiecare ședință și aceasta include șase ore de tratament de cele mai multe ori, dar bugetul familiei este redus și numai faptul că pot lucra mă ajută să beneficiez de acest tratament.

De la ultima criză cauzată de boală au trecut cinci luni, timp în care am făcut acupunctură și am luat plante medicinale. În prezent, iau doar trei pastile pe zi, o dată la două zile. Starea sănătății mele se ameliorează permanent și medicul de medicină chineză este mulțumit de rezultatele pe care le-am obținut, așa încât sper că nu voi fi nevoită să iau medicamentele pentru un timp prea îndelungat".

Pacienta ține un regim sever, fără carne roșie. Peștele și carnea de pui pe care are voie să le mănânce le fierbe și, pe lângă ele, mănâncă foarte multe legume proaspete. Limba ei a căpătat o culoare roz, sănătoasă, cu o peliculă de culoare albă din care nu lipsește saliva, ceea ce înseamnă că fluidele din organism se află în echilibru. Pulsul s-a modificat, devenind moderat, dar plin de energie și starea ei generală continuă să se îmbunătățească.

„Medicul de familie mă îndeamnă să nu renunț la acupunctură deoarece știe că acest tratament mă ajută foarte mult. A părut mirat când i-am vorbit despre plantele medicinale, dar i-am spus că am deplină încredere în doctorul Lee. Sunt convinsă că mă aflu în mâini bune și simt că medicamentele pe care mi le prescrie sunt cele care mă ajută să-mi recapăt sănătatea".

Astmul

O tuse persistentă, extrem de neplăcută, ce a durat multe săptămâni în șir și care nu răspundea la nici un

tratament a determinat-o pe mama lui Oliver să creadă că se întâmplă ceva rău cu băiețelul ei în vârstă de numai 8 ani. Medicul familiei a sfătuit-o să-l ducă pe băiat la un consult de specialitate. Specialistul a stabilit că starea băiatului se datora astmului. I-a prescris antibiotice pentru a înlătura infecția și i-a dat băiatului și un inhalant. Mama lui Oliver a întrebat dacă nu era cazul ca fiul ei să fie supus unor teste alergologice care să confirme diagnosticul, dar doctorița a susținut că aceste teste nu erau necesare.

Gândul de a-l obișnui pe fiul ei cu un inhalant de la o vârstă atât de fragedă o neliniștea pe mama lui Oliver. Se temea că fiul său ar fi putut deveni dependent de acesta și că ar fi devenit incapabil să ia parte la activități sportive sau să alerge alături de colegii săi de școală. În ziua în care copilul a început tratamentul cu antibiotice l-a dus și la prima ședință de acupunctură.

„În mașină, în vreme ce ne îndreptam spre cabinetul medicului, gândindu-mă la toate acele ace, am devenit neliniștit", afirma Oliver ulterior. Dar după ce a cunoscut-o pe Lorna și aceasta l-a încurajat și i-a promis că totul va fi bine, Oliver s-a întins pe canapea fără cea mai mică teamă.

Tratamentul îi producea o stare de amețeală atunci când acele erau introduse în anumite puncte ale trupului său. Alteori, simțea furnicături și înțepături în picioare.

„Nu era deloc plăcut ceea ce mi se întâmpla, dar acest lucru nu mă îngrijora deloc. Când tratamentul a luat sfârșit, mă simțeam cu adevărat bine. Sentimentul era minunat".

A urmat tratamentul recomandat de medicul său, dar a mers și la câte o ședință săptămânală de acupunctură timp de cinci săptămâni. Nu a folosit niciodată inhalantul și amigdalele sale, care erau extrem de inflamate și

dureroase, au fost tratate de doctorul Hsu într-una din vizite.

„A înfipt acul în gâtul meu sub bărbie și atunci am trăit o senzație ciudată. Gâtul a început să mă doară și abia puteam să mișc falca. Apoi am simțit că se întâmplă ceva ciudat. Amigdalele mele începeau să se strângă, să se retragă". Și așa a și fost. Când mama sa i-a examinat gâtul ceva mai târziu, amigdalele se dezumflaseră.

„Mi se aplicau o mulțime de ace, unele chiar în zona capului. În fiecare săptămână, locul în care se înfingeau acele se schimba. Am avut și treisprezece ace înfipte în trup la un moment dat și visul meu este să dobor acest record", afirmă Oliver plin de mândrie și încredere.

Uneori nu este convins că ceea ce se întâmplă cu el este adevărat. Oliver și-a reluat viața normală. Inhalantul a fost lăsat la locul lui, fără a fi întrebuințat și Oliver poate dormi noaptea fără ca somul să-i fie tulburat de accesele de tuse. Cu timpul, tusea a dispărut total, dar el merge o dată la două luni la control, astfel încât doctorul să fie permanent la curent cu starea sănătății sale.

Colita

Nimic nu părea să-l poată ajuta pe Peter W. să scape de suferințele produse de colită. A urmat un tratament cu steroizi timp de un an. Acest tratament avea menirea să refacă flora intestinală. De asemenea, a luat medicamente ce erau absorbite în sânge și își injecta o spumă în rect. În ciuda tuturor acestor metode de tratament, Peter continua să pornească în goană către toaletă la fiecare jumătate de oră, pierdea sânge pe anus, suferea de insomnie. Pierderea în greutate era constantă și devenea tot mai pregnantă.

Tratamentul i-a adus și alte neplăceri: impotența. „Acesta era un efect secundar al medicamentelor, efect pe care doctorii scăpaseră din vedere să-l menționeze. Mi-au mai spus că pastilele pe care le luam erau relativ noi și efectele lor secundare nu erau încă bine cunoscute. Acesta a fost momentul în care am luat hotărârea că trebuie să caut o cale mai bună de a scăpa de această boală. Așa am ajuns să contactez un medic practician al MCT, despre care aflasem urmărind un program TV".

Doctorul a descoperit o inflamație alarmantă a intestinelor cauzată de prea multă umezeală, căldură și toxine. Această inflamație trebuia urgent îndepărtată. I-a prescris pacientului două tipuri de pastile de dimensiuni mici, aemănătoare unor alice. În fiecare zi, domnul W. trebuia să ia zece pastile de un tip și douăzeci din celălalt tip. „Doctorul Ke mi-a spus că pilulele aveau menirea să-mi întărească intestinele și exact această senzație o trăiam și eu. De asemenea, m-a avertizat că vindecarea mea ar fi putut să dureze aproape doi ani și îmi aduc aminte că abia după câteva luni am început să simt că mă voi vindeca cu adevărat".

Tratamentul s-a concentrat asupra rinichilor care răspund de anticorpii ce protejează organismul față de boli. Unul dintre aceste tipuri de anticorpi formează un înveliș al intestinelor. Când acest înveliș este distrus sau se află într-o stare proastă, se instalează colita. Mai înainte de a aplica tratamentul pentru rinichi, doctorul i-a prescris o seamă de plante medicinale menite să-i curețe trupul. „În MCT avem o vorbă care spune că nici cel mai bun pictor nu poate realiza un tablou dacă nu are o foaie de hârtie curată". Unul dintre tipurile de medicamente era destinat curățării organismului de toxine, iar celălalt avea rolul de a trata rinichii. Plantele medicinale prescrise includeau rădăcina-vieții, păpădie și rubarbură.

Iată ce spunea domnul W.: „Trebuie să recunosc faptul că, la început, am fost cam neîncrezător. Numai disperarea mă îndemnase să apelez la acest gen de tratament. Când am simțit pentru prima oară că starea mea începea să se îmbunătățească, am crezut că este un joc al imaginației mele, o părere. Nu doream cu nici un preț să-mi fac iluzii deșarte. Dar cu trecerea săptămânilor, simțeam că starea mea se îmbunătățea. Timp de două luni, după întreruperea tratamentului cu steroizi, am suferit de impotență, ceea ce dovedește că ei au rămas în sângele meu în toată această perioadă.

Făceam tratament de mai bine de un an, când medicul practician al MCT m-a anunțat că noile pastile pe care urma să le iau aveau să mă facă să mă simt foarte rău. Mi-a explicat că aceste pastile aveau rolul de a curăța infecția din trupul meu. Și a avut dreptate. Uneori renunț pentru o zi la ele și mă simt mai bine, dar voi continua să le iau pentru că experiența m-a învățat că, atunci când el îmi spune că lucrurile se vor îmbunătăți în cele din urmă, nu trebuie să am nici o îndoială.

Am început să iau în greutate, de fapt, chiar trebuie să fiu atent la alimentele pe care le consum pentru a nu mă îngrășa. Acum pot să joc fotbal în grădină, alături de băieții mei. Altădată nu aveam energia să joc alături de ei și chiar dacă încercam nu puteam juca timp îndelungat pentru că trebuia să plec în grabă la toaletă. Dacă n-aș fi încercat un tratament chinezesc tradițional, cred că nu aș fi putut juca fotbal azi".

Colita reprezintă una dintre bolile pe care medicina apuseană le consideră greu de tratat. De multe ori, intervenția chirurgicală este soluția finală. Cu ajutorul plantelor medicinale, MCT obține rezultate remarcabile.

Dermatita

Peter M. a suferit timp de cincizeci de ani de o boală de piele despre a cărei natură nu știa nimic. Totul a început în timpul războiului, când Peter M. era mecanic de avioane. Etilen glicolul scurs dintr-un radiator i s-a prelins pe mâini și brațe și a produs o reacție a organismului. O erupție ce supura și care se întindea pe brațe, piept și cobora în zona inferioară a trupului îl chinuia teribil. Pentru o vreme, s-a aflat în îngrijirea spitalului Aviației Regale din Cranwell.

Acesta a fost primul din spitalele în care avea să stea de-a lungul timpului. „Fiecare doctor găsea un alt nume pentru erupția ce-mi acoperea trupul. Dermatită, eczemă și altele. N-am știut niciodată ce era cu adevărat. Iritația era cumplită și în cele din urmă s-au hotărât să mă trimită la un spital de dermatologie, unde mi s-au făcut diverse teste și s-a descoperit că reacționam la o seamă de substanțe și în mod deosebit la ultraviolete.

Alifiile cu steroizi țineau boala sub control într-o anumită măsură; după o vreme, a suferit un nou puseu, atât de grav încât a fost necesară aplicarea unor bandaje pe tot trupul și a fost obligat să poarte mănuși permanent. Tabletele cu steroizi i-au adus o oarecare alinare, dar după terminarea tratamentului, boala a revenit. Ajuns la vârsta de șaptezeci și unu de ani, domnul M. a hotărât să renunțe la tratamentul cu steroizi și a decis să meargă la o clinică de MCT aflată în apropierea locuinței sale. „Eram sceptic, dar făceam acest pas împins de disperare".

În acel moment, unul dintre specialiștii de frunte ai Institutului de cercetări în dermatologie, institut ce funcționează pe lângă spitalul din Tianjin, oferea consultații aflându-se la Clinica din Bath. Doctorul Liu a publicat o

serie de articole privind tratamentul dermatozelor eritematoase, al eczemelor, lupusului și psoriazisului. Ea a explicat cu ajutorul unui translator că o boală de piele atât de îndelungată necesită o perioadă de câteva luni pentru a fi vindecată.

Peter a fost supus unui tratament care a început să-și dovedească eficiența abia după șase luni. „În tot acest timp nu a existat nici un moment în care boala să se fi înrăutățit și dacă mă gândesc la toată suferința îndurată până acum, cred că lucrurile stau destul de bine".

În cele din urmă, vindecarea a devenit evidentă și după mai multe săptămâni pielea era absolut curată. Boala nu s-a manifestat timp de șapte luni, după care a apărut din nou. „De data aceasta, numai mâinile, gâtul și pielea capului au fost afectate și oricum boala nu s-a manifestat la fel de rău ca în fazele anterioare. Este o boală mai mult neplăcută decât dureroasă și nu s-a înrăutățit deloc, deși mă aflu abia în a doua lună de tratament. Oricum, voi continua tratamentul.

Nu știu dacă doctor Liu a fost surprinsă sau dezamăgită să mă vadă din nou în cabinetul ei. Mi-a zâmbit permanent, cu multă căldură și ne-am împrietenit deja, dar, din păcate, nu putem conversa, așa încât nu pot să știu care este părerea ei referitor la faptul că boala mea a recidivat".

Epilepsia

Primele semne ale bolii de care suferea David B. au apărut când acesta era copil. Deși era un copil cu o viață bună, fericită, prezenta spasme, devenea rigid și căpăta o privire fixă. Părinții s-au gândit că acestea puteau fi tulburări datorate creșterii și transformărilor ce aveau

loc în organsimul său. Gândul că fiul lor putea suferi de o boală serioasă nu le-a trecut nici o clipă prin minte.

Pentru un timp, aceste crize au dispărut, dar au revenit în adolescență, prezentând o frecvență tot mai mare, ca și o gravitate accentuată. În cele din urmă, s-a ajuns la trei crize pe săptămână și cel mai adesea se întâmpla să se rănească pe sine sau să-i rănească pe cei din jur, în timpul crizelor.

„Nu sunt o persoană violentă, dar se întâmpla să rup uși și chiar am lovit cu piciorul o persoană aflată în jurul meu. M-am rănit pe mine însumi de nenumărate ori și, după fiecare criză, mă simțeam epuizat pentru restul zilei, așa încât rămâneam în pat".

O dată, când s-a întâmplat să aibă o criză în stradă, trecătorii l-au lăsat acolo unde se afla căzut, presupunând că era beat. Familia i-a pus biletele în buzunare, care indicau adresa și explicau că era epileptic, rugându-i pe cei care-l găseau pe stradă să îl ajute.

Medicamentele prescrise de medic aveau o oarecare influență pozitivă, dar nu-l ajutau într-o asemenea măsură încât să poată duce o viață normală. Permanent părea să se afle într-o stare de transă și mama sa era extrem de îngrijorată din pricina lui. „Părea să se transforme într-un zombi și îl vedeam cum se pierde cu fiecare zi sub privirile mele".

În momentul în care doctorii au sugerat că trebuia mărită doza de medicamente, mama lui David le-a comunicat părerea sa: schimbau o suferință cu alta. „Ce rost mai are o viață trăită într-o stare de semiconștiență, datorată medicamentelor? Fiul meu aproape că nu-i mai recunoaște pe cei din jur". David trecuse de treizeci de ani și era incapabil să ia hotărâri în privința vieții sale.

Disperată, mama lui David a apelat la ajutorul unui

medic de medicină chineză tradițională. Acesta, în urma consultului, i-a spus că tratamentul avea să fie de durată, dar și starea fiului său avea să se îmbunătățească. Tratamentul cu plante medicinale se prezenta sub forma unor pastile micuțe și era însoțit de un regim sever: fără dulciuri, fără preparate prăjite, fără alcool, fără lactate, cu excepția unei cantități mici de lapte smântânit.

Încă din primele două zile de tratament, familia a observat o ameliorare a stării lui. „Era mai vesel și cu mintea mai trează; cu cât trecea timpul, cu atât starea lui se îmbunătățea. Era greu de recunoscut, deoarece schimbarea era uluitoare".

Odată cu trecerea timpului, numărul și cantitatea de medicamente convenționale s-au redus substanțial, dar tratamentul aplicat de medicul de MCT a continuat. În prezent, ia o singură pastilă pe zi din medicația prescrisă de medicul său de familie.

„Mă simt foarte bine. Nu mai sunt năzuros, prost dispus și nici deprimat și duc o viață normală. Mai înainte de a urma acest tratament, eram o povară pentru mine însumi, ca și pentru cei din jur".

Problemele unei fetițe în vârstă de 8 ani, Gemma, au început cu primele dureri de cap. Au urmat grețurile și ulterior a început să umble de colo-colo ca și când s-ar fi aflat într-o stare de somnambulism. Starea generală a sănătății sale se deteriora văzând cu ochii. Medicul de familie a considerat că starea în care se afla copilul necesita o seamă de investigații medicale și a îndemnat părinții să o ducă la spitalul din Oxford pentru o tomografie cerebrală.

Mama fetiței urma deja un tratament prescris de un medic practician al MCT și s-a gândit să-i vorbească

acestuia despre problemele fiicei sale. „Mi-a cerut să o aduc pentru un consult. După ce a examinat-o, mi-a spus că suferă de o formă gravă de epilepsie. Câteva zile mai târziu, m-am dus la spital pentru a lua rezultatele analizelor și am primit același diagnostic. Medicii din spital voiau să înceapă un tratament cu un medicament special și bănuiau că era posibil ca, în curând, să apară două crize pe zi.

Le-am spus că un medic practician al MCT pusese deja același diagnostic luându-i pulsul și examinându-i limba și le-am mărturisit că eram hotărâtă ca Gemma să urmeze mai întâi un tratament cu plante medicinale. Medicul specialist din spital mi-a spus că era absolut obligatoriu ca Gemma să urmeze tratamentul prescris de el și m-a avertizat din nou referitor la creșterea frecvenței crizelor dacă nu urma tratamentul.

Timp de cinci ani a urmat un tratament bazat pe plante medicinale și nu a mai avut nici o criză. Doctorul chinez i-a prescris un regim alimentar sever: nu avea voie să mănânce ciocolată și nici burgeri și, în general, nici unul din felurile de mâncare pe care adolescenții le preferă în zilele noastre. Eu, ca și doctorul, știu că uneori nu se poate abține și mănâncă pe ascuns, dar, în ciuda acestui fapt, el poate menține situația sub control. Nimeni din cei care cunosc povestea ei nu-și poate da seama că a fost atât de grav bolnavă, deoarece acum este o adolescentă perfect sănătoasă și normală.

Dacă nu ar fi fost tratată cu mijloacele MCT, în acest moment ar urma un complicat tratament medicamentos".

Granula annularis

Doamna P. a remarcat două pete mici, roșii, asemănătoare unei mușcături de insectă. Acestea au fost primele

simptome. La început, a crezut că este vorba de o mușcătură de insectă și nu și-a făcut probleme în ciuda faptului că cele două pete roșii arătau urât și mai ales suferea din pricina unor „mâncărimi extrem de chinuitoare", nu numai pe picioare, dar și pe brațe, și asta mai ales după duș.

I-a vorbit medicului său despre această stare neplăcută, dar acesta nu a făcut nici un comentariu. „Am fost uimită de reacția lui, deoarece eu sunt o persoană extrem de alergică; sufăr de astm, de alergie la fân și de bronșită. Adevărul este că nu i-am arătat medicului petele, ci i-am vorbit doar despre mâncărimi".

Când petele au dispărut, au rămas niște semne de culoare roșie, de formă circulară, cu o nuanță maronie în centru. În acest moment, medicul de familie mi-a recomandat un consult de specialitate. Medicul specialist mi-a luat probe de țesut pentru biopsie și mi s-a pus diagnosticul granula annularis. „Mi s-a spus că era cu totul uimitoare apariția acestei boli la vârsta mea. Medicul mi-a spus că boala era vindecabilă, dar tratamentul putea dura luni de zile, chiar ani. Totodată, implica doze mari de vitamine și alte medicamente destinate să realizeze o modificare a calității sângelui în sensul subțierii acestuia. Fiind asistentă medicală, nu m-am arătat prea dornică să urmez un asemenea tratament".

La vremea când doamna P. a apelat la un medic practician al MCT, boala ei afectase partea interioară a coapselor și a gambelor. Mâncărimea era cumplită și îi tulbura somnul. „Doctor Liu mi-a prescris ceaiuri din plante pe care le beam dimineața și seara. În prima noapte după ce am băut ceaiul, am dormit adânc, liniștită până a doua zi dimineață. Primul somn bun după doi ani de suferință.

Nu există nici o dovadă clară a faptului că plantele medicinale m-au vindecat, de vreme ce boala este posibil să se vindece de la sine, cu timpul, dar, în același timp, nu este imposibil ca aceste plante să mă fi vindecat. Având în vedere experiența mea personală, nu pot să spun decât că, imediat ce am început tratamentul, m-am simțit mult mai bine, atât de bine încât nu puteam să cred că totul era aievea. Sunt convinsă că plantele medicinale m-au vindecat".

Sindromul Guillian Barre

Această afecțiune este o boală autoimună în care se produce distrugerea nervilor periferici. Este o boală relativ rar întâlnită și a fost identificată pentru prima oară în timpul Primului război mondial. Afectează în jur de o mie de persoane pe an în Marea Britanie și, cel mai adesea, ca urmare a unei infecții virale. Deși în ultimul timp, unele forme noi de tratament s-au dovedit eficiente, nu se poate spune că există un tratament sigur împotriva acestei maladii, în afară de cel cu steroizi. Din fericire, în cazul bolnavilor tineri, organismul luptă singur și învinge boala într-un interval de trei până la șase luni.

În cazul Barbarei C., virusul a atacat organismul în urma unei gripe. Pacienta a remarcat faptul că picioarele începeau să se înmoaie și nu mai era sigură pe ele. După două săptămâni era paralizată de la mijloc în jos. Nu-și simțea picioarele deloc și suferea de dureri cumplite de mijloc. A fost internată de urgență la secția de terapie intensivă a spitalului din localitate și apoi transferată la neurochirurgie în vederea efectuării unor analize și teste pentru a se vedea dacă era vorba de o afecțiune a coloanei vertebrale. În urma acestor analize s-a diagnosticat sindromul Guillian Barre.

Medicii i-au spus că era posibil ca boala să se vindece de la sine, dar, în același timp, au avertizat-o că, dacă nu intervenea o ameliorare în următorii ani, era posibil să se alăture acelui procent de 1/3 al pacienților care nu-și mai revin sau care se vindecă după trecerea unui timp extrem de îndelungat. După un an de tratament cu steroizi, acesta a fost suprimat, în ciuda durerilor pe care le prezenta pacienta.

Doamna C. a fost îndemnată să încerce un tratament cu acupunctură. Îndemnul a venit din partea unei prietene care urmase un asemenea tratament împotriva sclerozei multiple și care se dovedise extrem de eficient.

„Boala a apărut când aveam 53 de ani, așa încât perspectivele nu erau deloc luminoase în cazul meu. Nu știu dacă acupunctura m-a ajutat sau nu, având în vedere faptul că această boală are o evoluție imprevizibilă. Tot ce pot să spun este că, imediat ce am început tratamentul, au și apărut primele semne de însănătoșire. Durerile păreau să cedeze și încetul cu încetul am observat că mă simt tot mai bine. Treptat, am început să-mi simt picioarele. Mâinile și brațele care fuseseră și ele afectate în timp își reveneau treptat la normal.

Nu pot spune că mi-am revenit perfect. Picioarele le mai simt încă moi la sfârșitul zilei, dar în ultimele șase luni starea sănătății mele s-a îmbunătățit în mod evident. Eram bolnavă de mai bine de un an atunci când am intrat pentru prima dată în cabinetul lui Connie și acum, după doi ani, mă simt foarte bine. Urmez un tratament în fiecare lună, sau o dată la șase săptămâni și pot spune că artrita de care sufeream este și ea ameliorată.

Timp de un an și jumătate am luat calmante zilnic, dar, după ce am început tratamentul cu acupunctură, am renunțat la ele".

Alergia la fân

La vârsta de doisprezece ani, Mary C. a prezentat primele semne ale alergiei la fân și timp de mai bine de cincisprezece ani, fiecare vară a însemnat un coșmar în viața ei. De multe ori se afla în imposibilitatea de a părăsi casa și absenta de la școală săptămâni în șir.

Injecțiile antihistaminice nu aveau un efect deosebit. Nasul înceta să curgă, dar căile respiratorii rămâneau blocate și din această cauză i se umfla fața. „Fiecare nou tratament care mi se prescria avea efect asupra unuia sau altuia dintre simptome, dar, în același timp, avea și efecte secundare", își amintește ea.

Imediat ce se afla în apropierea florilor îi creștea temperatura, ochii i se umflau, începea să-i curgă nasul și simțea o presiune intensă asupra sinusurilor. „Îmi suflam nasul atât de des încât aveam frecvent pete roșii, iritații sub nas și în jurul lui. De câteva ori au fost necesare cauterizări ale nărilor, dar nimic nu mă ajuta".

O reclamă tipărită în ziarul local a determinat-o să ceară sfatul unui practician de MCT. „Încercasem tot soiul de plante medicinale, homeoterapie, cheltuisem o avere pentru notele de plată ale farmacistului, dar nu reușisem să mă vindec".

Practicianul de MCT i-a dat o sacoșă plină cu plante din care trebuia să fiarbă zilnic câte două porții. După trei zile s-a prezentat la control. „Este greu de descris cât de urât mirositor era medicamentul prescris. Doctorul m-a avertizat asupra gustului amărui și mi-a spus că, dacă nu eram hotărâtă să urmez tratamentul prescris, nimic nu mă putea ajuta.

Când am luat prima înghițitură, m-am clătinat. Era oribil, dar am simțit că nu trebuie să renunț. M-am

așezat și am așteptat să se răcorească și apoi am încercat să-l beau. În timp ce așteptam, am simțit cum umflăturile de pe față începeau să se retragă. Acesta a fost imboldul care m-a făcut să nu renunț. Știam, simțeam că se întâmpla ceva și eram pregătită să iau orice fel de medicament numai pentru a scăpa de alergie. Partea bună a acestor ceaiuri constă și în faptul că nu-ți lasă un gust rău în gură. După ce le-ai înghițit, chinul a luat sfârșit".

La cea de-a doua vizită la doctor, tratamentul doamnei C. a fost modificat, dar schimbarea nu s-a dovedit eficientă. Cea de-a treia schimbare a dus la o îmbunătățire considerabilă a stării sănătății sale. După cel de-al patrulea tip de tratament, doctorul a anunțat-o că era vindecată.

Tratamentul complet a durat două săptămâni.

Sterilitatea

Pentru Richard S. dorința de a deveni tată s-a transformat într-un vis greu de implinit, dacă nu imposibil, în momentul în care a aflat motivul pentru care partenera sa nu putea rămâne insărcinată. Așteptaseră mai bine de un an mai înainte de a lua hotărârea să ceară sfatul unui medic și în urma analizelor efectuate au descoperit că organismul lui Richard producea anticorpi ce atacau propria sa spermă. „Cu alte cuvinte, sperma pe care o producea organismul meu era echipată cu prezervativ", își amintea Richard.

Tratamentul împotriva sterilității implica și administrarea unor steroizi pe o perioadă de timp mai îndelungată. Exista și o mică șansă ca fertilizarea in vitro să dea rezultate dacă sperma era „spălată" mai înainte de a fi introdusă în ovul.

Deoarece suferea de osteopatie, domnul S. nu era ho-

tărât să urmeze un tratament cu steroizi. Fiind o persoană cu o minte deschisă, pregătită să accepte și alte sugestii pentru rezolvarea problemelor sale, domnul S. s-a informat în legătură cu posibilitățile existente în cadrul unei clinici de MCT. Unul din doctorii clinicii i-a explicat că el se ocupase de câteva cazuri asemănătoare și rezultatele obținute fuseseră încurajatoare.

După examinarea domnului S., doctorul Chen a estimat că se puteau obține rezultate pozitive în proporție de 60-70% în timp de un an. În cazul domnului S., ceaiurile făcute din plantele prescrise nu aveau un gust neplăcut și trebuia să le bea doar o dată pe zi. Trei luni mai târziu, partenera lui Richard era însărcinată.

Specialistul în fertilizări in-vitro consultat de Richard era la curent cu existența tratamentului chinezesc și a fost de acord ca domnului S. să i se facă o nouă analiză a spermei. Testul a dovedit că nu exista nici o schimbare, ci chiar o ușoară înrăutățire a situației față de primul test.

„Am încercat să discut această problemă cu medicul chinez, dar limba constituie o barieră, deoarece trebuie să folosim un interpret, așa încât nu știam dacă tratamentul a dat roade sau nu. Pentru mine există trei explicații posibile.

Prima ar fi că a reușit prin alte mijloace decât prin distrugerea anticorpilor, deși această posibilitate mi se pare greu de acceptat; a doua variantă ar fi aceea a dublei schimbări intervenită în compoziția spermei deoarece, între momentul când partenera mea a rămas însărcinată și cel de-al doilea test de spermă a trecut o lună de zile, timp în care nu am mai urmat tratamentul cu plante; cea de-a treia variantă, așa cum se întâmplă uneori, ar fi că, printr-un simplu capriciu al naturii, sperma neafectată de anticorpi a fecundat ovulul.

Doctorul mi-a spus că documentele ce atestau eficacitatea tratamentului fuseseră întocmite în China și aș fi încântat să pot intra în posesia lor pentru a citi aceste informații. Dacă revistele și ziarele chinezești din domeniul cercetărilor medicale ar fi și la îndemâna noastră, poate am reuși să înțelegem câte ceva din activitatea pe care o depun ei în domeniul sterilității și, totodată, ar constitui un mijloc de înțelegere a felului cum acționează tratamentul lor".

Examenul realizat de doctorul Chen a dat la iveală o deficiență atât în ceea ce privește yin-ul cât și yang-ul rinichilor și a prescris o serie de plante pentru a le hrăni pe amândouă, dar și plante ce fortifică splina și mijlocul. Printre ierburile prescrise se află și plantele din familia Berberidaceae (epimedium), care tonifică rinichii, fortifică yang-ul, risipește vântul și elimină umezeala. Un amestec din rădăcină de rehmannia, orez galben, fructe de amom și coajă de mandarină, uscată la soare se folosește pentru a hrăni sângele, pentru a fortifica yin-ul și pentru a reâncărca cu energie vitală trupul și măduva osoasă.

Varice ulceroase

Doamna W. avea deja probleme cu varicele mai înainte de apariția ulcerațiilor. La început, a crezut că este vorba despre o eczemă varicoasă și, deoarece totdeauna a avut încredere în tratamentele complementare, a hotărât să se adreseze unui medic de medicină chineză tradițională al cărui nume îl aflase într-un magazin cu produse și plante medicinale.

„În acel moment două ulcerații apăruseră pe fiecare dintre picioare, chiar deasupra gleznei și îmi provocau o mare suferință. Doctorul mi-a dat o substanță uleioasă

care era făcută din șaizeci și opt de plante diferite Totodată, mi-a prescris și o seamă de medicamente. După tratament, unul dintre ulcere s-a vindecat complet, iar din celălalt nu a mai rămas decât o cavitate minoră".

Primul pas pe care l-a făcut doctorul a fost acela de a trata starea generală a doamnei W. În opinia lui, vasele de sânge nu se aflau deloc în stare mulțumitoare, așa încât i-a prescris niște plante care ajutau sângele să recapete din calitățile pierdute. Printre plante a inclus și dan qui (rădăcină de angelică), bine cunoscută pentru calitățile sale în îmbunătățirea compoziției sângelui și șofrănaș, sâmbure de piersică și unghia găii, toate menite să fortifice splina și ficatul. Plantele acestea au calitatea de a ajuta organele să pună sângele în circulație și să îi redea fluiditatea.

„La fiecare șase săptămâni merg la control; m-a tratat și pentru durerile extrem de chinuitoare datorate spondilitei cervicale de care sufăr. Medicul meu de familie mi-a prescris Brufin, dar mie nu-mi place să iau medicamente puternice. Când i-am vorbit doctorului chinez despre durerile de cap, el mi-a spus că acestea se datorau faptului că sângele nu putea să circule normal din cauza constricției vaselor de sânge și durerea provenea din faptul că sângele se lupta să-și croiască drum spre cap. Mi-a spus că putea să-mi prescrie un tratament pentru circulația sângelui. De când am început tratamentul cu plantele chinezești am renunțat la calmante și nici nu mai sufăr din pricina durerilor de cap".

Encefalomielita dureroasă

Când medicii l-au anunțat pe Julian C. că suferea de cancer al oaselor, acesta a fost șocat, dar nu și surprins.

Se simțea atât de slăbit și sănătatea sa era atât de șubredă, încât diagnosticul părea inevitabil.

În urma unor examene medicale mult mai amănunțite s-a ajuns la concluzia că nu se putea remarca nici un element malign. Nici unul dintre doctorii care l-au examinat nu putea să spună în mod clar despre ce era vorba. Unul dintre aceștia bănuia existența unei suferințe psihosomatice și i-a prescris calmante. „Eram convins că suferința nu se afla doar în mintea mea, așa încât am refuzat să iau tratamentul prescris". Au urmat și alte analize și examene medicale și, în cele din urmă, un hematolog a pus diagnosticul de encefalomielită dureroasă.

Problemele domnului C. legate de starea sănătății sale au apărut spre patruzeci de ani, în urma unui puseu de adenopatie. Până în acel moment practicase alergarea, fiind un pasionat maratonist, cu o constituție atletică, sănătoasă. Dar lucrurile s-au schimbat și avea dureri mari, fiecare articulație provocându-i suferință. Avea dureri de cap constante și suferea de o stare letargică permanentă. Deși în cei trei ani cât a fost bolnav a continuat să lucreze, totuși s-a văzut nevoit să își continue activitatea numai în schimbul de după-amiază, deoarece dimineața era incapabil să se ridice din pat.

La recomandarea socrului său, care se tratase pentru o maladie a pielii, a încercat un consult medical la un cabinet de medicină chineză tradițională. „Doctorul mi-a examinat limba, mi-a luat pulsul și mi-a spus că aveam probleme cu qi-ul din trupul meu; acesta era foarte slab și totodată ficatul meu era plin de toxine. Mi-a mai spus că dacă urmam tratamentul prescris de el, în zece zile aveam să mă simt mai bine și în următoarele trei luni serviciile sale aveau să devină inutile în ceea ce mă

privea. Apoi mi-a dat o sacoșă plină cu buruieni, cum le spuneam eu, după care am plecat. Ajuns acasă, am și început să iau buruienile".

Doctorul estimase greșit. Însănătoșirea domnului C. a început să se observe înainte de împlinirea celor zece zile. Mai înainte de a se sfârși prima săptămână de tratament, durerile de care suferea de ani de zile au dispărut și durerile de cap au scăzut în intensitate. În săptămâna următoare amestecul de plante a fost modificat și în mai puțin de două săptămâni a început să-și recapete energia pierdută.

„Cu cât treceau săptămânile am început să văd schimbările ce se oglindeau pe limbă. La început, aceasta fusese acoperită cu o crustă albicioasă, cu pete roșii din loc în loc. Prezenta umflături și era dureroasă. Cu timpul redevenise roz și avea un aspect normal, sănătos. Îmi recâștigasem vitalitatea și după șapte vizite făcute la medic, acesta mi-a spus că nu mai exista nici un motiv pentru a reveni la el, doar dacă nu doream eu, în mod deosebit, să-l vizitez. Eram vindecat. Asta s-a întâmplat cu un an în urmă și de atunci nu am mai avut motive să mă plâng. Alerg din nou și mă simt excelent.

După ce m-am însănătoșit, m-am întâlnit cu unul dintre doctorii care mă consultaseră mai înainte și i-am povestit despre tratamentul urmat. El mi-a explicat că, în mod sigur, era vorba despre efectul placebo și nimic mai mult. I-am scris unui doctor care pusese diagnosticul de encefalomielită, deoarece acesta se dovedise foarte interesat de boala mea și se purtase minunat cu mine. Mă sfătuise să nu fac efort, să mă odihnesc cât mai mult și mă încurajase spunându-mi că, în cele din urmă, boala ar putea să dispară.

Când i-am scris din nou, povestindu-i despre vinde-

carea mea și exprimându-mi dorința să împărtășesc din experiența mea pentru a-i ajuta pe cei aflați în suferință, n-am mai primit nici un răspuns. Niciodată".

Boala neuromotorie

Când lui John M. i s-a diagnosticat boala neuromotorie, fiica sa, de profesie terapeut, a pornit să caute diverse tratamente pentru a stopa evoluția bolii. I-a propus tatălui ei să urmeze un tratament chinezesc tradițional, ce consta în ulei de ciuboțica-cucului, despre ale cărui rezultate încurajatoare citise în reviste de specialitate.

Domnul M. a cerut și sfatul unui expert în acupunctură din cadrul unei clinici de MCT, deoarece avea neplăceri din pricina pierderii rezistenței musculare și a coordonării musculare, însoțită de atrofia mușchilor. Era incapabil să-și lege șireturile pantofilor și nici nu putea apuca obiecte mici, cum ar fi o foaie de hârtie sau un ac de siguranță.

„La prima ședință, profesorul Wang mi-a spus că utilizarea acupuncturii ar fi ajutat stabilizarea stării mele de sănătate într-un interval de un an de zile, după care ar mai fi urmat o perioadă care ar fi dus la o vindecare aproape totală, urmând ca, după aceea, să fiu supus unui control periodic. Numai în cazul apariției unor probleme serioase s-ar fi putut să fie necesare alte ședințe de acupunctură.

Se spune că acupunctura nu este dureroasă, dar în cazul meu este extrem de dureroasă. Mi se înfig ace pe toată lungimea coloanei vertebrale, câte douăzeci deodată; acestea sunt adânc înfipte și provoacă mari dureri. După o jumătate de oră mă simt amețit, terminat. De obicei, după o asemenea ședință descopăr că pentru o zi sau două nu mai șchiopătez".

Domnul M. nu era convins că evoluția bolii sale a fost stopată și în ultimele luni a remarcat un ușor regres în starea sănătății sale. Din păcate, în timpul epidemiei de gripă a fost și el afectat și acest fapt s-a dovedit extrem de nefavorabil sănătății sale, așa cum, de fapt, și prevăzuse doctorul Wang. Mai înainte de a se îmbolnăvi de gripă remarcase o ușoară îmbunătățire a stării sale generale. După unsprezece luni de tratament, mobilitatea brațului său a crescut și este din nou în stare să-și lege șireturile și să prindă obiecte mici între degetul mare și celelalte, mișcări pe care nu fusese în stare să la facă în urmă cu doi ani.

„Când mi-a fost diagnosticată boala le-am cerut medicilor să fie cinstiți cu mine și să-mi spună adevărul fără nici o reținere. Și au fost. Mi s-a spus că voi pierde în greutate pe măsură ce mușchii se vor atrofia. Deși în perioada în care am fost bolnav de gripă am slăbit, ulterior am recâștigat mai mult de un kilogram și se pare că acest proces continuă.

Nu pot să fiu sigur că acest fapt se datorează tratamentului chinezesc tradițional. În fiecare seară iau o doză apreciabilă de ulei de ciuboțica-cucului și cred că acestui tratament i se datorează creșterea în greutate. I-am vorbit medicului meu de familie despre tratamentul chinezesc pe care l-am încercat și părerea lui a fost că acupunctura nu este de nici un folos, în vreme ce ciuboțica-cucului este posibil să mă ajute. A trimis și o scrisoare spitalului la care am început tratamentul cu acupunctură, rugând ca progresele înregistrate în starea sănătății mele să fie urmărite îndeaproape, dar se pare că specialistul în acupunctură nu a fost interesat de această propunere.

Boala aceasta neuromotorie este o maladie imprevizibilă care se manifestă diferențiat de la un pacient la altul

și, prin urmare, este greu de tras concluzii pe care să te poți baza, numai din experiența unui singur pacient. Tot ceea ce pot să spun este că am multă încredere în doctorul Wang și am înțeles că mă pot baza pe cunoștințele sale.

Uneori, după ședința săptămânală de acupunctură îmi spune că nu voi remarca nici o modificare în starea mea generală în următoarele două-trei zile și totdeauna are dreptate. El continuă să mă asigure că poate să țină boala sub control și că există posibilitatea ca într-o zi să nu mai am nevoie de tratament. Un lucru este cert: de când am început ședințele de acupunctură sunt mai optimist și mă bucur de mai multă energie.

Totuși, trebuie să fiu prevăzător. Uneori există momente când nu mă simt prea bine și atunci știu că boala este încă acolo, ascunsă în trupul meu. Simt că tratamentul aplicat de medicul chinez m-a ajutat, dar nu știu cât din această îmbunătățire a stării mele generale se datorează acupuncturii și cât uleiului de ciuboțica-cucului".

Scleroză multiplă (tratament cu plante medicinale)

Imediat după nașterea primului său copil, Joan R. a fost diagnosticată ca suferind de scleroză multiplă, o boală degenerativă a sistemului nervos central cauzată de atrofierea învelișului de mielină care protejează fibrele nervoase. Cauzele sunt necunoscute și afectează mai mult femeile decât bărbații. În unele cazuri, boala atacă o singură dată organismul, dar cursul obișnuit al acestei boli este compus dintr-un șir de puseuri urmate de reveniri ale stării de sănătate. Printre simptome se numără amețeala, lipsa de coordonare a mișcărilor, stare de slăbiciune, disfuncționalități ale rinichilor.

După cinci ani, boala a intrat în remisie și pacienta nu

a mai suferit nici un alt puseu al SM timp de cincisprezece ani. Boala a reapărut, însoțită de o pierdere a mobilității. Doamna R. era tot mai des predispusă la infecții pulmonare și crize de cistită.

Episoadele acestea erau atât de dese și de îndelungate, încât, în timp, organismul doamnei R. a început să prezinte imunitate la o serie de antibiotice. Problemele legate de funcționarea vezicii urinare s-au agravat până când pacienta a început să sufere de incontinență urinară. I s-a propus să se interneze în spital în vederea unor examene medicale menite să verifice starea de funcționare a rinichilor săi. Doamna R. a preferat să urmeze sfatul unei femei care locuia în aceeași localitate cu ea și a îndreptat-o către o clinică chineză, în căutarea ajutorului.

Tratamentul implica o vizită săptămânală la clinică, asta după ce i s-a diagnosticat existența unor proaste funcționări ale qi-ului ca și o deficiență a yang-ului în rinichi, prezența unei arșițe în plămâni și în vezica urinară. I s-a prescris un amestec de plante pe care trebuia să-l prepare acasă și să-l bea în fiecare zi. Rețeta includea fructe de vâsc și rădăcină de plante din familia Scutellaria, cum sunt: gura lupului, busuiocul de baltă etc., pentru asanarea umidității excesive din organism. La câteva luni după începerea tratamentului, doamna R. a început să se simtă mai bine. „Mă bucuram de mai multă energie și durerea se mai domolise; infecția urinară dispăruse aproape complet.

Starea mea generală era mult mai bună; atitudinea depresivă către care eram înclinată a dispărut și ea; într-un cuvânt, sănătatea mea se îmbunătățise. În anul ce a urmat de la începerea tratamentului am avut câteva crize de cistită, dar au fost mai ușoare și mai scurte".

Ulterior a făcut și un examen medical la spital și ra-

diografia a arătat că nu existau nici un fel de probleme în privința rinichilor. Având în vedere istoricul bolii sale, medicii s-au arătat surprinși, așa încât doamna R. a simțit că era de datoria ei să le vorbească despre tratamentul urmat.

„Au păstrat o atitudine rezervată când le-am vorbit despre tratament și mi-au mărturisit că acesta nu putea să înrăutățească starea mea, dar medicul de familie mi-a mărturisit că, în opinia lui, starea sănătății mele se datora efectului placebo. Părerea mea este că tratamentul chinezesc a fost de mare ajutor. La fiecare două săptămâni mă prezint la clinica de MCT și rețeta pe care o primesc include o seamă de plante care mă ajută să mă mențin sănătoasă. Doctorul afirmă că starea sănătății mele este stabilă și este foarte mulțumit de felul în care a evoluat până în prezent.

Medicația este mereu schimbată și știu acest lucru deoarece acum sunt în stare să recunosc plantele. De obicei este vorba de șaisprezece ingrediente și medicul adaugă sau scoate unele dintre ele, în funcție de starea sănătății mele. Amestecul obținut din aceste plante are gust de smoală. Este oribil, dar am început să mă obișnuiesc cu el.

În timpul iernii, întreaga familie a suferit din pricina gripei, numai eu am scăpat cu o simplă răceală. Mai înainte de a urma tratamentul cu plante medicinale, sufeream din pricina infecțiilor pulmonare însoțite de creșterea temperaturii și, de obicei, eram predispusă la tot soiul de răceli. Știu că MCT nu poate vindeca scleroza multiplă, dar poate ameliora starea bolnavului simțitor și, în prezent, trăiesc sentimentul să sunt o cu totul altă persoană.

Sunt mult mai optimistă, am mai multă energie și pot

să fac față bolii cu mai multă încredere. Cu cinci ani în urmă, unul dintre medicii din spital mi-a mărturisit că SM avea să devină o boală vindecabilă în următorii ani, dar din câte știu eu nu a intervenit nici o noutate în acest sens. Sunt sigură că nu peste mult timp vor descoperi o metodă de vindecare a acestei boli, așa încât acest gând, ca și tratamentul chinezesc, mă ajută să merg mai departe".

Scleroza multiplă (acupunctură)

Doreen B. urma un tratament cu acupunctură pentru o seamă de maladii, așa încât nu s-a mai gândit să menționeze și lipsa vederii la ochiul stâng, suferință datorată nevritei optice. Deși crede că SM a apărut imediat după nașterea primului ei copil, boala a fost diagnosticată mulți ani mai târziu și a avut o evoluție lentă, dar continuă, invadându-i trupul în următorii cincisprezece ani de la diagnosticare.

„La început am crezut că era vorba de o tumoare la creier, deoarece am pierdut vederea la unul dintre ochi; aveam tulburări de echilibru și existau perioade în care nu mă puteam mișca deloc. Faptul că mi s-a pus diagnosticul de SM a fost o mare ușurare pentru mine".

Cu cinci ani în urmă, când a început tratamentul cu acupunctură, aplicat de Connie, care s-a specializat într-o clinică din Nanjing, Doreen B. suferea de artrită reumatoidă și osteoporoză și prezenta o seamă de tulburări legate de osul sacru, de vertebrele de la baza coloanei. Medicii considerau că aceste suferințe își aveau originea într-o seamă de leziuni provocate în timpul nașterii primului său copil.

„Aveam dureri foarte mari și mă simțeam atât de rău

încât nu m-am mai gândit să amintesc și de starea ochiului stâng. Connie mi-a mărturisit că nu putea vindeca artrita, dar putea să-mi aline durerile și pot spune că nu m-a mințit. Acele par să alunge inflamația și efectul durează o săptămână sau două. În ceea ce privește SM de care sufăr, am remarcat că de la începerea tratamentului boala nu a mai avansat și nu am mai avut probleme legate de vezica urinară.

Urinatul extrem de frecvent este o altă complicație care apare ca urmare a SM și a existat un timp când aveam mari neplăceri din această cauză, dar după primele patru sau cinci ședințe de acupunctură nu am mai avut probleme în această privință.

Încă mai am probleme intestinale, dar o dată la două săptămâni sunt prezentă în cabinetul lui Connie și ea mă ajută să-mi revin. Totodată, în fiecare seară iau și o doză foarte mare de ulei de ciuboțica-cucului și cred că acest medicament mă ajută în mod real. Cred că nu voi găsi niciodată cuvintele necesare pentru a exprima ce a însemnat acupunctura în viața mea.

Ceea ce este cu adevărat uimitor este faptul că mi-am recăpătat vederea la ochiul stâng. La început nu puteam să fac deslușirea între întuneric și lumină. Cu timpul, vederea s-a limpezit și imaginile erau alb-negru. După o perioadă de timp am reușit să disting culorile. Nu pot spune că văd perfect cu acest ochi, dar important este că mi-am recăpătat vederea.

În general mă simt mult mai bine. Starea de slăbiciune a dispărut, mi-am recăpătat echilibrul, pot urca treptele și fără ajutorul altcuiva, ceea ce reprezintă un mare succes, având în vedere faptul că abia puteam să merg. În același timp mă consider extrem de norocoasă, deoarece medicii mei curanți mă încurajează în mod constant.

Atât neurologul, cât și reumatologul, în a căror îngrijire sunt, știu că urmez și un tratament cu acupunctură și amândoi mă îndeamnă să nu renunț la el, deoarece sunt convinși că este de mare ajutor.

În mod normal, ar trebui să iau zilnic șase tipuri de tablete, dar eu iau o singură pastilă pentru combaterea artritei reumatoide și un analgezic. De rest are grijă tratamentul cu acupunctură. Există și perioade de criză, dar ori de câte ori se întâmplă să am un nou acces îi telefonez lui Connie și aceasta mă programează pentru o nouă ședință de acupunctură cât de repede este posibil.

Săptămâna trecută am avut de suferit din nou din pricina nevritei optice. Durerea, ca și inflamarea ochiului mi-au provocat suferințe cumplite, dar o singură ședință de acupunctură m-a ajutat să-mi revin în doar câteva zile".

Distrofie musculară

O prietenă de familie i-a convins pe părinții lui Gary să-l ducă pe acesta la un consult medical. După părerea ei, copilul trebuia examinat din pricina felului ciudat în care își mișca gura. Băiatul, în vârstă de nouă ani, căzuse de pe un scaun pe vremea când era doar bebeluș. În cădere se lovise extrem de rău la față și dinții îi pătrunseseră adânc în buză. Părinții bănuiau că acesta era motivul pentru care își mișca gura în mod ciudat.

Când li s-a spus că fiul lor suferea de distrofie musculară, au fost șocați, „mai ales când am aflat că nu exista nici un tratament împotriva acestei boli. Eram nevoiți să ne obișnuim cu acest gând și trăiam cu speranța că se va descoperi un remediu mai înainte ca el să se maturizeze".

Băiatul împlinise deja douăzeci și unu de ani când

părinții au aflat de existența unui doctor chinez al cărui cabinet se afla în apropierea localității lor. După ce l-a examinat, doctorul a constatat că malformația cavității toracice provocată de boală era atât de gravă încât în următorii cinci ani plămânii și inima sa ar fi fost pur și simplu strivite de către aceasta.

Tratamentul prescris consta în acupunctură și plante medicinale. După doi ani, mama lui Gary a afirmat că efectul acestui tratament a devenit vizibil. „Musculatura toracică s-a dezvoltat și în prezent se poate observa același fenomen și în privința altor mușchi. Este încă lipsit de forță, dar doctorul susține că și această problemă se va rezolva în timp. Deocamdată este necesar să se dezvolte musculatura.

Dacă s-ar întâmpla să cadă nu s-ar mai putea ridica, dar el simte că în trupul său au loc transformări și se simte deja mai bine. Plantele care i-au fost prescrise au un gust oribil, dar când întreaga familie se adună la ora ceaiului, el își bea fiertura din plante și, râzând, ne asigură că bea cea mai gustoasă băututră. Doctorul este încrezător în rezultatul tratamentului și susține că îl va vindeca și va reuși să-i formeze musculatura. Și eu trăiesc cu aceeași convingere".

Tulburări ale prostatei

John B., în vârstă de șaizeci de ani, a început să prezinte tulburări ale vezicii urinare. În șase luni după apariția primelor simptome starea lui se deteriorase în mod alarmant.

„Nu puteam să beau nici măcar un pahar cu apă fără a fi nevoit ca în următoarea jumătate de oră să mă îndrept în grabă către toaletă. Medicul m-a sfătuit să con-

sult un specialist. Acesta m-a examinat și m-a încurajat spunându-mi că era vorba de o problemă minoră ce se putea remedia printr-o mică intervenție chirurgicală. Gândul că trebuia să mă supun unei operații nu-mi plăcea deloc, așa încât am luat hotărârea să consult un doctor chinez, pentru a afla care erau perspectivele în cazul unui tratament ce nu implica și intervenția chirurgicală.

Ceea ce vă povestesc s-a întâmplat în urmă cu nouă luni. Am urmat un tratament cu plante medicinale și, deși nu pot spune că mi-am revenit complet, pot afirma că mă simt mult mai bine. Doctorul chinez mi-a explicat că problemele mele își aveau originea în starea de slăbiciune a rinichilor și că era nevoit să acționeze împotriva acestei slăbiciuni. Totodată, trebuia să-și concentreze atenția asupra stării generale a organismului meu, deoarece aveam și probleme cauzate de astm. În prezent, merg la control o dată la trei luni și doctorul mi-a spus că ultimul lot de medicamente pe care mi le-a prescris ar trebui să-mi fie de folos și în privința astmului.

De când am urmat tratamentul, astmul nu mi-a mai creat probleme. Este drept că în aceeași perioadă am solicitat ajutorul unei persoane pentru a face o curățenie generală în apartamentul meu. Știu că astmul se agravează în condiții de praf și, deoarece eu sunt necăsătorit și nici nu sunt foarte priceput la dereticat, am ajuns la concluzia că și aceasta poate fi o cauză a suferinței mele. Prin urmare, nu știu dacă îmbunătățirea stării mele de sănătate este datorată medicamentelor sau este o urmare a înlăturării prafului din casă".

Tratamentul prescris s-a concentrat asupra rinichilor, deoarece odată fortificați aceștia, calitatea urinei se va îmbunătăți și este posibil ca boala să dispară de la sine. Deoarece rinichii nu funcționau normal, urina prezenta

modificări și irita prostata. În concepția MCT, rinichii sunt destinați să „inhaleze" aerul. Plămânii îl elimină și sunt răspunzători de funcționarea normală a respirației, dar rinichii sunt cei care „înșfacă" aerul inspirat pentru a ajuta plămânii și rețin acest aer în organism. Când persoanele în vârstă au probleme respiratorii, se consideră că rinichii sunt vinovați, deoarece au început să obosească și nu atrag și păstrează aerul în mod corespunzător.

Tratamentul pentru insuficiență respiratorie, ca și pentru celelalte suferințe respiratorii implică o atenție deosebită acordată rinichilor. Plantele prescrise fac parte dintre cele utilizate în tratarea astmului. În mod sigur, păstrarea apartamentului în condiții de curățenie maximă îl va ajuta pe John, dar numai plantele îl vor putea însănătoși cu adevărat.

Psoriazis

Medicina chineză a constituit pentru Oliver H. ultima speranță. În cei douăzeci de ani cât a suferit de psoriazis a încercat toate tipurile de tratamente, pornind de la cele mai moderne și sfârșind cu băile reci de smoală. Rezultatele au fost minime. Numai soarele reușea să-i curețe pielea cu adevărat, dar și efectul acestuia era de scurtă durată. Când s-a prezentat în cabinetul doctorului Liu, avea leziuni serioase pe față și pe trup, mâncărimi supărătoare și somnul îl ocolea. Pulsul său era ascuțit, oscilant și limba prezenta nuanțe de roșu aprins. Doctorul i-a prescris granule din plante pentru a-i răcori sângele și a reduce arșița din organism, ca și umezeala din ficat și din vezica biliară.

La o săptămână după începerea tratamentului, culoarea pielii atinsă de boală se transformase, căpătând o

nuanță mai palidă, pielea era mult mai puțin pătată și domnul H. avea o stare generală mai bună. Starea sănătății sale a continuat să se îmbunătățească pe parcursul anului următor. La începutul primăverii boala a prezentat o revenire bruscă, pe care doctorul a pus-o pe seama temperaturii aerului, privind-o ca pe o reacție la frig. I-a prescris pacientului o medicație mai tare, compusă din zece plante, pentru a răcori și mai mult sângele și a schimbat medicamentul de seară cu un altul menit să hrănească yin-ul.

Medicația ce trebuia luată dimineața era compusă din plante ce reduceau umezeala din organism și răcoreau sângele. Plantele luate seara aveau un efect asemănător, dar deschideau și un alt canal pentru a reduce și mai mult umiditatea. Printre plantele prescrise se numărau: rădăcină de iarbă neagră, care hrănește yin-ul și reduce arșița din sânge, frunze de drobușor, care ajută la scăderea arșiței și a toxinelor, și rădăcină de gențiană, pentru a răcori ficatul și vezica biliară.

Timp de doi ani s-au produs schimbări în privința tratamentului, starea pacientului a continuat să se îmbunătățească. Cea de-a doua iarnă petrecută sub tratament a trecut fără nici un semn de revenire a bolii. În trecut, psoriazisul îi provocase lui Oliver mari neplăceri în timpul iernii.

Boala Raynaud și sclerodermа

Această boală poartă numele doctorului Raynaud care, în anul 1862 a publicat lucrarea „Gangrena și asfixia intermitentă a extremităților". În această maladie se observă o circulație periferică insuficientă, respectiv în zona degetelor de la mâini și picioare, în zona urechilor și a

nasului. Boala produce dureri extrem de neplăcute, amețeală, mâncărimi și furnicături. La unii dintre cei care suferă de această boală apar modificări majore, ca ulcerații sau chiar gangrene, dar asta numai în cazurile cele mai grave.

Scleroderma este o maladie în care mâinile și labele picioarelor și, uneori, chiar și alte părți ale corpului se aspresc, devin scorțoase, datorită unor umflături și îngroșări ale țesutului.

Transformările ivite în interiorul organismului atrag după ele dificultăți la înghițire, pierdere în greutate, dureri musculare și dureri în oase, probleme respiratorii și renale.

Cele două maladii se întâlnesc de obicei în paralel și acesta a fost și cazul bolnavei Ann B., asistentă medicală, care a suferit din pricina lor timp de opt ani, înainte de a începe tratamentul prescris de MCT. In cazul acestei paciente a fost descoperit și sindromul Sjorgen, situație în care organismul încetează să mai producă salivă sau lacrimi, ceea ce atrage după sine limfoma, ce se poate înlătura numai prin radioterapie.

În ciuda sănătății tot mai precare, doamna B., o persoană extrem de energică și hotărâtă, așa cum singură se caracterizează, nu s-a lăsat doborâtă și nu a permis stării sale fizice să-i afecteze judecata. În timpul bolii a fost îngrijită și susținută de un medic extrem de devotat de la Royal Free Hospital din Londra, care a testat o seamă de tratamente occidentale, acestea însă dovedind un succes limitat. O mare varietate de tratamente complementare au fost la fel de lipsite de succes.

O rudă ce urma un tratament pentru EM cu plante medicinale prescrise de un specialist în MCT a îndemnat-o pe doamna B. să încerce și ea un tratament similar.

Doamna B. a fost de acord să mai dea o șansă tratamentului complementar. „La acea vreme mă aflam într-un moment extrem de dificil. Curățatul unui cartof prezenta un efort și prepararea cinei dura ore în șir. Când trebuia să merg la culcare, mă târam pe scări de-a bușilea. Când am hotărât să urmez tratamentul chinezesc am promis față de mine însămi că-l voi face timp de un an pentru a-i acorda șansa să dea rezultate.

La prima consultație am menționat și existența ulcerelor bucale pe care le aveam de ani de zile. Spre surprinderea mea, doctorul a insistat să le trateze cu prioritate. Mi-a explicat că acestea erau rezultatul unor arșițe interioare și necesitau un tratament deosebit. Ulcerele au dispărut în timp extrem de scurt și nu au mai reapărut".

Doctorul Chen a diagnosticat o slăbiciune a qi-ului și a sângelui, ca și deficiențe ale yang-ului, stagnare a qi-ului și a sângelui cu exces de căldură în „arzătorul superior".

Tratamentul prescris era menit să ajute la producerea de mai mult yang și qi, să hrănească sângele, să ajute circulația qi și să înlăture stagnarea acestuia.

În următoarele nouă luni, de două ori pe zi, pacienta a fiert plante și a băut această fiertură. O oră înainte și una după ce lua medicamentul, pacienta nu avea voie să mănânce. Printre ierburi erau incluse șofrănaș (indicată pentru circulația sângelui și înlăturarea stagnării acestuia), și rădăcină de angelică chinezească, plantă extrem de eficientă în tratamentul sângelui, deoarece îmbunătățește circulația, înlătură durerea și reglează activitatea intestinală. Se prescrie adesea în cazurile de deficiență menstruală și, în același timp, este considerată un tonic pentru femei.

„Mai înainte de a mă înbolnăvi am jucat tenis în County League, dar totul s-a terminat odată cu apariția bolii. La două luni după începerea tratamentului au apă-

rut primele semne de ameliorare a stării mele de sănătate. După patru luni eram din nou pe terenul de tenis și puteam lovi mingea, recunosc, fără a dovedi aceeași forță ca altă dată. În următoarele șase luni puteam să alerg în jurul terenului de tenis și să lovesc mingea cu ceva mai multă forță. Prietenii erau de-a dreptul uluiți".

Doamna B. continuă tratamentul cu medicamente antiinflamatorii, cu picăturile și spray-ul prescrise de medicul din spital, dar nu mai ia nici un analgezic.

„Durerea era absolut înspăimântătoare. Acum mă simt atât de bine încât mi se pare imposibil de descris în cuvinte. Ochii îmi strălucesc de viață, înainte de tratament privirea mea era ștearsă. Simt că sunt din nou stăpână pe mine. Doctorul este foarte optimist și susține că mă voi însănătoși, și asta am tot sperat și eu până acum. În primele trei luni am urmat un tratament săptămânal, apoi ședințele au devenit lunare și acum, la un an după începerea tratamentului, doctorul crede că ne apropiem de punctul în care se poate renunța la acesta. Și eu simt că nu va mai dura mult, dar, în același timp, nu există nici o îndoială în privința progreselor făcute".

Artrita reumatoidă

Niciodată un cadou primit la ziua de naștere nu s-a dovedit mai puțin plăcut și nu a fost mai rău primit ca cel care a întâmpinat-o pe Rae L. la aniversarea a patruzeci de ani de viață. Lui Rae L. i s-a diagnosticat artrită reumatoidă și în următorii trei ani starea sănătății sale a cunoscut un declin permanent, în ciuda medicamentelor antiinflamatorii pe care i le-a prescris medicul. Acesta i-a schimbat medicația, dar starea pacientei s-a înrăutățit. „Am încetat să le mai iau, așa încât s-ar putea spu-

ne că nu le-am mai acordat nici o șansă, dacă am renunțat așa repede la ele. În schimb, am hotărât să urmez un tratament cu acupunctură. Acesta mi-a îndepărtat imediat durerea și, într-o oarecare măsură, a tratat și artrita, dar, după un timp, am ajuns într-un punct mort. Acupuncturistul era elevul unui medic de MCT. A înțeles că nu imi poate fi de ajutor mai mult decât o făcuse până atunci, dar s-a gândit că profesorul său ar fi putut să găsească o cale mai bună pentru a-mi alunga suferința, așa încât a stabilit o zi în care să mă întâlnesc cu acesta.

Doctorul Ke mi-a spus încă de la început că el nu avea posibilitatea să mă vindece, dar cel puțin era în măsură să-mi ușureze suferința. Acest lucru s-a întâmplat în urmă cu un an și în prezent mă simt mult mai bine. Înainte de a începe tratamentul abia eram în stare să merg, cu ajutorul bastoanelor, dar durerile provocate de aceste mișcări erau extrem de mari. Boala nu îmi afectase numai picioarele, ci și umerii și brațele.

La câteva săptămâni după ce am făcut tratamentul cu plante medicinale, eram în stare să merg pe bicicletă. Umerii mei se află într-o stare mult mai bună și acum pot să fac mici treburi pe care înainte îmi era imposibil să le fac. Încă mai sufăr din pricina durerilor din încheieturi, genunchi și glezne, dar ele sunt ceva mai blânde și, deși încă merg încet, pot să fac mici plimbări prin magazine fără ca efectele acestor eforturi să-mi mai producă neplăceri. Înainte de tratament, cumpărăturile constituiau un coșmar.

Artrita reumatoidă este o boală extrem de dureroasă. Durerea este concentrată în încheieturi, în mușchi și ligamente, dar provoacă o stare generală proastă. Acum mă simt din nou sănătoasă, în putere. Doctorul m-a avertizat că rezultatele nu vor apărea foarte repede, dar,

după părerea mea, lucrurile au decurs într-un ritm rapid. Articulațiile nu mai prezintă umflături și genunchii mei arată ca mai înainte de izbucnirea bolii; după ce m-am îmbolnăvit erau de nerecunoscut. În prezent a dispărut și fierbințeala din ei.

Toată viața am avut dureri menstruale Înainte de nașterea copiilor, prima zi a menstruației o petreceam în pat. La primul consult, medicul de MCT a făcut un istoric complet al stării mele de sănătate și mi-a pus o serie de întrebări; de exemplu, m-a întrebat dacă eram o persoană angoasată, ușor iritabilă și dacă suportam greu frigul. Am menționat și probelmele legate de ciclul menstrual și el mi-a prescris o seamă de plante medicinale. De când am început să urmez acest tratament, durerile au dispărut.

În prezent nu am renunțat nici la vizitele la reumatolog, în ciuda faptului că am refuzat să iau tabletele prescrise de acesta.

Când i-am vorbit prima dată despre intenția de a consulta un medic de MCT, s-a arătat sceptic. Ideea i se părea aberantă, dar a considerat că dreptul de a alege îmi aparținea numai mie. Permanent, m-a ținut sub atentă observație și în prezent este mulțumit de rezultatele pe care le-am obținut. Acum, vizitele pe care le fac la cabinetul său au devenit extrem de rare, chiar la cererea sa.

Un medic de MCT caută să înțeleagă ce se întâmplă în organism imediat ce apar umflături ale articulațiilor. Examenul la care îl supune pe bolnav are tocmai scopul de a afla cauzele acestor umflături. În cazul doamnei Rae, întregul sistem imunitar era într-o stare precară. Medicul a remarcat existența arșiței și a unei umidități crescute, elemente pe care trebuia să le elimine cât mai repede.

Motivul pentru care pacienta nu poate fi vindecată

complet se datorează faptului că odată ce articulațiile au avut de suferit, nu se mai poate face nimic pentru a le aduce la starea inițială. Dacă boala este depistată în fază incipientă, plantele pot restabili echilibrul în organism și există mari șanse de vindecare completă.

Hernia de disc

Emma B. era o femeie activă: soție, mamă și o pasionată halterofilă. Momentul în care doctorul a anunțat-o că suferă de hernie de disc a fost foarte neplăcut. Durerea era extrem de supărătoare, nu avea stabilitate pe picioare și tot ceea ce putea face împotriva acestei suferințe era să ia cât mai multe analgezice și medicamente antiinflamatorii. Acestea alinau durerea, dar nu o îndepărtau definitiv.

Doamna B. a început un tratament la un osteopat, tratament pe care îl urma de trei ori pe săptămână. Acesta a ajuns la concluzia că o mică parte a vertebrei era plezniță. Prin urmare, tratamentul aplicat de el nu era de nici un ajutor. După părerea lui, doamna B. ar fi trebuit să meargă la un control în spital, singura metodă de rezolvare a problemei sale fiind cea chirurgicală.

În vremea respectivă, soțul doamnei B. lucra în casa unui specialist de MCT și i-a vorbit acestuia despre problema soției sale. Doctorul Lee i-a spus că acupunctura ar fi putut să o ajute. În urma consultului făcut, doctorul Lee a stabilit că era vorba despre un cheag de sânge blocat într-un nerv al coloanei vertebrale. A început tratamentul cu plante medicinale și cu acupunctură. „Foarte curând am renunțat la medicamentele pe care le luam. Doctorul nu dorea să le iau, pentru că, după părerea lui, acestea erau dăunătoare organismului. Am ezitat dacă să renunț

sau nu la ele, dar după ce am început tratamentul medicului chinez m-am simțit atât de bine încât am lăsat pastilele deoparte fără nici o teamă".

Deși durerea a dispărut foarte repede, doamna B. era încă nesigură pe propriile picioare și doctorul i-a mărturisit că era nevoie de timp pentru a-i stabiliza starea sănătății. După mai multe ședințe de acupunctură a reușit să recapete forța necesară pentru a conduce mașina. După un tratament continuu, urmat timp de un an, doamna B. și-a revenit complet, reluându-și viața normală.

De atunci, toți membrii familiei au urmat terapii ce aparțin de MCT și au fost extrem de mulțumiți de rezultate. În prezent, au renunțat la medicul de familie. „Am atât de multă încredere în doctorul chinez, încât mai întâi mă adresez lui. Știu că suferința mea a fost extrem de complicată; nu făceam decât o ședință de acupunctură pe săptămână, pentru că doctorul avea nevoie de asistentul său și acesta nu lucra permanent în cabinet. Doctorul avea nevoie de ajutor deoarece mi-aduc aminte că i-a mărturisit asistentului că o singură greșeală în tehnica aplicării acelor m-ar fi lăsat paralizată.

Această mărturisire m-a neliniștit, dar am lăsat deoparte orice teamă când am văzut cât este de competent și experimentat. M-a vindecat definitiv și nu am ce regreta".

Tulburări tiroidiene

Când doamna R. a început să simtă un nodul în zona gâtului a bănuit că putea fi vorba de cancer, așa încât a fost încântată să afle, în urma examenelor medicale făcute în spital, că era vorba de două chisturi care presau asupra tiroidei.

„Mi-au spus că, din nefericire, nu exista nici un regim

și nici un tratament care să mă ajute. Eram nevoită să iau Thyroxine pentru tot restul vieții. Mă simțeam rău, abia puteam să înghit și permanent trăiam cu senzația că mă înec. În același timp, sufeream și din pricina tulburărilor de menopauză, așa încât mă aflam într-o stare foarte proastă. Întâmplător, într-un ziar de duminică am citit un articol referitor la medicina chineză și m-am întrebat dacă nu m-ar fi putut ajuta și pe mine.

Medicul meu de familie este o persoană foarte inimoasă care mi-a mărturisit că, dacă medicina convențională nu poate ajuta, nu vedea de ce nu aș fi putut încerca un tratament chinezesc. Prin urmare, a scris doctorului chinez o scrisoare în care i-a vorbit despre mine. Acesta i-a răspuns la scrisoare, afirmând că un tratament cu plante medicinale îmi poate fi de ajutor. În ciuda distanței dintre cabinetul său și orașul în care locuiesc, am pornit către Londra pentru un consult".

Consultul a dat la iveală faptul că existau probeme în funcționarea rinichilor, care, în concepția MCT, controlează sistemul endocrin. Starea de epuizare de care mă plângeam era unul din rezultatele dezechilibrului hormonal și tratamentul prescris de medicul chinez trebuia să refacă echilibrul hormonal. Ficatul și splina aveau și ele nevoie de echilibru, deoarece ficatul nu reușea să facă față prelucrării hormonilor ce se eliminau și îi revărsa în organism. Incapacitatea ficatului de a-și îndeplini funcțiile, ca și degradarea activității splinei necesitau tratament concomitent. Acest lucru se putea realiza prin obținerea unui amestec de plante, amestec extrem de atent făcut, care să asigure organelor aflate în stare de proastă funcționare o revenire și o tonifiere concomitentă. Dacă activitatea ficatului era intensificată într-un ritm prea rapid, splina nu ar fi fost în stare să

țină pasul cu el sau invers.

„Doctorul mi-a prescris și mi-a dat ceaiuri din plante pe care trebuia să le beau de trei ori pe zi și pastile pe care le luam de două ori pe zi. Din momentul în care am început tratamentul mă bucur de viață. Chisturile au început să se retragă treptat, dar sigur, și mă simt mult mai bine. Uneori au tendința să se mărească din nou, dar se retrag imediat ce apare menstruația.

Problemele legate de menopauză îmi creau mari neplăceri. Aveam palpitații și trăiam uneori cu sentimentul ciudat că pluteam în aer, fapt ce îmi producea momente de confuzie, de derută. Ajunsesem să trăiesc o spaimă teribilă ori de câte ori trebuia să ies din casă. Mă temeam de urmările unui asemenea gen de crize petrecute pe stradă. Doctorul mi-a prescris niște pilule și toate aceste probleme au dispărut.

Ceaiul și pastilele sunt schimbate la un anumit interval de timp și la fiecare două luni mă prezint pentru control. Medicul meu de familie a urmărit îndeaproape schimbările intervenite în starea sănătății mele și este de părere că aceste progrese sunt datorate plantelor medicinale. Era dornic să afle cât mai multe informații despre tratamentul urmat de mine, ca și despre rezultatele înregistrate, dar din nefericire a suferit un accident mortal în timpul unei avalanșe, pe când se afla în vacanță la schi".

Doctorul chinez consideră că în următoarele trei luni chisturile vor dispărea definitiv și pacienta sa va fi vindecată.

VI

Medicamente noi, rețete milenare

Într-o dimineață a anului 1989, un farmacist din Cambridge aflat la conducerea unei firme de consultanță în domeniul farmaceutic a primit un telefon din partea unui pediatru din Londra. Cei doi se cunoșteau din vremea studenției. Doctorul era specialist în dermatologie infantilă și lucra pentru spitalul de copii Great Ormond Street din Londra. Acesta îi telefonase vechiului său prieten pentru a discuta cu el o situație care îl nedumerise și îi stârnise interesul.

„Câteva dintre cele mai dificile cazuri de eczeme pe care le-am tratat s-au vindecat", mărturisea doctorul David Atherton. „De obicei, nu este ceva incredibil",i-a răspuns doctorul Geoffrey Guy. „Nu este incredibil, doar că de data aceasta nu sunt eu cel care a reușit să le vindece" i-a răspuns dermatologul.

Așa a început povestea, deja bine cunoscută acum, a plantelor medicinale chinezești ascunse în prăvălioarele din Soho. Aceste plante au stârnit interesul și respectul doctorilor din Marea Britanie, datorită calităților deosebite în tratarea și vindecarea unor boli de piele pe care medicina alopată nu reușea să le vindece.

Doctorul Atherton a povestit prietenului său despre cazurile unor pacienți pe care îi trata de timp îndelungat. Brusc, aceștia au început să prezinte o ameliorare simțitoare. Deoarece știa că medicația avută la dispoziție nu putea realiza asemenea performanțe, a întrebat cărui fapt se datora îmbunătățirea stării lor de sănătate. Astfel, a aflat că părinții copiilor, cuprinși de disperare,

i-au dus în cabinetul unei doctorițe chineze, cabinet aflat în cartierul chinezesc din Londra. Această doctoriță își desfășura activitatea într-o cămăruță din Soho, în care se aflau îngrămădiți saci plini cu plante uscate necunoscute, exotice.

Doctorița Ding Hui Luo umplea o pungă mare de hârtie cu tot felul de plante și ierburi. Acestea arătau asemenea frunzișului și gunoiului din grădină, greblat în iarnă. Rămurele, frunze, boboci de floare uscați și un număr infinit de alte ingrediente imposibil de definit erau amestecate printre aceste resturi de plante. Părinții erau învățați că acest amestec trebuia să fiarbă timp de o oră și lichidul obținut trebuia băut de copil. Gustul băuturii obținute era absolut cutremurător. Efectul era miraculos.

Intrigat de ceea ce se întâmpla, doctorul Atherton a luat hotărârea să facă o vizită doctoriței și la prima lor întâlnire a întrebat-o dacă nu vrea să coopereze în tratarea unora dintre pacienții săi. Doctorul Atherton își asuma rolul de a supraveghea cu maximă atenție desfășurarea acestui program. Doctorița a fost de acord și rezultatele obținute de ea constituiau o recomandare ce nu putea fi trecută cu vederea. Societatea Națională de Dermatologie a decis să sponsorizeze un proiect de studiu pe o perioadă de doi ani.

Scopul telefonului dat de doctorul Atherton vechiului său coleg era acela de a afla dacă doctorul Guy era interesat să participe împreună cu compania sa farmaceutică la studierea calităților curative ale plantelor în vederea stabilirii clare a substanțelor active ce se degajau în fiertura tămăduitoare.

Totodată, se putea încerca elaborarea unei rețete pentru un medicament mai ușor de luat și, acceptabil de către medicina europeană atât din punct de vedere al compoziției, cât și al prezentării.

Realizarea unui medicament conform standardelor apusene bazat pe remedii tradiționale compuse din plante constituia un proiect atrăgător, căruia cu greu i se putea rezista. Farmacologia apuseană este obișnuită cu un anumit tip de medicamente: cele care se bazează pe o singură substanță activă. Boala este identificată și toți cei care suferă de aceasta sunt tratați cu același medicament. Dacă șase pacienți se prezintă în cabinetul unui dermatolog cu aceleași simptome, toți vor primi aceeași rețetă pe care este prescris același tratament.

Un doctor de MCT identifică bolile în funcție de semnele acestora și pune diagnosticul pentru fiecare pacient în parte. Numele pe care îl va da suferinței pacientului diferă în funcție de organele afectate, ca și de starea generală a pacientului. În MCT, cauzele apariției bolilor de piele sunt foarte numeroase. Ele își pot avea originea în plămâni, în stomac, inimă sau sânge. Pot fi cauzate de arșiță, de vânt sau de umezeală fierbinte.

Pacientul pleacă din cabinetul doctorului de MCT cu diagnosticul „sindrom cauzat de vânt și de arșița sângelui". Altul poate suferi de „sindromul unei umidități fierbinți". Ierburile prescrise vor fi diferite de la caz la caz, deoarece ele trebuie să acționeze în moduri diferite, în funcție de sindromul prezentat de pacient. În fiecare dintre cazuri se poate ajunge până la un număr de cincisprezece plante prescrise pentru un singur tratament. Pe măsură ce starea pacientului începe să prezinte modificări, unele dintre plante sunt eliminate din tratament și înlocuite cu altele.

Sarcina cercetătorilor era aceea de a încerca să găsească o formulă care să respecte metoda tradițională și care să poată fi tradusă în termenii farmacologiei occidentale; era o sarcină greu de împlinit pe care nimeni nu și-o asumase până în acel moment.

Formula standard la care au ajuns cercetătorii reducea numărul plantelor componente de la cincisprezece la zece și stabilea și un standard cantitativ. Medicamentul se prezenta sub formă de pliculeț pentru ceai. În felul acesta era mai ușor de preparat și de luat. Se numea Zemaphyte. Primele rezultate s-au arătat încurajatoare, aducând ameliorarea unui procent de 60% din pacienții tratați. Rezultatele nu erau la fel de impresionante ca cele obținute de doctorița din Soho cu fierturile sale de plante, dar având în vedere că era vorba de boli dermatologice greu de vindecat, puteau fi privite ca remarcabile.

În cadrul spitalului din Great Ormond Street s-a continuat supravegherea pacienților înscriși în program și, după ce aceștia încheiaseră prima fază a tratamentului. Un număr de treizeci și șapte de pacienți dintre cei care luaseră parte la experimentul în dublu-orb au fost desemnați să continue tratamentul. La sfârșitul anului, optsprezece dintre ei prezentau o reducere a bolii de piele de care sufereau în proporție de 90%, în vreme ce un număr de cinci pacienți prezentau un grad mai scăzut de îmbunătățire a stării sănătății. Zece dintre pacienți au fost scoși din program datorită faptului că nu înregistraseră nici un progres. La doi dintre ei fuseseră semnalate disfuncții ale ficatului, dar boala lor de piele se afla sub un control foarte strict, așa încât a fost posibilă renunțarea la tratament. După opt săptămâni s-a constatat că ficatul funcționa din nou normal.

În prezent, medicamentul Zemaphyte se vinde sub formă de granule, dar producerea lui este extrem de costisitoare. Datorită restricțiilor impuse de Societatea Națională de Dermatologie, prescrierea lui pe rețetă nu mai este posibilă. Studiile pe termen lung vor încerca să stabilească dacă există o relație, și care este aceasta, în pri-

vința plantelor medicinale prescrise și a problemelor hepatice apărute în timpul tratamentului. Totodată, vor urmări dacă aceste plante pot vindeca sau dacă doar ameliorează temporar boala.

Experimentul a deschis un drum important în Marea Britanie, a atras atenția medicilor și a farmaciștilor asupra existenței unor posibile noi tratamente bazate pe plante medicinale, tratamente care în China sunt aplicate de multe generații. Oamenii de știință din Hong Kong, Japonia, Statele Unite și Europa au început cercetările asupra plantelor medicinale chinezești cu mai mulți ani în urmă, în special în momentul în care s-a declanșat bătălia împotriva flagelului SIDA.

În San Francisco, la Universitatea din California s-a reușit obținerea unei substanțe numită trichosantin, extrasă dintr-o plantă asemănătoare castravetelui și cunoscută în China sub numele de Trichosanthes anguina. În prezent au loc experimente clinice pentru a se stabili dacă această plantă poate constitui un potențial tratament împotriva SIDA. Se pare că substanțele existente în această plantă au un efect mai mare decât AZT în lupta împotriva virusului HIV. Tian Hua Fen, cum este denumită în limba chineză, a fost utilizată ca plantă medicinală din cele mai vechi timpuri, încă de pe vremea dinastiei Han, cu peste 2000 de ani în urmă.

Un extract de qinghao (Artemisia apiacea) constituie un antidot nou, eficient împotriva malariei, aflată în diverse stadii. În privința cancerului, eforturile conjugate ale medicinii apusene și ale MCT au dus la prelungirea longevității pacienților. Plantele chinezești și tratamentul cu acupunctură pot să micșoreze cu succes efectele radioterapiei și chimeoterapiei, așa cum s-a observat și în cazul pacienților din Marea Britanie tratați de medicii de MCT.

Legenda spune că celebrul doctor Hua Tuo a aflat în mod întâmplător de calitățile curative ale plantei qinghao (Artemisia capillaris Thunberg) de la un pacient aflat în mare suferință, gheboșat și cu membrele deformate de boală, numit de prieteni domnul Gândac. Omul avea o culoare gălbuie din pricina icterului de care suferea și doctorul Hua Tuo i-a spus că nimeni nu-l putea ajuta pentru că nu exista un tratament pentru boala lui. Câteva luni mai târziu, doctorul l-a reîntâlnit pe domnul Gândac cu totul întâmplător pe stradă. Omul era într-o formă bună și perfect sănătos.

Domnul Gândac i-a povestit doctorului că scăpase de suferință fără să facă nici un tratament. Boala se vindecase de la sine. Doctorul Hua Tuo era convins că lucrurile stăteau cu totul altfel, așa încât a început să-i pună o seamă de întrebări. Omul i-a povestit că, din pricina bolii, nu era în stare să muncească, așa încât își ducea zilele mâncând o plantă ce creștea pe marginea drumului. I-a arătat și doctorului planta și acesta a luat hotărârea să o folosească în tratarea icterului și a hepatitei. Dar, din păcate, nu a obținut nici un rezultat. Atunci s-a gândit că, poate, anotimpul favorabil pentru culesul acestei plante era altul și efectele curative ale plantei puteau fi în strânsă legătură cu acest fapt. Astfel, doctorul Hua Tuo a așteptat sosirea anotimpului în care culesese domnul Gândac planta. Folosind planta în tratarea pacienților săi, aceștia și-au recăpătat sănătatea. Fie că această poveste este sau nu adevărată, calitățile curative ale plantei qinghao sunt încă de mare folos în tratarea icterului și a hepatitei și este, de asemenea, folosită în tratarea oricăror suferințe produse de vezica biliară.

Specialiștii din cadrul Institutului Materia Medica din Beijing au reușit să obțină un extract din coaja unui

copac, care s-a dovedit că are o influență benefică asupra celulelor canceroase. Acest extract poate oferi o nouă speranță milioanelor de bolnavi de cancer din lume. Problema o reprezintă faptul că dintr-un kilogram de coajă de copac se pot obține numai câteva miimi de miligrame. Biotehnologia modernă poate depăși acest inconvenient dacă reușește să producă o cantitate mai mare de celule prin cultură. Asemenea situații s-au mai întâlnit. Componenta activă din aspirină este un produs sintetic îmbunătățit ce a fost obținut inițial din coajă de salcie. În cei nouăzeci de ani care au trecut de când a apărut pe piață prima dată, acest produs a devenit atât de cunoscut și utilizat pentru înlăturarea durerilor de orice fel, încât toate sălciile de pe pământ nu ar fi suficiente pentru producerea medicamentului.

În prezent, specialiștii chinezi și cei apuseni colaborează tot mai intens pentru a strânge tot mai mult legăturile dintre înțelepciunea antică și cea a tehnicii moderne. La Institutul din Beijing, șase sute de specialiști lucrează pentru îmbunătățirea unor medicamente utilizate în combaterea suferințelor cardio-vasculare, a urmărilor datorate atacurilor cerebrale, ca și a cancerului. Toate acestea constituie cauzele celui mai mare număr de decese înregistrate atât în China cât și în alte țări. O plantă asemănătoare ciulinului, Carthamus tinctorius, s-a dovedit extrem de eficientă în experimentele întreprinse în clinică în cazurile de angină pectorală.

Chiar și neînsemnata plantă cunoscută sub numele de lemn dulce, utilizată de chinezi de peste 3000 de ani, este încă folosită cu succes în combaterea icterului, a hepatitei și a altor suferințe, cum ar fi grețurile, voma, fiind studiată cu atenție de către cercetătorii moderni. Are calități sedative (calmante), este recunoscută ca un

bun antiseptic (calmează spasmele musculare ce constituie o cauză a colicilor și, totodată, este eficientă în cazul suferințelor bronhice), expectorant (favorizează producerea sputei), antitusiv (reduce și înlătură tusea), antiinflamator și antialergic. Toate aceste calități fac această plantă foarte utilă în tratarea astmului.

De asemenea, poate produce hormoni adrenocorticali, poate reduce concentrația de grăsimi din sânge și s-a dovedit eficientă în tratarea leucemiei. Se pare că are și proprietăți antidepresive și poate acționa ca relaxant. Are, de asemenea, proprietăți laxative moderate și dezintoxicante față de efectele unor otrăvuri, cum ar fi stricnina. Nu numai că are capacitatea de a proteja ficatul și de a oferi calmarea pe termen scurt a durerilor provocate de ulcerul stomacal, dar, în același timp, combate infecțiile bacteriene și inflamațiile cutanate și previne căderea dinților.

Fiecare plantă aflată în farmacopeea tradițională chineză are legenda sa. Povestea modului în care lemnul dulce a intrat în medicina chineză este legată de un doctor care într-o zi a luat hotărârea să-și părăsească căminul și să pornească într-o călătorie prin țară. A plecat de acasă să-și viziteze pacienții de la țară și nu s-a mai întors. Oamenii din oraș continuau să vină la doctor acasă pentru a cere tratamente și sfaturi în legătură cu bolile lor. Soția doctorului se simțea datoare să nu-i lase să plece cu mâna goală. Neavând nici un fel de cunoștințe medicale, a început să guste pe rând din plantele pe care le avea rămase de la soțul ei. Unele erau amare, altele erau acrișoare, unele lăsau un gust sărat și altele provocau usturimi ale limbii și buzelor. Cei mai mulți dintre pacienți se arătau dornici să primească un tratament cu un gust dulce, plăcut, așa încât soția doctorului a hotărât să le ofere lemn dulce, indiferent de problemele de sănătate de care se plângeau pacienții.

Când, într-un târziu, doctorul a revenit acasă, cabinetul său era binecunoscut. Pacienții se simțeau mult mai bine și veneau permanent pentru a cere tratamentul miraculos. Nedumerit din pricina a ceea ce se întâmpla, doctorul a continuat să le prescrie aceeași plantă, dar ținea pacienții sub observație pentru a afla care erau proprietățile curative ale plantei. Astfel, a observat că planta își dovedise calitățile curative în cazul pacienților ce se plângeau de lipsă de energie, de tuse, de dureri și de stare de oboseală. Doctorul a numit-o „planta dulce" datorită gustului său. Ganco, denumirea sa în chineză, înseamnă rădăcină dulce. Prin urmare, știința modernă a verificat o veche legendă.

În Hong Kong, o plantă ce a dovedit calități contraceptive s-ar putea transforma într-o „pastilă matinală" foarte puțin costisitoare. Planta se numește yueh-chukene. Un studiu întreprins în cadrul Universității din Hong Kong a dovedit că ciuperca sălbatică, yun zhi, plantă ce a fost folosită secole de-a rândul în prepararea unui tonic, poate fortifica celulele T, extrem de importante, chiar vitale ale sistemului imunitar. Există și alte plante chinezești care posedă aceleași calități, printre ele numărându-se Astragalus membranaceus și Ligustrum lucidum, două plante studiate intens de echipe de specialiști atât din China, cât și din Statele Unite.

Rădăcina plantei numită Astragalus (unghia gâii), cunoscută sub numele de huangqi, este utilizată drept componentă în 40% din rețetele în MCT. Se obține extrem de ușor și în vechile lucrări este amintită ca o plantă „dătătoare de sănătate și ca un tonic uzual ce oferă energie vitală și yin". Experiențele întreprinse în zilele noastre au scos la iveală o mare varietate de proprietăți farmacologice ale acestei plante. Este un dilatator coronarian, dar și renal, dispune de proprietăți diuretice și s-a dovedit un bun agent anti-bacterian. Interesul oamenilor

de știință față de această plantă se datorează, in mare parte, proprietăților sale anti-virale. Din cele mai vechi timpuri chinezii au dovedit o mare încredere în proprietățile ceaiului preparat din Astragalus. Acesta poate preveni gripa și infecțiile căilor respiratorii superioare.

Medicina apuseană a realizat o serie de vaccinuri și antibiotice cu proprietăți impresionante, dar se pare că MCT va putea răspunde unor probleme legate de bolile sistemului imunitar, pornind de la o gripă și până la diversele tipuri de cancer. Un alt remediu străvechi utilizat în combaterea răcelilor obișnuite, yin qiao, este recunoscut ca având proprietăți ce pot înăbuși gripa de la primele sale manifestări, dacă pacientul se tratează de la apariția primelor simptome.

Și, cu toate acestea, medicina modernă nu dispune încă de medicamente care să combată infecțiile virale. China dispune de asemenea tratamente încă din vechime și ele au fost clasate și prezentate în cele mai vechi lucrări despre Materia Medica, lucrările clasice ale medicinii chineze antice. Un exemplu îl constituie Marele Ierbar al Împăratului Roșu, care este una din lucrările clasice ale medicinii chineze antice.

Eminenți farmacologi din China zilelor noastre încă mai folosesc Marele Ierbar drept lucrare de referință, așa cum, de altfel, nu au dat uitării nici celebra *Ben Cao Gang Mu*, scrisă de Li Shi-zhen (1518-1593). Proprietățile farmacologice ale plantelor descrise în aceste lucrări sunt de mare ajutor cercetătorilor în domeniu. Deja au fost confirmate pe cale științifică proprietățile unora dintre plantele utilizate în tratarea diareei, a malariei și a infecțiilor cauzate de înțepăturile sau mușcăturile unor insecte.

O echipă de cercetători de la Academia Chineză de Științe medicale s-a ocupat de izolarea unor componente

active care se pare că dețin proprietăți utile în combaterea neoplasmului sau au dovedit proprietăți ce constituie un răspuns la o seamă de modificări biologice. O străveche rețetă destinată „înăbușirii focului mistuitor ce pârjolește ficatul" s-a dovedit extrem de utilă în tratamentul leucemiei mielocitice Această rețetă este compusă dintr-un număr de unsprezece plante și poartă numele de Dan Gui Lu Hui Wan. Cercetătorii din cadrul Institutului de cercetări medicale din Tientjin au reușit izolarea unui component activ, irisquinone, din semințe de iris pallasi (stâjenei), plantă frecvent utilizată de medicina chineză populară în tratarea cancerului. Experiențele pe șoareci au dovedit că irisquinone acționează împotriva tumorilor glandelor limfocitare. Un grup de alcaloizi extrași dintr-o plantă numită Cephalotaxus harringtonia au dovedit proprietăți ce inhibă dezvoltarea tumorilor la șoareci și sunt activi împotriva a două forme de leucemie.

Unul dintre rezultatele ce atrag atenția lumii medicale prin creșterea cooperării între cele două tipuri de medicină este reprezentat de interesul tot mai mare al vestului față de conceptele tradiționale chineze. Cercetătorii americani au scos în evidență faptul că unul din conceptele de bază ale gândirii medicale chineze, și anume existența lui yin și yang, este prezent în mod activ în reglarea și controlul mecanismelor după care funcționează sistemul imunitar. Astfel, yin (cel care suprimă, înăbușă) și yang (cel care dă ajutor celulelor T) sunt în opoziție unul față de celălalt, dar, în același timp, se află într-o stare de interdependență absolută și un dezechilibru al uneia dintre formațiunile celulare poate aduce cu sine o boală.

Totuși, continuă să existe numeroase obstacole în calea plantelor tămăduitoare apreciate de medicina chi-

nează, și va mai trece timp până când ele vor fi acceptate de medicina apuseană. Mulți critici scot în evidență faptul că o seamă de fierturi realizate din unele plante s-au dovedit toxice pentru ficat. De asemenea, nu există un control asupra importului de substanțe ce sunt folosite în realizarea diverselor rețete și nu în ultimul rând este vorba despre ceea ce ei privesc drept natură tainică, ascunsă a teoriei ce stă la baza MCT.

Scepticii dispun de numeroase argumente, multe dintre ele oferite de cazuri în care mesajul negativ a ajuns la marele public. Când ginseng a fost adusă în atenția marelui public, a fost prezentată drept o plantă cu puteri miraculoase și calități curative absolute. Rafturile magazinelor erau practic asaltate și medicamentul dispărea în câteva ore. Pe de altă parte, cabinetele medicilor erau asaltate de pacienți care urmaseră tratament cu ginseng în mod abuziv, când, de fapt, ei nici nu ar fi trebuit să apeleze la această plantă. Ginseng este cu adevărat o plantă ce dispune de reale calități curative, cu proprietăți diverse, dar, ca orice alt medicament, trebuie prescris numai în anumite cazuri.

Un incident similar a dus la prejudicierea experimentelor unui alt medicament, trichosantin. Acest lucru s-a întâmplat în momentul în care în ziarele din SUA au apărut informații referitoare la capacitatea acestui medicament de a vindeca SIDA. Bolnavii de SIDA aflați în situații dramatice au străbătut drumul până în China pentru a-și cumpăra medicamentul în stare pură, neprelucrată. Unii și l-au injectat direct și a fost necesară spitalizarea lor. În San Francisco, un grup de susținători ai drepturilor homosexualilor s-au oferit voluntar pentru realizarea unor teste, fără supraveghere de specialitate și trei dintre ei și-au pierdut viața.

În vremurile străvechi, în China, *Trichosanthes anguna*, plantă asemănătoare cu tidva (tigva) era utilizată în provocarea avorturilor, deși nimeni nu cunoaște mecanismul după care funcționa. Cercetările efectuate în China și în Hong Kong au demonstrat că această plantă distruge în mod selectiv celulele trofoblaste, care reglează activitatea placentei. Planta atacă, de asemenea, și celulele din organism numite macrofage (celule care ajută la inlăturarea toxinelor rătăcite în organism).

În America, doctorul Michael McGrath, director al laboratorului din San Francisco de cercetări pentru combaterea SIDEI a descoperit că unul dintre motivele pentru care nici un medicament nu s-a dovedit eficient în lupta împotriva acestei boli îl constituie faptul că unele dintre celulele macrofage pot fi infestate cu virusul HIV și medicamentele realizate până acum distrugeau celulele de tip T, dar nu și macrofagele infestate. Dar, datorită profesorului Yeung de la Universitatea chineză din Hong Kong, s-a reușit obținerea unui mic flacon cu extractul ce distruge celulele infestate ale sistemului imunitar, dar nu atacă și celulele sănătoase.

După primele articole apărute în presă și după publicitatea controversată care a urmat, trichosantinul a fost șters de pe lista medicamentelor ce trebuie avute în vedere ca potențiale arme împotriva SIDEI. După patru ani, în SUA a reînceput testarea și studierea acestui medicament. Se pare că va fi primul medicament chinezesc ce va fi supus testelor de către Food and Drug Administration (organizație federală pentru controlul medicamentelor și produselor alimentare). Primele teste, cele referitoare la posibile efecte toxice, au fost trecute cu bine, urmând să se verifice și capacitatea lui de vindecare. Dacă și aceste teste vor fi trecute cu bine, s-ar putea

ca, în scurt timp, acest medicament să fie pus în slujba celor suferinzi de SIDA.

Dacă se va întâmpla așa, mii de bolnavi de SIDA vor primi o nouă speranță. Mai mult decât atât: cooperarea dintre știința apuseană și cunoștințele chinezilor în domeniul plantelor tămăduitoare vor fi făcut un pas înainte, deschizând noi orizonturi științei și umanității în general.

MCT definește suferința ca pe o luptă între capacitatea omului de a rezista în fața bolilor și a factorilor patogeni care le produc. Multe dintre plantele utilizate au tocmai rolul de a dezvolta și de a întări această capacitate. Medicina apuseană dispune de mijloace tehnologice care pot supune leacurile din plante unor cercetări amănunțite de laborator și le pot reproduce în mod sintetic, astfel încât să poată fi puse la îndemâna tuturor celor care au nevoie de ele. Poate exista, oare, o mai bună ilustrare a relației yin și yang, decât cele două elemente opuse ce se află într-o strânsă interdependență și care se susțin reciproc?

Plantele medicinale și utilizarea lor

VIII

Dacă întrebi un practician al MCT de ce medicamentele tradiționale chineze cuprind un număr atât de mare de compuși, acesta îți va răspunde că o rețetă medicală este asemenea guvernului unei țări; există un prim ministru (agentul activ), sfetnici (cei care au rolul de a restrânge sau a potența efectul acestuia) și slujbașii de rând (cei care își unesc eforturile pentru ca întregul proces să se desfășoare în mod eficient, fără perturbări). Uneori, medicii chinezi sunt tentați să compare o rețetă medicală cu orchestra în fruntea căreia se află un dirijor, orchestră compusă din diverse secțiuni și soliști. Există chiar și o zicală ce explică acest sistem: „Yi jun, er chen, san zuo, si shi"; (aceasta s-ar putea traduce astfel: un conducător, doi miniștri, trei ajutoare și patru călăuze). Chinezilor le place să folosească butade și metafore pentru a explica obiceiurile și tradițiile lor.

În Marea Britanie, farmacologia s-a condus după reguli asemănătoare până nu de mult. William Hale-White a elaborat o lucrare intitulată Materia Medica, în care a prezentat formule ce puteau include o bază (un component activ) un adjuvant (care ajută componentul activ), un corector (ce poate regla acțiunea excesivă) și constituenți (excipient, sau cel ce propagă, transportorul). Farmacologia modernă se îndreaptă, însă, către izolarea agentului activ din plantă pentru a produce un medicament independent, individual.

Ambele sisteme au dezavantajele lor. Știința modernă nu privește cu ochi buni infuziile ce conțin jumătate de

duzină de ingrediente care par să nu aibă nici un rost și criticii scot în evidență și dau ca exemplu cazurile de îmbolnăvire și chiar decesele înregistrate în Marea Britanie și pe continent, unde numeroși pacienți au făcut tratamente pentru boli de piele sau au consumat ceaiuri pentru slăbit. Din nefericire, și industria de medicamente a înregistrat o serie de catastrofe în anii din urmă, catastrofe ce întrec în dimensiuni accidentele datorate infuziilor din plante ale MCT.

Medicii chinezi, practicieni ai MCT, răspund acestor critici scoțând în evidență faptul că aceste rețete medicale, prescrise de MCT și obținute din plante medicinale sunt zilnic folosite în China, nu numai de câteva sute de ani, ci chiar de mii de ani. În cazurile în care au apărut îmbolnăviri sau decese, acestea s-au datorat unor alți factori și nu medicamentelor chinezești.

Totuși, este foarte important să se atragă atenția asupra modului în care sunt folosite aceste tratamente tradiționale. Marele public a ajuns la concluzia că medicamentele realizate sintetic sunt dăunătoare prin efectele lor secundare și de aceea sunt tentați să creadă că leacurile naturale sunt inofensive în această privință. Această idee este absolut falsă. Orice leac sau tratament, în exces poate ucide. Oamenii care au consumat morcovi în exces și-au schimbat culoarea pielii și au murit. Există și persoane care suferă de diverse alergii. Numai o înghițitură din anumite substanțe, mâncăruri sau băuturi pe care alții le pot consuma în cantități mari, pe alergici îi pot ucide sau le pot provoca mari suferințe.

Felul în care s-a propagat ideea că tot ceea ce este natural este și sănătos și nu prezintă pericole pentru om rămâne un mister. În fiecare vară, camerele de urgență ale spitalelor primesc zeci de copii mici care au mâncat

semințe de salcâm galben, pentru că le-au luat drept mazăre. Digitala, care este extrem de utilă și care salvează vieți omenești, este un extract de degetăriță, extrem de toxic, otrăvitor. Filosoful grec, Socrate a fost condamnat la moarte și silit să bea o cupă ce conținea cucută. Tatăl lui Hamlet a fost asasinat cu ajutorul unei fierturi din plante ce i-a fost turnată în ureche.

Orice plantă trebuie tratată cu respect și fiecare medicament, indiferent de proveniența sa, trebuie luat cu grijă. Adesea, pacienții înghit tablete prescrise, săptămâni sau chiar luni în șir, fără a se interesa de conținutul lor sau de efectele secundare și adverse. O regulă ce dovedește înțelepciune ar trebui să ne conducă spre culegerea de informații referitoare la posibilele efecte secundare ale unui medicament, fie că acesta ne-a fost prescris de un medic ce practică medicina tradițională, fie că el aparține unui practician de MCT.

Înțelepții chinezi din antichitate considerau toate medicamentele otrăvitoare, nu numai pentru că o parte din ingrediente erau toxice, ci și pentru că orice substanță folosită într-un tratament poate „otrăvi elementul cauzator al suferinței". De-a lungul istoriei, au existat momente când doctorii erau huliți numai pentru că prescriseseră un anume leac.

Rețetele au început să fie realizate într-o formă clară, precisă, abia după apariția lucrării *Ben Cao*, carte ce cuprinde remedii bazate pe plante medicinale. Se spune că aceasta ar fi fost scrisă de un stăpânitor din antichitate, Sheng Nung, cunoscut și sub numele de Împăratul Roșu, uneori supranumit și „Gospodarul divin" datorită cunoștințelor sale de agricultură ca și a celor legate de lumea plantelor. El este considerat părintele farmacologiei chineze.

Se spune că Shen Nung a experimentat el însuși o seamă de plante gustând din ele și a fost intoxicat de nenumărate ori. Prin urmare, fie se bucura de o constituție foarte robustă, fie poate fi privit ca un semizeu sau ca o figură mitologică. În aceste condiții, cartea sa *Marele ierbar*, ar trebui privită ca o culegere de texte aparținând unui mare număr de autori. Legenda spune că acest Împărat Roșu dispunea de un remediu magic ce îndepărta efectul intoxicațiilor sau otrăvurilor, dar în cele din urmă a sfârșit din pricina unei asemenea intoxicații.

Indiferent cine este autorul acestei lucrări, învățăturile despre plante cuprinse în paginile sale duc departe, în timp, fiind vechi de 4000 de ani și a fost publicată prima dată cu scopul de a clasifica plantele în funcție de acțiunea lor farmacologică. Lista lui Shen Nung include atât metale cât și produse de origine animală, clasate în trei grupe; prima grupă, cea superioară, conține substanțe ce constituie un suport al vieții; cea de-a doua descrie substanțe ce ajută la păstrarea sănătății mentale, în vreme ce ultima vindecă bolile. Lucrarea descrie trei sute șaizeci și cinci de plante ce tratează boli interne și externe, afecțiuni ginecologice și oftalmologice, chiar și dureri de dinți, și, totodată, dă instrucțiuni referitoare la felul în care acestea trebuie prescrise, administrate ca și la modalitatea de prelucrare a lor.

Această lucrare a fost cartea de căpătâi pentru mai bine de 1000 de ani și multe dintre informațiile pe care le cuprinde sunt încă valabile și în zilele noastre. Plantele au fost clasificate conform criteriilor din această carte până în secolul al 16-lea, când a apărut celebra lucrare, recunoscută ca atare în întreaga lume, *Descriere generală a științei medicale* scrise de Li Shi-zen. Cele cincizeci și două de volume cuprind lista a peste două mii de plante medicinale și unsprezece mii de rețete. Leacurile

sunt clasificate pe plante, minerale și produse animale și flora este descrisă pe specii, precedând astfel lucrarea botanistului suedez, Linnaeus, cu 150 de ani.

După revoluția comunistă din 1949, o mare parte a activității de cercetare s-a desfășurat în colegii și institute medicale. S-a încercat, astfel, identificarea componentelor celor mai utilizate plante și s-a testat eficacitatea lor. Din nefericire, lucrările ce descriu și sintetizează aceste cercetări sunt foarte rar traduse în alte limbi și, tocmai de aceea, rămân necunoscute lumii apusene.

La spitalul Changzheng din Tianjin s-au întreprins numeroase cercetări în domeniul dermatologiei și s-au publicat, doar în ultimii câțiva ani, peste șaptezeci de studii și două cărți. Trei dintre proiecte au fost răsplătite cu premii pentru știință și tehnologie. Încă din 1987, în cadrul acestui spital se prescriu și se dau medicații sub formă de granule în locul celor ce cuprindeau plantele ca atare. Rezultatele s-au dovedit asemănătoare. Echipele de medici ce studiază tratamentele chinezești pentru afecțiunile dermatologice în spitalele londoneze și care testează în special rețetele bazate pe granule se plâng de lipsa unor lucrări de specialitate, a unor date clinice ce i-ar putea ajuta. Dacă această situație ar putea fi remediată, atunci s-ar realiza pași extrem de mari în înțelegerea reciprocă a celor două tipuri de medicină și acest lucru ar fi în folosul celor suferinzi ce nu pot fi tratați cu rezultate bune prin mijloace ortodoxe.

La institutul de Materia Medica din Beijing există o „farmacie naturală" chineză aproape completă, o colecție ce conține peste cincizeci de mii de plante, deși numai o parte din ele sunt utilizate frecvent. Practicienii MCT din vest nu folosesc mai mult de două sute din aceste plante. Unele dintre cele utilizate în mod frecvent

în China sunt interzise în Anglia sau sunt considerate prohibite în țările Comunității Europene, altele sunt atât de tari sau au efecte toxice atât de puternice încât sunt administrate numai în spitale, unde starea pacientului poate fi monitorizată. Prin urmare, nu pot fi folosite în Apus până când nu se înființează un spital de MCT. Acest lucru ar putea să se întâmple în curând, având în vedere viteza cu care se răspândește practica particulară, ca și creșterea interesului față de practica medicală complementară.

Fiecare medic din China, chiar dacă este pregătit în domeniul medical apusean, trebuie să studieze timp de un an plantele medicinale și efectele lor. Medicamentele obținute pe cale sintetică, chiar și atunci când nu sunt importate, sunt deosebit de costisitoare. Avându-se în vedere efectele asemănătoare ale plantelor medicinale, ca și faptul că sunt mult mai accesibile, fiind mai ieftine, este logic să fie privite drept o alternativă într-o țară în care utilizarea lor și prescrierea a fost experimentată mii de ani.

Până nu de mult, medicii practicieni ai MCT își începeau îndelungata ucenicie lucrând în magazine specializate în vânzarea plantelor medicinale sau, pur și simplu, culegând astfel de plante din zonele unde creșteau. Studiul plantelor este extrem de dificil și ia ani îndelungați pentru a le cunoaște tainele. Unui medic i se cere să posede cunoștințe enciclopedice referitoare la plante, ca și la produsele animaliere, dintre care unele au chiar același nume pentru specii diferite. Și mai derutant este faptul că aceeași plantă are de multe ori denumiri diferite, în funcție de zonele în care este întâlnită.

Practicienii trebuie să învețe și sutele de rețete medicale ce se bazează pe plante. Pentru a le fi mai ușor să memoreze volumul mare de informații, învățăceilor li se dau spre ajutor scurte rime, unele dintre ele datând de

mii de ani. Acestea îi ajută să facă legătura între plante și proprietățile lor, ca și cele mai importante formule ale rețetelor medicale.

Așa cum este și firesc, în concordanță cu filosofia chineză, fiecare plantă este fie yin, fie yang și este caracterizată prin aroma și calitățile sale. Yang înseamnă energie, mersul ascendent, ieșirea la lumină, prin urmare, acțiunea plantelor de tip yang se îndreaptă către partea superioară a organismului, către membre și piele. Plantele din grupa yin acționează în interior și au proprietăți ce influențează organele interne, au un mers descendent. Se cunosc patru tipuri de însușiri: rece, fierbinte, cald și răcoros; și cinci tipuri de arome: amar, dulce, usturător (picant), acru și sărat. Aroma nu caracterizează în mod invariabil gustul real al plantei, ci, mai degrabă, proprietățile sale curative și dacă avem în vedere faptul că fiecare organ este legat de o anume aromă, atunci este limpede că ele sunt folosite pentru a trata organul unde își are originea disfuncția ce produce suferință.

Cele cinci arome

Plantele amărui sunt destinate să elimine arșița din trup, să vindece tusea și să înlăture starea de vomă, să îndepărteze constipația; sunt folosite pentru inimă.

Plantele dulci sunt destinate splinei și au menirea să hrănească și să refacă armonia organismului, să reducă durerea și să furnizeze un surplus de energie.

Plantele picante pot îmbunătăți circulația sângelui și a qi-ului; adesea sunt folosite pentru a trata afecțiuni relativ ușoare. Ele sunt legate de funcționarea plămânilor.

Plantele acre sunt legate de ficat și sunt eficace în tratarea diareei; ajută de asemenea la stoparea secretării excesive și a degajării scăpată de sub control.

Plantele sărate sunt utilizate pentru înlăturarea constipației, în tratarea tiroidei și a tulburărilor digestive. Ele sunt legate de funcționarea rinichilor.

Fiecare plantă are o „zonă de acțiune" și învățăceii sunt îndemnați să rețină faptul că aceeași plantă, în cantități diferite, poate produce efecte diferite. Plantele sunt și ele influențate de zona în care cresc. Proprietățile lor curative pot fi potențate sau diminuate în raport cu locul în care au crescut: în nordul sau în vestul țării, în funcție de solul în care s-au dezvoltat, ca și de climat.

Ginseng crește atât în Coreea cât și în America, dar cele două varietăți prezintă proprietăți diferite și vor fi prescrise conform acestora. Vinul produs din strugurii de Shiraz cultivați în viile Franței este diferit de vinul produs din același soi de struguri, dar care au fost cultivați în Noua Zeelandă sau în Chile; un cunoscător își va da seama imediat de deosebirile existente și îl va alege pe cel mai bun.

Proprietățile plantelor suferă modificări și în timpul procesului de tratare și prelucrare. Ele pot fi fierte sau pregătite rapid, prin procedeul tradițional chinez de pregătire a mâncării într-un vas adânc, în care se amestecă permanent. Plantele pot fi și uscate, sau prelucrate sub abur, taiate sau măcinate. Procedeele acestea de prelucrare influențează în mod esențial modul în care ele vor fi folosite și totodată pot schimba proprietățile plantelor, transformându-le din leacuri utilizate în combaterea arșiței în leacuri pentru înlăturarea frigului. Podbalul și steluța-vânătă sunt foarte eficiente în tonifierea plămânilor, înlăturând tusea, dacă cele două plante sunt preparate în stil tradițional chinez și amestecate cu miere. Acțiunea analgezică a tuberculilor de brebenei este îmbunătățită, dacă la prelucrare se adaugă și oțet.

Învățăturile legate de practica medicală au fost transmise de milenii prin legende legate de fiecare plantă în parte și de așa-zisa „semnătură" a fiecăreia dintre ele. Doctorii au credința că o plantă poate dezvălui singură semne relevante pentru calitățile sale curative. De exemplu, grozama, cu florile sale de un galben strălucitor este folosită în tratarea icterului, a cărui caracteristică principală este colorarea pielii într-o nuanță gălbuie.

Farmacopeea chineză nu se rezumă numai la utilizarea plantelor. Metalele sunt folosite în mod frecvent, deși în Marea Britanie sunt arareori prescrise. Cinabrul este foarte mult apreciat pentru calitățile sale tranchilizante și este prescris pentru a liniști funcțiile ficatului și pentru a stopa fluxul potrivnic de qi. Oasele de dragon sau fosilele de dinozaur, se găsesc în Shanxi, Mongolia Mijlocie, Gansu și în provincia Hebei. Despre ele se crede că pot avea un caracter sedativ și au proprietatea de a calma starea de spirit a pacientului (deși se poate crede că paleontologii din zilele noastre nu sunt de acord cu această teorie). Un mineral argilos ($Al_2Si_2O_5(OH)_{4n}H_2O$) este utilizat în tratarea diareei cronice și limonitul, un gen de minereu de fier, este prescris pentru combaterea dizenteriei.

Cochilia de scoică, scorpionii uscați, oasele de caracatiță și de geko (reptilă sauriană din țările calde) sunt prețuite pentru calitățile lor tonifiante, influențând activitatea plămânilor și a rinichilor, mai ales la pacienții care suferă de astm cronic. Caii-de-mare uscați sunt folosiți în mod frecvent pentru a reda energia necesară funcționării normale a rinichilor. Se spune că au proprietatea de a vindeca impotența.

Chiar și partea inferioară a carapacei de broască țestoasă, așa numitul plastron, este folosit pentru a ajuta rinichii și pentru a întări oasele. Ambra este și ea un element foarte prețuit, intrând în componența a numeroase

rețete. Există o veche credință care spune că atunci când moare un tigru, spiritul său se contopește cu pământul și astfel ia naștere ambra.

Unele specii de șerpi sunt utilizate în tratarea reumatismului și artritei, deoarece șarpele, în ciuda faptului că trăiește în locuri umede și reci, nu suferă din pricina acestui climat. Râmele strivite sunt eficiente în tratarea astmului, având un efect antihistaminic. Uscate și măcinate până când se transformă în praf, ele au fost folosite în tratarea unora dintre pacienții de la First teaching Hospital din Tianjin, înregistrându-se progrese deosebite.

Veninul de broscoi, provenit din glandele secretoare după uscarea acestora, colectat de la două specii diferite, este aplicat pe ulcerații, furuncule, carbuncule (buboaie) și se recomandă și pentru uz intern în cazul durerilor în gât și al tumorilor. Viesparele se aplică pe supurațiile produse de unele boli de piele și sunt folosite și pentru gargară. Corpul uscat al gândacului-de-turbă, de origine chineză, se folosește la refacerea țesuturilor moarte în urma unor afecțiuni cauzate de psoriazis, neurodermatită, ulcerații cronice și scrofuloză.

Produsele indigene britanice au fost trecute în rândul tratamentelor medicale cu foarte puțin timp în urmă; mulți dintre noi am fi uimiți și neliniștiți la gândul că am putea să ne tratăm cu gelatină din piele de măgar sau cu corn de cerb, așa cum procedează pacienții chinezi frecvent. În mod sigur, pacienții din Apus ar manifesta o aversiune deosebită dacă li s-ar sugera să folosească placentă umană transformată în pulbere pentru a-și recăpăta energia, vitalitatea, pentru a trata anemia și alte afecțiuni ale sângelui. Fără nici o îndoială că s-ar cutremura de silă dacă li s-ar spune că trebuie să prepare această pulbere și să o mănânce.

În unele provincii chineze se pare că există tradiția ca

la nașterea unui copil, părinții să organizeze o mare petrecere și să sărbătorească evenimentul servind supă din placenta noului născut. Este o onoare deosebită pentru invitați să servească placenta conținută în supă, deoarece se crede că ea deține jing, esența vieții. O acupuncturistă apuseană care studia în China prin anii 80, a fost servită cu o astfel de supă în semn de respect; a găsit-o amăruie și cu un gust ciudat. Spre norocul ei, a cerut să i se spună rețeta după ce a terminat de mâncat.

În prezent, există în jur de douăzeci de categorii principale pentru clasificarea plantelor, unele dintre ele fiind, la rândul lor, împărțite în subclase. Ele sunt clasificate în funcție de proprietăți. Iată care sunt clasele principale:

Plante pentru tratarea maladiilor externe

coada calului
rămurele de scorțișoară
plante din familia Cruciferae
izmă
frunză de dud
floare de crizantemă
rădăcină de kudzu (Pueraria thunbergiana)
ghimbir proaspăt
frunză de mentă asiatică
ghimbir sălbatic
rădăcină de buruiana lingoarei
floare de magnolie
fructe de aspică
rădăcină de plante specifice chinezești (Eremochloa ophuiroides)
rădăcină de urechea iepurelui
anasonul cailor
fructe de brusture
fructe de mielărea
floare de crizantemă indiană
rizomi de răculeț
ulei de soia
rămurele de tamarisc
lintiță (plante acvatice din familia Lemnaceae)

Plante utilizate pentru înlăturarea arșiței interne

cretă (ghips)
păpădie asiatică
rădăcină de moțul curcanului chinezesc
măslin chinezesc
fructe de păpălău
hamei sălbatic
rădăcină presată de salcâm boieresc
rădăcină de măcriș spinos

fructe de iasomie
(a promontoriului)
rădăcină de salcâm boieresc
gălbui
cenușă din coajă de copac
coajă de frăsinel
fructe de brucea
coajă de casie
rizomi de salce (sau de
drogul din import)
rămurele de oțetar
rizomi de troscot american
rizomi de troscot uriaș
fideluță chinezească (torței)
rădăcină de busuioc sălbatic
rădăcină de fideluță
coajă de filodendron
iarbă grasă
rădăcină de gențiană
rădăcină de rehmannia uscată
rădăcini de plante din
familia Scrophularia (ex.
gura-leului, degetăriță etc.)
gura lupului
rădăcină de bujor roșu
flori de caprifoliu
tulpină de caprifoliu
indigo natural
păpădie
violete și toporași
rizomi de margarete
volovatic
plante din familia Rubiaceae
(Houstonia cerulea)
gura lupului cu mustăți
radical de lobelia (planta
crește direct din rădăcină,
fără tulpină)
fructe de forsitia
frunze de drobușor
rădăcină de drobușor
rădăcină de dedițel
pelin dulce
bășica porcului
coajă de afin
pipirig
lophaterum
rizomi de trestie
frunze de omag
inflorescență de busuioc
floarea profetului (Arnebia
echioides)
rădăcină de iarbă moale
rădăcină de rostopască
rizomi de plante din genul
Imperata

Plante folosite în calmarea crizelor de astm și înlăturarea tusei

tuberculi de Lilium catesbaei
floare de iarbă-mare
semințe de muștar alb
tuberculi de plante din familia Araceae
tuberculi de typhomium
rădăcină de ochiul-boului
rădăcină de plante din
familia Campulaceae
fructe de cucurbitacee

bulbi de Fritillaria Thunberg
sâmburi de caisă amară
semințe de buruiană de friguri
semințe de perilla
rădăcină de tigvă
așchii de bambus
rădăcină de plante din familia Campunalaceae (genul adenophora)
frunze de sargasă (algă tropicală)
laminaria
cucută-mică (chimionul porcului)
frunze de Erybotria japonica
semințe de Ginkgo
floare de podbal
rădăcină de plante din familia Stemonaceae
mustăți de bulbi de lalea pestriță
căpățână de mac
*frunză de rododendron dahurian
bulbi de crin
coajă de dud
coajă de liliac de Manciuria
semințe de kalumpang
floare de laur
fructe de mărul-lupului
semințe de măselariță
Cymbopogon (citratus flexuosus)

Plante purgative

revent (rubarbură)
semințe de cânepă
rădăcină de kansai
rădăcină de knoxia
miere de albine
aloe

Plante pentru alungarea umidității

rădăcină de angelică
rădăcină de plante cu patru stamine
vâsc de dud
rizomi de atractylodes
Cimbrul cel bun (isop)
fructe de amom
plante din familia Polyporaceae
rizomi de bananier
semințe de pătlagină
pelin oriental
cablin patchouli (Pogostemon cablin)
gălbenele
semințe de nucșoară
tătănească
semințe de katsumadai
tsaoko

*dahurian = după numele unei zone situată în sudul Siberiei, Dahuria

Plante pentru încălzirea internă

ramificații ale rădăcinii de omag (preparate)
ghimbir uscat
coajă de arbore de scorțișoară
coajă de scorțișor
fructe de plante din familia Rutaceae
rizomi de galangal
coajă de Zanthoxylum americanum
cuișoare
fructe de anason
frunze de argyi
rădăcină de omag din Sichuan
rădăcină de omag sălbatic
piper lung

Plante ce pot regulariza (normaliza) qi-ul

coajă de mandarină
sâmburi de mandarină
portocale amare necoapte
tuberculi de plante din genul Cyperus (ordinul graminales)
coajă de magnolie
tulpini de ceapă
lemn de aloe
coajă de mandarină verde
coajă de grapefruit
coajă de portocală
rădăcină de aucklandia

Plante ce ajută la îmbunătățirea digestiei și la creșterea apetitului

orez germinat
mei germinat
fructe de gherghin
orz germinat
semințe de ridichi

Plante ce ajută la eliminarea paraziților

fructe de quisqualis
semințe de palmier
semințe de dovleac
semințe de plante din familia Texaceae
plante din familia Agaricaceae
morcovi
muguri de turtiță mare

Plante antihemoragice

ciuline de câmp
rădăcină de răsură
ciuline pitic
rădăcină de roibă
plante din genul Bletilla (un tip de orhidee terestre asiatice)
notoginseng
polen de papură
frunze de argyi
turtiță mare
ciuline japonez
rădăcină de sorbestrea
floare de dud chinezesc
salcâm boieresc
muguri de dud chinezesc
vârfuri de tuia
rizomi de alang-alang
rădăcină de plante din familia Urticariaceae
cartof dulce asiatic
traista ciobanului
iarbă de șoaldină
nod de lotus
rădăcină de ștevie de grădină

Plante utilizate pentru activarea circulației sângelui (tonifică și reglează circulația sângelui)

rizomi de Chuanxiong
rădăcină de papură roșie
talpa gâștei
tuberi de plante aparținând genului Corydalis
rădăcină de curcumă
șofrănaș
sâmbure de piersică
rădăcină de știr alb (moțul curcanului)
rădăcină de cyathula
rădăcină de bujor roșu
șofran
șofran de India
tulpină de spatholobus
polen de papură
ghimpi de gledicia
semințe de vaccaria (plantă din familia Caryophilaceae)
lemn de sapan (arin ce crește în India răsăriteană)
verbină
scânteioară
tuberculi de plante aparținând genului Sparganium (plante ce cresc în interiorul centurii bălților; ex. buzduganul de apă)
vineriță
rădăcină de ilex comun (neajuns la maturitate)
rășină de orice plantă
rășină mirositoare

Plante ce dau liniște minții și calmează

cinabru
semințe de jujubă sălbatică
semințe de arborele vieții
rădăcină de amăreală
coaja de plante din genul Albizia
floare de Albizia
tulpină de agoridă
plante din familia Polyporaceae
rizomi de valeriană
sidef
fu-shen
cochilie de kauri purpuriu
cochilie de stridie

Plante utilizate în calmarea suferințelor ficatului

tulpină de plante cu spini din familia Rubiaceae
tuberculi de gastrodia
fructe de plante din familia Zygophylaceae
hematite
cochilie de moluscă gastropodă de mare

Plante ce ajută la recăpătarea cunoștinței

camfor (obținut din trunchiul de Dryobalanops aromatica)
rășină aromată (produsă de Styrax officinalis)
rizomi de obligeană

Plante tonifiante

rădăcina vieții
codonopsis
rădăcină de unghia-găii
rizomi de atractylodes
cartof dulce chinezesc
lemn dulce
plante din familia Berberidaceae (specia Campanula)
coajă de arbore chinezesc de cauciuc
fructe de Psoralea esculanta
rădăcină de angelică chinezească
rădăcină de rehmannia preparată
rădăcină de agoridă
rădăcină de bujor alb
tulpină de plante aparținând genului Dendrobium (un gen de orhidee)

rădăcină de plante din familia Gleicheniaceae (un gen de ferigă)
bulbi de crin
fructe de afin
rădăcină de clopoțel asiatic păros
rădăcină de pseudostellaria
rădăcină de plante din familia Leguminoase gen Hedysarum
curmale chinezești
rizomi de coada cocoșului din Siberia
extract de malț
rădăcină de coroana împăratului
rădăcină de asparagus
rădăcină de degetăriță, gura-leului
fructe de sânger
semințe zdrobite de cosaci
fructe de lemn câinesc

Plante ce ajută la înlocuirea fluidelor din organism

fructe de plante din familia Magnoliaceae
prune negre
semințe de lotus
fructe de sânger
nucșoară amară
placă osoasă de caracatiță
rădăcină de coada calului
gogoși de ristic chinezesc
fructe de Terminalia chebula
coajă de rodie
stamină de lotus
nucșoară
capsule de mac
fructe de trandafir Cherokee (trandafir chinezesc fără țepi)
zmeură
semințe de ginko

Plante ce produc transpirație

coada-calului chinezească
flori de magnolie
frunze de mentă chinezească
boabe de soia preparate
lintiță
rămurele de scorțișor
ghimbir proaspăt
schizonepetalon (plante din familia Cruciferae)
rădăcină de pueraria

Plante ce alină suferințele reumatice

rădăcină de notopterygium
rădăcină de angelică tânără
rădăcină de clematită

rădăcină de gențiană
cu frunze mari
fructe de gutui japonez
tulpină de futokadșura
iasomie chinezească
coajă de acanthopanax
(plante din familia
Arabiaceae)
coajă de plante din familia
Leguminosae
bureți vegetali
chedicuță

mușcată, frunză și tulpină
matură
frunze de plante din genul
Clerodendron
rizomi de rădăcină de
ignamă japoneză
rădăcină de rostopască
plante agățătoare orientale
rădăcină de plante dintr-o
clasă superioară (ce
cuprinde plante cu patru
stamine)

Plante diuretice

fu-ling
rizomi de brâncăriță
pătlagină
semințe de lacrimile Maicii
Domnului
coajă de Benincasa hispida
(plantă cățărătoare tropicală
asiatică)
coajă de nucă de palmier
tulpină de clematită de
Sichuan
tulpină de pochivnic
manciurian
troscot
penk
semințe de teișor
nap (cartof dulce cu șapte lobi)

fructe de broom cypress
ciubotica-cucului
spori de ferigă japoneză
boabe de fasole (adzuki)
tigvă
fructe de eucalipt
stigmă de porumb
măduvă de papură
rădăcină de cârmâz
(strugurel)
semințe de croton
rădăcină de kansui
floare de dwenka
rădăcină de alior de Peking
frunze și flori de cârmâz
(strugurel)
rădăcină de laptele-câinelui

Plantele și canalele pe care acționează ele

Plantele sunt grupate și în funcție de efectele terapeutice diferențiate asupra anumitor organe și a meridiane-

lor care sunt legate de ele. Unele pot acționa asupra unui singur canal sau a mai multor canale și, în același timp, nu au nici o influență asupra altora. Acest fenomen este cunoscut sub numele de tropismul canalelor. Unele plante ce alungă căldura excesivă acționează asupra plămânilor și vor fi la fel de eficiente și în tratarea maladiilor legate de canalul ce duce la inimă și la ficat. Plantele tonifiante pot fi utile în fortificarea plămânilor, fără a avea, însă, nici un efect asupra splinei sau a rinichilor.

Plămâni

semințe de muștar alb
coada-calului
bulbi de crin
rădăcină de glehnia
semințe de creson
rămurele de scorțișoară
rădăcină de unghia găii
migdale amare
tulpină bătrână de ceapă
schizonepeta
rădăcină de coroana-împăratului
coajă de afin
fructe de afin
frunze de drobușor
rădăcină de angelică siberiană
semințe de mentă asiatică
tuberculi de pinellia
mentă
lemn dulce
flori de genkwa
plante din genul Bletilla
frunze de dud
coajă de arbore de magnolie
tuberculi de crizantemă chinezească
rădăcini de plante aparținând genului Scrophularia (gura-leului, degetăriță etc.)
flori de caprifoi
fructe de forsiția
bulbi de lalea pestriță
ghips
rizomi de anemarrhenia
fructe de iasomia promontoriului
rădăcină de gura lupului (sau alte plante din aceeași familie)
flori de iarbă-mare
rădăcini de plante din familia Campulaceae
fructe de tigvă
rădăcini de kansui
rădăcină de knoxia
cimbru de grădină
semințe de pătlagină
ginseng (rădăcina vieții)
ghimbir uscat

coajă de mandarină
semințe de ridichi
sâmbure de piersică
rădăcină de amăreală
dangshen
prune negre

Inimă

frunze de drobușor
rădăcini de drobușor
rădăcină uscată de rehmannia
scoarță de bujor chinezesc
rădăcină de salvie sălbatică
talpa gâștei
tulpină de mărul-lupului manciurian
bulbi de lalea pestriță
fructe de forsiția
fructe de iasomie (manciuriană)
rădăcină de torței (fideluță)
plante din familia Polyporaceae
ramificații de rădăcină de omag
ghimbir uscat
coajă de scorțișor
ciuline de câmp
tuberculi de brebenei
rădăcină de plante tropicale din familia Zingiberaceae
șofrănaș
sâmbure de piersică
semințe de jojoba
semințe de arborele vieții
rădăcină de amăreală
rizomi de obligeană
ginseng
lemn dulce
rădăcină de angelică chinezească
rădăcină de coroana împăratului
bulbi de crin
semințe de lotus

Ficat

scoarță de bujor chinezesc
rădăcină de bujor roșu
prune negre
fructe de lemn câinesc
schizonepeta
placă osoasă de caracatiță
rădăcină de agoridă
vâsc de dud
rădăcină uscată de rehmannia
mentă
frunze de dud
crizantemă
rubarbă
rădăcină de urechea iepurelui
rădăcină de gențiană
rădăcină de bujor alb
pelin dulce
gălbinele
rădăcină de torței (fideluță)

rădăcină de pătlagină
pelin oriental
coajă de scorțișor
fructe de plante din genul Evodia din familia Rutaceae
talpa gâștei
tuberculi de brebenei
tuberculi de plante din genul Cyperus
orz germinat
ciuline de câmp
plante din genul Bletilla
notoginseng
rădăcină de răsură, măceș
polen de coada-calului
frunze de argyi
rizomi de Chuanxiong
rădăcină de salvie sălbatică (Lantana camara)
rădăcină de plante tropicale din familia Zingiberaceae
șofrănaș
sâmbure de piersică
rădăcină de achyranthes și cyathula
semințe de jojoba sălbatică
tulpină de plante cu cârcei din familia Rubiaceae
tuberculi de gastrodia
plante din familia Berberidaceae (specia Campanula)
tulpină de arbore chinezesc de cauciuc
frunze de afin
rădăcină de angelică chinezească

Splină

tuberculi de pinellia
semințe de ridiche
rădăcină de ledebouriella
rădăcină de aucklandia
rizomi de atractylodes
fructe de amom
plante din familia Polyporaceae
rădăcină de kudzu (Pueraria thunbergiana)
rubarbură
flori de iarbă-mare
cimbru de grădină
pelin oriental
rădăcină de omag
fructe de quisqualis
tulpină de scorțișor
coajă de mandarină
portocală amară nematurizată
fructe de gherghin
fructe de plante din familia Leguminosae, genul Psoralea
orz germinat
tuberculi de brebenei
rădăcină de plante tropicale din familia Zingiberaceae
ginseng
dangshen
rădăcină de unghia gâii

rizomi de atractylodes alb
ignamă chinezească
prună neagră
lemn dulce
rădăcină de angelică
chinezească
rădăcină de bujor alb
semințe de lotus
nucșoară amară

Rinichi

coajă de bujor chinezesc
rădăcină de kansui
rădăcină de knoxia
rădăcină de angelică păroasă
gălbinele (drețe)
vâsc de dud
rădăcină de notopterygium
rădăcină de rehmannia uscată
coajă de afin
fructe de afin
rădăcină de plante din familia Scrophulariaceae (degetar roșu, galben, gura-leului, stejărel)
flori de genkwa
pelin dulce
rizomi de limbăriță orientală
semințe de pătlagină
rizomi de anemarhenia
rădăcină de plante dintr-o clasă superioară cu patru stamine
coajă de filodendron
plante din familia Polyporaceae
ciuperci umbelifere
ramificații ale rădăcinii de omag
coajă de arbore chinezesc de cauciuc
fructe de plante din familia Leguminosae (Psoralaea esculanta)
coajă de scorțișor
frunze de argyi
rădăcină de achyranthes (știr alb) și cyathula
nucșoară amară
ignamă chinezească
semințe de arborele vieții
tulpină de plante din genul dendrobium
rădăcină de agoridă
semințe de lotus
fructe de sânger
oase de caracatiță

Vezica urinară

coada calului
rădăcină de angelică tânără
rădăcină de ledebouriella
rădăcină de notopterygium

rădăcină de plante dintr-o
clasă superioară cu patru
stamine
ciuperci umbelifere
rizomi de limbăriță orientală
tulpină de plante ierboase
manciuriene din familia
Aristolochiaceae
tulpină de mărul-lupului
manciurian
gălbinele (drețe)
talpa-gâștei

Stomac

flori de caprifoi
tuberculi de pinellia
(Lilium castesbaei)
semințe de cânepă
mirabilit (sarea lui Glauber)
rădăcină de angelică
siberiană
rizomi de atractylodes alb
frunze de drobușor
rădăcină de degetăriță
gips
rizomi de atractylodes alb
tulpină de ceapă
fructe de gherghin
rizomi de anemarrhenia
fructe de iasomia Capului
rădăcină de gura lupului
(și alte plante din aceeași
familie)
rădăcină de torței (fideluță)
flori de iarbă-mare
fructe de trichosanthes
cimbru de grădină
ghimbir uscat
fructe de amom
pelin oriental
fructe din familia Rutaceae
(gen Evodia)
rădăcină de coroana
împăratului
portocală amară necoaptă
rădăcină de aucklandia
tulpină de magnolie
orz germinat
semințe de ridiche
fructe de quisqualis
semințe de palmier
semințe de dovleac
rădăcină de plante din
familia Gleicheniaceae
(un gen de ferigă)
rădăcină de răsură
plante din genul Bletilla
notoginseng
rizomi de plante din familia
Berberidaceae
lemn dulce
tulpină de plante din genul
dendrobium (un gen
de orhidee)
oase de caracatiță.

Vezica biliară

rădăcină de urechea iepurelui
rădăcină de gura-lupului (și alte plante din aceeași familie)
rădăcină de gențiană
fructe de forsitia
pelin dulce
gălbinele
pelin oriental
rădăcină de aucklandia
rizomi de chuanxiong

San jiao

fructe de iasomia Capului
tuberculi de chiparos

Pericard

rizomi de Chuanxiong
polen de papură
rădăcină de salvie sălbatică
(Lantana camara)
tulpină de plante cu cârcei din familia Rubiaceae

Intestinul gros

flori de iarbă-mare
semințe de cânepă
rădăcină de gura-lupului (și alte plante din aceeași familie)
rădăcină de torței (fideluță)
coajă de filodendron
flori de caprifoi
rădăcină de adormițele
fructe de trichosanthes
sâmbure de migdală amară
semințe de mentă asiatică
rubarbură (revent)
mirabilit (sarea lui Glauber)
rădăcină de aucklandia
rădăcină de kansui
rădăcină de knoxia
coajă de magnolie
tulpini de ceapă
semințe de areca (gen de palmieri asiatici)
semințe de dovleac
flori de genkwa
portocală amară necoaptă
rădăcină de răsură
sâmbure de caisă
semințe de arborele vieții
prune negre

Intestinul subțire

tulpină de curcubețică manciuriană

VIII

Hrana sănătoasă după modelul chinezesc

„Hrana este medicament și medicamentul este hrană" spune un vechi proverb chinezesc. Poate că unii dintre cei care au urmat un tratament cu plante crude nu-și vor manifesta entuziasmul în fața acestui proverb, dar nici nu vor putea nega adevărul ascuns în aceste cuvinte.

Nutriționiștii moderni nu contenesc să ne amintească importanța pe care o are pentru sănătate alimentația rațională. Cu trei secole înainte de Hristos, în lucrarea *Nei Jing*, Împăratul Galben prescria o doză zilnică de cereale, carne, fructe și legume, ca fiind absolut necesare. Și Confucius ne-a lăsat o seamă de sfaturi legate de un regim alimentar echilibrat, sfaturi care sunt pe deplin aprobate de nutriționiștii moderni.

Mentalitatea omului primitiv, ca și înțelegerea sa față de proprietățile hranei pe care o consuma au evoluat de-a lungul secolelor, pe măsură ce observa relația existentă între ceea ce mânca și starea sa de sănătate. Poate că după ce mânca îi trecea durerea de cap sau, dimpotrivă, începea să vomeze. Poate îi scădea temperatura sau durerea din încheieturi se domolea, sau suferea din pricina diareei.

Odată ce au sesizat legătura dintre efectele fizice și anume ingrediente ce păreau să fie răspunzătoare de aceste efecte, oamenii au încercat să le folosească pentru a trata diferite suferințe și au continuat să le includă în regimul lor alimentar ca pe o metodă de menținere a sănătății. Acest procedeu s-a păstrat până în zilele noastre.

În timpul dinastiei Shong, pe la 1700 î. Hr., un bucătar

renumit a vrut să slujească la palatul împăratului. Numele său era I-Yin și cunoștea perfect ierburile pe care trebuia să le includă în preparatele sale pentru a obține efecte curative semnificative. Supele din plante care continuă și azi să fie printre cele mai recomandate preparate chinezești își au originea în bucătăria lui I-Yin. Se spune că el a fost primul care a reușit să realizeze diverse decocturi medicinale și poate fi privit ca primul dietetician. Există legende care susțin că, de fapt, el ar fi fost prim-ministru, dar istoria medicinii chineze, ca și legendele legate de ea sunt destul de vagi în această privință.

În secolul al XIV-lea, Hu Si-hui, un mongol ce se afla în fruntea gospodăriei dinastiei Yuan, a realizat o lucrare în care a adunat o seamă de texte de artă culinară, texte bazate pe propria sa experiență, aflate în strânsă legătură cu plantele medicinale. Cartea se numea *Principii ale unei diete corecte* și a fost dedicată împăratului. Nici nu se putea oferi un dar mai de preț într-o țară în care hrana și sănătatea erau privite ca absolut inseparabile.

În mod ideal, ar trebui să mâncăm numai pentru a ne potoli foamea și ar trebui să bem numai pentru a ne alunga setea, dar, în același timp, nu există o altă națiune, în afară de cea chineză, care să se bucure mai mult și cu mai mare plăcere de o masă bine preparată și rafinată. Chinezii, prin tradiție, obișnuiesc să își ospăteze musafirii oferind banchete sub bogăția cărora mesele gem de încărcate ce sunt. Fel după fel, bucatele sunt servite chiar de gazda ospățului, care nu pregetă să-și onoreze oaspeții; mai întâi sunt servite specialitățile, delicatesele, cât încă apetitul este mare, apoi, spre sfârșit se servește supă și orez.Toate mesele, fie că sunt somptuoase sau obișnuite, sunt echilibrate din punct de vedere

„ts'ai" și „fan". Fan cuprinde cereale, orez, preparate bogate în amidon, în vreme ce ts'ai, care în vechime se referea la legume, în prezent înseamnă preparate din carne, pește și legume.

De obicei, în fiecare cămin chinezesc orice suferință minoră se tratează cu o masă preparată în mod special sau prin includerea unui anume ingredient în prepararea mâncării. Când membrii familiei vin acasă tremurând din pricina frigului și a vânturilor aspre ce bântuie Beijing-ul în vreme de iarnă, gospodina casei le va turna câte o ceașcă aburindă cu ceai de ceapă de primăvară pentru a alunga frigul cuibărit în oase și pentru a preveni o posibilă răceală. Dacă un membru al familiei suferă de o afecțiune stomacală sau de greață, va bea ceai de ghimbir, o plantă ce face parte din grupa celor care încălzesc trupul și care și-a dovedit eficacitatea în lupta împotriva acestor suferințe. Ghimbirul are și efect antitoxic. Oricine suferă de dureri stomacale a căror cauză se bănuie a fi de natură toxică poate bea un ceai cu câteva grame de ghimbir care, cu cât este mai amar, cu atât este mai eficient și va ajuta la calmarea durerilor. Lemnul-dulce ajută la alungarea colicilor; este adeseori prescris în combinație cu rădăcină de bujor pentru a calma durerile de stomac ale copiilor.

Unei persoane ce a căzut pradă maladiei Parkinson i se pot oferi picioarele fierte ale unei găini negre. Acestea sunt considerate un adevărat miracol pentru purificarea sângelui. Chiar dacă uneori suntem tentați să folosim aceste preparate, ne va fi greu să găsim ingredientele necesare în țările noastre, unde toate produsele sunt prelucrate industrial. Totuși, merită să cunoaștem filosofia chineză, mai ales dacă avem în vedere rețetele unor leacuri ce se pot pregăti și acasă datorită ingredientelor ce există în orice bucătărie.

Preparate yin și yang

Echilibrul și armonia sunt esențiale pentru a pregăti o masă sau pentru a realiza un regim alimentar. În termeni chinezești, aproape orice produs alimentar face parte fie din grupa yin, adică are proprietăți răcoritoare, fie din grupa yang, ceea ce înseamnă că produc arșiță, căldură. Atunci când un medic chinez își sfătuiește pacienții să consume fie mâncarea fierbinte, fie pe cea rece, el nu se referă la temperatura acesteia, ci la clasificarea produselor pe care pacientul le poate consuma. Aceasta este una din numeroasele teorii orientale care, în aparență, se pot pune foarte ușor în practică în lumea occidentală; o regulă generală ne spune că un produs este cu atât mai fierbinte cu cât are mai multe calorii. Prin urmare, carnea grasă, alcoolul și alunele sunt considerate alimente fierbinți. Fructele, algele și legumele verzi sunt reci.

În China, produsele crude, nepreparate sunt consumate foarte rar. Chiar și vara, salatele din legume sunt gătite rapid – aceasta reprezentând o măsură înțeleaptă într-o țară cu extreme climatice, veri fierbinți și umede, în timpul cărora apa curată, proaspătă, este mai greu de găsit chiar și la robinet. Medicina chineză modernă susține că obiceiul apusean de a mânca produse gătite îndelung, bogate în calorii, nu face altceva decât să atragă bolile „fierbinți", cum ar fi gripa.

În Marea Britanie este o practică obișnuită consumarea castraveților proaspeți în salate. În cea mai mare parte a Chinei, castravetele este gătit. Acest fapt se datorează ideii că este un aliment rece și pentru a-l încălzi, organismul trebuie să-și consume propria energie.

Dacă acordăm un moment de răgaz acestei idei, atunci vom ajunge la concluzia că atât principiul european, cât

și cel oriental, au logica lor. Un castravete conține foarte puține calorii și este indigest, încât aparatul gastric trebuie să lucreze mai mult pentru a-l metaboliza.

Chinezii nu văd rostul consumării unui aliment care produce o singură calorie, dar necesită două pentru a fi prelucrat și metabolizat. Prin urmare,.ei vor înăbuși sau vor prăji castravetele, asigurându-se astfel că efortul necesitat de digerarea lui va fi furnizat de procesul de pregătire, și nu de organismul uman. Oamenii în vârstă nu trebuie să consume alimente „reci", pentru a nu-și slei energia internă prin prelucrarea acestor alimente. Preparatele chinezești unice, cum ar fi supa din cuib de pasăre sau aripioare de rechin sau rădăcina vieții, sunt considerate ca tonifiante, ca și morcovul, ale cărui semințe sunt utilizate în tratarea cazurilor de dizenterie.

Legumele și fructele ce apar primăvara și vara sunt considerate alimente reci. Pentru că în China funcționează filosofia bazată pe natură și legile sale, este firesc să privim dieta ideală ca pe una planificată în funcție de anotimp. Alimentele recomandate vara sunt castraveții, salatele și legumele cu frunze. Rădăcinoasele, carnea roșie și ghimbirul, prezente în bucătăria chineză ca elemente esențiale, sunt alimente calde și, prin urmare, vor fi servite iarna.

Metodele de preparare acționează asupra naturii yin sau yang a produsului respectiv. Apa este privită ca având totdeauna capacitatea de a răcori, chiar și atunci când este folosită pentru fierberea sau înăbușirea legumelor. Prepararea cu ajutorul focului – prin coacere sau cu ajutorul grătarului – va da preparatului caracteristicile unui produs fierbinte. Un ou de găină care, în stare crudă este un produs fierbinte, prin fierbere va deveni rece. Un ou de rață, care este considerat hrană rece,

deoarece rața petrece mult timp pe apă, va deveni hrană caldă prin fierbere.

În mod firesc, peștele este privit ca un aliment rece, de vreme ce apa este mediul în care trăiește și, de aceea, este gătit în mod invariabil cu ghimbir, pentru a încălzi preparatul și pentru a-i oferi echilibrul necesar. Deși trăiesc numai în apă, scoicile sunt considerate drept hrană caldă din pricina cochiliilor. Unele dintre ele, în special cele care trăiesc în ape mai puțin adânci, sunt privite ca având proprietăți toxice sau, cum spun chinezii, fierbințeală otrăvitoare. Cei ce suferă de furuncule sau abcese sau cei care se află în recuperare după ce au suferit intervenții chirurgicale sunt sfătuiți să nu includă în regimul lor alimentar crabi și creveți, tocmai din pricina proprietăților toxice pe care le au.

Fierbințeala toxică poate cauza infecții ale suturilor în cazul intervențiilor chirurgicale. Totuși, homarul, care trăiește în ape adânci, nu este considerat dăunător în situațiile amintite. Chiar și tăițeii aparțin unor categorii diferite în funcție de produsul care stă la baza preparării lor: orez sau făină de grâu. Orezul crește în apă și preparatele din orez sunt considerate hrană rece. Grâul, care se coace sub căldura soarelui, este hrană caldă. Prin urmare, pentru a se asigura că o masă este echilibrată din punct de vedere yin și yang, un bun bucătar va avea grijă să realizeze un „climat" echilibrat al acesteia.

În ceea ce privește plantele, chinezii au în vedere „semnătura" fiecăreia în parte. Nucile sunt privite ca fructe ce hrănesc creierul și aceasta tocmai datorită asemănării existente între forma lor și cea a creierului. Modul în care se hrănesc chinezii s-a transformat în artă culinară recunoscută și apreciată în întreaga lume, deși acest mod de a se alimenta s-a creat de-a lungul secole-

lor, într-o țară bântuită de foamete; el a fost inspirat de lupta permanentă împotriva amenințării cu înfometarea. Chiar și în vremurile bune nu existau pășuni suficient de întinse și bogate și grăunțele ce se puteau pune la adăpost ca provizii pentru animale nu erau niciodată îndestulătoare. Prin urmare, carnea de vită era o raritate și produsele lactate necunoscute.

Carnea de porc a ajuns să se folosească în mod curent, deoarece porcii erau ieftini și ușor de îngrijit. Porcii se hrăneau cutreierând pădurile în căutarea alunelor și ghindei și nu refuzau să consume nici apa în care se spăla orezul. Puii de găină, ca și rațele nu erau greu de crescut, deoarece nu ridicau mari probleme financiare. Poate tocmai de aceea în medicina populară a multor țări carnea de găină și de rață rămâne unul din principalele remedii în tratarea unor afecțiuni.

Bucătăria tradițională chinezească s-a dezvoltat și rafinat tocmai de-a lungul acelor ani de privațiuni, de foamete și, poate de aici provine și caracterul său unic. Până nu demult, puteai vedea numeroși vânzători oferind coajă de portocale spre vânzare, fie pentru a fi folosită drept aromă, fie pentru a fi conservată. În bucătărie, gospodinele pregăteau porții infime de carne, din care se hrănea întreaga familie numai prin tăierea cărnii în felii subțiri. Necesarul de proteine era suplinit prin consumul de fasole germinată, brânză de soia (tofu) și diverse semințe de leguminoase. În bucătăria chinezească există un gen de oală-tigaie, așa-numita „wok", un vas cu o formă specială, înaltă și rotunjită la bază, realizat în așa fel încât căldura să se poată împrăștia în mod egal pe toată suprafața sa; folosind acest tip de vas nu este nevoie de un foc puternic, prin urmare nici de mult combustibil, uleiul nu este necesar în cantități mari. Tehnica prăjitului, combinată cu amestecarea permanentă a

produselor puse în vas, tehnică ce pare să constituie esența bucătăriei chinezești, asigură legumelor capacitatea de a-și păstra vitaminele, aroma și celelalte calități, devenind în același timp extrem de gustoase.

Supele din plante

Unul din cele mai puternice tonifiante pe care orice gospodină din China îl are la îndemână este supa din plante. Aceasta este folosită pentru a fortifica organismul ori de câte ori apare o suferință, o boală sau chiar în timpul convalescenței. Cuvântul chinezesc „tang" este termenul general folosit pentru supă. În China există fabrici în care se produce tang din plante și această producție este destinată spitalelor și clinicilor de pe tot cuprinsul țării. În Marea Britanie, aceste preparate sunt vândute în marile magazine cu specific chinezesc și lista lor include în jur de cincizeci de rețete diferite.

Având în vedere că acest tang este parte integrantă a culturii lor, chinezii știu exact ce supă este necesară în cazul recuperării după boală. În celebra lucrare devenită clasică a lui Zhang Zhong-jing, lucrare ce se ocupă de bolile febrile, el recomandă o supă din rădăcină de angelică chinezească, ghimbir proaspăt și carne de oaie, și o alta făcută din bulbi de crin și gălbenuș de ou. Acestea sunt bine cunoscute și în zilele noastre și sunt servite în sălile de mese ale multor spitale. Un spital din Chengdu, situat în provincia Sichuan, dispune de o cantină unde sunt servite nouăzeci și șase de tipuri de preparate dietetice, diversificate pentru bolnavii de obezitate, diabet și cei cu afecțiuni cardiace.

Pacienții aflați în convalescență acasă își pregătesc singuri aceste supe tonifiante, alegând ingredientele în

funcție de calitățile lor terapeutice. Bulbii de crin par să fie hrănitori pentru plămâni, alungă căldura excesivă din inimă și au un efect calmant asupra minții. Angelica chinezească constituie un tonifiant pentru sânge și este utilizată frecvent de către femei în timpul menstruației.

Acesta este felul în care se hrănesc locuitorii Chinei și toate aceste supe sunt extrem de ușor de pregătit. De exemplu, câțiva piepți de pui crescuți în condiții naturale și hrăniți cu porumb, fierți la foc mic în bain-marie până când carnea s-a înmuiat foarte bine, vor da o supă extrem de hrănitoare. Prin urmare, o persoană care nu poate mânca alimente solide va lua substanțele nutritive din piepții de pui doar bând supa.

O fiertură tonifiantă preparată din rinichi de porc, orez glasat, hașme (legume asemănătoare cu cepele), ghimbir proaspăt și cinci arome râșnite, servită în fiecare dimineață, la micul dejun, este tratamentul recomandat persoanelor în vârstă care prezintă probleme de auz, slăbiciune în picioare și debilitate. Slăbiciunea și scăderea forțelor pe care le acuză cei în vârstă sunt de regulă atribuite unor deficiențe renale.

Ceaiul

Mulți învățați cred că, la început, ceaiul a fost utilizat drept medicament. Pe tot cuprinsul Chinei, pornind de la cele mai umile locuințe și până la cele mai elegante și rafinate hoteluri, ceaiul este prezent în ceainice care se umplu dimineața și seara, fără nici o abatere de la regulă. Toată lumea bea ceai în cursul zilei din cești cu capac, pentru a menține lichidul cald. Arareori se bea apă, aceasta constituind o altă măsură înțeleaptă din partea locuitorilor unor aglomerări urbane, în care apa

curentă lipsește încă din multe locuințe. Unele varietăți de ceai au nume ciudate, cum ar fi „sprâncenele bătrânului", și există numeroase magazine specializate în vânzarea ceaiului. Acesta se găsește într-o gamă largă de varietăți, pornind de la cel local și ajungând până la mărci de lux, provenite din cele mai îndepărtate colțuri ale lumii. Poate că de aici a izvorât și popularitatea ceainăriilor în China, acele locuri de refugiu pline de pace și încântare, unde bărbații se distrau ascultând poezii și povești spuse de curtezane care erau cunoscute sub numele de recitatoare.

Ceaiul continuă să fie băut datorită proprietăților sale curative. Unele ceaiuri sunt recomandate pentru a ajuta digestia, unele pentru slăbit, altele ca tonifiante și stimulente. Indiferent cărei categorii îi aparțin, ele sunt mult mai eficiente pentru consumatorul lor decât o ceașcă cu ceai englezesc.

Mâncăruri interzise

Medicii practicanți ai medicinii chineze tradiționale care lucrează în țări apusene, tratând pacienți aparținând unor culturi diferite de a lor și unde regimul alimentar curent se bazează pe mari cantități de carne, produse lactate și produse alimentare super-prelucrate industrial, încearcă să se asigure că tratamentul prescris de ei este însoțit de regimul alimentar corespunzător. Acest fapt este totdeauna avut în vedere, deoarece hrana pe care o consumăm noi, apusenii, poate atenua efectul plantelor prescrise. Sfaturile privind dieta ce trebuie urmată sunt totdeauna date de către medicul chinez, preocupat de rolul și importanța leacului prescris , ca și de faptul că toate calitățile acestuia ar putea fi diminuate sau contracarate de obiceiurile culinare ale pacientului.

Pacienții suferinzi de eczeme, stare ce este provocată de o încălzire nefirească a sângelui, vor fi sfătuiți să nu mănânce nici un fel de produse alimentare prelucrate direct pe foc. Se vor limita la preparate ce pot fi înăbușite, fierte și uneori chiar prăjite în stil chinezesc, dar nicidecum pregătite pe grătar sau rotisor.

Nici o persoană cu febră mare nu trebuie să mănânce mâncăruri condimentate, deoarece acestea le-ar agrava starea. Persoanele ce se plâng de lipsă de vigoare și permanent se simt obosite trebuie să evite alimentele care provoacă arderi rapide, cum ar fi usturoiul, morcovii, chiar semințele de muștar. Pacienții a căror suferință a fost diagnosticată ca datorându-se excesului de umiditate vor fi sfătuiți să nu consume brânză, prea mult zahăr și prea multă sare. Zahărul sau sarea, lăsate într-un vas, se umezesc rapid și devin lipicioase și medicii chinezi sunt de părere că aceleași feneomene se petrec și în corpul omenesc.

Mâncăruri calde și reci

Cele mai multe dintre principiile directoare ale regimului alimentar sănătos sunt preluate din natură. Felul în care un animal trăiește sau o plantă crește este extrem de important și de el se ține seama în așezarea lor într-o categorie sau alta. Mielul este considerat mâncare caldă, ce oferă consumatorului o mare cantitate de energie yang și nu se recomandă consumul acestuia în timpul verii. Oile se dezvoltă bine într-un climat rece, dovada fiind blana bogată ce le protejează. În Beijing, în prima zi de toamnă, oamenii mănâncă diverse preparate din carne de oaie pentru a-și aduna rezerve de grăsime necesare pe timpul iernii, rezerve care să-i ajute să facă față vânturilor mușcătoare ce bat dinspre stepele mongole.

Vânatul este privit ca fiind cel mai fierbinte tip de aliment și se mănâncă în cantități mari în timpul iernii. Carnea de cerb sau căprioară, fazan, iepure sălbatic, porc mistreț, toate reprezintă produse de bază existente iarna pe masa oricărei familii chinezești care este preocupată de sănătatea membrilor săi. Carnea de pasăre reprezintă un aliment neutru și la fel se întâmplă cu o seamă de cereale pe care le consumă păsările. Carnea de porc este rece; este deschisă la culoare și se știe că porcului îi place să se bălăcească în bălți.

Regimul alimentar și sănătatea femeii

Regimul alimentar este privit ca având un rol esențial în sănătatea femeii (clima și stresul fiind și ele, la rândul lor, două elemente importante în producerea afecțiunilor ginecologice). Ciclul menstrual implică o pierdere lunară de energie prin pierderea sângelui și hrana consumată înainte și în timpul perioadei menstruale trebuie să compenseze aceste pierderi. Orice femeie trebuie să se asigure că se hrănește corespunzător, pentru ca zhong qi-ul său – rezervorul de energie aflat în centrul trupului, între stomac și splină – să fie plin, pentru ca trupul să-și poată folosi energia de care are nevoie.

Fibroamele sunt diagnosticate ca un frig ce se instalează în uter și dimensiunile lor cresc datorită unui regim alimentar necorespunzător. Medicii chinezi sfătuiesc pacientele vegetariene să evite salatele și preparatele crude și să consume mâncăruri gătite, de preferință legume și semințe de legume care fac parte din categoria produselor calde sau neutre. Varza, de exemplu, este privită ca o legumă rece și trebuie evitată de femeile ce prezintă asemenea probleme ginecologice.

Regimul alimentar în timpul sarcinii

Așa după cum se știe, regimul alimentar este foarte important în timpul sarcinii, dar pentru chinezi, al căror respect filosofic față de înaintași și de moștenirea ancestrală are o valoare deosebită, acest subiect este cu totul deosebit. Ei spun că hrana unei femei gravide va afecta în mod direct „energia divină primordială" pe care ea o oferă ca moștenire fătului din pântecele său. Această energie reprezintă un dar sacru și are o valoare limitată din punct de vedere cantitativ. Valoarea cantitativă a acestui dar pe care mama îl oferă copilului său trebuie să-i ajungă acestuia întreaga viață. Prin urmare, mama trebuie să se asigure că regimul său alimentar include o mare cantitate de pește hrănitor și alte produse neutre și, în același timp, va evita alimentele cu însușiri extreme, fie foarte fierbinți, fie foarte reci, preparatele condimentate care produc căldură excesivă și, conform părerii medicilor chinezi, pot provoca pruncului probleme dermatologice după naștere. Pe măsură ce fătul se dezvoltă în trupul mamei sale, aceasta se va hrăni corespunzător schimbărilor pe care le suferă organismul în timpul sarcinii.

În primele trei luni de sarcină se mănâncă mâncăruri calde și tonifiante, cum ar fi carnea de porc, orezul înăbușit și tan-kuei (un tonic preparat din angelică). În următoarele trei luni de sarcină, până în luna a șasea, se vor introduce alimente reci pentru a contracara arșița din uter, arșiță ce se instalează în ultimele luni de sarcină. Gravida va renunța la produsele tonifiante pentru a reduce pericolul dezvoltării exagerate a copilului, ceea ce ar atrage după sine o naștere dificilă. Ardeiul iute și alcoolul vor fi și ele evitate, deoarece sunt privite ca alimente ce pot provoca avorturi spontane.

Unul dintre cele mai importante elemente utilizate

postnatal, ca și în timpul sarcinii, este ghimbirul. O ceașcă cu ceai cald din ghimbir reprezintă un remediu sigur în combaterea grețurilor matinale. Ceaiul se pregătește din felii de ghimbir proaspăt. Feliile trebuie să aibă dimensiunea de 5/2 cm. care se fierb în apă proaspătă și apoi se lasă până când sucul lor a fost absorbit de apă în întregime.

În China, ca și în alte țări ale lumii, există o serie de povești transmise din generație în generație, care le învață pe femei ce au de făcut în perioada sarcinii. În unele zone ale țării, femeile însărcinate sunt învățate să evite carnea de miel sau de oaie și toate preparatele care se bazează pe acest tip de carne, și aceasta nu numai pentru faptul că ele sunt considerate mâncăruri fierbinți, dar și pentru că numele lor este asemănător cu cel ce definește epilepsia.

După nașterea copilului, regimul alimentar ca și rutina zilnică a femeii devin extrem de importante. Tânăra mamă va evita să-și spele părul în prima lună după naștere. Este bine cunoscut faptul că cea mai mare pierdere de căldură din organism se face prin cap, dar chinezii au și un alt motiv pentru care își protejează capul. Unul dintre punctele cele mai importante pentru acupunctură este situat în cap. Ficatul, la rândul său, este organul principal implicat în sarcină și în naștere și, conform filosofiei chineze, meridianul ficatului și canalul comunicant major se întâlnesc într-un punct situat în vârful capului. Nașterea este privită ca un proces în care se produce un dezechilibru prin răcirea organismului, așa încât rezervorul de energie este aproape gol după naștere. Prin urmare, femeia nu va face nimic în plus pentru a produce o răcire și mai accentuată a organismului său. Nu va face nici baie, ci doar își va șterge trupul cu un prosop cald.

Un alt obicei implică consumul de cât mai multe ouă în prima lună după naștere. Un scriitor apusean, care prin anii '20 a trăit un timp la Beijing, notează în una din

scrierile sale că femeile care își puteau permite, mâncau de la patru până la șase ouă pe zi. Ouăle conțin proteine și proaspăta mamă va trebui să includă în regimul său alimentar o seamă de alte alimente pentru a împiedica producerea constipației cauzată de consumul mare de ouă. Refacerea echilibrului forțelor, a energiei după creșterea răcelii în organism produsă la naștere reprezintă un element extrem de important. Această perioadă de refacere, precum și obiceiurile caracteristice ei sunt încă păstrate în multe părți ale Chinei. În primele săptămâni după naștere, femeia nu părăsește casa și petrece cât mai mult timp în pat. Își fortifică organismul consumând fierturi din ghimbir. Cantități mari de ghimbir, curățat de coajă și zdrobit sunt puse într-un vas, se acoperă cu un oțet special cu gust dulce și se fierbe apoi la foc mic până când lichidul a scăzut considerabil și ingredientele s-au omogenizat. Rezultatul acestei operațiuni este un sos delicios cu gust dulceag. Acest sos este folosit pentru a prepara diferite feluri de mâncare, cum ar fi tocănița de pui, cea de rață sau de porc sau, cel mai adesea, pentru a prepara felul principal de fiecare zi. O supă specială din pui include și ea ghimbir, alune, jojoba uscată și vin din orez.

O femeie lăuză a cărei lactație nu asigură cantitatea de hrană necesară copilului va mânca supă pregătită dintr-un crap întreg și dacă nu dispune de crap, atunci va folosi egrefin*. Fiertura va conține și o bucată de brânză de soia cu ghimbir și sare după gust. După ce conținutul începe să fiarbă, se lasă pe plită la foc mic timp de o oră. Când este gata, supa are aspectul laptelui și este considerată ca foarte eficientă în îmbunătățirea lactației.

Ghimbirul încălzește splina și stomacul și totodată reprezintă un dezintoxicant împotriva germenilor[1] ce

* peștele Sfântului Petru (N.T.)

pot cauza toxinfecții alimentare. Acesta este și motivul pentru care este folosit la prepararea peștelui. Ghimbirul și coaja de mandarină se compensează reciproc și sunt incluse în rețetele câtorva preparate ce se servesc zilnic; în același timp, se folosesc și într-o seamă de alte situații ca plante medicinale. Coaja de mandarină are capacitatea de a alunga umiditatea din splină și este folosită și în tratarea răcelilor, a guturaiului și chiar în cazurile ușoare de diaree.

În China există credința că toți copiii au splina slabă și ficatul „superactiv" datorită creșterii. Această situație ar fi cauza colicilor și a unor probleme digestive des întâlnite la copii. Un remediu popular contra acestor tulburări digestive îl constituie orezul ars, rămas pe fundul cratiței în timpul pregătirii acestuia pentru masa adulților. Oricare mamă din China toarnă apă peste crusta rămasă și pune cratița la fiert, transformând amestecul într-o băutură tămăduitoare pentru copilul său. Se presupune că această băutură alină suferința stomacului și ajută digestia. Semințele de susan sunt hrănitoare pentru sânge și o linguriță presărată peste mâncare constituie un tonic atât pentru tineri, cât și pentru bătrâni.

Cistita

Medicii chinezi care lucrează în vest sunt conștienți de hipersensibilitatea britanică și de aceea sunt tentați să se abțină de la prescrierea unor remedii și tratamente pe care le-ar recomanda pacienților de acasă. Un doctor chinez care desfășoară o activitate extrem de susținută în cabinetul său londonez, lucrând în paralel și la Royal Free Hospital într-un program de cercetare a plantelor medicinale, se află de multe ori în mare încurcătură încer-

când să-i facă pe pacienții săi să înțeleagă latura științifică, modernă a medicinii chineze. Totuși, cu riscul de a face ca tratamentul său tradițional să pară ciudat, chiar asemănător magiei, iată ce sfat dă el unei paciente care vine să i se plângă de faptul că cistita de care suferă este pe cale să îi distrugă viața sexuală: mergi la un măcelar și cumpără o bășică de oaie, umple-o cu un pumn de boabe de piper, fierbe totul timp de o oră și apoi bea lichidul.

Pacienta a reușit să găsească ingredientele și leacul s-a dovedit eficient. Dar trebuie avut în vedere faptul că acest remediu dă roade numai în cazul cistitei cunoscută sub numele de „cistita lunii de miere". Pacientele care suferă de cistită acută, rezultată în urma unei infecții, trebuie să se prezinte imediat la medicul generalist.

Cistita acută poate fi ameliorată prin consumul de ceai făcut din pătlagină, plantă des întâlnită pe pajiști printre alte ierburi. În China, pentru prepararea ceaiului se folosește jumătate de kilogram de frunze sau semințe de pătlagină spălate și fierte timp de cincisprezece minute. Ceaiul se bea regulat până când suferința dispare.

Rețete medicale populare

Uz extern

Abcese: se aplică o loțiune obținută din rubarbură (revent) și flori de bujor măcinate, în amestec cu ulei de susan.

Mastită: se aplică rădăcină uscată de rubarbură, măcinată și amestecată cu ulei de măsline; această mixtură înlătură disconfortul și grăbește vindecarea.

Arsuri minore: se aplică câteva picături de sos de soia.

Mușcături de țânțari: se aplică pe ele ulei de palmier.

Pete și coșuri: se curăță pielea cu felii proaspete de pepene verde.

Artrită reumatoidă: o pomadă din pudră de rădăcină de rubarbură amestecată cu ulei de susan se aplică pe zonele dureroase.

Uz intern

Enurezis: pipotele de pui sunt folosite în partea sudică a Chinei ca un remediu în cazurile în care copiii suferă de enurezis; se toacă bine și se prepară, apoi se presară peste mâncarea obișnuită a copilului , la prânz sau seara; copilul nici nu își dă seama de tratamentul la care este supus. În cele mai multe cazuri acest tratament s-a dovedit eficient și mult mai puțin traumatizant pentru copil decât o saltea conectată la un clopoțel de alarmă. În zona nordică a Chinei, pipota de pui este utilizată și în tratarea copiilor care suferă de viermi intestinali. Pipotele se pot cumpăra în magazinele chinezești cu plante medicinale.

Constipația la persoane în vârstă: pere macerate în miere.

Ceaiuri

Cefalee: se ia partea albă a trei sau patru cepe de primăvară și se fierb într-un ibric; se bea fiertura.

Amigdalită: o mână plină de flori de caprifoliu fierte într-un vas plin cu apă; se bea ceaiul în mod regulat. Acest remediu înlătură disconfortul produs de inflamarea amigdalelor. Un alt remediu îl constituie fructul de rodie proaspătă; se ia pulpa de la două rodii, se cufundă în apă clocotită timp de treizeci de minute, apoi se înfășoară într-un tifon foarte curat și se storc bine. Se folosește sucul rezultat pentru gargară de câteva ori pe zi. Tot pentru gargară se folosește și apa sărată. Trebuie evitate preparatele condimentate.

Qi Gong

Într-o sală de gimnastică din subsolul unei clădiri din South Kensington, un număr de nouă persoane încep să facă exerciții de respirație. Aceste exerciții reprezintă activitatea preliminară a unei practici numită qi gong. Opt bărbați și o femeie, în poziție șezândă, stau nemișcați, ascultând vocea caldă și învăluitoare a instructorului. Cu glas blând, acesta le dă instrucțiuni în vreme ce muzica susură în fundal, oferind un cadru perfect pentru o concentrare totală. Nu se poate imagina o scenă mai calmă și mai liniștitoare. Dar, foarte curând, lucrurile vor lua o întorsătură neașteptată.

De undeva, dintr-un punct imposibil de detectat, treptat, începe să crească un zgomot. La început pare un zumzet, apoi se transformă într-un sunet specific unui animal, ceva între mieunat și muget. Sursa straniului sunet, nepământean pare și ea imposibil de detectat. Este greu de spus care dintre cele opt persoane este autorul lui dacă, într-adevăr, sunetul este produs de un om. Nici unul dintre cei aflați în sală nu dă semne că ar fi auzit ceva. Nici unul nu pare răspunzător de ce se întâmplă.

Dar sunetul crește în intensitate, se transformă din mârâit într-un geamăt prelung. Brusc, un bărbat tânăr se prăbușește în patru labe și începe să imite mișcările unui tigru. Qi-ul său (energia invizibilă aflată în trupul tânărului) a pus stăpânire pe el, ieșind la iveală. Aflat într-o stare asemănătoare cu transa, propriile-i mișcări nu-i mai aparțin.

Treptat, ceilalți participanți la acest gen de exerciții

încep să se comporte asemenea colegului lor. Unul mimează mersul grațios al unei căprioare, ținându-și mâinile în prelungirea tâmplelor de parcă ar avea coarne. Femeia începe să-și agite mâinile, fluturându-le asemenea aripilor unei păsări. Un alt bărbat se prăbușește pe podea și începe să se miște în mod frenetic, după care își pălmuiește capul cu o forță care, fără îndoială, provoacă o suferință considerabilă.

Când privești pentru prima dată această practică numită qi gong, trăiești sentimente contradictorii, ești și amuzat, dar în același timp simți și o teamă ce ți se strecoară în suflet. Pare asemenea unui joc de copii de grădiniță sau un studiu actoricesc împins la cele mai extreme forme. Totuși, pentru practicanți reprezintă o activitate serioasă. Conform declarației instructorului, elevii săi au atins stadiul în care qi-ul a pus stăpânire pe trupurile lor și le dictează comportamentul.

Practicarea acestei activități reprezintă o formă derivată dintr-un sistem mai amplu, elaborat de celebrul medic Hua Tuo. Acesta a petrecut multe ore studiind comportamentul animalelor sălbatice și a ajuns la concluzia că omul poate trage folos copiind comportamentul lor. Iată ce le spunea el elevilor săi: „Când o persoană este activă din punct de vedere fizic, energia pe care o acumulează în timp ce se hrănește devine utilă, fluidele din organism circulă fără nici o opreliște și boala nu poate pune stăpânire pe trup – fenomenul este asemănător cu mișcarea balamalei unei uși care se închide și se deschide fără a rugini. Bătrânii zei din timpuri imemoriale aveau propriul lor mod de a se antrena fizic, aplecându-se și întinzându-se, imitând poziția pe care o ia ursul cățărător sau mișcările pe care le face bufnița din cap sau rotirea pelvisului și flexarea celorlalte articulații".

Se spune că Hua Tuo a încetat din viață la vârsta de o sută de ani. Unul din cei doi elevi ai săi (amândoi au devenit doctori celebri) a practicat cu sârguință exercițiile învățate de la maestrul său și se spune că ar fi trăit și el până spre o sută de ani, păstrându-și dantura intactă, precum și vederea și auzul.

Acești practicanți ai qi gong-ului urmează un sistem ce grupează pe perechi animalele și cele cinci simțuri. Când se află sub forța qi-ului și încep să se miște ca tigrul, ca maimuța sau căprioara, ca ursul sau pasărea, ei nu imită pur și simplu aceste animale, ci chiar trăiesc adevăratele sentimente aflate în interiorul lor. Iată ce spune instructorul lor: „Unul dintre elevi poate veni aici deoarece se simte trist, deși poate că el este furios. În momentul în care qi-ul iese la lumină el nu poate să se mai mintă. Animalul care îi reflectă trăirile interioare iese la suprafață."

În Marea Britanie, asemenea manifestări par incredibile. În China, qi gong reprezintă doar unul din acele suporturi de care avem nevoie în viața de zi cu zi. Dimineața devreme, în parcuri și grădini publice, chiar și pe timpul iernii, sub vântul aspru femei și bărbați de toate vârstele practică qi gong și adesea chiar tai qi, o altă formă a acestui tip de exerciții, mai grațioasă și caracterizată de mișcări mai domoale.

În esență, qi gong reprezintă o practică a meditației care are drept scop cultivarea perfecționării spiritului și fizicului. Există zeci, dacă nu chiar sute de forme, unele aflate chiar în plină dezvoltare datorită unor maeștri moderni ai qi gong-ului; toate aceste forme au însă o rădăcină comună și se bazează pe existența meridianelor care unesc organele interne și viscerele cu exteriorul, meridiane prin care circulă qi.

Exercițiile meditative în timpul cărora practicantul rămâne absolut nemișcat aparțin unei categorii numită nei dan, și implică rămânerea în poziție șezândă sau culcată, într-o nemișcare perfectă. Formele active, wei dasi, implică exerciții al căror scop fundamental este acela de a cultiva forța și forma fizică excelentă, dar totdeauna în comuniune cu elementul spiritual. Ideal este ca oricare dintre aceste forme să fie practicată în aer liber, de preferat într-un cadru liniștit, în mijlocul unui peisaj minunat, astfel încât omul să fie inspirat de natură care se află permanent în schimbare și care, în ciuda acestei schimbări, are un caracter constant, statornic.

Unul dintre preceptele fundamentale chinezești constă în descoperirea punctului central aflat undeva în trupul omenesc, obținerea unui echilibru perfect. Acesta reprezintă elementul esențial în menținerea sănătății. Discipolii sunt învățați să vizualizeze propriile tălpi, cufundându-și privirile la o adâncime de câtiva metri în pământ sau li se cere să își imagineze un fir ca cel de undiță ce coboară de-a lungul coloanei vertebrale pornind chiar din mijlocul capului, ca mai apoi să se cufunde adânc în pământ. O dată ce au reușit aceste exerciții, nimeni nu poate să le mai strice echilibrul. Acest fapt dovedește un qi perfect centrat, echilibrat, nefiind nici prea slab într-un anume punct, nici prea puternic în altul.

Cei care își aleg zorii zilei pentru a practica exercițiile de qi gong se mișcă asemenea norilor, poziția lor schimbându-se permanent fără însă a da impresia de schimbare. Alții stau lipiți de câte un copac al cărui frunziș este sus, îndreptat spre cer și ale cărui rădăcini sunt adânc îngropate, îndreptate spre centrul pământului.

Este fascinant să privești ritualul zilnic desfășurat într-un parc sau într-o grădină, fiecare persoană fiind absorbită în propriile gânduri, evoluând cu grația unei

balerine cu mișcări extrem de mobile, fluide. După cum spunea *Nei Jing*, ființele spirituale ce populau pământul în timpurile de demult și care duceau o existență liniștită și îndelungată erau asemenea arborilor: „stăteau între pământ și cer, făcând legătura în univers. Inhalau esența vitală a vieții. Spiritul lor rămânea neschimbat. Mușchii și carnea reprezentau un tot unitar. Acest tot unitar reprezintă Tao, Calea pe care o cauți".

Tao, Calea Naturii, reprezintă sufletul filosofiei chinezești. (Acest subiect va fi dezbătut pe larg în Apendice). Cei care trăiesc respectând legile naturii vor dobândi sănătate, seninătate și longevitate. Există un proverb care spune că, dacă o persoană trăiește respectând legile Tao și moare în vârstă de 120 de ani, moare tânără. Cu alte cuvinte, pacea minții și o sănătate bună reprezintă o consecință a traiului simplu, a unei forme fizice bune prin practicarea unor exerciții fizice și spirituale. Cei ce trăiesc o viață senină și sănătoasă au toate șansele să atingă vârste foarte înaintate. Prin urmare, bătrânețea este venerată și respectată deoarece este un semn clar al faptului că persoana care a atins o vârstă venerabilă a trăit conform legilor Tao.

Nu există nici un alt popor în afară de cel chinez care să acorde o atenție mai mare sănătății. Această conștiință este dată de cultura chineză, de tradiția chineză care pune accentul pe faptul că fiecare membru al societății este direct răspunzător de propria sa sănătate. Aceasta înseamnă că fiecare trebuie să aibă grijă de cele trei Tan T'ien, cele trei cavități ale trupului în care cele Trei Comori sunt păstrate și cultivate. Esența este adăpostită în partea de jos a abdomenului, emoțiile și energia sunt găzduite în centrul abdomenului și dimensiunile spirituale și emoționale sunt cultivate în cap.

Cele Trei Comori sunt jing (esența), qi (energia) și

shen (spiritul). Încă din copilărie, oamenii sunt învățați că vigoarea genetică a ying-ului trebuie protejată și întreținută. Dacă ei se suprasolicită muncind sau se dedau exceselor sexuale și alcoolului, nu numai că își vor slei rezerva de sănătate ca și vigoarea moștenită, dar vor trece vlăguiala și urmașilor lor.

Cel de al doilea izvor de energie este reprezentat de elanul și robustețea de zi cu zi care pot scădea în intensitate de la o perioadă la alta în raport cu stresul și cerințele vieții. Când acestea dau semne de vlăguială, ele pot fi revigorate, dar cel mai bine este ca ele să fie menținute la un nivel constant.

Spiritul are un aspect mult mai concret decât în gândirea occidentală. El este hrănit de qi, chiar dacă acest fenomen are loc la un nivel superior. În timpul orelor de veghe, spiritul sălășluiește în cap, dar adevăratul său cămin se află în inimă, loc în care el se retrage în timpul nopții.

Toate exercițiile qi gong se bazează pe conceptul psihologiei chineze. Oricine încearcă să învețe acest sistem trebuie ca mai întâi să înțeleagă felul în care el acționează. Qi circulă în jurul meridianelor, linii invizibile care unesc partea exterioară a corpului cu organele interne. Acupunctura funcționează prin înțeparea acestor linii în anumite locuri pentru a balansa energia organelor principale și a viscerelor, dar cei care ajung să stăpânească la perfecție metoda qi gong vor fi capabili să obțină exact același efect prin puterea minții.

Câteva dintre puncte sunt absolut esențiale în qi gong. Acestea sunt buricul, creștetul capului, sprânceana, limba, inima, palmele, rinichii, perineul și talpa piciorului. Trunchiul este împărțit în trei zone, cunoscute ca cele Trei chou. Acestea sunt: zona subombilicală, zona cuprinsă între ombilic și cutia toracică și cea de a tre-

ia, între diafragmă și gât. Fiecare dintre ele domină organele cuprinse în aria respectivă și operează la temperaturi diferite. Trebuie totdeauna păstrat echilibrul între aceste trei zone.

Copiii chinezi cresc acumulând aceste cunoștințe de la vârste foarte fragede. Fiecare copil este învățat că starea de suferință, de boală, este o urmare a neglijării de sine; sănătatea este rezultatul unei vieți trăită cu înțelepciune și a grijii pe care fiecare o manifestă față de trupul și mintea sa. Acesta este motivul pentru care cel puțin 60 de milioane de locuitori ai Chinei continentale încep fiecare zi cu o serie de exerciții destinate creșterii, înmagazinării și refacerii energiei și nicidecum risipirii ei.

S-ar putea să nu exagerăm afirmând că acest qi gong reprezintă începuturile medicinii chineze tradiționale, de vreme ce qi, răsuflarea diafană sau energia vieții, se află în miezul a tot ceea ce este viu. În trupul uman există două forme de qi, yin qi care înseamnă vitalitate și yang qi care se opune rezistenței la boli, înseamnă imunitate. Gong, în traducere liberă, înseamnă realizare și implicit o îndelungată practică prin care qi poate fi cultivat și adus într-o stare de armonie pentru a menține trupul sănătos, pentru a oferi sănătate și vigoare și, în unele cazuri, dăruiește calități supraomenești celui care atinge culmile măiestriei.

Se pare că sistemul se afla în plină glorie în zilele alchimiștilor, acei așa-ziși oameni de știință, care căutau elixirul vieții veșnice. Ei credeau că cel mai bun mijloc de a descoperi elixirul era acela de a utiliza și de a controla energia dătătoare de viață care, totodată, reprezintă un suport al vieții. Sub influența alchimiștilor, puritatea taoismului ca filosofie a suferit influențe religioase și a fost întinată de practici superstițioase.

Perfecțiunea spirituală și pacea mentală care se obțin prin meditație aveau menirea să elibereze trupul de dorințele pământeși și, asemenea conceptului budist referitor la Nirvana, să ofere spiritului eliberarea din închisoarea trupească pentru ca acesta să călătorească în întreg universul după cum îi este voia. Aceasta reprezenta Calea, viața ce duce spre puritate și care, ca primă consecință, oferea o existență îndelungată și binecuvântată. Alchimiștii taoiști vedeau lucrurile dintr-un unghi diferit. Ei se aflau în căutarea unei licori ce putea să le ofere viață fără de moarte.

Unul dintre alchimiști a fost și Chang Tao-Ling care a scris o carte despre descântece. A fost supranumit și Papa taoist. El susținea că "hrănind sufletul pentru ca acesta să nu moară, reușim să intrăm atât în posesia suflului celest cât și în cea a adierii feminine tereștre. Pentru a le folosi pe amândouă nu trebuie făcut nici un fel de efort". Legenda spune că Lao Tzu i-a oferit elixirul vieții în chip supranatural și astfel a reușit să atingă venerabila vârstă de 123 de ani, după care a înghițit elixirul și a urcat la ceruri pentru a se alătura nemuritorilor.

Un alt alchimist taoist, Chuang Tzu (Tzu este un titlu onorific, însemnând "maestru") afirma următoarele: "Răsuflă din greu, gâfâie, oftează, respiră, expiră vechea suflare și inspiră una proaspătă. Petrece-ți timpul asemenea ursului somnolent, întinde-ți oasele și apleacă ușor capul, mișcând gâtul asemenea unei păsări; toate acestea sunt dovezi ale dorinței de a trăi cât mai mult. Doctorii procedează astfel, ca și toți cei care își hrănesc trupurile".

Pao Po Tzu dădea următoarele sfaturi: "Respiră pe nas, ține-ți respirația și numără în gând bătăile inimii. Numără până la 120 și apoi expiră pe gură. Nu trebuie

să auzi șuierul respirației. Inhalează cu putere și expiră cumpătat. Atârnă o pană de gâscă astfel încât să ajungă în dreptul nasului și gurii. Pana nu trebuie să se miște când respiri.

Exersând îndelung, poți ajunge să-ți ții respirația până la 1000 de bătăi. Odată ajuns în acest stadiu, un bătrân se poate transforma într-un om tânăr; fiecare zi îl poate ajuta să se schimbe".

Capacitatea de a fi puternic și în stare fizică și psihică bună, asemenea unui om tânăr, în ciuda vârstei înaintate, reprezintă dorința supremă.

De-a lungul secolelor, qi gong s-a perfecționat incluzând artele marțiale și exercițiile de meditație. Totodată, a devenit tot mai mult un sistem ce contribuie la creșterea forței fizice și îmbunătățește starea de sănătate a organismului. Prima dată, acest sistem a fost menționat în *Nei Jing*, când Împăratul Galben își exprimă îndoielile față de maestrul său divin; "Am auzit că în timpurile străvechi oamenii ajungeau să trăiască și peste 100 de ani și, în ciuda vârstei înaintate, nu își pierdeau vigoarea, nu încetau să muncească zi de zi. În zilele noastre, deși nu ajung să trăiască decât jumătate din această vârstă, oamenii sunt tot mai nevolnici și își pierd forțele. Să fie oare cauza, faptul că oamenii se schimbă de la o generație la alta? Sau poate omenirea nu mai ia în seamă legile naturii?".

Maestrul i-a răspuns că oamenii din vechime duceau o viață în armonie cu legile naturii și se mulțumeau cu puțin. "Ei încercau să-și țină dorințele în frâu și chiar să le reprime, inimile lor erau mulțumite și nu cunoșteau sentimentul de teamă. Trupurile erau supuse muncilor, dar, cu toate acestea, nu erau ostenite și nu se simțeau sleiți de puteri".

Iată un alt sfat ce se poate citi în această lucrare: "Expiră și inspiră esența qi-ului, concentrează-ți spiritul pentru a-ți păstra mintea sănătoasă și astfel mușchii și carnea vor fi una".

În anul 1973, arheologii au scos la lumină un mormânt vechi de 2100 de ani, aparținând dinastiei apusene Han. Mormântul se afla în apropierea satului Mawangdui, în provincia Hunan. Aici au fost descoperite o serie de texte medicale tipărite pe mătase, texte ce conțin referiri la modul în care oamenii pot să-și ia hrana din aer și nu din alimente.

Mulți dintre doctorii și călugării din timpurile străvechi au practicat și și-au dezvoltat propriile forme de qi gong. Un prinț indian care a plecat în China pentru a propăvădui budismul, un venerat învățat pe nume Da Mo, a trăit timp de 9 ani într-o mânăstire ca simplu călugăr. În tot acest timp, el a perfecționat un sistem ce a ajutat la îmbunătățirea sănătății călugărilor care se simțeau slăbiți ca și la recuperarea celor pe care i-a găsit bolnavi la sosirea sa în mânăstire. Înainte de a părăsi mânăstirea, el i-a învățat pe călugări cum să folosească sistemul qi pentru a-și curăța măduva spinării, pentru a-și revigora sângele și pentru a-și hrăni creierul. În felul acesta, trupurile lor puteau deveni mai puternice și ei erau capabili să atingă cunoașterea și să-și lumineze mintea. Sistemul acesta a fost integrat în artele marțiale și templul Shaolin, din provincia Hunan, a rămas celebru până în zilele noastre datorită descoperirilor lui Da Mo.

O altă formă de qi rămasă celebră a fost creată de un mareșal, Yeuh Fei. El a creat această formă pentru a-și menține soldații într-o formă fizică și mentală cât mai bună. Exercițiile pe care le-a dezvoltat și perfecționat sunt cunoscute sub numele de Cele opt bucăți de brocart.

În timpul revoluției culturale, practicarea qi gong-ului a fost interzisă timp de zece ani, poate și datorită legăturii strânse care există între acest sistem și ideea de război, de ostilitate. Ea a fost totdeauna utilizată pentru a-l ajuta pe om să lupte pentru a dobândi forță, putere; există povești și legende care vorbesc despre specialiști care se puteau angaja în luptă și totuși rămâneau nemișcați. Ei își puteau proiecta qi-ul împotriva dușmanilor fără a se implica direct în bătălie.

Ca orice altă tradiție milenară a acestei țări, qi gong a refuzat să se lase acoperit de uitare. Totdeauna a existat un secret, o taină spirituală ce a trecut de la o generație la alta, de la tată la fiu sau de la maestru la discipolul favorit. Aceste învățături secrete nu au fost scrise niciodată pentru a nu se afla în pericolul de a cădea în mâna unor persoane ce nu meritau să cunoască aceste taine. La începutul anilor '70, qi gong a revenit la lumină și a fost recunoscut ca o parte a moștenirii culturale și una dintre "comorile naționale". Au fost înființate diverse societăți științifice al căror scop îl reprezentau studierea și cercetarea acestui sistem. Cercetările întreprinse într-un spital din Beijing au demonstrat că exercițiile de tip qi gong au redus numărul bătăilor inimii și au ajutat la fortificarea acesteia. Vasele capilare se dilată, crește circulația sângelui, nivelul hemoglobinei se îmbunătățește, proteinele din celulele roșii au devenit mai numeroase; absorbția de oxigen a crescut și tensiunea sângelui s-a diminuat datorită exercițiilor qi gong.

În prezent, în China, qi gong a fost ridicat la rangul de cult. Despre acest subiect se scriu mai multe cărți decât despre oricare altul. Oamenii așteaptă luni în șir pentru a primi îndrumarea unui maestru care să-i învețe cum să folosească qi gong și asta fie că este vorba de câștiga-

rea unui echilibru interior, fie că este doar pentru a vindeca o banală durere de spate. Marii maeștri din zilele noastre au atins culmi nebănuite în stăpânirea acestui sistem de exerciții. Se spune că unii dintre ei pot face să fiarbă apa dintr-un pahar doar ținând mâna în fața paharului. Alții pot ține o ceașcă suspendată în aer datorită forței qi gong care emană din palmele lor întinse. Toate acestea pot părea trucuri chinezești, echivalente cu cel al funiei indiene. Totuși, există martori de încredere, raționali, deși sceptici, care pot atesta cele văzute. Unii dintre ei nu se sfiesc să adauge că există unele controverse referitoare la o seamă dintre cei care practică qi gong, cum ar fi Uri Geller. Demonstrațiile televizate ale unor "experți" în qi gong care sparg cărămizi prin forța emanată de palme sunt, în general, privite cu suspiciune sau nu sunt acceptate ca veridice. Cei care au asistat vor spune doar atât: "Cine poate spune ce se întâmplă cu adevărat?..."

Nu este surprinzător nici faptul că există numeroși șarlatani care reușesc să obțină performanțe remarcabile prin diverse metode necinstite și pot să înșele pe cei naivi ajutându-i să se despartă mai repede de bani. Guvernul a avut în vedere acest aspect așa încât există pedepse severe împotriva celor care comit asemenea fapte.

Puterea adevăraților maeștri ai qi gong-ului nu este însă pusă la îndoială, în ciuda faptului că numărul lor este redus. Despre unii dintre ei se spune că pot "vedea" organele interne și pot localiza disfuncțiile doar privind pacientul. Despre alții se spune că au darul de a preciza viitorul. Vindecătorii își pot proiecta qi-ul pentru a realiza vindecări absolut miraculoase. La Colegiul de medicină tradițională din Canton, a fost adus un maestru pentru a demonstra în fața studenților puterea qi gong-

ului. Acesta a vârât mâna sub targa pe care zăcea victima unui accident, persoană paralizată de la gât în jos, în urma unei fracturi a gâtului. Victima a început să-și miște brațele ca și când acestea ar fi fost cuprinse de spasme.

În numeroase spitale unde se practică medicina tradițională există specialiști în qi gong care transmit propriul qi pacienților. Dacă îi vezi la lucru, îmbrăcați în alb și plimbându-și mâinile asupra unui trup nemișcat, întins pe o canapea, ca european, poți trăi un sentiment ciudat, de neîncredere. Cu toate acestea, pacienții par să tragă foloase de pe urma lor. Medicii aceștia sunt calificați pentru a practica medicina tradițională, dar ei au preferat să practice qi gong. Acești specialiști pot trata diverse suferințe pornind de la un umăr înțepenit și ajungând până la tumori maligne. S-au înregistrat numeroase vindecări prin practica qi gong, deși există și în China numeroși sceptici care vorbesc despre efectul placebo, în aceste cazuri; totuși, natura reală a acestui gen de tratament nu poate fi pusă la îndoială. În *Nei Jing* putem citi următoarea afirmație: "Cei care în mod obișnuit nu sunt bolnavi îi ajută pe cei care sunt suferinzi să se simtă mai bine și să se vindece. Prin urmare, ei îi pot învăța pe pacienți să-și regleze respirația și prin actul învățării ei constituie un exemplu".

Orice practică cu o istorie venerabilă și îndelungată capătă de obicei o aură de magie, dar specialiștii susțin că în privința qi gong-ului nu există nimic misterios. Un maestru poate continua practicarea qi gong-ului o viață întreagă, dar se poate întâmpla să nu descopere posibilitățile existente în acest sistem. Și, pe de altă parte, un novice care se inițiază în tainele qi gong-ului poate beneficia în timp foarte scurt de posibilitățile pe care le oferă acesta. De exemplu, o persoană ce suferă de hiper-

tensiune, dacă practică zilnic qi gong, va observa o scădere a tensiunii, o revenire la normal a acesteia. Dar, există și pericole în privința practicării acestui sistem de exerciții. În cazul în care o persoană a avut probleme psihice nu este indicat să practice qi gong, deoarece există pericolul apariției unor grave probleme de sănătate. Cei mai mulți profesori fac mai întâi un istoric al stării de sănătate a elevilor și abia după ce au aflat detaliile necesare, încep pregătirea acestora.

Acest capitol a început prin descrierea unei clase din South Kensington unde se practică qi gong. Elevii aflați în această clasă se pregătesc de un an. Unul dintre ei a venit la aceste cursuri pentru a-și vindeca o îndelungată suferință a spatelui. Un altul se află în căutarea unui tratament contra migrenei. Singura femeie din grup are niște probleme legate de ligamentele genunchiului și este convinsă că exercițiile practicate o pot ajuta să se vindece. În această clasă se află și un om de afaceri american care participă la aceste exerciții de respirație și meditație pentru a alunga stresul de fiecare zi. El susține că aceste exerciții i-au schimbat radical existența. Concepția sa privitoare la sănătate a impresionat-o profund și pe soția sa, care s-a înscris pentru a urma un curs asemănător.

Există cazuri foarte bine susținute de o documentație serioasă, cazuri în care practicarea qi gong-ului s-a dovedit crucială. Bolile vindecate prin această practică sunt: tuberculoză, migrenă, ulcer stomacal și diabet. Au existat și situații în care bolnavi de cancer au mărturisit că starea lor s-a îmbunătățit în urma practicării qi gong-ului. Aceste exerciții au puterea să întărească qi-ul, oferindu-i șansa de a ieși la lumină, de a căpăta voință și de a deveni conștient de sine, astfel încât eliberează trupul de obstacolele existente circulând din plin chiar și în

zonele în care până atunci nu mai avea acces din pricina bolii.

Cei care au atins acest stadiu descriu experiența în moduri diferite. În mod frecvent, ei susțin că au simțit o căldură, o fierbințeală. Alții au trăit experiențe ca și când ar fi plutit de-a lungul canalelor, asemenea unui șuvoi. Există și persoane care vorbesc despre un sentiment de eliberare, o mângâiere sau chiar perceperea unei lumini. Există și persoane care practică aceste exerciții timp de un an sau chiar mai mult, dar nu ajung la nici unul dintre stadiile menționate anterior, deși, din punct de vedere al sănătății, ei se bucură de numeroase beneficii. Profesorii susțin că abia după trei ani de exerciții, se poate vorbi de puterea de a stăpâni această practică, de a trece dincolo de pragul ce deschide o nouă cale de cunoaștere.

În Marea Britanie, clasele de qi gong devin tot mai populare, dar reprezentanții acestei arte trebuie să se unească în asociații care să îi protejeze și care să dispună de un set de reguli profesionale pentru ca acestea să poată oferi elevilor câteva date informative de bază referitoare la ceea ce trebuie să se aștepte în timpul orelor de pregătire. Există situații în care școlile independente și-au format propria asociație în care sunt specificate standardele proprii și astfel, oferă garanție și îndrumare de calitate cursanților.

Problema care se ridică, legată de toate formele complementare terapeutice este aceea a lipsei oricărui organism guvernamental care să le înregistreze, să controleze și să organizeze activitatea practicienilor. Oricine poate înființa o clinică sau o clasă în care să ofere diverse practici terapeutice cu condiția ca activitatea lor să nu fie o șarlatanie și ca cel care oferă sfaturile să fie o persoană cu atestare în domeniul medical.

După cum stau lucrurile în prezent, este foarte greu pentru europeni să știe cum și unde pot fi găsiți profesorii sau care sunt aptitudinile și pregătirea necesară pentru fiecare formă de qi gong. În Marea Britanie, există câțiva profesori extrem de bine pregătiți în acest domeniu, care au studiat ani îndelungați în țara de origine; unii dintre ei sunt specializați în forme tradiționale trecute de la o generație la alta, în cadrul aceleiași familii. Sfatul specialiștilor este ca cei dornici să urmeze aceste cursuri, să se documenteze în mod serios înainte de înscriere. Descoperirea unui profesor bun încă de la început este o problemă de noroc; în același timp, cu cât o persoană învață mai mult despre acest sistem cu atât își poate forma mai bine propriile opinii. Un mare maestru chinez din Beijing, întrebat cum și de ce funcționează sistemul său, a spus că la unele dintre întrebări nu se poate răspunde dacă interlocutorul nu are câteva noțiuni de bază: "Mai întâi, trebuie să te alături unui grup și apoi să pui întrebări". În China, nu este un fapt obișnuit să pui întrebări profesorului. Asculți și înveți. Maestrul va transmite cunoștințele sale numai în momentul în care va fi convins că elevii sunt pregătiți să le preia. Puneți o întrebare mai înainte de a atinge nivelul la care se referă întrebarea și fie veți fi ignorat, fie subiectul conversației se va schimba brusc. Cu toate acestea, nu bun profesor va fi dornic să schițeze tipul de qi gong pe care îl predă și totodată să explice câte ceva despre acest tip de exerciții, despre istoricul lor, în ce situații poate fi folosit etc. O discuție purtată de la început cu organizatorul cursului poate oferi informații privind metoda de lucru a acestuia; în același timp, o conversație avută cu ceilalți membri ai grupului poate oferi o idee mai amplă referitoare la modul în care se

desfășoară pregătirea ca și la beneficiile pe care aceste exerciții le pot aduce celor care le practică. O caracteristică a qi gong-ului constă în faptul că mulți profesori își pun la punct un stil propriu și, de aceea există, de multe ori, rivalități între exponenții uneia sau alteia dintre aceste forme.

Este important de reținut că acest sistem constituie parte integrantă a culturii chineze și, prin urmare, pentru europeni reprezintă un teritoriu necunoscut. Diverse forme pot fi benefice pentru pregătirea sportivilor, întreținere fizică, meditație și păstrarea sănătății. Există forme de qi gong destinate sănătății sexuale și păstrării unei forme fizice perfecte.

În *Lebedele sălbatice*, o povestire clasică, Jung Chang povestește destinul a trei generații de femei aparținând familiei sale. Ea amintește și de cel de al doilea soț al bunicii sale, un doctor ce practica medicina chineză tradițională și care utiliza qi gong-ul ca pe o metodă de control al nașterilor. Acest doctor era în stare să atingă orgasmul fără a ejacula. Energia jing, esențială pentru viață, se află în spermă, în ovulul femeii și în ciclul menstrual. Un bărbat care practică exercițiile corecte își poate controla și reține sperma. O femeie poate învăța cum să-și fortifice organele sexuale. Împreună, bărbat și femeie, pot face schimb de energie sexuală pentru a atinge extazul fizic și spiritual.

Sisteme qi gong clasice

Zbenguiala celor cinci animale

Acest sistem se bazează pe mișcările a cinci animale – ursul, pasărea, tigrul, căprioara și maimuța. Hua Tuo susținea că exercițiile pot "înlătura boala, pot întări pi-

cioarele, provoacă transpirație, măresc apetitul și oferă un sentiment de descătușare".

Metoda clasică a refacerii mușchilor și tendoanelor și Metoda clasică a curățirii măduvei spinării

Da Mo a fost un prinț indian care a mers în China răspunzând invitației unui împărat aparținând dinastiei Liang (502-57 A.D.). Ulterior a căzut în dizgrație și a părăsit curtea imperială, retrăgându-se la mânăstire unde a reușit să dezvolte o metodă ce l-a ajutat să îmbunătățească starea de sănătate a călugărilor. După 9 ani, a părăsit mânăstirea ducând cu sine două sisteme de qi gong pe care le transmisese și comunității de călugări. Metoda clasică a refacerii mușchilor și tendoanelor a fost ulterior integrată în practicarea câtorva forme de arte marțiale, fapt pentru care templul Shaolin a devenit celebru. Metoda clasică a curățirii măduvei spinării utilizează qi-ul pentru a purifica măduva spinării, oferind vigoare sistemului imunitar și hrănind creierul, ajutându-l astfel să obțină marea cunoaștere, iluminarea.

Cele opt bucăți de brocart

Un oștean celebru, Yeuh Fei, aparținând dinastiei sudice Song (1127-1279 A.D.), devenit mareșal, și-a antrenat soldații prin qi gong. Tot lui i se atribuie conceperea și dezvoltarea stilului de arte marțiale cunoscut sub numele de hsing yi. "Cele opt bucăți de brocart" avea drept scop dezvoltarea armonioasă a trupului și menținerea sănătății acestuia. În timpul războaielor caracterizate prin lungi campanii, menținerea soldaților într-o stare fizică și psihică perfectă constituia un element crucial. Bătăliile erau pierdute sau câștigate nu numai datorită puterii militare, dar și puterii de a ține epidemiile sub control.

Cele șase sunete vindecătoare

În timpul dinastiei Tang (618-907 A.D.), Sun Si Miao a scris o carte în care se afla și "Cântul pentru igienă". Acest cânt vorbește despre cele șase sunete vindecătoare, metodă ce utilizează zgomote și poziții ce ajută la curățirea energiei aflată în canale.

Tai Qi Chuan

Această metodă reprezintă o împletire a formei de qi gong cunoscută sub numele de nei dan (sistemul intern) și wei dan (sistemul extern). Este o formă extrem de populară în China.

Lulu Daoyin

Această tehnică este privită ca fiind cea mai timpurie metodă, având-și originea într-o carte scrisă în anul 230 î. Hr. de către Lu Tzu. Cartea se numea *Cronica primăverii și toamnei* și în această lucrare Lu Tzu face următoarea afirmație: "Cu mult timp în urmă, dansul era folosit pentru a ajuta circulația qi-ului și a sângelui". Această metodă implică mișcarea spontană, în ritmul muzicii, lăsând qi-ul să circule prin corp după propria sa dorință".

Acupunctura

Organizația Mondială a Sănătății susține utilizarea acupuncturii în următoarele situații:

Infecții: răceli, gripă, bronșită, hepatită.

Interne: hipoglicemie, astm, hipertensiune, ulcer, colită, indigestie, hemoroizi, diaree, constipație, diabet.

Nas, gât și urechi: surzenie, țiuit în urechi, amețeală, infecții ale sinusurilor, dureri în gât, alergie la fân.

Dermatologie: eczeme, acnee, herpes.

Probleme musculare, neurologice și ale scheletului: artrită, nevralgie, sciatică, dureri de spate, bursită, tendonită, anchiloza gâtului, paralizia Bell, dureri de cap, atacuri cerebrale, paralizii cerebrale, polio, scrântire sau sucire a articulațiilor.

Probleme mentale și emoționale: anxietate, stări depresive, stres, insomnie.

Afecțiuni genito-urinare și ale aparatului de procreere: impotență, infertilitate, sindromul pre-menstrual, boala inflamațiilor pelvice, vaginită, ciclu menstrual neregulat, dureri de orice fel.

N.B. Acupunctura poate declanșa crize de astm bolnavilor hipersensibili și poate declanșa nașterea prematură în cazul femeilor gravide.

Nici chinezii înșiși nu pot explica foarte limpede cum acționează acupunctura și moxacombustia. Nimeni nu știe cu exactitate cum a fost descoperită această metodă sau când au fost acele folosite pentru prima oară în cadrul unui tratament medical. Se știe doar că această

metodă vine din timpuri imemoriale. Este absolut remarcabil faptul că, în ciuda vechimii sale milenare, acupunctura păstrează totuși o aură misterioasă. Din nefericire, acest fapt face ca mulți europeni să se gândească la efectul ei ca la efectul placebo.

Totuși, cei care au beneficiat de ajutorul acupuncturii știu foarte bine că efectul placebo înseamnă aproape vindecare, dar poartă alt nume. Cei care au fost supuși tratamentului cu acupunctură de către medicii specialiști în acest domeniu susțin că experiența trăită nu a fost numai una mentală. Ei pot descrie senzații interne legate direct de acul aflat într-un anume punct, deși nu cunosc nici un amănunt privitor la teoria acupuncturii. Cercetătorii au înregistrat următoarele mărturii legate de senzațiile fizice produse ca rezultat al acupuncturii: stare de toropeală, dilatație, căldură, apăsare, încordare, răceală sau arsură și uneori chiar senzația unei radiații în lungul canalului.

Noi încă asociem acupunctura cu înlăturarea durerii, deoarece știm că acesta este și scopul ei, dar în China acupunctura are întrebuințări mult mai diverse, fiind utilizată nu numai în vindecarea suferințelor trupești și mentale, ci și în ținerea sub control a epidemiilor. În timpul unei vizite efectuate în China, Winston Churchill și-a notat o întâmplare interesantă. El a văzut un pacient internat într-o secție pentru arși a unui spital din Shanghai. După tratamentul cu acupunctură acel pacient era capabil să vorbească, în ciuda faptului că 94% din trupul său suferise arsuri de gradul trei. La întoarcerea sa în Marea Britanie, Churchill a povestit unor medici cele văzute, dar aceștia au susținut că nimeni nu poate supraviețui cu arsuri atât de grave pe o suprafață mai mare de 75% din corp.

Moxacombustia se traduce prin aplicarea căldurii obținută în urma arderii unor frunze uscate de pelin. Acele sunt încălzite și sunt apoi introduse în corp pentru a constrânge trupul să furnizeze energia care să contribuie la procesul de vindecare. În termenii medicinii tradiționale, acupunctura și moxacombustia conlucrează pentru:

- reducerea a ceea ce este în exces (liniștirea durerilor de cap)
- creșterea a ceea ce este în deficit (tratamentul pentru astm)
- răcorirea a ceea ce s-a înfierbântat (alinarea suferințelor produse de eczeme)
- punerea în mișcare a ceea ce stagnează (reducerea tumorilor benigne)
- stabilizarea a ceea ce a scăpat de sub control (oprirea sângerărilor nazale)
- ridicarea a ceea ce se află în scădere (corectarea prolapsurilor)
- coborârea a ceea ce se află în creștere (ținerea sub control a presiunii sângelui)
- întărirea rezistenței (inflamațiile)
- înlăturarea agenților patogeni (vindecarea răcelilor și a gripelor)

Chinezii care au întreprins mai multe cercetări în domeniul acupuncturii decât oricare alt popor au reușit să dovedească efectele analgezice ale acesteia. Un reputat neurolog din Beijing, profesorul Jia Hing Han, a determinat bazele neurochimice care înlătură durerea. Echipele de cercetători au adus dovezi în favoarea ideii că acupunctura stimulează endorfinele aflate în creier care produc analgezia clinică; de asemenea, poate stimula glanda suprarenală pentru a-și produce propriul cortizon. Experimentele au demonstrat că acupunctura poa-

te provoca schimbări în activitatea funcțională a sistemului suprarenal-pituitar și al hipotalamusului și poate modifica și compoziția sângelui.

Faptul că acupunctura poate înlătura durerea și poate vindeca diverse maladii a confirmat medicilor din vechime o teorie binecunoscută lor, și anume aceea că partea externă poate afecta și influența direct starea internă a organismului. Cele două, exteriorul și interiorul, sunt legate prin căi invizibile ce se află chiar sub piele și care se desfășoară într-un păienjeniș de canale ce se unesc cu altele colaterale, făcând astfel legătura cu organele interne și cu viscerele care, în limba chineză, sunt cunoscute sub numele de jinglao.

Există, în total, treizeci și cinci de canale. Un număr de douăsprezece canale principale fac legătura cu plămânii, intestinul gros, stomacul, splina, inima, intestinul subțire, vezica urinară, rinichii, pericardul, sanjio (organul abstract cunoscut sub numele de "triplul arzător" și despre care se bănuie că ar fi echivalent cu glanda endocrină), vezica biliară și ficatul.

Aceste douăsprezece canale circulă de-a lungul membrelor, trunchiului și al capului și sunt perechi de-o parte și de alta a trupului – în partea stângă și în partea dreaptă. Alte două canale merg vertical până la jumătatea trupului, unul în spate, unul în față și sunt cunoscute sub numele de canalul "cârmuitor" și cel "călăuzitor". Ele nu fac legătura cu nici un organ anume, fiind canale care dețin, de-a lungul lor, locuri pentru acupunctură.

Cele douăsprezece canale principale dispun de cărări de suprafață aflate imediat sub piele și de cărări interne ce ating zonele îndepărtate din interior. Canalele mai mici, numite colaterale, sunt legate între ele astfel încât formează un cerc continuu în jurul canalelor majore. Ur-

mează cele opt canale miraculoase care acționează asemenea unui sistem de susținere. Canalele dispun de un rezervor de energie, astfel încât ele pot furniza ceea ce este necesar în cazul unor deficiențe sau pot opri excesul. Ele sunt dispuse pereche și includ canalul „cârmuitor" și pe cel „călăuzitor". Celelalte sunt canalul de centură și canalul „străpungător".

Canalul „străpungător" merge adânc până în mijlocul trupului, de la perineu până la creștet. Acest canal dispune de „cazane" localizate mai mult sau mai puțin în locuri ce corespund celor pentru acupunctură, situate la suprafață, ca și de-a lungul canalelor „cârmuitor" și „călăuzitor". „Cazanele" sunt vase-rezervoare, unde qi este în mod vădit prezent.

Canalul de centură este singurul al cărui traseu este orizontal. Celelalte patru, numite yin wei wo și yang wei wo, yin qiao mo și yang qiao mo fac legătura și unesc membrele cu organele interne.

Urmează canalele de legătură, în număr de cincisprezece. Dintre acestea, patrusprezece au funcția de a uni fiecare canal principal și cele opt meridiane suplimentare și, totodată, fac legătura între yin și yang. Cel de-al cincisprezecelea canal este cunoscut și sub numele de „marele înveliș al splinei" și este localizat sub subsoara dreaptă înspre piept. Acest canal le unește pe toate la un loc.

Acestea sunt cărările de-a lungul cărora circulă qi, ajutând sângele și toate celelalte elemente fluide ale trupului, păstrând echilibrul dintre yin și yang și protejând trupul în fața bolilor. În mod tradițional se vorbește de treisuteșaizeci și cinci de puncte aflate pe piele, care fac legătura direct cu organele vitale. Qi poate fi stimulat prin introducerea acelor în aceste puncte. Cercetări recente au relevat mult mai multe puncte și hărțile de acupunctură modernă prezintă peste două mii de puncte.

Totuși, punctele tradițional folosite sunt cele pe care practicienii chinezi le utilizează în mod curent.

Acele moderne sunt extrem de fine, adevărate instrumente de precizie. O altă metodă modernă perfecționată este electropunctura. O cutie de dimensiuni mici cu o sondă atașată la ea emite un bâzâit ușor într-un punct destinat acupuncturii și oferă informații obiective, dând posibilitatea de a testa pacientul înainte și după fiecare ședință de acupunctură.

Indiferent de descoperirile realizate de tehnologia modernă în acest domeniu, doctorii care practică medicina tradițională folosesc vechile metode învățate de la înaintașii lor. Degetele unui specialist sunt cele mai sensibile instrumente care pot exista și de vreme ce qi-ul doctorului este implicat în această operațiune, nici o mașinărie nu-i poate fi pe măsură. Unii doctori practică acupresura care folosește aceleași locuri de pe corp ca și acupunctura, numai că, în cadrul acestei tehnici, degetele doctorului înlocuiesc acele. Acest tratament, combinat adesea cu masajul, este foarte eficient pentru schelet, musculatură și ligamente și este utilizat în cazul pacienților cărora nu le sunt pe plac acele.

Doctorii de medicină tradițională chineză nu sunt interesați de organele interne din punct de vedere anatomic. Pentru ei funcțiile organelor sunt importante și acestea sunt influențate de elemente asociate cu ele. Toate bolile reprezintă rezultatul unei dizarmonii, al unui dezechilibru. Pentru detalii suplimentare referitoare la organele interne revedeți Capitolul 3.

Inima guvernează sângele și are deschidere prin limbă, elementul său este focul și ea găzduiește spiritul. Prin urmare, lipsa de armonie din inimă nu se va manifesta printr-o maladie cardiacă, așa cum este concepția

europeană. Această dizarmonie ar putea produce greutate în vorbire, depresiune maniacală, ceea ce înseamnă un dezechilibru emoțional sau, datorită proastei circulații a sângelui, poate cauza probleme asemănătoare celor provocate de degerături. Oricare dintre aceste probleme și numeroase altele vor fi tratate utilizându-se canalul inimii.

Plămânii guvernează respirația și se deschid prin nas. Elementul care le corespunde este metalul și ei își manifestă activitatea prin piele. Tot ei sunt cei care primesc „qi-ul divin", care este atât aerul pe care îl respirăm, cât și calitatea spirituală care dă sens vieții. Orice lipsă de armonie poate afecta sinusurile, gâtul și pieptul sau poate crea probleme emoționale, bolnavul devenind apatic sau letargic, pierzându-și interesul pentru lumea înconjurătoare.

Ficatul guvernează mișcarea qi-ului și se deschide prin ochi. Elementul corespunzător este lemnul și domnește prin ochi. Cele mai numeroase disfuncții menstruale sunt tratate prin canalul hepatic. De asemenea, problemele oftalmologice, cum ar fi conjunctivita, folosesc același canal. Tulburările datorate stresului cauzat de furie, fiind tulburări emoționale, se vindecă tot prin aplicarea unui tratament asupra ficatului.

Splina reprezintă punctul central al trupului, fiind legată de funcțiile altor organe, așa cum osia este legată de roată. Aici hrana și băutura sunt transformate în qi și sângele le răspândește în întregul organism. Splina este cea care domnește asupra mușchilor. Disfuncțiile legate de splină se regăsesc în tulburările digestive și în apariția prolapsului.

Conform teoriei medicinii chineze tradiționale, rinichii îndeplinesc o funcție cu totul specială. Deschiderea

lor se realizează prin urechi și elementul care le corespunde este apa, ceea ce în termeni medicali nu înseamnă numai urină, ci și lichidul seminal și fluidele hormonale. Glandele suprarenale aflate chiar deasupra rinichilor (în concepția medicinii apusene din punct de vedere anatomic sunt complet separate de rinichi) sunt privite ca parte integrantă a acestora de către MCT. Tot rinichii sunt cei care guvernează oasele și măduva care hrănește creierul. Reținerea apei, problemele legate de sterilitate, surditatea și țiuitul din urechi sunt privite ca disfuncții care trebuie tratate prin acțiuni îndreptate către rinichi prin canalul renal.

Numele fiecărui loc destinat acupuncturii este semnificativ pentru funcția pe care o îndeplinește. Cărarea spirituală, aflată pe canalul inimii, vorbește de la sine. Poarta speranței se află pe canalul hepatic și face referire la funcția acestui organ, aceea de a oferi un sens vieții și optimism, în cazul în care ficatul funcționează normal. Splina dispune și ea de un loc pentru acupunctură, numit locul chibzuinței terestre, utilizat pentru a ajuta la înviorarea celor înclinați spre melancolie sau spre o gândire pesimistă. Un alt loc, numit izvorul tumultuos, este plasat pe canalul renal. Rinichii, rezervoare ale energiei sexuale și de reproducere, sunt organele care irigă trupul.

Canalele organelor zang îndeplinesc o funcție de depozitare și, prin urmare, sunt yin. Organele fu, viscerele, sunt toate de tip yang, deoarece sunt lipsite de conținut și acționează doar pentru a transforma diversele substanțe din corp. Fiecare îndeplinește o funcție proprie și, totodată, se află în legătură cu un organ principal. Unul dintre ele îndeplinește o funcție specială.

Canalul pericardului (țesutul fibros care învelește inima) este cunoscut drept „protectorul" inimii. Inima,

fiind considerată împăratul trupului, este răspunzătoare de bunul mers al „statului". Aceasta înseamnă că este vulnerabilă față de atacuri și presiuni și are nevoie de un paznic care să vegheze asupra ei. Pericardul este cel care îndeplinește această funcție. Canalul său este foarte adesea mult mai eficient în tratarea maladiilor cardiace decât se dovedește a fi canalul cardiac. Tot el îndeplinește o funcție emoțională, deoarece, așa cum se crede și în Vest, și chinezii consideră inima ca locul în care sunt găzduite sentimentele.

Slujba pericardului este aceea de a proteja inima de orice vătămări afective și, de vreme ce legătura dintre iubire și sex nu se poate desface, interacțiunea psihologică care are loc atunci când un băiat întâlnește o fată este domolită prin acțiunea pericardului. Unele disfuncții sexuale și dificultatea realizării unor relații normale ce duc la tulburări emoționale vor fi tratate prin intermediul acestui canal.

Intestinul gros se află în legătură cu plămânii și parte a funcției sale o constituie eliminarea reziduurilor prin mațe și a toxinelor prin piele. Acest canal este utilizat pentru tratarea constipației, a bolilor diareice, a suferințelor la nivelul pielii și a problemelor legate de sinusuri.

Intestinul subțire reprezintă perechea inimii. El este răspunzător pentru „receptarea și înflorirea stimulilor" primiți din afară și, fiind atât de aproape de inimă ca funcție, ajută atât mintea și spiritul, cât și sistemul digestiv. Canalul său se termină într-un punct situat în fața urechii și este utilizat și în tratarea maladiilor legate de sistemul auditiv.

Vezica biliară se află în legătură cu ficatul și în concepția MCT ea este legată de imaginea unei persoane și de încrederea acesteia în sine. În concepția chineză, cel

ce are o personalitate redusă are și o „vezică biliară mică". Canalul acesteia este folosit în tratarea problemelor menstruale , a afecțiunilor oftalmologice, a durerilor de cap, a afecțiunilor artritice ale genunchilor și coapselor și, totodată, pentru a da încredere în sine și pentru alungarea nesiguranței, a manifestărilor ezitante.

Triplul focar nu reprezintă un organ în sine în sensul strict al cuvântului. El îndeplinește funcția de termostat al organismului. Dispune și de un canal propriu, deoarece se află în legătură cu celelalte organe. Potrivit teoriei MCT, trunchiul corpului omenesc este împărțit în trei zone, toate trei având rolul de a controla arșița interioară. Tot ele sunt răspunzătoare de menținerea temperaturii constante în întregul organism uman.

Focarul superior este situat în piept, cel mijlociu își are locul între diafragmă și buric iar cel inferior se află în abdomenul inferior. Toate trei lucrează ca unul singur și funcția lor este de a crea un echilibru între yin și yang-ul interior, pe de o parte, și foc și apă pe de altă parte. Când se răcește vremea, triplul focar este cel care ajută trupul să se acomodeze la schimbările de temperatură și de climă. Proasta funcționare a focarului triplu se poate manifesta prin răceală sau stare febrilă. Excesul de yang poate produce o supraîncălzire a corpului sau o secare a fluidelor. Excesul de yin are un efect contrar. În bolile caracterizate de o temperatură ridicată sau în cazul răcelilor grave se acționează prin acupunctură asupra acestui canal.

Canalul stomacului transportă hrana către splină și este privit drept paznicul depozitului și al hambarului. El începe procesul digestiv și este canalul asupra căruia se acționează în cazul tulburărilor gastrice și în afecțiunile legate de mațe. Deoarece alimentele au o influență

psihologică deosebită asupra acestui canal, în cazul tratamentului aplicat pentru tulburările de alimentație i se acordă o atenție deosebită.

Canalul vezicii urinare este strâns legat de rinichi și funcția sa principală o constituie răspândirea fluidelor în întregul organism și evacuarea apei „rele". Canalul străbate trupul de-a lungul său, pornind de la colțul ochiului, traversând capul, apoi trece de două ori de-a lungul spatelui înainte de a coborî de-a lungul piciorului pentru a-și încheia drumul la degetul mic al piciorului. Acupunctura aplicată pe acest canal acționează asupra problemelor legate de schelet, ajută bolnavilor de sciatică și pe cei cu dureri de spate, pe cei care suferă de cistită sau incontinență urinară.

Atotcuprinzătorul qi

Bioritmurile organismului, un concept relativ nou pentru europeni, este bine cunoscut chinezilor de multe secole. Chinezii numără zilele și nopțile împreună, obținând un total de douăsprezece ore și nu douăzeci și patru. Fiecare oră chinezească echivalează cu două ore pentru noi. Există douăsprezece ore pe zi și douăsprezece organe principale în corpul omenesc. Prin acestea qi circulă constant, dar în fiecare organ atinge o limită maximă, timp de o oră, în sistemul chinez de numărare a orelor.

Acest principiu este în concordanță cu ideea de a privi omul ca pe un microcosmos și este o dovadă a realității biologice a mișcării energiei în interiorul trupului. Între 11 a.m. și 1 p.m. punctul energetic maxim se regăsește în inimă; pornește apoi către intestinul subțire, unde este de găsit la un nivel maxim între 1 p.m. și 3 p.m. Urmează apoi vezica urinară între 3 p.m. și 5 p.m.; în rinichi

ajunge între 5 p.m. și 7 p.m.; în pericard între 7 p.m. și 9 p.m.; urmează triplul focar între 9 p.m. și 11 p.m.; în vezica biliară se întâlnește între 11 p.m. și 1 a.m.; urmează ficatul între 1 a.m. și 3 a.m.; plămânii sunt următorii, între 3 a.m. și 5 a.m.; în intestinul gros nivelul maxim ajunge între 5 a.m. și 7 a.m.; între 7 a.m. și 9 a.m. urmează stomacul și apoi splina între 9 a.m. și 11 a.m. Prin urmare, qi-ul a evoluat în jurul trupului asemenea pământului în jurul soarelui. Evident, în fiecare organ se atinge și un nivel minim al qi-ului în timpul acestui circuit.

Qi-ul realizează un ciclu în partea din spate și din față a trupului, prin canalele „conducător" și cel „zămislitor"., de vreme ce există ciclu menstrual feminin. În timpul lunii pline nivelul maxim al qi-ului se află în cap, în vreme ce la lună nouă (sau lună "goală", cum o numesc chinezii) nivelul maxim se află în perineu.

Qi-ul este caracterizat și de o activitate sezonieră. Atinge nivelul maxim în ficat și vezica biliară în primăvară, în inimă și intestinul subțire (ca și în pericard și triplul focar) în vară, în stomac și în splină în timpul verii indiene (adică spre începutul toamnei) și în plămâni și în intestinul gros în toamnă, pentru ca în iarnă să ajungă în rinichi și vezica urinară.

Cele douăsprezece canale majore

Plămânii: acest canal pornește de la o distanță de 5 cm. de mamelon și străbate drumul spre braț, terminându-se în degetul mare. Este linia urmată în tratamentul astmului, al tusei, durerilor în piept și umăr.

Intestinul gros: canalul pentru acest organ pornește din vârful degetului arătător, merge de-a lungul brațului, urcă pe umăr și ajunge în partea opusă a

nasului. Reprezintă linia utilizată în tratarea durerilor de cap, față, gură, gât și a problemelor legate de maxilar și dantură.

Stomacul: canalul pornește de sub ochi, coboară de-a lungul trupului și al piciorului până la cel de-al doilea deget al piciorului. Linia aceasta se folosește pentru combaterea tulburărilor digestive, a ulcerelor, problemelor gurii, precum și în lupta împotriva febrei și a diareei.

Splina: canalul pornește de la degetul mic al piciorului, trece prin partea laterală a abdomenului și se arcuiește în partea laterală a coșului pieptului. Linia aceasta este urmată în cazul în care există probleme menstruale, stomacale și deficiențe sanguine.

Pericardul: canalul pericardului pornește de la mamelon, urcă pe umăr și coboară de-a lungul brațului până la degetul mijlociu. Reprezintă linia asupra căreia se acționează în cazul durerilor în piept, al problemelor cardiace, palpitațiilor și al tuturor formelor de indispoziție.

Triplul focar: dispune de un canal care pornește din degetul mic, urcă prin partea din spate a brațului și cea laterală a gâtului până la tâmplă. Linia aceasta este folosită în cazul tulburărilor nervoase, al paraliziilor, țiuitului în urechi, migrenelor și nevralgiilor.

Vezica biliară: are un canal ce pornește din latura exterioară a ochiului, coboară în zig-zag de-a lungul trunchiului și apoi coboară pe partea laterală a piciorului până la cel de-al patrulea deget. Linia aceasta este folosită în cazul durerilor situate pe partea laterală a capului, în cazul durerilor de spate și încheieturi, a celor localizate în genunchi, picior și regiunea femurală, ca și în combaterea malariei.

Ficatul: canalul său pornește de la degetul mare al pi-

ciorului și urcă până la zona exterioară a cutiei toracice, oprindu-se sub mamelon. Este linia destinată tratamentului în cazul herniei, al tulburărilor menstruale, în lumbago și în cazurile în care pacienții acuză o apăsare pe piept.

Inima: canalul acesteia pornește de la subsoară și coboară până la degetul mic. Linia este utilizată în cazul tratării insomniei, a scăderii memoriei, a lipsei de concentrare și a suferințelor mentale, cum ar fi epilepsia și schizofrenia.

Intestinul subțire: dispune de un canal ce pornește de la degetul mic, urcă pe braț, străbate umărul și ajunge la ureche. Reprezintă linia utilizată în cazul durerilor de maxilar, gât, umăr și braț și împotriva urinării frecvente.

Vezica urinară: dispune de un canal ce pornește de la colțul ochiului, merge peste cap, în jos, de-a lungul spatelui și al piciorului până la degetul mic. Toate punctele shu, „sursele de energie", se află de-a lungul acestui canal.

Rinichii: canalul pornește de la talpa piciorului și urcă până sub claviculă. Linia este folosită în cazul bolilor genitale, în tulburări ale vezicii urinare și ale rinichilor, cataractei și în cazul tulburărilor de vedere, precum și în combaterea problemelor respiratorii.

Cele două meridiane nepereche

Canalul zămislitor: pornește din interiorul abdomenului inferior și urcă prin centrul trupului până la rădăcina limbii.

Canalul guvernator: pornește din adâncul abdomenului inferior și urcă prin spate până deasupra capului, sfârșindu-se sub buză, pe maxilar.

XI Ginecologie

In secțiile de ginecologie ale clinicilor ambulatorii aflate în cadrul unor spitale în care se practică MCT se poate întâlni o priveliște familiară: un șir de femei tinere, în poziție orizontală, toate având câte o cutie mică așezată pe abdomen. Toate aceste tinere urmează un tratament de moxacombustie destinat combaterii durerilor menstruale. Tratamentul dă roade.

În Apus există două metode frecvent întâlnite și atotcuprinzătoare în domeniul ginecologic: terapia cu hormoni sau tratamentul chirurgical. Nici unul din aceste tratamente nu scapă criticilor.

Femeile ale căror vieți au fost transformate radical prin aplicarea tratamentului cu hormoni sunt susținătoare înfocate ale utilizării lui, dar opinia medicilor este încă împărțită în privința consecințelor în timp, ale progesteronului și estrogenului, folosite în cazul unor tulburări ginecologice. Există, de asemenea, o mare preocupare în ceea ce privește utilizarea anticoncepționalelor și dezbaterile continuă și în privința extirpării sânului în cazul cancerului mamar și a măsurilor operatorii radicale în privința tulburărilor genitale.

În China, femeile sunt puse și în fața unei a treia alternative în cazul în care suferă de maladii ginecologice: tratamentul cu plante tradiționale și acupunctură. Adesea rezultatele sunt încununate de succes. Tensiunea pre-menstruală, simptomele produse de menopauză, inflamațiile zonei pelviene și avortul iminent sunt toate tratate în principal cu plante medicinale tradiționale.

Contra durerilor pre-menstruale, un remediu eficace îl constituie masarea piciorului. În labele piciorului pot fi regăsite toate punctele destinate acupuncturii și MCT privește relația dintre labele picioarelor și trunchi ca fiind similară cu cea dintre rădăcinile unui arbore și trunchiul său. Tratează trunchiul și arborele va înflori.

Atitudinea preventivă în privința sănătății femeilor se manifestă în China printr-un control anual în vederea descoperirii unor indicii referitoare la un posibil cancer genital. Dacă sunt descoperite celule canceroase, ele vor fi tratate printr-o terapie ce combină tratamentul tradițional chinez și cel apusean. Plantele medicinale ajută celulele sănătoase să crească din nou și tratamentul se aplică direct pe colul uterin.

În cazul în care boala se află în stadiu incipient, aplicarea plantelor ajută de obicei la refacerea celulelor uterine în timp de o săptămână. În cazul în care boala se află în stadiul doi, refacerea celulelor va dura între două și patru săptămâni. În stadiul trei, deși se impune un tratament mai intens și răspunsul pacientului este mai lent, doctorii susțin că metoda lor, care constă în corectarea unor deficiențe ale splinei și înlăturarea umezelii și a arșiței, duce la întărirea sistemului imunitar în cele mai multe cazuri și are drept rezultat vindecarea completă.

În spitalele în care se practică MCT, ginecologii tratează acest tip de afecțiuni prin intermediul urechii, care, ca și piciorul, conține fiecare punct destinat acupuncturii de pe întregul corp. O seamă de probleme menstruale sunt tratate prin introducerea în lobul urechii a unei semințe numită wang bu liu xing zi. Pacientele sunt sfătuite să o preseze de câteva ori pe zi. În termeni europeni, această sămânță are rolul de a regla activitatea endocrină. În termenii MCT, ea are rolul de a întări rinichii și plămânii.

Medicii chinezi din Marea Britanie adesea prescriu același tratament, deși ei folosesc o reproducere a seminței și nu sămânța reală. Se potrivește perfect în locul destinat acupuncturii și poate fi lăsată acolo pentru câteva zile. Semințele sunt folosite și în alte tratamente, de exemplu sunt oferite fumătorilor care încearcă să renunțe la tutun.

Acupunctura poate ajuta și la deblocarea trompelor în unele cazuri. Se folosește și în cazul ovarelor cu polichisturi, deși în acest caz tratamentul implică acupunctură intensivă și recuperarea este extrem de lentă.

Femeile care prezintă fibroame de dimensiuni mici, aflate într-un stadiu incipient, sunt tratate în spitalele chinezești cu plante medicinale extrem de puternice, care le pot dizolva și, astfel, este înlăturată necesitatea intervenției chirurgicale.

Fibroamele de dimensiuni mari necesită intervenție chirurgicală, dar în prealabil se acționează pentru reducerea lor și astfel operația se dovedește a fi mai puțin severă. Există doctori care utilizează acupunctura și obțin în final rezultate similare. Dacă fibromul nu este adânc infiltrat în peretele uterin, acupunctura se dovedește foarte des ca fiind plină de succes.

Fibroamele sunt privite ca o urmare a frigului acumulat în uter și acesta se datorează unei alimentații necorespunzătoare, ca și temperaturii scăzute a mediului înconjurător. Un practician al MCT își va sfătui pacientele care sunt vegetariene să nu consume prea multe crudități. Alimentele de natură rece, cum sunt fructele și legumele, în special varza, pot contribui la instalarea frigului intern.

În cadrul spitalului din Tianjin, ginecologii au tratat un număr de opt sute de cazuri ce prezentau tumori ale

uterului, folosind terapia combinată – cea europeană și cea tradițională. Tratamentul a durat trei luni și s-au înregistrat succese în 98% din cazuri.

Medicii chinezi susțin că o seamă de probleme ginecologice sunt datorate unor deficiențe sanguine, adesea cauzate de stagnarea qi-ului în ficat. Această stagnare este influențată de factori emoționali și de regimul alimentar. Iritabilitatea, care însoțește adesea menopauza, schimbările de dispoziție și înclinația spre stări lacrimogene prin care se caracterizează perioada de dinaintea menopauzei sunt datorate ficatului care influențează stările emoționale. Există și un factor secundar, deoarece meridianul ficatului este canalul principal ce dispune de canale colaterale importante ce trec prin uter și ovare.

Tensiunea pre-menstruală apare atunci când sângele este direcționat în jos, spre uter, cauzând scăderea nivelului sângelui în ficat și afectând inima. Acest fenomen produce „focul inimii goale". În urma acestei situații pot apărea insomnii, deoarece în timpul zilei spiritul sălășluiește în minte, iar în timpul nopții trece în inimă. Dacă inima este pârjolită de foc, spiritul este tulburat și nu se poate odihni. Tulburările pre-menstruale manifestate prin stări de vomă și stări diareice au drept cauză funcționarea necorespunzătoare a splinei și rinichilor, organele implicate în producerea sângelui.

Medicina tradițională privește glandele suprarenale, care secretă hormonii și sunt legate de sistemul nervos central, ca făcând parte integrantă din rinichi. Cei doi rinichi sunt considerați ca îndeplinind funcții separate, cel drept este pentru apă, iar cel stâng este pentru foc. În cadrul elementului apă intră și secrețiile hormonale, iar în cel de foc este inclus izvorul vitalității, energia calorică din trup.

Dismenoreea este rezultatul unor deficiențe la nivelul rinichilor și splinei. Când apar dureri după menstruație se trage concluzia că a apărut o lipsă de energie ce a produs o stagnare a sângelui. Pacienta poate suferi și de deficiențe hepatice care pot produce migrene severe. Există o tabletă foarte bine cunoscută și extrem de eficace în cazurile în care se manifestă probleme menstruale. Această tabletă se numește „Prețioasa pilulă a femeilor" și poate fi cumpărată și în Marea Britanie în clinicile chineze.

Este relevant cazul asistentei medicale care a trecut prin mari suferințe ani îndelungați din pricina problemelor ginecologice. Tratamentul tradițional chinez care a ajutat-o să se vindece este un nou exemplu al metodei atotcuprinzătoare aplicată de MCT. Stephanie s-a născut în Malaya și în 1966 a sosit în Anglia, unde a absolvit o școală medicală, devenind moașă. După căsătorie, s-a stabilit în zona rurală din Surrey. Ulterior au apărut problemele: sângerări inter-menstruale. Două intervenții chirurgicale nu au reușit să rezolve problema.

A urmat un nou diagnostic: chist Batholian și polipi uterini. Durerile erau tot mai mari înainte și după menstruație. Investigațiile efectuate în spital au scos la lumină existența unor fibroame de dimensiuni mici. În același timp a început să sufere de conjunctivită și a fost îndrumată către un oftalmolog care i-a prescris tratament cu hidrocortizon. Tratamentul s-a dovedit eficient în timp foarte scurt, dar în luna următoare conjunctivita a reapărut. Stephanie a făcut un schimb de tură, lucrând numai în timpul nopții pentru ca ziua să-și poată îngriji fiul. Se simțea tot mai obosită și stresată, stare la care se adăugau și problemele fizice de care suferea deja. Durerile menstruale erau din ce în ce mai mari, așa încât i s-a prescris un analgezic foarte puternic.

Probleme emoționale

Giupi Wan (Tablete pentru refacerea splinei) Acesta reprezintă un tratament utilizat pe timp îndelungat și care se găsește în fiecare gospodărie chineză. Acționează ca tonifiant asupra splinei și hrănește sângele. Se ia pentru combaterea anemiei, în cazuri de menstre abundente, insomnie, palpitații, amețeală și digestie defectuoasă.

Tian Wang Bu Xin Dan (Împăratul Celest) Se folosește pentru domolirea palpitațiilor, în combaterea insomniei, a stărilor de agitație, a slăbirii memoriei și a lipsei de concentrare. Se recomandă pentru persoanele în vârstă pentru combaterea constipației.

Sănătate șubredă

Liu Jun Zi Wan (Șase domni), uneori tradus și ca „ingredientele nobile". Această rețetă conține șase dintre cele mai prețuite plante medicinale, datorită calităților lor curative, în tratarea unor maladii și suferințe diverse. Pilulele reprezintă un remediu foarte agreat în întreaga Chină, în special pentru cei care simt că starea sănătății lor este „la pământ" sau pentru cei care nu au poftă de mâncare, tușesc și expectorează mucozități abundente.

Geriatrie

Qingchunbao Pian – slăbiciune și debilitate generală datorată vârstei înaintate și ca urmare a unor boli. Conține ginseng și rădăcină de coroana-împăratului (crin).

Tulburări ginecologice

Ba Zhen Wan (Prețioasele pastile ale femeilor) Acesta constituie un remediu ce nu lipsește din dulăpiorul cu medicamente al nici unei familii chineze. Așa cum sugerează și numele, este folosit cel mai adesea împo-

triva tulburărilor menstruale, cum ar fi dismenoreea, tulburările pre-menstruale și simptomele menopauzei. Eficacitatea tabletelor constă în faptul că tratează starea precară a qi-ului și a sângelui, așa încât pot fi luate și de către bărbați. Sunt eficiente și în cazuri de anemie sau stări de oboseală.

Wu Ji Bai Feng Wan (Pilule din pui de găină negru și pasărea phoenix albă) – se prescrie contra durerilor menstruale, a leucoreei și pentru reglarea ciclurilor menstruale.

Zhe Bai Di Huang Wan (Șase pilule de rehmannia plus încă două) – se recomandă în cazul stărilor de neliniște, în combaterea transpirației nocturne.

Buxue Ningsen Pian – se prescrie în cazurile de insomnie, urinare frecventă, ciclu menstrual neregulat, dureri și stare de slăbiciune a genunchilor. Conține tulpină de agoridă, tulpină de spatholobus și rădăcină de rehmannia preparată.

Dang Gui Jing Pian – remediu util în cazuri de ciclu menstrual neregulat și de dureri de cap ce însoțesc menstrele neregulate, precum și împotriva constipației. Calmează durerile menstruale. Conține rădăcină de angelică chinezească.

Fu Ke Shi Wei Pian – combate dismenoreea și ajută la reglarea ciclului menstrual. Conține rădăcină de angelică chinezească, rădăcină de bujor roșu, tuberculi de brebenel, rizomi de papură sălbatică din genul Cyperus.

Jin Hi Chongji – medicament prescris în cazuri de endometrită, inflamații pelviene. Conține infuzie de trandafir sălbatic chinezesc și tulpină de spatholobus.

Nu Bao – utilizat în reglarea ciclului menstrual, în stoparea sângerărilor neregulate, în tratarea leucoreei, în combaterea sterilității datorate frigului din pântece și în calmarea durerilor post-natale.

Având cunoștințe medicale, Stephanie era conștientă de efectele secundare care pot să apară ca rezultat al unui îndelungat tratament cu un anume medicament. Acesta se poate acumula în ficat și, luat în exces, poate cauza anemie aplastică. A hotărât să renunțe la el și a încercat să facă față durerilor. Analizele efectuate în spital au dovedit că ovarele sale prezentau o inflamare ce le făcea de zece ori mai mari decât ar fi trebuit să fie și uterul prezenta dimensiunile corespunzătoare unei sarcini în vârstă de trei luni. În urma testelor efectuate nu au apărut celule maligne, ci doar o îngroșare a țesuturilor, așa încât a fost supusă unei intervenții chirurgicale.

Timp de doi ani Stephanie s-a bucurat de o stare de sănătate bună, după care au apărut simptomele de menopauză. A reapărut și conjunctivita și o excrescență la sân. Această excrescență a fost aspirată, dar au apărut alte trei. Medicul nu reușea să descopere cauza acestor probleme și, prin urmare, nici nu putea să-i prescrie un tratament. „Va trebui să te obișnuiești cu această situație", a sfătuit-o el în cele din urmă.

Deoarece Stephanie provenea dintr-o familie chineză, îi era cunoscută medicina tradițională, așa încât a decis să încerce remediile ei de vreme ce tratamentele medicinii alopate nu-i mai erau de folos. Având cunoștințe medicale, a hotărât că nu era suficient să caute doar un tratament tradițional chinez, ci trebuia să studieze sistemul, pentru a vedea dacă îi putea fi de folos și pentru a o ajuta să înțeleagă problemele fizice care se agravau. Prin urmare, s-a înscris la școala londoneză postuniversitară condusă de un practician chinez care avea și pregătire medicală alopată și care îi îndruma pe medicii și specialiștii din Anglia pentru a se familiariza cu MCT.

Antecedentele medicale ale lui Stephanie au constitu-

it primul studiu de caz pentru colegii săi. Fața umflată, limba de culoare albastră, transpirația abundentă și insomnia erau doar o parte a simptomelor prezentate. Toate acestea, ca și conjunctivita și suferințele ginecologice nu au fost privite ca suferințe separate, ci ca manifestări ale aceleiași disfuncții.

Principala cauză o constituia sângele înghețat ce stagna în ficat, ca și scăderea alarmantă a energiei yang. În concepția MCT, ficatul se află în legătură cu ochii, prin urmare exista o explicație și pentru conjunctivită. La apariția acesteia, Stephanie bănuise că de vină putea să fie polenul, având în vedere că locuia în apropierea unei păduri mari; fața umflată putea avea aceeași cauză. Dar, urmând cursurile medicului chinez a învățat că toate acestea aveau o singură cauză. A urmat un tratament cu acupunctură pentru ficat; apoi a fost supusă moxacombustiei pentru a fortifica energia yang și a luat tablete din plante pentru întărirea yin-ului din ficat și a yangului din rinichi.

În decurs de câteva săptămâni umezeala din trupul ei a început să dispară, calitatea somnului s-a îmbunătățit și transpirația a dispărut. Cu trecerea timpului au început să dispară și umflăturile de la sân. Un an mai târziu eleva-pacient continua să lucreze ca moașă și să urmeze cursurile postuniversitare. Ca și directorul școlii pe care o urmează, ea apreciază meritele celor două tipuri de medicină și așteaptă cu nerăbdare până când cele mai bune metode ale acestora vor fi combinate în beneficiul bolnavilor.

XII În cabinetul medical

Medicamentele brevetate fac parte din viața de zi cu zi a chinezilor. Tablete cu nume inedite, ca *Prețioasa pilulă a femeilor*, *Drumețul lipsit de griji* și *Cei șase domni* sunt vestite în toată țara.

Unele dintre medicamente sunt realizate după rețete vechi, al căror secret este păstrat cu strășnicie de secole și sunt transmise din generație în generație., fiind fabricate de asociații familiale. Când președintele Mao a hotărât că MCT ar trebui pusă în slujba întregului popor, deținătorii acestor rețete au fost obligați să divulge secretul, pentru ca madicamentele să poată fi pregătite la scară industrială.

Dar, după cum se știe, ingredientele reprezintă doar o parte din rețeta propriu-zisă. Metodele deosebite, rafinate de preparare pot altera într-o oarecare măsură proprietățile curative ale medicamentelor. Multe dintre cele mai cunoscute și apreciate rețete sunt produse în prezent de mari companii farmaceutice din China și unele sunt aprobate și utilizate în marea Britanie, dar există diferențe între proprietățile acestor medicamente și cele produse de asociații familiale care încă dețin secretul absolut al produsului. Cei neinițiați în aceste secrete trebuie să se lase pe mâna norocului, deși în multe cazuri declarația tipărită pe ambalaj, care afirmă calitatea produsului, poate fi un indiciu că medicamentul este performant. Câteva dintre leacurile ce vor fi prezentate ulterior includ și constituenți de origine animală și, ori de

câte ori este cazul, se face menţiunea respectivă, fie că este vorba de corn de antilopă sau de geko.Nici unul dintre aceste animale nu face parte din specii a căror vânare este interzisă. Cei care nu vor să utilizeze medicamentele în compoziţia cărora intră şi constituenţi de natură animală pot alege altă medicaţie alternativă care este bazată numai pe plante. Aceste tablete, deşi se pot procura fără probleme în China continentală sau în Hong Kong, nu se găsesc de vânzare în Marea Britanie. Ele pot fi obţinute numai prin intermediul practicienilor MCT şi al farmaciilor tradiţionale chineze care pot oferi şi sfaturi în privinţa felului în care trebuie luate. Oricine are probleme serioase trebuie să consulte medicul său de familie mai înainte de a lua orice fel de medicamente, dar, pentru suferinţele minore sau pentru cazurile în care medicina alopată s-a dovedit ineficientă, aceste remedii ancestrale pot fi eficiente. Ele au fost testate în ţara de origine timp îndelungat şi se pot găsi oriunde în China, ţară în care proprietăţile lor curative nu mai constituie un secret de secole.

Anorexia

Xiang Sha Liu Zi Wan (Cele şase ingrediente nobile) – pentru tratamentul indigestiei, anorexiei, balonării abdominale, ulcerului peptic, gastritei cronice. Conţine rizomi mari de atractylodes, plante din familia Polyporaceae, lemn-dulce, coajă de mandarină, tuberculi de pinellia, la care se adaugă costus root (plantă anuală originară din Kasmir şi fructe de amom).

Artrită

Du Hou Ji Sheng Wan – este considerat ca fiind extrem de eficient în alungarea vântului umed şi a răcelii din

trup. Se folosește contra durerilor de spate, a celor de genunchi și a artritei, care este o afecțiune cauzată de vremea rece.

Astm

Ge Jie Dingchuan Wan – este cunoscut pentru proprietățile sale de hrănire a yin-ului, pentru alungarea văpăii din plămâni și înlăturarea tusei. Conține și constituenți de origine animală, inclusiv geko, care este foarte eficient în tratamentul împotriva astmului și foarte des folosit în spitalele unde se practică MCT; conține și carapace de broască țestoasă de apă dulce.

Zhisou Dingchuan Gao – conține extract de ridiche, de pară, ghimbir proaspăt și coada-calului.

Runfei Gao – un extract semifluid ce hrănește plămânii; se prescrie și împotriva congestiei pulmonare (în special în tratamentul aplicat persoanelor în vârstă și debile). Conține extract de pară, rădăcină de clopoțel asiatic păros, rădăcină de unghia-găii, rădăcină de steliță-vânătă tătărască.

Dureri de spate (lumbago)

Lui Wei Di Huang Wan (Șase pastile de rehmannia) – un remediu foarte cunoscut despre care se crede că hrănește rinichii și tratează deficiențele ficatului. În afara faptului că liniștește durerile de spate, ajută și în cazul țiuitului din urechi, a transpirației abundente și a amețelilor; se mai utilizează și în cazuri de diabet sau în cazul celor care prezintă scăderi ale cantității de spermă.

Gripă, răceli și dureri în gât

Yin Qiao Jie Du Pian – recomandat contra răcelilor ce se manifestă cu temperatură, împotriva durerilor de cap, a tusei, pentru combaterea uscăciunii gurii și a du-

rerilor în gât. Conține flori de caprifoliu, fructe de forsitia, rădăcină de plante din familia Campulaceae, mentă, lophantherum, schizonepetalon cu țepi, lemn-dulce și boabe fermentate de soia.

Zhong Gan Ling – pentru combaterea răcelilor cauzate de frig, incluzând curgerea nasului și strănutul, dar fără febră.

Fanggan Pian – previne răcelile banale și întărește rezistența față de bronșitele cronice. Conține rădăcină de unghia-găii.

Tianjin Ganmao Pian – contra gripei. Conține fructe de brusture, forsitia și caprifoliu, boabe de soia preparate, rădăcină de plante din familia Campulaceae.

Tuse

Chuan bei Bi Pa Lu – un sirop care poate fi prescris la toate vârstele.

Colită

Shen Ling Bai Zhu Wan – aceste tablete ajută splina și alungă umezeala din organism. Se folosesc în tratarea colitei, în combaterea scaunelor moi, a diareei, grețurilor și stărilor de vomă, a digestiei defectuoase.

Diabetul

Yuguan Wan – acest tratament alungă senzația de sete, înlătură arșița, domolește starea de iritabilitate și hrănește yin-ul din rinichi. Nu vindecă diabetul, dar ameliorează o seamă din simptomele acestuia. Conține rădăcină de kudzu, rădăcină de tidvă chinezească și rădăcină de rehmannia. Deoarece diabetul este o boală gravă, înainte de a urma acest tratament este bine să vă consultați cu medicul de familie.

Probleme emoționale

Giupi Wan (Tablete pentru refacerea splinei) Acesta reprezintă un tratament utilizat pe timp îndelungat și care se găsește în fiecare gospodărie chineză. Acționează ca tonifiant asupra splinei și hrănește sângele. Se ia pentru combaterea anemiei, în cazuri de menstre abundente, insomnie, palpitații, amețeală și digestie defectuoasă.

Tian Wang Bu Xin Dan (Împăratul Celest) Se folosește pentru domolirea palpitațiilor, în combaterea insomniei, a stărilor de agitație, a slăbirii memoriei și a lipsei de concentrare. Se recomandă pentru persoanele în vârstă pentru combaterea constipației.

Sănătate șubredă

Liu Jun Zi Wan (Șase domni), uneori tradus și ca „ingredientele nobile". Această rețetă conține șase dintre cele mai prețuite plante medicinale, datorită calităților lor curative, în tratarea unor maladii și suferințe diverse. Pilulele reprezintă un remediu foarte agreat în întreaga China, în special pentru cei care simt că starea sănătății lor este „la pământ" sau pentru cei care nu au poftă de mâncare, tușesc și expectorează mucozități abundente.

Geriatrie

Qingchunbao Pian – slăbiciune și debilitate generală datorată vârstei înaintate și ca urmare a unor boli. Conține ginseng și rădăcină de coroana-împăratului (crin).

Tulburări ginecologice

Ba Zhen Wan (Prețioasele pastile ale femeilor) Acesta constituie un remediu ce nu lipsește din dulăpiorul cu medicamente al nici unei familii chineze. Așa cum sugerează și numele, este folosit cel mai adesea împo-

triva tulburărilor menstruale, cum ar fi dismenoreea, tulburările pre-menstruale și simptomele menopauzei. Eficacitatea tabletelor constă în faptul că tratează starea precară a qi-ului și a sângelui, așa încât pot fi luate și de către bărbați. Sunt eficiente și în cazuri de anemie sau stări de oboseală.

Wu Ji Bai Feng Wan (Pilule din pui de găină negru și pasărea phoenix albă) – se prescrie contra durerilor menstruale, a leucoreei și pentru reglarea ciclurilor menstruale.

Zhe Bai Di Huang Wan (Șase pilule de rehmannia plus încă două) – se recomandă în cazul stărilor de neliniște, în combaterea transpirației nocturne.

Buxue Ningsen Pian – se prescrie în cazurile de insomnie, urinare frecventă, ciclu menstrual neregulat, dureri și stare de slăbiciune a genunchilor. Conține tulpină de agoridă, tulpină de spatholobus și rădăcină de rehmannia preparată.

Dang Gui Jing Pian – remediu util în cazuri de ciclu menstrual neregulat și de dureri de cap ce însoțesc menstrele neregulate, precum și împotriva constipației. Calmează durerile menstruale. Conține rădăcină de angelică chinezească.

Fu Ke Shi Wei Pian – combate dismenoreea și ajută la reglarea ciclului menstrual. Conține rădăcină de angelică chinezească, rădăcină de bujor roșu, tuberculi de brebenel, rizomi de papură sălbatică din genul Cyperus.

Jin Hi Chongji – medicament prescris în cazuri de endometrită, inflamații pelviene. Conține infuzie de trandafir sălbatic chinezesc și tulpină de spatholobus.

Nu Bao – utilizat în reglarea ciclului menstrual, în stoparea sângerărilor neregulate, în tratarea leucoreei, în combaterea sterilității datorate frigului din pântece și în calmarea durerilor post-natale.

Xiao Yan Wan (Călătorul lipsit de griji) – reprezintă un remediu foarte des utilizat de femeile din China. Acționează asupra ficatului, acesta fiind principalul canal pe care se acționează pentru tratarea problemelor ginecologice. Pilulele sunt eficace și în tratarea simptomelor datorate menopauzei, stărilor depresive, migrenelor, durerilor de cap și ciclului menstrual neregulat. Este un tratament bine cunoscut și de vreme îndelungată utilizat în combaterea stagnării energiei qi.

Hipertensiune

Qi Ju Di Huang Wan (Șase pilule de rehmannia plus încă două) Pilulele de rehmannia constituie un remediu extrem de vechi, dar și foarte apreciat. La acesta, medicii tradiționaliști adaugă una sau două plante medicinale pentru a vindeca și alte suferințe. Tratamentul se prescrie pentru a trata ficatul, rinichii și în cazul deficiențelor apărute în nivelul qi-ului. Mai este utilizat în cazuri de vertigo, probleme de vedere, cataractă, țiuit în urechi, ca și în cazul hipertensiunii Este important de reținut ca cei care suferă de hipertensiune să ceară sfatul medicului de familie mai înainte de a începe acest tratament.

Incontinență

Jin Suo Gu Jing Wan (Ceaiul lacătului de aur) – un nume foarte potrivit pentru un preparat care ajută la creșterea controlului asupra unei vezici urinare slăbite, a transpirațiilor abundente; utilizat și în tratarea leucoreei cronice.

Nivel scăzut al spermei

Lui Wei Di Huang Wan (Șase pilule de rehmannia) În China acest preparat este extrem de cunoscut și este utilizat în tratarea a numeroase suferințe și maladii. Este

considerat un preparat ce ajută organismul să secrete o cantitate mai mare de spermă.

Prolaps

Bu Zhong Yi Qi Wan (Pilule ce însuflețesc activitatea centrală a qi-ului) – foarte util în cazuri de prolaps uterin sau renal, ca și în cazuri de diaree cronică. Este indicat pentru tratarea stărilor de oboseală, epuizare și digestie defectuoasă.

Răni produse în timpul practicării sporturilor

Die Da Wan Hua You (sub formă uleioasă) – util în tratarea unor vânătăi grave, a arsurilor și loviturilor mai vechi și împotriva tăieturilor. Este, de asemenea, un bun analgezic împotriva durerilor cauzate de artrită.

Shang Shi Zhi Ton Gao (Ghips pentru uz extern) – utilizat în alungarea durerilor produse de loviturile căpătate în timpul jocurilor sportive. Se aplică contra durerilor de lumbago, sciatică și artrită.

Probleme stomacale

Huo Xiang Zheng Qi Yuan – combate răcelile stomacale însoțite de diaree și greață; utilizat în combaterea paraziților intestinali și a intoxicațiilor cauzate de alimente toxice.

Infecții ale gâtului

Niuhuang Yijin Pian – folosit în faringite acute și cronice, laringite. Conține coajă de filodendron, calculi biliari bovini.

Xanlixiao Jiaonang – folosit în calmarea suferințelor produse de inflamații în gât, infecții ale căilor respiratorii superioare, amigdalită cronică și acută. Se prescrie și în cazuri de dizenterie și diaree. Este utilizat și în tratamentul răcelilor banale.

Abcese

Cauzate de infecțiile bacteriene subcutanate (sub piele), abcesele sunt de obicei privite ca o supraîncălzire a sângelui și o otrăvire a acestuia. Tratamentul se aplică pentru a înlătura arșița, pentru scăderea focului și înlăturarea otrăvii din trup. Plantele medicinale cel mai des folosite sunt torței (fideluță chinezească), păpădia sau crizantema sălbatică și violeta, preparate sub formă de ceai. Tratamentul extern folosește reventul (rubarbură) și flori de bujori, zdrobite și amestecate cu ulei de susan. Acest ingredient grăbește procesul de vindecare.

Accident (vascular cerebral și ischemic cardiac – infarct)

MCT definește două tipuri de accidente – cel vascular cerebral și cel ischemic cardiac, cunoscut sub numele de infarct. Accidentul cerebral este numit și atacul vântului și uneori se dovedește a fi fatal sau victima acestui accident rămâne paralizată. Acest accident se produce atunci când aportul de sânge către creier este insuficient sau se produc disfuncții în circulația sângelui către creier. Simptomele, ca și gravitatea acestui tip de accidente sunt foarte variate. Pot apărea pierderi bruște ale capacității de mișcare, de vorbire; apar tulburări de vedere, membrele par împovărate de o greutate imensă; uneori apar și pierderi de cunoștință. Dacă simptomele durează mai mult de douăzeci și patru de ore, înseamnă că este vorba de un accident grav. Uneori, se poate întâmpla ca aceste simptome să dispară în câteva ore, situație în care se poate

spune că este vorba de un accident ischemic trecător. Unul din trei cazuri este, de regulă, fatal și, în funcție de gravitatea leziunilor produse, bolnavii prezintă alterarea capacității de vorbire, a celei de mișcare, ca și a celei de citit.

Tratamentul medicinii tradiționale chineze implică hrănirea ficatului și a rinichilor pentru punerea în mișcare a sângelui și deschiderea canalului pentru alungarea vântului vătămător. Remediile ce conțin plante sunt extrem de complicate și țin seamă de gravitatea accidentului. Un medicament eficient îl reprezintă tuberculii de leuștean, despre care se crede că dizolvă sau previn formarea de cheaguri de sânge în creier. Acest tratament se poate aplica prin injecții intramusculare sau chiar intravenoase.

După un asemenea accident se recomandă acupunctura, care uneori se dovedește extrem de utilă în tratarea paraliziilor și în recuperarea celor care prezintă dificultăți de vorbire. Cu cât se începe tratamentul mai repede, cu atât recuperarea este mai sigură și mai rapidă. În cazurile în care leziunile sunt mai vechi, recuperarea este mai lentă și uneori acupunctura se dovedește și ea ineficientă.

Aciditate stomacală

Sub acest nume generic se regăsesc o seamă de stări și simptome, dar în mod frecvent, prin aciditate stomacală se înțelege regurgitarea de acid gastric sau arsurile cauzate de indigestie. În MCT deficiențele splinei și dezechilibrul dintre splină și ficat sunt privite drept cauze principale ale acestor afecțiuni. Medicul va prescrie un tratament care tonifică splina, ca să „usuce" umezeala ficatului, să reducă stagnarea.

Plantele medicinale folosite sunt ginseng, lemnul-

dulce, coaja de portocal și cojile de ou. Pacientul va fi îndemnat să urmeze un regim alimentar din care să nu facă parte alimentele acide sau mâncarea „rece", care cauzează stagnarea. Și medicii apuseni recomandă regim alimentar, porții mici de mâncare, mese regulate și care să se bazeze pe amestecuri, cum ar fi pui, orez, lapte și pește. Trebuie evitate alimentele grase și prăjite.

Acnee

Aceasta reprezintă una dintre cele mai frecvente probleme cu care se confruntă tinerii, în special adolescenții. Băieții suferă din pricina acestei probleme mai frecvent decât fetele. Uneori, acneea poate produce neplăceri și după trecerea perioadei de adolescență. Medicii apuseni sunt de părere că această suferință este produsă de un dezechilibru hormonal. Medicii tradiționaliști chinezi consideră acneea ca o problemă cauzată de căldura umedă produsă fie de consumul de hrană foarte caldă și umedă, fie ca rezultat al unui dezechilibru la nivelul sistemului digestiv. Concluzia este că splina și stomacul nu funcționează corespunzător. Uneori, cauzele pot fi de origine pulmonară.

Acneea juvenilă dispare de la sine, de obicei, dar cei care au probleme din pricina ei trebuie să evite preparatele prăjite îndelung, cum sunt peștele și cartofii prăjiți sau alimentele calde, cum sunt ardeii picanți. Trebuie să bea alcool în cantitate cât mai mică și să nu consume ciocolată.

Acneea cronică sau cea care se manifestă în forme grave se tratează cu antibiotice de către medicii apuseni. În asemenea cazuri, medicii chinezi vor investiga activitatea splinei și a stomacului și vor prescrie plante purgative, cum este reventul, care deschide intestinele și mațele. Medicii chinezi prescriu și plante ce purifică sân-

gele și recomandă un regim alimentar special. Este indicat să nu se aplice prea multe preparate externe pe porțiunile atinse de acnee. Aplicarea de uleiuri și loțiuni în cantități mari nu face altceva decât să înrăutățească starea lor.

Alcoolism

Consumat în cantități mari, alcoolul se transformă într-o otravă care distruge celulele creierului și în cele din urmă poate afecta toate celelalte organe. Consumul de alcool zilnic se poate transforma în mod treptat în dependență fizică, așa încât prietenii și familia pot cu greu să convingă persoana alcoolică de problemele serioase cu care aceasta se confruntă. Odată cu creșterea dependenței, trupul devine atât de supus alcoolului încât nu mai poate funcționa în absența acestuia. Simptomele includ stări depresive, goluri în memorie și chiar halucinații.

MCT privește consumul excesiv de alcool ca principala cauză a supraîncălzirii se se produce în organism, fapt ce atrage după sine distrugerea ficatului și a stomacului. Plantele medicinale folosite sunt menite să alunge mai întâi arșița din ficat și din sânge. În cazurile mai puțin grave se recomandă ceai verde ca agent răcoritor. Alcoolismul cronic necesită utilizarea unei plante numită kudzu; se recomandă pepene verde în scopul de a dezintoxica sângele.

Alergie la fân

Zilele înmiresmate de vară pot deveni un chin pentru cei care suferă de alergia fânului. Polenul împrăștiat din flori, iarbă și arbori îi face pe cei sensibili la acest alergen să sufere imediat ce ies din casă. Polenul determină descărcarea unei cantități mari de histamină și alte substanțe biochimice la nivelul celulelor. Această descăr-

care se concretizează prin blocarea sinusurilor, o curgere permanentă a nasului, mâncărimi ale nasului, uneori chiar dureri și iritații în gât, secreție abundentă a ochilor și strănut. În cazurile grave, se poate ajunge la astm.

MCT atribuie această suferință unei invazii a vântului și arșiței asupra plămânilor. Medicina tradițională tratează această suferință cu mare ușurință și cu succes. Eczema, alergia fânului ca și astmul cauzate de aceiași alergeni, reprezintă suferințe datorate hipersensibilității și se estimează că afectează 10% din populația globului. Prin urmare, tratamentul care acționează asupra uneia dintre suferințe acționează și asupra celorlalte.

Trebuie să atragem din nou atenția asupra faptului că MCT tratează fiecare caz în mod individual deoarece simptomele variază de la un pacient la altul și fiecare medic ține seama de experiența sa, ca și de condițiile de mediu. În general, medicul va începe prin deblocarea plămânilor și deschiderea qi-ului pentru a se alunga vântul fierbinte. Plantele alese pentru tratament sunt florile de magnolie, florile de crizantemă, frunzele de dud, rămurele de scorțișor și coada-calului.

Amețeală

Amețeala cronică, cum este cea cauzată de hipertensiune, este privită ca rezultat fie al unor deficiențe renale, fie al unora hepatice. Dacă este vorba de o amețeală acută după infecții cum ar fi gripa, este privită ca o invazie a vântului. Acesta poate fi eliminat cu ajutorul plantelor, cum ar fi rămurele de scorțișor, mentă și ghimbir proaspăt. Amețeala cauzată de probleme interne se poate trata prin hrănirea sângelui cu fructe de dud, angelică chinezească și afin; o plantă foarte eficientă numită gastrodia este utilizată cu mare succes, în special tuberculii săi.

Amigdalită

Este o afecțiune extrem de dureroasă, provocând usturimi în gât, deoarece amigdalele aflate în fundul gâtului se inflamează crescând mult în dimensiuni. Glandele aflate în gât sunt afectate în cele mai multe cazuri și poate apărea o tuse uscată. Copiii fac amigdalită mai des decât adulții deoarece aceasta este produsă de un virus față de care aceștia nu au căpătat imunitate. Afecțiunea poate fi și rezultatul unei infecții bacteriene. Medicina tradițională chineză diagnostichează această suferință ca reprezentând o urmare a vântului și arșiței, uneori chiar a unui foc veninos. Arșița, veninul și focul pot fi tratate pe cale internă; de exemplu, cu ceai din flori de caprifoliu. Se recomandă și gargară cu apă cu sare, ce are rolul de a steriliza local. Regimul alimentar se modifică evitându-se mâncarea condimentată, care poate agrava starea bolnavului. Ace cu trei muchii pentru acupunctură pot fi atașate în vârful urechilor.

Amnezie

Pierderea temporară a memoriei poate fi datorată unui șoc puternic ce urmează unui accident sau unei boli. Meningita, epilepsia sau tumorile cerebrale pot fi urmate de amnezie. Această boală este privită ca având drept cauză o slăbiciune renală, așa încât „esența" rinichiului trebuie tonifiată. Se folosește coajă de arbore chinezesc de cauciuc, fructe de dud, semințe de torței, semințe de afin. După ce funcția rinichilor a fost întărită, se trece la hrănirea creierului pentru a îmbunătăți memoria. O zicală chinezească bine cunoscută spune că „rinichii hrănesc măduva spinării și aceasta hrănește creierul".

Anchiloza umărului

În China, această suferință este numită „umărul peste

50 de ani" deoarece este întâlnită cel mai adesea ca o afecțiune a persoanelor trecute de această vârstă. Energia acestor persoane este în scădere datorită slăbiciunii yang qi-ului. Apa din trup se întărește (se congelează) și bălteşte stagnând în articulația umărului. Acțiunea aceasta debutează prin inflamarea tendoanelor din articulație sau chiar prin inflamarea articulației. La nivelul umărului, există un complex muscular și osos creat datorită varietății și numărului mare de mișcări pe care le fac brațele în mod obișnuit. Mișcările încep să provoace dureri extrem de mari, dar, în ciuda lor, este foarte important să se continue mișcarea articulației pentru că, altfel, anchiloza și durerea se pot înrăutăți și rezultatul poate fi dezastruos, manifestându-se prin imobilizarea totală a brațului.

Cel mai eficace tratament s-a dovedit a fi acupunctura. Și masajul este utilizat, ca și acupresura. Plantele medicinale sunt și ele utile. Se prescriu, de regulă, rămurele de scorțișor care ajută energia să se deplaseze către mâini și articulația umărului. Curcuma (șofranul de India) este de asemenea deseori întrebuințat.

Anemie

Sub acest nume se regăsesc o seamă de boli, cea mai des întâlnită fiind cea cauzată de lipsa de fier din organism. Anemia pernicioasă este cauzată de incapacitatea organismului de a absorbi cantitățile necesare de vitamina B12 și îi afectează mai ales pe vegetarieni, al căror regim alimentar nu conține proteine.

Anemia megaloblastică este cauzată de lipsa acidului folic ce nu se găsește în legume și, prin urmare nici în ficat.

Medicina chineză privește anemia ca pe o incapacitate a splinei de a transforma qi-ul în mod corect. Un remediu bazat pe plante medicinale se folosește în mod frec-

vent în China pentru combaterea deficitului de fier. Acest tratament se numește „Tablete pentru revenirea splinei" (giupi wan, în chineză). Medicina chineză este de acord că anemia se datorează lipsei de fier din organism, dar, în vreme ce medicii apuseni recomandă un surplus de fier, medicii tradiționaliști din China susțin necesitatea unui regim alimentar echilibrat. Prin urmare, prima grijă a unui medic chinez va fi restabilirea absorbției de fier normală prin refacerea funcțiilor splinei.

O metodă de tratament asemănătoare poate fi de folos și femeilor care suferă de stări de vomă și constipație datorită surplusului de fier prescris în timpul sarcinii. Tratamentul chinezesc nu are efecte secundare, cum este constipația. Plantele medicinale capabile să ajute organismul să absoarbă și să mențină cantitatea de fier necesară refac și hemoglobina până la nivelul normal. Femeile însărcinate trebuie să ceară sfatul medicului înainte de a urma un tratament cu plante medicinale.

Angină

Este o afecțiune cauzată de un abces format în spatele amigdalei în timpul unei crize de amigdalită. Poate provoca neplăceri la înghițit și vorbit și durerea se accentuează în partea afectată a gâtului.

Medicul tradiționalist chinez privește angina ca pe un venin arzător ce s-a strecurat în sânge. Se utilizează ierburi puternice, tari, pentru a combate inflamația amigdalelor și a țesuturilor din jurul acestora; printre acestea se numără torțeii (fideluța chinezească), gura-lupului, fructe de forsitia, păpădie și fructe aparținând unei plante tropicale numită Cajanus cajan.

Angină pectorală

Angina pectorală are drept cauză furnizarea necores-

punzătoare de sânge către inimă. Aceasta împiedică sângele să curgă prin zonele înguste ale arterelor. De obicei, boala apare brusc și provoacă dureri mari în piept; adeseori durerea se întinde de-a lungul brațului, urcând spre gât, ceafă, maxilar, ajungând și în spate. Alte simptome (care de obicei apar în urma unor emoții puternice sau a unui efort susținut) sunt starea de greață, senzația de sufocare și starea de epuizare.

Durerile sunt foarte puternice și adesea îi sperie pe bolnavi, dar angina nu produce vătămări ireversibile. Circulația sângelui nu este întreruptă și nu se produce necrozarea țesuturilor inimii, dar această boală trebuie investigată de specialiști și tratată pentru a se evita îngroșarea și îngustarea arterelor.

Un medic tradiționalist le solicită pacienților cu astfel de probleme să facă o electrocardiogramă în cadrul unui spital unde se practică medicina alopată și prescrie și o serie de medicamente occidentale pe care le consideră eficace. Pentru a preveni noi crize de angină pacientul trebuie să urmeze și un tratament cu plante medicinale, cum ar fi: rămurele de scorțișor, șofrănaș, rădăcină de Lantana camara, rădăcină de bujor roșu sau cozi de ceapă matură. O serie de plante pot „subția" sângele , reducând nivelul colesterolului și al trigliceridelor care constituie factori de risc în bolile cardiovasculare și au menirea de a debloca obstrucțiile.

Anorexie

Această condiție reprezintă o problemă de sănătate extrem de serioasă. Este numită și „boala slabilor". De obicei se întâlnește în rândul adolescentelor a căror fobie față de mâncare crește cu fiecare zi din momentul în care acestea fac o fixație privind pierderea în greutate. Această stare este legată de probleme psihologice care

trebuie neapărat investigate de specialist. Unii medici susțin că boala este declanșată la vârsta pubertății de o aversiune inconștientă față de schimbările ce au loc în trupurile tinerelor și, totodată, de refuzul de a se maturiza. Bolnavii manifestă și o debilitate a aparatului digestiv, prin urmare intestinele și splina trebuie întărite. Când organismul a fost privat de o alimentație potrivită timp îndelungat, aparatul digestiv suferă într-o manieră asemănătoare cu cea a mușchilor nefolosiți o perioadă mai lungă de timp. Medicina chineză a realizat succese deosebite în refacerea funcțiilor și în îmbunătățirea procesului de digestie.

Dacă tratamentul este eficace, senzația de balonare de care se plâng anorexicii foarte des trebuie să se estompeze sau să dispară. Plantele prescrise pentru mărirea apetitului includ germeni de porumb, germeni de grâu, semințe de ridiche și fructe ale unui hibrid obținut din încrucișarea zmeurei cu murele. Deși tratamentul bazat pe plante medicinale ajută foarte mult în tratarea acestei suferințe, procesul este îndelungat și este necesar un suport psihiatric permanent.

Anxietate

Starea de anxietate, deosebită în mod evident de reacția normală față de situațiile stresante ale vieții de zi cu zi, reprezintă o tulburare emoțională care poate duce la apariția unor simptome fizice de o varietate deosebită. Ele pot porni de la crize de spaimă, însoțite de greață și vomă, și pot ajunge până la palpitații, diaree și hiperventilație. Medicii chinezi privesc anxietatea ca pe un rezultat al scăderii energiei în ficat și a slăbiciunii pe care o resimte splina. Energia ficatului trebuie mobilizată către splină și aceasta din urmă trebuie fortifiată cu

ajutorul medicamentelor care includ angelică chinezească și ginseng. Rădăcina de urechea-iepurelui în combinație cu rădăcina de bujor alb constituie un bun relaxant.

Artrită

Două dintre cele mai des întâlnite forme de artrită sunt osteoartrita și artrita reumatoidă. În mod frecvent, osteoartrita afectează șoldurile, genunchii, coloana vertebrală și mâinile, producând umflături și rigiditate. Această stare este cauzată și de distrugerea cartilagiilor de la articulații, așa încât oasele ajung să se frece între ele în timpul mișcărilor, producând dureri intense.

Artrita reumatoidă implică inflamare, rigiditate și dureri în articulații. Se caracterizează prin atacuri febrile în timpul cărora țesutul , tendoanele și ligamentele articulațiilor se inflamează, pielea se umflă și devine foarte sensibilă. Boala se manifestă mai ales în rândul femeilor. Această boală poate fi ereditară, dar își poate avea originea și în diverse tipuri de alergie sau poate fi cauzată de lovituri sau suprasolicitări ale articulațiilor.

Medicina chineză tratează artrita în mod diferențiat, prin două tipuri de tratament. Tratamentul cu plante este eficace în reducerea inflamațiilor în cazurile de artrită acută și acupunctura este în mod frecvent extrem de utilă în înlăturarea durerilor. Ambele tipuri de artrită se datorează „vântului umed", dar unul dintre tipuri este cauzat de vântul rece, iar celălalt este rezultatul vântului fierbinte. În artrita rece, încheieturile sunt dureroase, în special în timpul iernii. Plantele producătoare de căldură sunt folosite pentru alungarea vântului și a umezelii și pentru eliberarea energiei care a fost congelată. Printre aceste plante se numără rămurelele de scorțișor, rădăcina de angelică tânără, rădăcina de mărul-

lupului și ghimbirul sălbatic. În cazurile în care artrita se datorează arșiței se observă umflarea articulațiilor și fierbințeala acestora. În aceste cazuri se prescrie coajă de stejar de plută și gențiană cu frunze late.

Dacă pacienții se adresează medicilor atunci când boala se află în faza incipientă, tratamentul cu plante medicinale se dovedește extrem de eficace. În cazurile în care boala s-a instalat de mai mult timp, medicii practicieni ai MCT încearcă să stopeze evoluția bolii, dar dacă articulațiile sunt foarte afectate de boală, funcția lor nu mai poate fi restabilită. Adeseori, acupunctura poate înlătura durerea în cazurile mai grave, și de aceea este utilizată în unele spitale din Vest.

Artrită reumatoidă

Numeroși pacienți ai medicilor chinezi din Marea Britanie susțin că durerea s-a ameliorat sau a dispărut și starea lor este mai bună chiar după ce au încheiat o primă serie a tratamentului. Acesta este asemănător cu cel aplicat în cazul reumatismului, dar, de multe ori, în trup există un frig mare. Plantele utilizate variază în funcție de pacient, dar dintre toate, una pare să iasă în evidență ca fiind extrem de eficientă. Aceasta este Tripterytium wilfordii. Acupunctura este eficientă în cazul acestei afecțiuni deoarece înlătură durerea din articulații și le păstrează mobilitatea. Există și un tratament ce se aplică extern. Un remediu ce se poate aplica și acasă pentru a înlătura durerile îl constituie pudra de revent în amestec cu uleiul de susan. Acest medicament se aplică pe locurile umflate și dureroase în ambele cazuri de artrită. Artrita cronică poate fi tratată și cu plasturi din plante, care se pot procura de la medicii chinezi ce practică medicina tradițională.

Candida

Este cauzată de umezeala din trup. Cei ce suferă de această boală trebuie să evite zahărul și produsele lactate. Tratamentul se îndreaptă către alungarea umezelii și folosește tuberculii de pinellia, plante din familia Polyporaceae, scoarță de magnolie și floare de capoc.

Candidoză (chinezii o mai numesc și aftă)

Această afecțiune este dată de o ciupercă numită Candida albicans sau Monilia. Aceasta se dezvoltă în locuri umede și calde din organism. Ciuperca poate trăi timp îndelungat mai înainte de a-și face remarcată prezența deoarece, în stadiile primare, nu se manifestă. Atacurile recurente sunt un fapt obișnuit.

Ciuperca trăiește și pe piele și pot apărea accese ale bolii, în special în locurile umede și în pliuri. Boala este extrem de neplăcută pentru persoanele supraponderale. Această ciupercă poate afecta și vintrele, subsoara, brațele și epiderma de sub sâni. Zonele afectate de boală se înroșesc, apar mâncărimi și dureri.

Această boală apare în zona vulvară și vaginală, cazuri care sunt greu de vindecat. Ciuperca produce mâncărimi și usturimi și o scurgere de culoare albă, consistentă. Nu se transmite neapărat pe cale sexuală, dar partenerul poate prezenta o infecție cu eritem și dureri în zona extremă a penisului și chiar sub piele. Boala poate fi retransmisă de la un partener la celălalt. Se recomandă celor care sunt predispuși la această afecțiune să nu poarte lenjerie strâmtă, ca și pantaloni strâmți. Totodată, se recomandă purtarea lenjeriei din fire naturale, care permit respirația pielii.

Medicii de medicină chineză tradițională privesc boala ca pe un exces de umiditate la nivelul trupului, în special o mare umiditate internă, cauzată de o infecție

datorată unei ciuperci, deși uneori ciuperca se regăsește în zona exterioară a corpului. Unele forme de candidoză provoacă o arșiță umedă ce trebuie tratată cu medicamente. Este recomandată evitarea hranei umede, cum sunt dulciurile și cremele. Medicii chinezi prescriu utilizarea genţianei chinezești și a pelinului oriental.

Catar

Catarul nazal răspunde la tratament cu mentă, frunze de mure și flori de magnolie. Pacienții sunt sfătuiți să facă modificări în regimul alimentar și să folosească un surplus de condimente, cum ar fi ghimbirul și coaja de portocale.

Cataractă

O simplă operaţie poate reda vederea în cazul acestei afecţiuni oculare, dar există persoane cărora le displace ideea de a fi supuși unei operații. MCT poate oferi acestora șansa de a scăpa de operaţie dacă afecţiunea nu se află într-un stadiu avansat și dacă vederea nu a fost afectată în mod serios. Afecţiunea este diagnosticată ca o debilitate a ficatului și rinichilor, datorată lipsei de hrană din sânge.

Dacă pacientul consultă un medic încă de la începutul bolii, plantele ce se prescriu pot încetini dezvoltarea cataractei și, în unele cazuri chiar o pot stopa, astfel încât pacientul își poate păstra vederea dacă nu în stare perfectă, cel puțin într-o măsură care să nu-l afecteze prea tare. Energia ficatului și a rinichilor, ca și sângele de altfel, vor primi hrana necesară din plante cum sunt: rehmannia, afinul chinezesc, crizantemele și tulpina de plante din genul dendrobium (un gen de orhidee).

Colici

Aparatul digestiv al nou-născutului nu este format

perfect și, de aceea, bebelușii au tendința de a înghiți o mare cantitate de aer odată cu hrana. Aceasta contribuie la apariția colicilor. Masajul ușor al spatelui în jurul coloanei vertebrale, plecând de jos și urcând spre ceafă, ciupind ușor coloana, poate ajuta bebelușul ce suferă din pricina colicilor. Acest masaj făcut zilnic poate alunga suferința. Dacă această metodă nu dă rezultate, trebuie apelat la medic. Medicul chinez poate prescrie o seamă de plante ce ajută în asemenea cazuri.

Colită

Inflamația cronică a colonului reprezintă o suferință extrem de dureroasă care se poate manifesta și prin crize diareice însoțite de sânge. Dacă pacientul nu a fost supus unor teste alergologice față de anumite alimente, acesta reprezintă primul pas înainte de începerea tratamentului. Această suferință poate fi determinată de o seamă de cauze, pornind de la deficiențe și frig instalat la nivelul stomacului și al splinei, și ajungând până la umiditate și arșiță, stază a qi-ului, stagnarea sângelui și a hranei sau o posibilă deficiență a yin-ului. Colita reprezintă o boală neplăcută, frecvent întâlnită, care pare să răspundă mai bine tratamentelor tradiționale chinezești decât celor aparținând medicinii apusene moderne. În general, cea din urmă tratează pacienții cu steroizi sau chirurgical, prin îndepărtarea segmentului de colon ce este afectat de boală. Păpădia, plante din familia Poliyporaceae, unghia-găii, bujorul și ginseng-ul sunt plantele utilizate în tratamentul împotriva colitei.

Colită ulceroasă

Această boală se tratează în două moduri. Datorită ulcerațiilor, apar scaune diareice, în care se regăsesc sânge și mucus. MCT atribuie această boală umidității și

arșiței interioare. Acestea produc vătămarea vaselor de sânge care se pot infecta la nivelul intestinului. Infecția trebuie eliminată și cea mai folositoare plantă în acest caz este păpădia. Când boala se dovedește a fi de lungă durată, atunci se presupune că există o deficiență la nivelul splinei, care trebuie tratată cu plante tonifiante, cum ar fi unghia-găii.

Colon spastic

Vezi și Sindromul intestinelor hipersensibile. Această suferință răspunde foarte bine la tratamentul MCT. Splina și ficatul trebuie echilibrate, qi-ul trebuie pus în mișcare, frigul alungat și sângele hrănit. Rămurelele de scorțișor în combinație cu rădăcină de bujor alb, unghia-găii, ghimbir proaspăt și ridiche neagră chinezească pot fi folosite cu succes.

Conjunctivită 1

Această boală se manifestă prin inflamarea zonei albe a ochiului și a părții interioare a pleoapelor. Este adesea cauzată de un virus sau de o infecție bacteriană, ca și de factori alergeni. Ochiul se înroșește și devine dureros. Uneori apare o scurgere lipicioasă de culoare gălbuie. MCT consideră că această suferință este cauzată de un vânt fierbinte. Dacă se manifestă sub o formă ușoară, boala nu trebuie tratată de medic. Bolnavul trebuie să consume o cantitate mare de lichide, în special ceaiuri din plante; se recomandă ceai de crizantemă sau de caprifoliu. Ambele plante și-au dovedit eficacitatea în alungarea arșiței interioare. Se pot folosi și frunze de bambus. Ceaiurile pot fi folosite și extern, pentru spălarea ochilor. Această operațiune de curățire a ochilor trebuie făcută de două ori pe zi; lichidul trebuie să fie cald. Dacă este vorba de o afecțiune

acută sau apare după o călătorie într-o țară tropicală, trebuie cerut sfatul medicului, deoarece simptomele sunt aceleași și pentru afecțiuni mai grave.

Conjunctivită 2 (Ochiul roșu)

Ochiul roșu este un alt nume sub care este cunoscută conjunctivita. Cauza o constituie vântul și arșița prezente în canalele ficatului și care permit circulația veninului prin tot trupul. Un decoct de plante ajută, de regulă, în tratarea acestei suferințe. În cazurile mai grave se recomandă fierberea plantelor. Florile de crizantemă sălbatică sau de grădină, frunzele de bambus și cele de violetă sunt utilizate în acest caz. Ele se fierb și lichidul obținut se poate folosi pentru spălarea ochilor.

Constipație

Oamenii în vârstă suferă de constipație în primul rând din cauza unor deficiențe prezente la nivelul rinichilor și al splinei. O subțiere a sângelui poate constitui și ea cauza acestei suferințe. uneori poate fi vorba și de o deficiență a yin-ului. Tinerii suferă de constipație în cazul în care apare o stagnare a qi-ului la nivelul stomacului sau al ficatului, în cazul în care pacienții sunt stresați sau neliniștiți. Constipația apare și la femeile gravide din cauza presiunii pe care o exercită fătul, presiune ce duce la tulburări ale circulației sângelui. Indigestia cauzată de supraalimentare sau de alimente dăunătoare poate provoca și ea constipația și, în aceste cazuri se recomandă regim alimentar. Bătrânilor trebuie să li se administreze semințe de susan presărate peste mâncare sau ulei de susan. Acesta este util și în cazul femeilor gravide.

Persoanele tinere care nu au un regim alimentar corect și suferă de constipație din această cauză trebuie să

folosească rubarbură sau scoarță de magnolie. Acestea se pot folosi și combinate, fiind purgative extrem de eficiente. Când suferința este cauzată de stagnarea qi-ului în ficat sau stomac, remediul cel mai util este „Călătorul lipsit de griji". Verdețurile consumate în cantitate mare sunt și ele prescrise în cazul constipației. Trebuie evitate condimentele. Dacă aceste metode nu se dovedesc eficiente, trebuie consultat medicul de MCT care poate prescrie și utilizarea altor plante al căror rol este acela de a deschide intestinele. Tot medicul de MCT poate descoperi care este cauza pentru care intestinele nu funcționează normal.

Coșuri

Apariția acestora, ca și a unor pete roșiatice, reprezintă un fenomen oarecum normal la pubertate, când metabolismul se află în schimbare și diverse toxine ies prin piele. Când erupția aceasta de coșuri capătă amploare se poate vorbi de apariția unei arșițe în sânge și în stomac. Ceaiurile din caprifoliu, crizantemă și păpădie ajută la înlăturarea arșiței în cazurile mai ușoare. Cazurile grave necesită medicamente preparate din rubarbură, ghips și gura-lupului. Foarte eficientă s-a dovedit a fi și rehmannia proaspătă. În China se pot cumpăra și creme din plante , și aceasta fără a avea rețetă din partea medicului. În lipsa acestor creme, se poate apela la pepene roșu proaspăt pentru curățirea feței. Pepenele roșu și castravetele sunt foarte bune pentru piele și pot constitui un tratament eficient și foarte puțin costisitor pentru menținerea unui ten proaspăt.

Cotul tenismenului

Această suferință este cauzată de o inflamare a tendonului ce unește mușchii antebrațului în partea supe-

rioară cu cei cei ai brațului în partea inferioară. Mușchii din spatele antebrațului flexează degetele și încheietura mâinii și sunt toți uniți într-un singur punct în partea exterioară a humerusului. Dată fiind utilizarea permanentă a mușchilor, nu este surprinzătoare apariția unor inflamații ce produc o sensibilizare și, totodată o durere ce coboară de-a lungul brațului și urcă până la umăr.

Orice acțiune care se repetă – dactilografiatul, munca la mașina de încasat bani sau ridicări repetate – poate constitui cauza acestei suferințe. Practicarea tenisului este și ea o cauză obișnuită în apariția acestei suferințe. Dacă durerea persistă și are drept cauză acțiuni ce nu pot fi evitate, medicul de familie poate prescrie medicamente anti-inflamatorii sau cortizon injectabil.

Un medic chinez tradiționalist va căuta să alunge frigul și umezeala din zona cotului deoarece, în concepția sa, acestea sunt cauzele suferinței. Tratamentul cu plante medicinale implică folosirea rămurelelor de scorțișor, a celor de dud, a rădăcinii de angelică și a ghimbirului alb. Se recomandă acupunctura și moxacombustia.

Diabet

Această boală își are rădăcina în incapacitatea pancreasului de a produce suficientă insulină pentru a regla nivelul zahărului în sânge. În cazurile mai ușoare, boala poate fi ținută sub control cu ajutorul regimului alimentar, dar, în multe cazuri, este necesară injectarea zilnică de insulină. Tratamentul MCT poate fi extrem de eficient. În general, diabetul este privit ca o suferință ce implică stomacul, rinichii și splina.

În China este cunoscut și sub numele de „boala urinei dulci" și este menționat în lucrări scrise cu multe secole în urmă, în care uneori este descris ca „trei este prea

mult și unul prea puțin". Cu alte cuvinte, cei ce suferă de această boală urinează mult, sunt permanent însetați și, prin urmare, mănâncă adesea prea mult și beau des. Cei ce suferă de diabet se plâng adesea de oboseală și pierd în greutate.

Există cazuri în care s-a înregistrat o vindecare totală a unor pacienți ce sufereau de diabet, vindecare realizată cu ajutorul plantelor medicinale. Printre aceste cazuri se numără și insulino-dependenții. Uneori, se crede că această boală este cauzată de o deficiență pulmonară provocată de arșița internă cauzată la rândul său de o deficiență a yin-ului. Practicianul de MCT va căuta să alunge arșița din stomac, plămâni și rinichi și va hrăni splina, stomacul și rinichii. Rădăcina de coroana-împăratului (crin), lemn câinesc verde, semințe de lotus, ignamă chinezească și fructe de dud sunt utilizate în tratarea diabetului. La acestea se adaugă tuberculii de pătlagină de apă și fructe de sânger. Diabeticii insulino-dependenți nu pot fi tratați numai cu ajutorul plantelor, dar, sub supravegherea unui specialist în medicină apuseană, pot începe tratamentul pe bază de plante pentru a-și îmbunătăți starea de sănătate. Uneori, acest tip de tratament poate determina scăderea insulinei de care au nevoie zilnic și, în același timp, ajută funcțiile cardiace, renale ca și pe cele oculare care sunt de multe ori afectate de diabet.

Diaree

Trebuie avut în vedere că toți cei care suferă de tulburări persistente ale intestinelor sunt obligați să consulte un medic. Dacă nu există cauze serioase ale acestor tulburări, se pot aplica tratamente bazate pe plante medicinale. În cazurile de diaree acută se pot folosi păpădia,

torțelul (fideluța) chinezesc, rădăcina de sânger, flori de capoc. În cazurile rebele se mai folosesc unghia-găii, fructe de Psoralea esculanta și rădăcină de codonopsis.

Distrofie musculară

Aceasta reprezintă o maladie genetică care duce la distrugerea masei musculare. Tipul Duchenne apare încă din copilărie și îi afectează pe băieții cuprinși între 4 și 10 ani. Boala debutează cu o senzație de slăbiciune în picioare, copilul merge permanent pe vârfuri, se clatină și nu poate urca scările. Cu timpul, devine tot mai neputincios și coloana vertebrală începe să se curbeze. Deși se face fizioterapie, nu există nici un mod de a vindeca această boală. Medicina chineză tradițională acționează asupra rinichilor, splinei și stomacului pentru a ajuta digestia, astfel încât întregul organism să poată absorbi substanțele nutritive pentru a hrăni musculatura. *Cei șase domni* și acupunctura se prescriu pentru întărirea musculaturii și pentru îmbunătățirea circulației la nivelul țesuturilor.

Dizenterie

Tipul de dizenterie care îi afectează pe locuitorii din Marea Britanie este o formă bacteriană de manifestare a bolii, cauzată de consumul de alimente și apă, contaminate. Boala se răspândește din pricina nerespectării condițiilor igienice. Simptomele includ scaune diareice cu sânge, dureri de stomac, greață și stări febrile. În cazul acestei boli, igiena este extrem de importantă, fiind vorba de o boală contagioasă. Dizenteria produsă de amoebe este dominantă în țările tropicale și reprezintă o boală extrem de gravă, necesitând tratament medical de urgență. Medicina chineză tradițională privește dizente-

ria ca pe o boală externă, cauzată de atacul unei otrăvi calde și umede asupra intestinelor, atac ce provoacă un blocaj. Medicamentul folosit include anemonele care s-au dovedit extrem de eficiente, rădăcină de bujor alb, rădăcină de gura-lupului și torțel (fideluță) chinezesc.

Dureri de cap

Dacă suferiți de dureri de cap repetate, care apar fără un motiv clar, așa cum se întâmplă în cadrul multor boli, trebuie să priviți situația cu seriozitate. Pentru durerile de cap obișnuite, cauzate de tensiune, un remediu chinezesc simplu care se poate prepara și acasă îl reprezintă ceaiul din ceapă de primăvară. Se folosește numai partea albă a plantei, fierbându-se trei-patru fire de ceapă într-un ibric plin cu apă.

Durerile de cap ce apar în timpul convalescenței în urma unui atac cerebral se tratează cu tuberculi de leuștean. Ghimbirul sălbatic sau angelica sălbatică se prescriu în cazul migrenelor. Dacă există suspiciuni privind gravitatea durerilor de cap, un medic tradiționalist va sfătui pacientul să se adreseze neîntârziat unui spital.

Migrena este asociată cu funcționarea ficatului, a colecistului și a stomacului și este cauzată de o stagnare excesivă a energiei în ficat și în colecist, de unde invadează apoi și stomacul. Durerea prezentă în zona de deasupra ochilor sau apariția unor dureri fulgerătoare la frunte sau în părțile laterale ale capului indică probleme legate de canalele hepatice.

Tratamentul se concentrează în direcția întăririi și tonifierii stomacului, reducând tensiunea în ficat și punând în mișcare qi-ul ficatului și al colecistului. Pentru stomac se recomandă aplicarea unui tratament bazat pe ginseng, plante din familia Polyporaceae, ghimbir și

curmale chinezești; gura-lupului, rădăcină de urechea-iepurelui chinezească și plante cu putere purgativă mare, cum este gențiana chinezească, se prescriu în tratamentul ficatului. Deseori, acupunctura se prescrie în cazul migrenei pentru alinarea durerilor. La aceasta se mai pot adăuga și alte tehnici chinezești, cum este cea a meditației.

Dureri de dinți

Durerile de dinți însoțite de complicații, cum ar fi inflamarea gingiilor, reprezintă rezultatul unei arșițe situate în stomac. O durere de dinți care nu este însoțită de inflamații este privită ca rezultat al unor probleme situate la nivelul ficatului.

Durerile de dinți provocate de disfuncții stomacale se tratează cu ghips pentru a domoli arșița sau cu rubarbură care alungă această arșiță. Durerile de dinți ale căror cauze sunt datorate ficatului se tratează cu bune rezultate prin acupunctură; se recomandă și folosirea ginseng-ului sau a florilor de crizantemă. În cazul durerilor acute de dinți se poate aplica presopunctura ca prim ajutor. Se prinde dintele între degetul mare și arătătorul de la mâna opusă părții în care se află dintele și se strânge tare. În unele cazuri, această metodă dă rezultate imediate.

Dureri de spate

Există numeroase cauze cărora li se datorează durerile de spate. Medicul trebuie să stabilească bine aceste cauze mai înainte de a aplica tratamentul. Durerile pot fi provocate de probleme musculare, vertebrale, nervoase; toate acestea își au originea în suferințe apărute la nivelul organelor interne. Durerile de spate ale căror cauze le constituie slăbiciunea sau tensiunea apărută la

nivel muscular, ca și sciatica, pot fi tratate cu plante. Acupunctura și masajul se prescriu și ele în asemenea situații. Cremele și alifiile, ca și cataplasmele, se prescriu și ele. Pentru calmarea durerilor se poate prescrie rădăcină de ginseng, rădăcină de scai-voinicesc și coajă de tulpină de plante din familia Arabiaceae.

Eczemă

Există mai multe tipuri de eczeme. Acestea sunt asociate de MCT cu probleme situate la nivelul plămânilor, stomacului, al inimii și sângelui. Unul dintre tipurile de eczemă este cauzat de o căldură umedă. Pielea este și ea umedă și apare o erupție ce provoacă arsuri și mâncărimi. O altă cauză o reprezintă arșița apărută în sânge; în acest caz, printre simptome se menționează uscăciunea pielii, înroșirea și mâncărimile. Cel de-al treilea tip de eczeme este provocat de vânt și se manifestă ca o alergie. Tratamentul se aplică în funcție de tipul de eczemă.

Pentru eczema provocată de vânt se prescrie lemn-câinesc oriental, gențiană chinezească, rădăcină de bujor și rehmannia. Rădăcina de plante din familia Cruciferae se utilizează în tratarea celorlalte tipuri de eczemă. Există și forme mai complicate decât tipurile descrise mai sus. Un medic tradiționalist chinez diagnostichează și tratează eczemele în funcție de simptome și caracteristici. De obicei, suferința cedează în urma tratamentului aplicat conform principiilor MCT. Totuși, trebuie să amintim că există și cazuri în care aceste tratamente nu se dovedesc eficiente.

La spitalul pentru copii situat pe strada Great Ormond, un grup de specialiști în dermatologie, lucrând în cadrul unui program de cercetare în cooperare cu specialiști chinezi au pus la punct un tratament cu

ceaiuri cu gust plăcut. Acestea sunt mai ușor de băut de către copii. Totuși, rezultatele nu sunt la fel de bune ca cele obținute de medicii chinezi care folosesc vechile rețete tradiționale. Cu toate acestea, ele reprezintă un pas înainte față de rezultatele pe care le pot obține aplicând tratamente tradiționale apusene și în viitor se presupune că aceste rezultate pot fi îmbunătățite în urma unor cercetări ce vor fi continuate. Un dermatolog de la spitalul din Tianjin, lucrând în cadrul Centrului Medical din Bath, a realizat un tratament sub formă de granule destinate realizării unui ceai care este mai ușor de preparat și de băut decât tratamentul bazat pe plante neprelucrate. Formula acestor granule respectă cu strictețe prescripțiile existente în MCT.

Edem

Medicina apuseană privește edemul ca pe rezultatul unor disfuncții la nivelul inimii, ficatului și rinichilor. MCT leagă edemul de problemele splinei și plămânilor. Apare în momentul în care trupul nu mai poate elimina excesul de apă. Splina este un organ important în concepția MCT, deoarece prelucrează hrana și sângele și transformă umiditatea. Plămânii pot fi și ei răspunzători pentru blocarea sau stagnarea apei în organism.

Dacă se diagnostichează o suferință a rinichilor, se va aplica tratamentul pentru încălzirea și tonifierea acestora și pentru restabilirea echilibrului. Plantele folosite sunt mărul-lupului, ghimbir uscat și pătlagina-de-apă. Acestea împiedică producerea unui surplus de umiditate. Pentru splină se folosește: ginseng, rădăcină de codonopsis, plante din familia Polyporaceae și tuberculi de atractylodes alb. Plantele prescrise pentru plămâni au menirea să pună în mișcare energia acestora, direc-

ționând-o în jos. Printre acestea se numără coada-calului și rămurelele de scorțișoară.

MCT nu privește edemul ca pe o afecțiune ce se tratează doar prin prescrierea diureticelor. Ele nu constituie un antidot, deoarece organismul devine dependent de ele. În momentul în care pacientul încetează tratamentul cu diuretice, organismul reține din nou o cantitate excesivă de apă. Folosirea îndelungată a diureticelor poate produce mari neajunsuri organismului. MCT tratează cauza și nu simptomul.

Emfizem

Această boală este progresivă și incurabilă și îi afectează cel mai adesea pe fumătorii înrăiți sau pe cei care lucrează cu substanțe poluante. Uneori, apare și în cazul astmaticilor sau al celor care suferă de bronșită cronică. Această boală atrage după sine diminuarea elasticității plămânului și afectează circulația. Toate acestea provoacă o suprasolicitare a inimii care trebuie să muncească din greu pentru a pompa sângele; în cele din urmă, această suprasolicitare poate provoca o slăbire a inimii. Tratamentul aplicat de MCT încearcă să întărească plămânii, inima și rinichii. Dacă activitatea inimii poate fi îmbunătățită, atunci și circulația sângelui se va îmbunătăți și cantitatea de sânge furnizată plămânilor va fi mai mare. Dacă rinichii devin și ei mai puternici, se produce o mai bună funcționare a plămânilor și capacitatea respiratorie crește. În concepția MCT, aerul inhalat de plămâni este "înșfăcat" de rinichi. Când rinichii primesc ajutor, fluidele din trup cresc și calitatea lor se îmbunătățește, astfel încât în plămâni cantitatea de mucozități scade și, prin urmare, blocajul existent la nivelul acestora se diminuează. *Cei șase domni* reprezintă unul din re-

mediile folosite în aceste cazuri, dar, în general, fiecare caz este studiat și medicul va prescrie tratamentul cel mai potrivit. Este o boală ce implică un tratament complicat.

Encefalomielită mialgică

Numele acestei boli, nume descurajant de complicat, înseamnă de fapt inflamarea creierului și a măduvei spinării, asociată cu dureri musculare. Un alt nume potrivit ar fi sindromul oboselii postvirale. Boala atacă fiecare parte a corpului și dă pacientului o stare de sfârșeală, lăsându-l complet lipsit de putere; cel mai adesea, cel ce suferă de această boală se plânge de dureri de cap, dureri musculare, tulburări de vedere, transpirații, frisoane, stări depresive și schimbări bruște de comportament. EM apare după o infecție virală, cum sunt gripa și febra glandulară (adenoidita). Virusul ce cauzează cea de a doua afecțiune a fost descoperit în organismul celor care suferă de EM. La unii dintre bolnavi s-au descoperit schimbări și la nivelul sistemului imunitar, ca și în compoziția celulei musculare. Un alt factor ce cauzează această boală poate fi și stresul.

MCT privește epuizarea, oboseala avansată, ca pe o dovadă a slăbiciunii qi-ului, un deficit sanguin și o problemă cauzată de căldura umedă. Medicul va începe prin întărirea energiei și prin încercarea de a alunga căldura umedă. Această condiție reprezintă un exemplu clar al modului în care cele două sisteme medicale acționează. În vreme ce printre practicienii din Apus continuă controversele în privința acestei boli, medicii chinezi procedează în felul următor: iau pulsul bolnavului, efectuează un control al limbii, diagnostichează boala și apoi hotărăsc cărui tip de maladie aparține suferința, având în vedere caracteristicile cazului pe care-l au de tratat.

În general, scopul tratamentului este acela de a ajuta sistemul imunitar în lupta sa împotriva bolii. Se aplică atât acupunctura, cât și medicația compusă din plante medicinale. Recuperarea durează între trei și șase luni în cazul bolnavilor tineri; pacienții vârstnici necesită o perioadă mult mai îndelungată pentru recuperare.

Enurezis

În momentul în care acest fenomen se întâlnește la copiii de peste 3 ani, trebuie cerut ajutorul medical. Până la vârsta de 3 ani, copiii încep să dețină controlul asupra musculaturii vezicii urinare în timpul zilei și majoritatea lor, chiar și în timpul nopții. Dacă un copil depășește această vârstă fără a avea un control perfect, nu există motive de îngrijorare. Fiecare copil are propriul său ritm de dezvoltare. Dacă părinții fac prea multă vâlvă în jurul acestei probleme, copiii pot fi stresați fără a exista un motiv real.

La originea acestei disfuncții pot exista adesea probleme psihologice, dacă ea apare brusc la copiii mai mari. Atmosfera încordată din casă sau probleme legate de activitatea școlară pot constitui cauzele acestei disfuncții, atunci când nu există dovezi ale existenței unei infecții urinare. Dacă se observă persistența acestei disfuncții, trebuie apelat la ajutor medical de specialitate.

MCT își va concentra tratamentul în direcția înlăturării problemelor psihologice. Una dintre funcțiile energiei renale este deținută de urină. Dacă această energie se dovedește slabă, copilul nu-și poate controla activitatea vezicii urinare. Plantele care ajută la întărirea rinichilor și consolidarea energiei acestora sunt alunele și semințele de ghimbir negru. La ele se adaugă și măruntaiele de pasăre. Toate acestea pot fi incluse în ali-

mentele servite copilului la masă. Măruntaiele de pasăre, sub formă uscată, pot fi cumpărate de la magazinele chinezești de specialitate. În China, praful obținut din măruntaie se presară peste mâncarea copilului.

Epilepsie

Există două forme ale acestei maladii, care este rezultatul unei descărcări electrice masive ce se produce la nivelul celulelor nervoase ale creierului. Epilepsia infantilă este cunoscută și sub numele de Petit Mal și crizele, foarte scurte de altfel, trec uneori fără a fi remarcate. Copilul rămâne nemișcat, țeapăn, privind în gol, clipește des, mâinile și picioarele se mișcă în mod involuntar. Își pierde cunoștința pentru o perioadă de timp extrem de scurtă. Aceste crize dispar de regulă după vârsta de 10 ani.

Epilepsia adultă se produce sub forma unor crize ce pot fi extrem de grave și durează câteva minute. Bolnavul face spume la gură și tremură în mod involuntar. Această suferință, destul de des întâlnită, de regulă ereditară, este prezentă la 5 din 1000 de oameni. Cei ce suferă de epilepsie nu au dreptul să dețină permis de conducere auto decât dacă pot dovedi că, timp de doi ani, n-au suferit nici un atac. Crizele repetate pot avea drept rezultat distrugerea definitivă a unor zone ale creierului.

MCT consideră epilepsia ca pe o suferință produsă de mucusul care blochează orificiul inimii, în asociere cu umezeala internă și cu o stagnare a qi-ului sau a sângelui. Prin urmare, inima, splina și uneori ficatul reprezintă organele asupra cărora trebuie direcționat tratamentul. Epilepsia reprezintă o maladie ce se vindecă extrem de greu. Tratamentul ei este complicat și implică folosirea unor plante cum ar fi rădăcina de trestie miro-

sitoare, rădăcină de amăreală chinezească, așchii de bambus, suc din mlădițe de bambus. Dacă pacientul răspunde la tratamentul bazat pe plante, acest răspuns se manifestă prin încetarea crizelor sau reducerea numărului lor, în cazul pacienților cu manifestări severe. Utilizarea medicamentelor sintetice se reduce dacă se observă o ameliorare a bolii. Tratamentul în cazul acestei maladii este de lungă durată și se poate întâmpla să nu se obțină rezultatele scontate.

Epuizare

Dacă epuizarea, fie fizică fie mentală, nu apare după perioade de activitate intensă, ea este considerată ca o manifestare a slăbiciunii qi-ului și a unor deficiențe sanguine. Ginseng-ul coreean reprezintă un remediu eficace în combaterea deficiențelor sanguine. Alte remedii utilizate sunt unghia-găii și lăptișorul de matcă.

Febră glandulară

Aceasta este o infecție virală ce se transmite prin contact direct, cum ar fi sărutul. Perioada de incubație este de aproximativ 7 săptămâni, după care pacientul prezintă inflamarea glandelor limfatice din zona gâtului, a subțiorilor și a celor din zona inghinală. Amigdalele se inflamează și supurează. Uneori se constată și o mărire a splinei. În unele cazuri, apar și erupții cutanate care se aseamănă cu pojarul. Diagnosticul se stabilește în urma analizelor sângelui. Nu există nici un tratament convențional în afara calmantelor administrate pentru a reduce disconfortul și durerea produse de inflamație. Este necesară administrarea de cantități mari de lichide și se recomandă repaos total. Simptomele dispar de obicei după două sau trei săptămâni de tratament, dar pacien-

tul are nevoie de o perioadă mult mai îndelungată pentru a se reface total.

Arșița și mucusul din sânge, stomac și ficat sunt răspunzătoare de producerea acestei suferințe. Răspândirea arșiței cauzează inflamarea glandelor, așa încât înlăturarea ei constituie o prioritate. Pentru alungarea arșiței se prescriu, în mod obișnuit, următoarele plante: bujor roșu, frunze de drobușor, caprifoliu, fructe de forsitia, flori de crizantemă, păpădie, indigo și fructe de Cajanus cajan (plantă tropicală). Starea de epuizare care, de regulă, însoțește această maladie se tratează separat, prin utilizarea altor plante.

Flebită

Medicii chinezi tradiționaliști spun că această boală este cauzată de arșița și otrava care crează un blocaj în vasele de sânge. Tratamentul implică, în primul rând, înlăturarea arșiței și răcorirea sângelui, urmată de înlăturarea veninului din sânge. Se recomandă folosirea de coajă de bujor, șofran și torțel (fideluță) chinezesc, leuștean și rubarbură. Această boală răspunde foarte greu la tratamentul cu plante medicinale și este vindecabilă în puține cazuri.

Glaucom

Această afecțiune are drept cauză acumularea de lichid în zona cuprinsă între cornee și cristalin. Această acumulare se datorează blocajului canalului sau țesutului prin care se scurge lichidul. Presiunea intraoculară crește și afectează vasele de sânge extrem de mici, aflate în fundul ochiului, în locul în care fibrele nervului optic al retinei se leagă de nervul optic. Rezultatul acestor modificări îl constituie împăienjenirea vederii. Dacă este

vorba de o situație acută este bine să cereți sfatul oftalmologului în cel mai scurt timp deoarece creșterea presiunii intraoculare poate cauza probleme grave, inclusiv pierderea vederii.

În cazul MCT, glaucomul este diagnosticat ca o suferință cauzată de ficat, vezica biliară, stomac și uneori chiar și de rinichi. Este asociată cu o slăbiciune a ficatului și a rinichilor, combinată cu arșița și focul ce bântuie vezica biliară și ficatul. Creșterea focului produce suferințele oculare, durerea de cap și greața. MCT va încerca să acționeze pe cale internă prin fortifierea rinichilor și ficatului, reducând jarul și ajutând la înlăturarea mucusului. Plantele în asociere cu acupunctura vor grăbi vindecarea și pot preveni revenirea bolii. Un tratament cunoscut pentru eficacitatea sa îl constituie așa-numitul decoct de dragon pentru vezică și curățirea ficatului.

Grețuri matinale

În China, femeile însărcinate care suferă de pe urma grețurilor matinale sunt sfătuite să mănânce hrană caldă, cum este ghimbirul proaspăt și să evite alimentele reci. Cazurile mai serioase sunt considerate ca rezultat al slăbiciunii stomacului și a unei suprasolicitări a ficatului, ca urmare a unei acumulări de căldură în corp. Acupunctura și-a dovedit eficiența, dar acest procedeu trebuie aplicat numai de către o persoană extrem de bine pregătită și cu o mare experiență. Acele trebuie aplicate cu mare grijă și numai de-a lungul membrelor inferioare și superioare. În mâinile unei persoane mai slab pregătite, acupunctura poate avea drept rezultat pierderea sarcinii.

Un remediu extrem de eficient îl constituie ceaiul de ghimbir, care este foarte ușor de pregătit în casă. Aceas-

tă băutură a fost folosită în China de-a lungul secolelor și în prezent este folosită și în Apus pentru combaterea grețurilor. Se taie felii, 25-50 g de ghimbir proaspăt și se pun în 575 ml de apă. Se fierbe totul timp de zece minute la foc mic și se îndulcește după gust.

Grețuri și vomă

Grețurile și voma nu reprezintă o maladie în sine, ci doar simptome. Ele pot fi rezultatul unui consum mare de alimente, al unei călătorii cu mașina sau doar al unei suferințe digestive minore, acestea fiind doar câteva din cauzele posibile. Dacă această stare persistă și nu există nici un motiv clar pentru explicarea ei, trebuie neapărat cerut sfatul unui medic.

MCT tratează această stare anormală prin acțiuni îndreptate asupra qi-ului stomacului în vederea diminuării sale. Un punct asupra căruia se poate acționa pentru stoparea stării de greață și a vomei este ușor de localizat dacă ținem palmele îndreptate în sus. El se află la încheietura mâinii, între cele două tendoane ce urcă de-a lungul brațului.

Gripă

Febră și frisoane, dureri articulare, transpirație, dureri de cap, o slăbiciune generală, tuse, dureri în piept. Toate acestea sunt manifestări ale atât de binecunoscutei gripe. Medicii apuseni recomandă repaus la pat, lichide cât mai multe, doze regulate de aspirină și paracetamol. Nici unul din medicamentele moderne nu și-a dovedit eficiența în lupta împotriva virușilor ce produc gripa, mai ales că acești viruși își schimbă structura an de an.

MCT oferă o perspectivă mult mai optimistă în tratarea acestei boli. Gripa este clasificată în trei tipuri: cea

produsă de un vânt rece, cea datorată arșiței și cea provocată de umezeală. Fiecare dintre aceste tipuri se tratează în mod diferențiat.

Medicii chinezi tradiționaliști folosesc un număr mare de plante și flori aromate pentru a trata această suferință. Moxacombustia și-a dovedit eficiența datorită aromelor tari care se ridică prin ardere și care ajută la eliminarea toxinelor din corp.

În China există câteva tipuri de medicamente brevetate care și-au dovedit eficiența în tratamentul gripei și răcelilor febrile. Aceste medicamente au devenit extrem de cunoscute și în China pot fi cumpărate din magazinele ce vând plante medicinale, însoțite și de sfaturile unui farmacist care, ținând seamă de simptome, recomandă cele mai potrivite plante. Printre acestea se numără caprifoliu, forsitia, crizantema, menta și scorțișoara.

Gută

Până nu demult, guta era privită ca rezultat al unei vieți plină de excese, caracterizată prin consum mare de alcool și mese copioase. De fapt, guta este produsul unui exces de acid uric, ca și al altor substanțe ce se acumulează în sânge. De asemenea, ea poate constitui efectul secundar al unor medicamente moderne și al unor diuretice. Durerile mari, ca și inflamarea articulațiilor sunt cauzate de acumularea de acid și cristale ureice. Cristalele se pot depune și în rinichi, provocând litiaza renală (pietre la rinichi). Crizele nu durează decât câteva zile și se poate întâmpla ca în viața unui pacient să existe un singur atac de gută. Dacă acestea se repetă, pot provoca probleme serioase.

Medicii chinezi tradiționaliști își tratează pacienții contra căldurii excesive și a umidității din sânge și din

canalul hepatic. Uneori, guta este diagnosticată ca o deficiență renală. Tratamentul care se aplică este același ca și în cazul pietrelor la rincihi sau al artritei. Plantele utilizate sunt frunzele de bambus, scaiul japonez, akebia și gutui în floare. Pentru înlăturarea durerii, se pot folosi acupunctura și moxacombustia.

Hemoroizi

Această suferință este cauzată de inflamarea sau strangularea venelor în interiorul sau exteriorul anusului. Adesea, ele ies în afară dacă cel ce suferă de această afecțiune se forțează în timpul defecării. Se pot produce și sângerări însoțite de dureri. Cel mai adesea, hemoroizii se prezintă ca niște excrescențe de culoare purpurie, moi, ieșite în afara anusului. Hemoroizii externi se retrag în interval de o săptămână sau două, uneori lăsând la suprafața pielii mici pliuri care adesea produc mâncărimi. Uneori, se întâmplă ca sângele să se adune în hemoroid și atunci acesta se întărește și devine extrem de dureros.

Toate situațiile în care apar sângerări ale anusului trebuie prezentate medicului și investigate cu mare atenție, deoarece ele pot constitui semnul unei suferințe mult mai grave. Dacă în urma controlului medical se stabilește că este vorba de o suferință cauzată doar de hemoroizi, aceasta este pusă pe seama căldurii excesive, a umidității și a stagnării sângelui în anus. Tratamentul va începe prin punerea în mișcare a sângelui, alungarea căldurii și înlăturarea stagnării. Sunt eficiente angelica, rubarbura, păpădia, coaja de magnolie și florile de capoc.

Hepatită

Hepatita A se manifestă virulent, dar este mai ușor de

tratat. Ea este provocată de un virus ce afectează ficatul și se răspândește prin alimente contaminate, ca și prin instalații de canalizare necorespunzătoare. Simptomele inițiale sunt asemănătoare cu cele ale gripei. Ele sunt însoțite de grețuri și dispariția poftei de mâncare. Ulterior apare icterul (îngălbenirea), care persistă timp de două sau chiar trei săptămâni. Pacientul prezintă o stare de slăbiciune, se simte deprimat și timp de câteva luni după ce boala a trecut, continuă să se simtă obosit și lipsit de forță.

Hepatita B este o boală mai gravă. Prezintă simptome asemănătoare cu cea de tip A, dar, spre deosebire de aceasta, poate afecta ficatul în mod iremediabil și poate provoca chiar ciroză. Virusul se transmite prin sânge sau prin fluidele organismului. Există chiar purtători ai acestui virus, care nu sunt conștienți de acest lucru până când boala nu este dezvăluită de analizele sângelui.

Nici unul dintre cele două sisteme medicale nu se poate lăuda cu faptul că a reușit să găsească un tratament împotriva hepatitei B. Ca și în privința cancerului, se desfășoară programe de cercetare promițătoare în spitalele din China. S-a dovedit că există plante care pot întări sistemul imunitar. Totdeauna, tratamentul se aplică individual. Un atac acut ce produce icterul este privit ca urmare a unei călduri umede pornită din ficat și vezica biliară. Se recomandă flori de gardenie și pelin oriental. Lipsa de energie, starea de oboseală și durerile apărute în cazurile de hepatită B se combat cu plante tonice, printre care se numără ginseng american, rădăcină de bujor, fructe de dud, sunătoare, lemn-câinesc și fructe de sânger.

Hernie

În cazul acestei suferințe, regimul alimentar este ex-

trem de important deoarece ea este rezultatul unei subțieri a țesutului aflat în jurul deschiderii din diafragmă. În aceste situații, stomacul tinde să iasă prin diafragmă, presând asupra valvelor dintre aceasta și esofag. Presiunea împiedică funcționarea normală a valvei, permițând acidului gastric să urce în esofag. Acest fenomen provoacă arsuri și uneori, dureri în gât și chiar de-a lungul brațelor, simptom ce poate fi luat drept un semn al anginei. Dacă este vorba de o formă ușoară de hernie, nu este nevoie de nici un tratament, dar dacă această stare produce disconfort, se recomandă acupunctură și tratament cu plante medicinale. Acestea pot calma starea stomacului și ajută digestia, relaxând musculatura. Se recomandă coajă de magnolie, coajă de portocală și ghimbir.

Hernie de disc

Vertebrele aflate în vârful coloanei vertebrale sunt separate între ele de discuri cartilaginoase care le protejează în cazul unui impact. Discurile dispun la exterior de un înveliș fibros ce înconjoară zona interioară mai moale. Când învelișul este vătămat, partea interioară, mai moale, iese în afară, producându-se prolapsul sau hernia de disc.

Acest fenomen poate irita celelalte ligamente ale membranei exterioare a coloanei vertebrale sau poate duce la constricția unui nerv vertebral. Pot apărea dureri mari, surde sau ascuțite, fie în locul unde s-a produs hernia, fie în altă parte, de-a lungul zonei de care răspunde nervul afectat. Se pot ivi și spasme musculare, iritare nervoasă, slăbiciune a piciorului sau labei acestuia. Dacă suferința apare în mod repetat, ligamentele slabe pot fi întărite prin acțiuni îndreptate asupra rinichilor și prin întărirea musculaturii. Plantele medicinale

indicate sunt coaja de scorțișor, coaja de arbore chinezesc de cauciuc și afin.

Herpesul genital

Această boală este cauzată de un virus numit Herpex Simplex și este asemănător cu cel care produce spuzeala. Iritațiile pot fi remarcate pe organele genitale și pe fese, dar pot fi descoperite și în vagin și anus. Pustulele care apar provoacă mâncărimi și dureri. După ce se sparg, în urma lor rămân ulcerații. Glandele din vintre se inflamează, devin dure și bolnavul se plânge de stări febrile și de o stare generală proastă. Adeseori, simptomele dispar în interval de două săptămâni, dar boala reapare frecvent deoarece virusul rămâne în stare latentă, în celulele aflate la baza coloanei vertebrale. Această boală este rară în China, dar medicii chinezi tradiționaliști care tratează această suferință în Marea Britanie spun că ea este cauzată de o căldură umedă ce apare în canalul vezicii biliare. Plantele folosite sunt rubarbura, gențiana chinezească, semințele de pătlagină de apă și frunzele de pătlagină.

Icter

Se caracterizează printr-o colorare deosebită a pielii. Aceasta devine de o paloare bolnăvicioasă. Culoarea aceasta acoperă tot corpul, inclusiv albul ochilor. Pigmentul răspunzător de această colorare se numește bilirubină și se produce în splină în cazul în care celulele roșii bolnave sau îmbătrânite sunt distruse. În mod normal, ficatul este cel care îndepărtează bilirubina din sânge și o transportă către vezica biliară și canalul biliar, de unde trece în intestine, colorând fecalele în nuanțe maronii. Fecalele persoanelor suferinde de icter prezintă o

culoare gri sau albicioasă, precum creta, în vreme ce urina este maronie.

Icterul este simptomul unor suferințe grave, cum ar fi ciroza sau cancerul. El poate fi provocat și de litiaza biliară (pietre la vezica biliară), de steroizi și de alte medicamente sintetice. În cazul apariției icterului, se recomandă efectuarea analizelor pentru depistarea cauzelor.

MCT consideră că această suferință este cauzată de umiditatea ridicată de la nivelul ficatului și al vezicii biliare. Plantele ce ajută la înlăturarea umidității, cu mari succese, sunt pelinul oriental și fructele de gardenie. Se folosește și coaja de stejar de plută. Icterul cauzat de cancerul hepatic este privit ca rezultat al stagnării sângelui și în combaterea sa se folosesc plante ce sunt, în general, utilizate pentru înlăturarea blocajelor și stagnărilor de diverse tipuri.

Impetigo

Este o infecție a pielii, extrem de contagioasă, frecvent întâlnită printre copiii de școală și grădiniță, situații în care pare să capete aspect de epidemie. În cazul acestei suferințe, apar pe piele pete de culoare roșie, cu o crustă gălbuie. În mod frecvent, petele apar pe față, mâini și picioare, dar se pot răspândi și pe restul corpului. Iritația persistă timp de câteva săptămâni.

Deși are o manifestare externă evidentă, MCT privește impetigo ca pe o suferință datorată în special slăbiciunii rinichilor și ficatului, unde se adună arșiță și umiditate excesive. Tratamentul pe care îl aplică MCT poate fi atât extern cât și intern. Dacă este vorba de o manifestare mai puțin severă a bolii, se prescriu plante pentru curățirea zonelor afectate, ca și creme obținute tot din plante. În cazurile mai grave se recomandă torței

(fideluță chinezească), fructe de gardenie, gura-lupului, coajă de dud.

Un factor important în combaterea acestei boli îl constituie igiena. Tratamentul trebuie început și el la primele semne de boală deoarece impetigo este o boală extrem de contagioasă. Pielea trebuie păstrată curată și mâinile trebuie spălate cu grijă. Membrii familiilor în care apar cazuri de îmbolnăvire și care intră în contact cu bolnavul trebuie să-și spele mâinile cu ceai obținut din coajă de stejar de plută. Acest ceai are efect sterilizant și împiedică răspândirea infecției.

Impotență

Procesul producerii erecției reprezintă un fenomen delicat și complex al vieții masculine și mai ales extrem de important pentru imaginea pe care și-o creează bărbatul despre sine, încât nu există nimic surprinzător în faptul că pot apărea numeroase probleme ridicate de acest fenomen.

Erecția rezultă prin pomparea sângelui în țesutul spongios al penisului producând întărirea și mărirea acestuia. Acest fenomen implică și activitatea hormonală, sentimente și procesul gândirii. Având în vedere factorii fizici, psihologici, neurologici și chimici, nu trebuie să ne mire faptul că apar o seamă de probleme. Adesea, acestea sunt trecătoare, urmând unei boli sau unei perioade de stres sau suprasolicitare, dar există cazuri în care sunt implicați și o seamă de alți factori psihologici. În unele situații, impotența poate fi și rezultatul unui tratament îndelungat cu anumite tipuri de medicamente.

MCT dispune de câteva preparate care pot înlătura aceste probleme. Când impotența se manifestă în cazul

tinerilor, este privită ca o slăbiciune a rinichilor și ficatului. Stările anxioase și stresul pot provoca stagnarea qi-ului în ficat. Această stagnare duce la slăbirea rinichilor și uneori la impotență. Tratamentul se aplică pentru fiecare cauză în parte, de vreme ce cauzele sunt atât de diverse. În general, se aplică o rețetă numită Sexton. Se recomandă și rădăcină de Cibotium și căluți de mare.

Incontinență

Incontinența adulților are drept cauză probleme legate de prostată, în cazul bărbaților; în ceea ce le privește pe femei, ea se datorează sarcinilor și nașterilor repetate. Tratamentul este similar cu cel aplicat copiilor suferind de enurezis. Incontinența este asociată cu o deficiență a yang-ului renal. Când energia rinichilor scade, funcția lor de reținere a lichidelor se diminuează și ea și se manifestă asemenea unui om slăbit, fără puteri, care nu poate închide nici ușa în urma sa. Un remediu foarte des recomandat îl reprezintă *Ceaiul lacătului de aur*.

Indigestie

Mâncatul pe apucate, supraîncărcarea stomacului, înghițitul pe nemestecate sunt cel mai adesea cauzele indigestiei. Fumatul, consumul de alimente grele, bogate în grăsimi și consumul excesiv de alcool sau cafea pot constitui, de asemenea, factori ce contribuie la producerea indigestiilor. MCT privește indigestia ca pe o slăbiciune a stomacului și a splinei. Plantele tonice sunt folosite pentru tratarea indigestiei. Se recomandă și regim alimentar, ca și un tratament ce trebuie să țină sub control apetitul. Printre produsele recomandate se numără măruntaiele de pasăre, germenii de grâu și orez și gherghinul (păducelul).

Infecții virale

Deși în MCT conceptul de infecție virală nu există, aceasta recunoaște epidemiile și obține rezultate notabile în tratarea gripei și hepatitei. Caprifoliul și pelinul oriental sunt eficiente în tratarea hepatitei. În prezent, în urma cercetărilor întreprinse în China, s-au obținut și alte rezultate încurajatoare. În cazul unuia dintre studiile efectuate, primele rezultate au dovedit că există unele plante care pot omorî viruși în maniera în care o fac și antibioticele. Dacă aceste rezultate se vor confirma, există speranța combaterii unor boli produse de viruși, inclusiv a SIDEI.

Insomnie

Aceasta reprezintă un simptom ce caracterizează o seamă de boli psihice. În China, pacientul este prezentat ca suferind de insomnie și stare de neliniște, agitație. În Vest, se pune diagnosticul de schizofrenie sau stare depresivă cronică. Insomnia este privită ca fiind datorată inimii, rinichilor, ficatului și stomacului, cu accent pe problemele inimii unde sălășluiește shen, spiritul. MCT crede că spiritul nu-și găsește pacea fie din pricina arșiței din inimă, fie din cauza slăbiciunii rinichilor, fapt datorat dezechilibrului dintre foc și apă. Inima este un organ aflat sub semnul focului, în vreme ce rinichii sunt dominați de cel al apei. În mod firesc, apa domină focul, dar dacă rinichii dau dovadă de slăbiciune și nu există suficientă apă pentru a stăpâni focul, acesta poate scăpa de sub control.

Consumul mare de mâncare sau indigestia provocată de o slăbiciune a stomacului pot produce și ele insomnie. Medicii chinezi tradiționaliști nu recomandă niciodată tranchilizante sau somnifere, ci vor încerca mai în-

tâi să determine cauza care se face vinovată de apariția insomniei. Plantele care se recomandă în tratarea insomniei sunt tulpina de agoridă, plante din familia Polyporaceae, și semințele de jojoba sălbatică. Plantele nu sedează pacientul, dar au un efect benefic asupra sistemului nervos. Dormitul pe perne de gips este un remediu cunoscut în China pentru cazurile mai ușoare. Un alt remediu eficient îl reprezintă autopresopunctura, masajul și exercițiile zilnice, care pot fi învățate de la medic și aplicate de pacienți fără nici un ajutor din afară. Acupunctura este larg răspândită și extrem de eficientă în combaterea insomniei produsă de depresie și legată de probleme emoționale.

Intoxicații alimentare

Cele mai obișnuite cauze care duc la apariția acestora sunt lipsa de igienă și consumul alimentelor contaminate. Reîncălzirea hranei, deficiențele produse în pregătirea acesteia sau depozitarea necorespunzătoare oferă cel mai adesea climatul perfect în care se pot dezvolta bacteriile. Răspunzători de infestarea alimentelor și hranei sunt o seamă de germeni. Printre aceștia, cei mai cunoscuți sunt Salmonella și stafilococul Lysteria, care se dezvoltă în brânzeturi și pateuri, poate constitui o cauză de risc în cazul femeilor însărcinate, deoarece poate afecta fătul. De aceea, se recomandă evitarea acestor produse de către femeile însărcinate. În cazul intoxicațiilor alimentare, învelișul interior al stomacului și intestinelor se inflamează. Apar voma, diareea și durerile abdominale. Se recomandă ghimbir proaspăt și pătrunjel.

Înțepături de țânțar

Deși sunt dureroase, provoacă mâncărimi, iritații și

inflamații, înțepăturile de țânțar reprezintă mai mult o neplăcere decât un real pericol. Totuși, cei care călătoresc în țările tropicale trebuie să știe că o înțepătură de țânțar poate avea implicații deosebite. Femela țânțarului poate răspândi malaria dacă a înțepat o persoană infestată cu acest virus. În fiecare an, în Marea Britanie, în jur de 1 500 de persoane prezintă infestări cu acest virus după călătorii întreprinse în țări tropicale. Toți cei care prezintă dureri de cap însoțite de stări febrile și transpirații abundente, urmate de frisoane, simptome apărute în urma unor înțepături de țânțar, trebuie să consulte un medic. Boala poate prezenta o perioadă de incubație de până la zece luni. Înțepăturile mai grave se pot trata cu plante pentru a dezintoxica sângele. În aceste cazuri se recomandă uleiul de palmier.

Laringită

Laringita acută este rezultatul unei infecții și provoacă durere și disconfort în gât. Un alt tip de laringită este cel cronic, fiind o suferință de lungă durată și recurentă. Poate fi rezultatul stresului emoțional sau al suprasolicitării corzilor vocale prin cântat sau vorbit excesiv. De asemenea, se produce și ca urmare a fumului de țigară, a prafului și a altor tipuri de fum. Infecție bacteriană tratată de medicina ortodoxă cu antibiotice, laringita este considerată de MCT o acumulare de căldură și otravă în plămâni. Cazurile acute se tratează cu flori de caprifoliu, mentă, sunătoare, frunze de dud și o plantă de grădină chinezească, cunoscută sub numele de Belamcanda chinensis.

Leucemie

Leucemia este un cancer al sângelui. În zilele noastre,

mulți pacienți pot fi vindecați. Cele mai mari progrese s-au realizat în tratamentul celei mai răspândite forme de leucemie, cea infantilă, numită și leucemia limfoblastică acută. În cazul adulților, leucemia limfoblastică și cea mieloidă sunt fie acute, fie cronice. Simptomele includ febră, anemie, dureri de cap, hemoragii nazale, pierderea energiei și a poftei de mâncare, stare de slăbiciune și pierdere în greutate. La femei se manifestă și prin menstruații extrem de abundente.

Chimeoterapia și alte medicamente ortodoxe sunt considerate ca extrem de utile de către medicii chinezi, dar ei cunosc și calitățile terapeutice ale unor plante asupra cărora încă se mai fac studii în China.

Afin, ginseng, unghia-găii și ignama chinezească au calitatea de a spori numărul globulelor roșii și al celor albe și pot diminua și chiar suprima dezvoltarea celulelor canceroase.

Ligament scrântit

Aplicarea ventuzelor și acupunctura, masajul și compresele cu plante sunt extrem de utile. Suferința este privită ca fiind o problemă de natură internă a sângelui și o stagnare a qi-ului. Se prescrie tratament cu plante medicinale pentru a pune sângele și qi-ul în mișcare. Șofrănașul, tulpina de milletia și rădăcina de notoginseng chinezească sunt câteva dintre aceste plante. Tratamentul aplicat membrelor superioare diferă de cel aplicat celor inferioare și plantele se aleg în funcție de organul care se bănuie că a produs suferința.

Litiază biliară

Există și cazuri în care un pacient poate avea pietre la vezica biliară, dar nu este conștient de aceasta. Litiaza

biliară se prezintă sub forma unor mici pietricele, formate din lichid al bilei. Problemele încep să apară atunci când ele blochează canalul biliar, ajungându-se astfel la acumularea bilei în vezică sau la blocarea circuitului substanțelor fluide din pancreas. Printre simptome se numără durerile în partea superioară a abdomenului și apariția unei sensibilizări a zonei aflată sub coaste, în partea dreaptă a corpului. La acestea se adaugă voma și starea de greață.

Medicii chinezi tradiționaliști consideră că această suferință se datorează căldurii umede din ficat și din vezica biliară. Există mai multe tipuri de pietre. Dacă acestea au dimensiuni mari, se impune intervenția chirurgicală. Cele cu dimensiuni mai mici de 1,5 cm în diametru pot fi dizolvate cu succes sau chiar eliminate cu ajutorul plantelor medicinale. Căldura umedă se concentrează în pietre și se poate spune că procesul este asemănător cu cel prin care se produce sarea, fierbându-se apa de mare. Printre plantele folosite se numără gălbinelele (și alte plante din genul Lysimachia) și rubarbura.

În China, pietrele de dimensiuni mari se tratează pe cale internă. Acest tratament se face în spitalele de medicină tradițională, cu plante extrem de puternice pentru evitarea intervenției chirurgicale. Această practică este extrem de frecventă și de multe ori încununată de succes. Tratamentul nu se aplică ambulatoriu, ci numai în spitalele în care se practică medicina chineză tradițională.

Lumbago

Este o durere ce apare în zona șalelor; uneori este cauzată de ridicarea unor greutăți, datorită încordării excesive a mușchilor. În cazurile grave, persoana suferindă nu se mai poate îndrepta, rămânând aplecată înainte. O

hernie de disc sau o dislocare de vertebră pot fi răspunzătoare și ele de această suferință. Pentru stabilirea cauzelor se pot face investigații, cum ar fi radiografiile. Dacă se dovedește a fi un caz clar de lumbago, se recomandă acupunctura care este eficientă în asemenea situații, în special în cazurile acute. Dacă există probleme ale coloanei, trebuie efectuate și câteva manevre locale. Această suferință, când este cronică și se manifestă la oameni în vârstă, poate fi ușor tratată și răspunde la tratamentul aplicat de MCT. O tinctură sau plante ce se macerează în vin sau în alcool în timpul iernii se prescriu pentru a încălzi trupul, pentru a îmbunătăți circulația sângelui și pentru a stopa durerea.

Rizomi de cibotium, rădăcină de achyranthes sau tulpină de acanthopanax (plante din familia Arabiaceae) pot fi macerate în alcool sau spirt. Acupunctura și masajul sunt eficiente în tratamentul diverselor probleme legate de spate și șale.

Lupus

Lupus vulgaris, care îi afectează în special pe tineri, se manifestă mai ales în zona feței și a gâtului. Lupusul eritematos apare sub două forme și este mai des întâlnit în rândul femeilor. Forma ușoară se manifestă prin apariția unor pete roșiatice pe față, asemănătoare unor fluturi; cea de a doua formă afectează organele interne. Ambele răspund bine la tratamentul aplicat de MCT. Plantele pot ține boala sub control și oferă pacienților posibilitatea de a renunța la steroizii pe care îi prescrie medicina apuseană.

Malarie

Malaria este frecvent întâlnită în China de sud și în

sud-estul Asiei. Ea este răspândită de țânțari care, prin mușcăturile lor, inoculează parazitul ce produce această boală. Pe calea sângelui, parazitul își croiește drum spre ficat unde începe să se înmulțească. De aici pornește înapoi, pe calea sângelui, într-un interval de 9 până la 30 de zile de infestare.

Printre simptome se numără durerile de cap, greața și starea de oboseală. Bolnavul începe să se simtă înfrigurat, tremură; apare febra foarte mare și, odată cu ea, transpirația abundentă. Temperatura scade după ce pacientul transpiră. După o asemenea criză, bolnavul se simte epuizat și, dacă nu este tratat, va fi victima unor noi atacuri ale bolii în interval de câteva zile. Toți cei care revin din călătorii în zone cunoscute ca fiind bântuite de malarie și prezintă simptome ca cele descrise mai sus trebuie să se adreseze medicului, chiar dacă au fost vaccinați contra malariei.

Medicamentele convenționale, cum este aspirina, sunt utilizate în tratamentul contra malariei. O plantă foarte eficientă este pelinul dulce. O plantă chinezească, qinghaosu, numită și pelinița, a fost supusă unui studiu întreprins de OMS. În China, este recunoscută pentru calitățile sale curative și este prezentată în texte extrem de vechi, cum este *Materia Medica* aparținând perioadei Da-guan și datând din 1092 A.D.

Mastită

Mastita nodulară este relativ frecventă mai ales înaintea menstruației. Aceasta reprezintă o suferință inofensivă, dar creează o stare de disconfort și motive de îngrijorare. Senzația de greutate și duritate a sânului este datorată activității hormonale.

Tratamentul pe care îl aplică MCT este util în cazurile

în care suferința devine supărătoare. Mastita este rezultatul stagnării qi-ului și a sângelui. Acesta trebuie pus în mișcare și arșița, ca și otrava din trup, trebuie eliminate. În mod frecvent, se folosesc următoarele plante: rădăcină de roibă, tuberculi de plante aparținând genului Sparganium, ierburi anuale originare din Kașmir (Saussarea lappa), coajă de bujor, păpădie, semințe de ghințură chinezească. Un decoct produs în casă se aplică extern pentru îndepărtarea disconfortului și grăbirea însănătoșirii. Acest decoct se prepară din praf de rădăcină de rubarbură și se amestecă cu ulei de măsline.

Meningită

Această boală este datorată unei infecții bacteriene sau virale. Infecția se localizează în membrana extrem de sensibilă ce învelește creierul. Meningita se poate datora și unor lovituri. Simptomele sunt următoarele: febră, greață, vomă, rigiditatea gâtului, dureri de cap și intoleranța față de lumină. Pacienții trec prin stări de delir, prezintă stări de somnolență și, în cazurile grave, pot intra în comă.

Meningita virală este mai puțin gravă și bolnavul este recuperabil în timp de două-trei săptămâni. Tipul bacterian reprezintă o formă serioasă de manifestare a bolii și poate avea drept urmări pierderea auzului sau vătămarea creierului. Există și situații în care boala poate fi mortală. Când se manifestă la copiii mici, boala este mult mai gravă decât în cazul adulților și există riscul ca vătămarea creierului să fie extrem de serioasă dacă infecția nu este depistată și tratată la timp. Boala debutează cu febră, rigiditatea gâtului sau dureri de spate, cu stări de agitație sau, dimpotrivă, stări de apatie și imposibilitatea de a suporta lumina. Pot apărea voma și

convulsiile, o erupție roșiatică pe corp și accese de plâns cu tonalități acute.

Copiii mici nu au fontanela perfect sudată (zona mai moale din vârful capului, unde se îmbină oasele cutiei craniene) și, de aceea, poate apărea o umflătură. Aceasta este cauzată de presiunea lichidului din jurul creierului. La primele simptome de meningită, copilul trebuie dus la medic deoarece, numai în acest caz, șansele unei recuperări totale sunt posibile.

Tratamentul bazat pe plante medicinale s-a dovedit extrem de eficient în China. În trecutul nu prea îndepărtat, au existat numeroase epidemii, în special în zonele de nord și spitalele au aplicat tratamente homeopate cu rezultate notabile. Unul dintre remediile foarte cunoscute și apreciate îl constituie Decoctul de tigru alb. Ingredientele principale sunt orezul și gipsul. Aceste componente sunt extrem de comune, dar au capacitatea de a scădea febra și de a elimina infecția formată în jurul creierului. Medicina modernă și cea tradițională chineză pot obține tratamente extrem de eficiente când cooperează în vindecarea acestei boli.

Menopauză

Deși menopauza reprezintă o schimbare normală, ce apare în viața oricărei femei, aceasta nu se realizează totdeauna fără probleme. Femeile pot prezenta stări depresive, migrene, dureri de cap, pierderi de calciu ce pot avea drept urmare apariția osteoporozei și transpirații abundente. MCT privește menopauza ca pe un dezechilibru apărut între ficat și rinichi, o stare de slăbiciune a rinichilor și o deficiență sanguină.

Adesea, acupunctura reprezintă o metodă eficientă de tratare a acestui dezechilibru. În cazurile în care pro-

blemele sunt acute, tratamentul cu plante medicinale este indicat pentru restabilirea echilibrului intern și echilibrarea nivelului hormonal. Plantele folosite sunt: rădăcină de angelică chinezească, rehmannia preparată și în stare crudă, rădăcină de bujor și cea de urechea-iepurelui chinezesc. Toate acestea conlucrează pentru restabilirea echilibrului fără a produce efectele secundare pe care le implică tratamentul hormonal.

Meteorism

Se datorează stagnării energiei în stomac, ceea ce are drept rezultat stagnarea alimentelor consumate. Această stagnare provoacă o umezeală fierbinte și indigestie. În mod obișnuit, medicii tradiționaliști prescriu coajă de magnolie, coajă de portocală și lămâie. O altă plantă utilizată este Aframomum Melegueta, de la care se folosesc fructele numite și „grânele paradisului". Adesea, se folosește și tulpina de mentă asiatică.

Migrenă

Există o serie extrem de mare de simptome ce se asociază în mod frecvent cu această suferință. Durerile de cap pot fi precedate de tulburări de vedere, ca și alte manifestări vizuale cum ar fi așa-numita "aură" cauzată de o îngustare temporară a vaselor de sânge din creier. Urmează o dilatare rapidă a arterelor, care permite trecerea unui jet de sânge către creier, ceea ce are drept urmare o vibrație extrem de dureroasă de o parte sau de cealaltă a capului.

Nu toate migrenele urmează acest tipar. Unii dintre cei ce suferă de migrene se plâng de stări de toropeală și furnicături de-a lungul brațelor, stări de epuizare și hipersensibilitate față de lumină. În concepția MCT, mi-

grenele sunt cauzate de acumularea excesivă de energie în ficat și vezica biliară, energie ce se extinde și în stomac. Durerea apărută deasupra ochilor sau străfulgerările luminoase, durerea în zona frunții sau în zonele laterale ale capului indică implicarea canalelor hepatice. Greața se datorează invaziei produse asupra stomacului de către ficat.

Tratamentul migrenei se concentrează pe întărirea, fortifierea stomacului, reducerea tensiunii din ficat și punerea în mișcare a qi-ului din ficat și vezica biliară. Pentru tratamentul aplicat stomacului se folosesc ginseng, plante din familia Polyporaceae, ghimbir și curmal chinezesc. Gura-lupului, rădăcină de urechea-iepurelui chinezesc și plante cu efect purgativ puternic, așa cum este gențiana chinezească, sunt utilizate în tratamentul ficatului, împreună cu acupunctura. Aplicarea acestui tratament combinat dă rezultate încurajatoare. Acupunctura este eficientă în multe cazuri, ca și acupresura în cazul celor care dau dovadă de teamă față de ace. Acestea însă trebuie totdeauna însoțite de aplicarea tratamentului cu plante medicinale. În unele cazuri, tehnicile chinezești de meditație sunt și ele eficiente.

Miocardită

Aceasta reprezintă o altă suferință în cazul căreia medicina apuseană și cea tradițională chineză pot obține rezultate notabile prin cooperare. Medicina chineză își îndreaptă atenția în direcția rinichilor, ca și a inimii; cunoscându-se că inima este organul dominat de foc și rinichii stau sub semnul apei, trebuie echilibrat focul. Tonifierea rinichilor se realizează pentru a evita orice altă slăbiciune care ar putea produce un dezechilibru în

inimă. Se utilizează rădăcina de crin, ginseng și rădăcină de rehmannia.

Modificări patologice ale spermei

Un medic de MCT va căuta să descopere existența unei infecții sau a unei tumori. Totodată, va verifica dacă testiculele sunt coborâte normal. Una dintre aceste tulburări trebuie tratată cu prioritate în cazul în care se remarcă modificări ale spermei. Atunci când este vorba de o cantitate scăzută de spermă, trebuie acționat asupra rinichilor pentru întărirea acestora și îmbunătățirea stării lor. Plantele recomandate sunt extrem de numeroase, dar, având în vedere varietatea mare de cauze care pot provoca aceste modificări ale spermei – de la deficiențe ale esenței renale și până la deficiențe ale yang-ului sau yin-ului renal – tratamentul se aplică în mod diferențiat.

Moxacombustie

Această practică este de origine chineză și frecvent utilizată de medicii chinezi tradiționaliști. Constă în arderea unei plante – pelinița – la vârful acelor destinate acupuncturii. Scopul ei este acela de a oferi căldură canalelor pentru a tonifia și regulariza cursul qi-ului. Numele procedeului este de origine japoneză și se pare că, în Japonia, această tehnică este utilizată mult mai des chiar decât în China.

Moxa sau "lâna" reprezintă fâșii de frunze uscate de peliniță. Aceasta se înfășoară în jurul acelor după ce acele au fost introduse în corp; uneori se folosește un tub de hârtie ce se aplică deasupra celei mai potrivite zone pentru acupunctură. Procedeul oferă o senzație plăcută, de căldură ce pătrunde în piele. Este foarte eficient atât

în cazurile în care este necesară încălzirea corpului, cât și în cele în care este necesară alungarea infecției.

Naștere (travaliu)

Durerile provocate de naștere pot fi reduse cu ajutorul acupuncturii. Acest procedeu este de un real folos în cazul femeilor care prezintă antecedente datorate problemelor avute la naștere. Gravida care dorește să beneficieze de ajutorul acupuncturii trebuie să ia legătura cu un specialist în acupunctură cu mai mult timp înainte de momentul nașterii, cu scopul de a stabili o bună relație pacient-terapeut. Dacă nașterea va avea loc acasă, trebuie cerut acordul moașei care urmează să asiste nașterea. În cazul în care gravida urmează să fie asistată de un medic, trebuie cerut acordul acestuia privind utilizarea acupuncturii.

În Marea Britanie, există cazuri în care specialiștii din spitale au fost de acord cu aplicarea acestui procedeu, dar numai cu condiția ca pacienta să semneze o declarație prin care spitalul era absolvit de orice responsabilități în cazul apariției unor complicații. În general, terapeuții se feresc să se încarce cu o asemenea răspundere, având în vedere că, în cazul nașterii, oricând pot apărea complicații ce nu au nici o legătură cu acupunctura. Starea de slăbiciune și oboseală ce apar în mod obișnuit după naștere se pot combate cu preparate din plante.

Nefrită

Aceasta reprezintă o inflamare a rinichilor ca urmare a unei infecții streptococice la nivelul gâtului, a unei amigdalite sau a unei gripe. De obicei, această suferință este întâlnită în rândul copiilor. Rinichii încetează să funcționeze normal, provocând o creștere a tensiunii sângelui, vomă și uneori chiar pierderi de cunoștință.

Cantitatea de urină este foarte scăzută. Urina prezintă modificări. Poate fi tulbure sau poate conține sânge. Reținerea de lichid provoacă apariția unor umflături în jurul ochilor. Crizele de nefrită repetate pot provoca apariția unor deficiențe renale ireversibile.

Medicina modernă utilizează antibiotice și diuretice pentru tratarea acestei suferințe. În concepția MCT, nefrita este legată de funcționarea plămânilor, splinei și rinichilor și, de aceea, toate aceste trei organe trebuie avute în vedere la aplicarea tratamentului. Blocajul apărut în plămâni cauzează producerea edemelor. Nefrita acută este privită de medicii tradiționaliști ca o febră ce invadează plămânii. Edemele pot fi datorate și unei stări de slăbiciune a splinei sau a oboselii și inflamării membrelor. Uneori, ele constituie și cauza unor deficiențe renale. Prin urmare, tratamentul trebuie să aibă în vedere toate aceste aspecte. Frunzele de bambus, ciulinele, pătlagina de apă și rubarbura sunt utilizate cu succes. Dacă nefrita devine cronică, trebuie utilizate plante tonifiante care includ *Șase tablete de rehmannia* și *Tablete pentru refacerea splinei*.

Negi

MCT privește negii ca pe o urmare a slăbiciunii manifestate la nivelul ficatului. Această slăbiciune are drept cauză invazia unui vânt fierbinte. Se recomandă acupunctura și comprese din plante. Pentru răcorirea și hrănirea ficatului, se recomandă păpădie, crizantemă sălbatică, bujor roșu, cochilie de scoică și salvie, toate sub formă de ceaiuri, consumate în mod regulat. Acest tratament împiedică reapariția negilor.

Nervozitate

Starea de nervozitate și neliniște ce caracterizează me-

nopauza sau apare în urma unei suferințe îndelungate este privită de MCT ca urmare a unei călduri excesive din inimă. Căldura apare în urma unei deficiențe sanguine sau a unor deficiențe ale yin-ului. Dacă starea pacientului devine îngrijorătoare, trebuie aplicat un tratament pentru calmarea inimii. Stările acestea de neliniște și nervozitate nu constituie o boală în sine, ci reprezintă niște simptome și, de aceea, medicul va încerca să descopere care este cauza lor pentru a le putea trata în mod eficient. Rădăcina de coroana-împăratului (crin), semințele și germenii de lotus, preparate sub formă de ceai au rolul de a hrăni yin-ul și sângele.

Nevralgie

Durerile acute apărute în zona capului sau a feței, de-a lungul unui nerv, sunt privite de MCT ca fiind rezultatul vântului, focului și arșiței din canalele hepatice și cele ale vezicii biliare. Aplicarea acupuncturii are ca scop deschiderea canalelor. Plantele recomandate sunt, în general, cele care alungă vântul și arșița internă.

Obezitate

O persoană este considerată obeză atunci când greutatea sa este cu 20% mai mare decât greutatea medie privită ca normală pentru înălțimea și constituția sa. Cauzele obezității sunt foarte complicate. Cea mai frecventă o reprezintă consumul excesiv de mâncare și inactivitatea. Dar, există și multe persoane a căror obezitate este provocată fie de deficiențe metabolice, fie de tulburări hormonale. În concepția MCT, obezitatea este datorată splinei și rinichilor. Bolnavii prezintă o acumulare de mucus sau o umezeală excesivă în trup. Încercarea de a slăbi numai prin reducerea cantității de mâncare de fiecare zi dă rezultate numai pe termen scurt. O

mâncare „rece" nu face altceva decât să atragă o slăbiciune a splinei. Obezii trebuie să consume mâncare sănătoasă în cantități moderate.

Medicul chinez tradiționalist va căuta să întărească organele aflate în stare de slăbiciune. De multe ori, acupunctura este utilă în cazurile de obezitate. Tratamentul cu plante medicinale este complicat și se aplică numai individual, dar prezintă și el un mod de a-i ajuta pe cei ce suferă de obezitate. După echilibrarea hormonală a organismului, acesta este capabil să proceseze alimentele în mod corect, astfel încât excesul de greutate încetează a mai constitui o problemă, dacă se respectă consumul corect de alimente.

Oreion

Oreionul reprezintă o boală frecvent întâlnită în rândul copiilor. Ea este cauzată de o infecție virală a glandelor salivare. Există cazuri în care, la început, apare doar de o singură parte a feței, dar, o zi sau două mai târziu, infecția cuprinde și cealaltă parte. În afară de inflamarea glandelor, pot să apară și durerile de urechi, în special în timpul masticației. Adulții care se îmbolnăvesc de oreion pot prezenta dureri abdominale datorate inflamării ovarelor – în cazul femeilor – și inflamarea testiculelor – în cazul bărbaților. În ciuda concepției larg răspândite că oreionul poate provoca sterilitate când este contractat la vârsta adultă, nu există vătămări permanente datorate acestuia.

Oreionul este o boală contagioasă care se transformă rapid în epidemie, în special primăvara și toamna. MCT privește oreionul ca pe o invazie a vântului și căldurii umede, ce se localizează în glandele salivare, provocând inflamarea acestora. Plantele ce se folosesc în tratamen-

tul aplicat contra oreionului sunt: florile de caprifoliu, rădăcina de drobușor, păpădia, rădăcina de gura-lupului și rubarbura.

Osteoartrită

Această suferință este cauzată de deteriorarea și ruperea cartilagiilor existente la nivelul articulațiilor. Articulațiile se umflă și se deformează, în special în zona șoldului, a genunchiului, a degetelor de la mâini și a coloanei vertebrale. Această suferință este tratată cu succes de MCT dacă tratamentul pornește din faza incipientă a bolii. Se datorează în special slăbiciunii din rinichi și ficat, ca și lipsei de energie care atrage după sine stagnarea sângelui. Este important să se mențină căldura trupului. Pentru încălzirea canalelor și a sângelui, ca și pentru îmbunătățirea circulației sângelui și a hrănirii articulațiilor se recomandă rădăcină de angelică tânără, rădăcină de ledebouriella, rămurele de scorțișor și rămurele de dud. Tratamentul cu aceste plante poate stopa deteriorarea articulațiilor în cazurile avansate și uneori poate chiar vindeca suferința dacă aceasta se află în fază incipientă și medicația se aplică de la primele semne ale bolii. Când articulațiile au suferit leziuni importante refacerea lor este imposibilă.

Osteoporoză

Osteoporoza reprezintă o suferință des întâlnită la femeile ajunse la vârsta menopauzei. Cauza o constituie pierderile de calciu din oase. Oasele devin tot mai subțiri și mai predispuse la rupere în special în zona pelviană și la încheieturi. Există și cazuri când această suferință poate afecta persoane de ambele sexe, la vârste tinere, sub treizeci de ani.

Pierderea masei osoase atrage și degradarea coloanei vertebrale. Aceasta se scurtează și se curbează, atrăgând după sine pierderi în înălțime și curbarea umerilor „cocoașa văduvei". Exercițiile sunt extrem de importante, cum ar fi sistemul chinez tai qi sau o simplă plimbare zilnică. Acestea dau un impuls energiilor mentale și emoționale și ajută pacientul să ducă o viață normală.

În concepția MCT, osteoporoza este rezultatul unei deficiențe manifestate la nivelul rinichilor, deoarece rinichii sunt cei care domină sistemul osos. Dacă oasele pierd calciu, această deficiență se datorează insuficientei alimentări a rinichilor. Tratamentul se concentrează pe prescrierea de plante tonifiante. Se recomandă folosirea tuberculilor de drynaria, rizomilor de cibotium și a cojii de arbore chinezesc de cauciuc, în funcție de gravitatea cazului. Suferința trebuie tratată din fazele incipiente pentru a evita apariția unor vătămări serioase care, cu timpul, devin ireversibile. Deoarece rinichii se află situați în adâncul trupului, tonifierea lor nu este un lucru ușor de realizat, așa încât tratamentul este de lungă durată.

Oxiuri

Oxiurile constituie o problemă frecvent întâlnită în China. Tratamentul este asemănător cu cel pentru tenie. Oxiurile sunt niște viermișori care arată exact ca și scamele de ață. Acești paraziți produc intense mâncărimi în jurul anusului. Ei se localizează în intestinul gros și se elimină prin fecale. În timpul nopții, femelele ies din intestin și depun până la zece mii de ouă în jurul anusului. Ouăle trăiesc timp de trei săptămâni și sunt foarte contagioase.

Copiii, în general, au tendința să se scarpine, transfe-

rând oxiurile pe mâini și sub unghii. Dacă, apoi, copilul pune mâna la gură sau atinge mâncarea, acești viermi sunt înghițiți, ajungând din nou în intestinul gros, unde ciclul reîncepe. Igiena personală este extrem de importantă. Mâinile trebuie spălate bine și unghiile curățate cu periuța înainte de fiecare masă, ca și după fiecare folosire a toaletei de către copil. Lenjeria intimă trebuie călcată bine cu fierul încins, după spălare, deoarece ouăle pot trăi ascunse în cusături.

Există câteva plante eficiente, în special quisqualis (familia Cambretaceae), ale cărei semințe trebuie prăjite și apoi mestecate (acest remediu poate fi toxic dacă nu este luat în cantități mici și doza trebuie calculată cu mare precizie, medicul tradiționalist fiind cel care poate stabili doza optimă).

Palpitații

Ele sunt rezultatul unei tensiuni nervoase sau al consumului excesiv de cafea, dar poate fi și dovada unor probleme cardiace. Dacă palpitațiile revin cu mare frecvență, trebuie efectuat un control medical serios. Bătăile rapide ale inimii, tahicardia pot fi rezultatul unei activități hipertiroidiene. De regulă, aceasta afectează persoanele anxioase. Vârstnicii și alcoolicii prezintă bătăi neregulate ale inimii care pot fi datorate unei suferințe a valvelor inimii.

Oricare dintre noi poate recunoaște că a trăit momente în care a simțit o bătaie în plus a inimii ori a crezut că „i-a stat inima pentru o clipă". Aceste stări sunt datorate anxietății, dar dacă ele apar în mod regulat, pot constitui simptome ale unei maladii cardiace. În cazurile în care se suspectează existența unei probleme cardiace grave, tratamentul obișnuit se aplică în spitale de tip apusean, efectuându-se EKG, control absolut necesar.

Pentru MCT palpitațiile reprezintă dovada unor deficiențe cardiace și sanguine. Tratamentul include tulpină de agoridă, semințe de jojoba sălbatică, fructe de lemn-câinesc, rădăcină de coroana împăratului (crin) care hrănesc inima și diminuează palpitațiile. Se recomandă și acupunctura în cazurile în care palpitațiile nu au o cauză fizică.

Paralizia Bell

Această suferință apare în urma lezării mușchilor faciali datorită unei inflamații a nervului facial. Această paralizie apare cel mai adesea brusc și poate fi însoțită de dureri ale zonei afectate sau ale urechii. În terminologia MCT, această suferință se manifestă în urma atacului produs de vântul rece asupra canalului, ceea ce atrage blocarea meridianului, astfel încât mușchii faciali nu mai pot funcționa în mod normal. Există persoane care își revin fără ajutor medical în urma unei asemenea suferințe, vindecarea durând de la câteva săptămâni până la un an.

În China au avut loc studii îndelungate care dovedesc faptul că acupunctura reprezintă un tratament eficient în cazul paraliziei Bell, cu condiția ca acest procedeu să fie aplicat în mod corect. Recuperarea totală poate avea loc în interval de două săptămâni. Există plante care ajută la alungarea vântului și frigului din trup și înlătură durerile. Printre acestea sunt salvia, rămurelele de scorțișor și angelică.

Pecingine

Pecinginea reprezintă o suferință dermatologică ce se manifestă prin iritarea intensă a pielii. Adesea provoacă apariția unor pustule pe membre și pe restul corpului și chiar în interiorul gurii. În terminologia MCT se diag-

nostichează ca o stagnare a sângelui și o arșiță otrăvitoare ce invadează trupul. Cauza o constituie stresul, oboseala. Ca și alte numeroase suferințe dermatologice, și pecinginea răspunde tratamentului cu plante medicinale. Există un număr de aproximativ 37 de rețete bazate pe utilizarea plantelor. Toate aceste rețete sunt bine cunoscute medicilor chinezi tradiționaliști și sunt prescrise în funcție de natura bolii și de gravitatea cazului.

Pete

Sunt cauzate de excesul de căldură din stomac. Cei ce prezintă această suferință trebuie să evite alimentele „fierbinți". Se recomandă torței (fideluță chinezească), rubarbură și gura-lupului. Păpădia și lemnul-dulce sunt și ele folosite pentru domolirea arșiței.

Pierderi de memorie

Când pierderea memoriei este cauzată de leziuni la nivelul creierului nu se mai poate face nimic pentru recuperarea pacientului. Dacă pierderile de memorie sunt datorate vârstei înaintate, stresului sau stării de epuizare ce apare în urma unei suferințe grave, tratamentul ce se aplică are drept scop întărirea rinichilor, tonifierea sângelui și a qi-ului și totodată deschiderea canalelor pentru a oferi hrana necesară creierului. Printre plantele ce se prescriu în acest caz se află afinul chinezesc, agorida chinezească și ghimbirul negru.

Acupunctura reprezintă o parte importantă a tratamentului și există ace speciale extrem de mici care sunt folosite pentru tonifierea rinichilor și hrănirea creierului. Aceste ace sunt plasate în cap și în urechi și pot fi introduse și lăsate acolo timp de câteva zile, fără ca cel ce le poartă să fie deranjat de ele.

Pete cianotice datorate frigului

Această suferință este cauzată de o proastă circulație și este cel mai adesea întâlnită în rândul femeilor. MCT o consideră o deficiență a yang qi-ului. Se tratează cu ajutorul rămurelelor de scorțișor, al plantei tropicale numită Lantana camara, al ghimbirului uscat și al rădăcinii de omag. Se recomandă îmbrăcăminte călduroasă și exerciții regulate pentru îmbunătățirea circulației sângelui la nivelul pielii. Fumătorii trebuie să încerce să renunțe la tutun în cazul apariției acestei suferințe deoarece nicotina reduce circulația normală a sângelui.

Pneumonie

În general, pneumonia este cauzată de o infecție virală sau bacteriană. Forma virală poate fi periculoasă, în special în cazul persoanelor vârstnice, dar și al celor foarte tinere. Pneumonia constituie un pericol real și în cazul persoanelor bolnave de cancer.

Dacă boala atacă un singur lob al plămânului, se vorbește de pneumonie acută. Boala avansează cu rapiditate. Se manifestă cu febră, respirație accelerată și tuse uscată și persistentă. Bronhopneumonia provoacă apariția unor zone inflamate, fie pe unul, fie pe ambii plămâni. În cel de al doilea caz boala poartă numele de bronhopneumonie dublă. În concepția medicilor de MCT boala este provocată de arșița și mucusul din plămâni, mai ales de invazia unui vânt fierbinte sau a unuia rece.

Tratamentul diferă în funcție de stadiul bolii. În primele zile, când boala se manifestă prin febră, tuse și durere în piept, tratamentul este similar cu cel pentru gripă și bronșită. Când în mucusul expectorat apare și sânge, se impune eliminarea arșiței. Gura-lupului, bulbii de lalea pestriță chinezească, houttuynia, semințe de pădu-

chernită și sâmbure de piersică constituie plantele utilizate în tratament. Trebuie cerut și sfatul unui medic de familie.

Pojar

Această boală debutează cu febră, tuse uscată, dureri de ochi. După câteva zile apare o erupție roșiatic-maronie pe tot corpul. Înainte de apariția acesteia se observă pete albicioase pe interiorul obrajilor. Această boală este suportată ușor de către copii (deși, în țările Lumii a III a în marea majoritate a cazurilor de pojar survine decesul bolnavilor). În cazul adulților se pot ivi complicații și recuperarea este mai îndelungată, ajungând până la patru săptămâni.

Pojarul este diagnosticat de MCT ca o urmare a arșiței din stomac și sânge. Se încearcă grăbirea erupției, pentru că astfel se elimină și toxinele din corp mai repede. Șofrănaș și carne de rață, mentă și flori de caprifoliu sunt folosite pentru a ajuta ieșirea petelor la suprafață. Pentru dezintoxicare se folosesc o seamă de alte plante.

Poliomielită

În urmă cu treizeci de ani boala era frecventă în Marea Britanie (ca și în alte țări). Din fericire, în prezent această boală a devenit extrem de rară. Poliomielita este o infecție virală care produce degenerări ale coloanei vertebrale și, prin urmare paralizia. În unele cazuri, acupunctura poate revitaliza celulele nervoase care au suferit leziuni. Tratamentul cu plante are drept scop hrănirea nervilor, a sângelui și a qi-ului.

Probleme ale sinusurilor

Printre tulburările care pot să apară se numără și sinuzita. Aceasta reprezintă o inflamare a membranei si-

nusurilor, spații libere aflate în oasele feței. Printre simptome se numără: nas înfundat, o anume tonalitate nazală a vocii, uneori dureri de cap și de ochi, în special dimineața sau în poziție orizontală și la aplecarea capului. În mod normal, mucusul este direcționat spre nas, prin mici canale, dar, în cazul răcelilor, aceste traiecte pot să se inflameze și se produce o acumulare de mucus care atrage după sine inflamarea sinusurilor.

Alergia la fân, la praf, la tutun au un rezultat asemănător, provocând inflamarea sinusurilor. Cazurile de genul acesta se pot croniciza. Uneori, apar și mucozități de culoare verde-gălbuie.

În MCT această suferință este pusă în legătură cu o deficiență a qi-ului la nivel pulmonar și cu o umezeală fierbinte. Tratamentul se face cu mentă, caprifoliu, bulbi de lalea pestriță, coajă de mandarină și fructe de aspică.

Probleme ale supraponderalilor și ale celor sub greutate normală

Ideea generală despre persoanele supraponderale este aceea că mănâncă prea mult, dar adevărul nu este acesta în toate cazurile. Unii oameni mănâncă mai puțin ca alții și, cu toate acestea, pun pe ei kilograme în plus. În aceste cazuri, există două aspecte care trebuie avute în vedere – ce mănâncă și cât mănâncă. Există persoane care dispun de o activitate metabolică extrem de eficientă, astfel încât organismul lor procesează mult mai bine alimentele consumate. În aceste cazuri, trebuie evitate produsele lactate ca și cele bogate în grăsimi. Orezul și legumele constituie un regim alimentar mult mai potrivit pentru cei cu un metabolism eficient. Nu este nevoie ca cei supraponderali să mănânce mai puțin, ci trebuie doar să-și schimbe obiceiurile alimentare.

MCT consideră că în trupul persoanelor cu un meta-

bolism lent se produce o mare cantitate de mucus și umezeală datorită umidității excesive din rinichi și splină. Aceste persoane ar trebui să consume alimente „calde". Splina și rinichii trebuie întăriți cu ajutorul tratamentului prescris de medic. Exercițiile fizice sunt și ele utile.

Persoanele care sunt sub greutatea normală fie nu mănâncă o cantitate suficientă de hrană, fie nu consumă alimentele corespunzătoare. Cei care mănâncă mult și corespunzător din punct de vedere nutritiv și nu câștigă în greutate trebuie să ceară ajutor din partea medicului pentru stomac și intestine, pentru a absorbi substanțele nutritive în mod corespunzător. Diabeticii care pierd în greutate trebuie să-și trateze rinichii. Este imposibil de făcut o listă cu toate plantele care pot fi folosite pentru tratamentul problemelor legate de greutate, deoarece acestea sunt strict personale și diferă de la caz la caz. Medicul chinez va ști ce tratament să prescrie în funcție de caracteristicile prezentate de fiecare caz în parte.

Prolaps

MCT privește prolapsul organelor ca pe o urmare a unor deficiențe ale qi-ului, manifestate în interiorul trupului, chiar în mijlocul acestuia. Este o stare de slăbiciune care apare în special în rândul bătrânilor. Pentru tonifierea splinei se prescrie un remediu foarte binecunoscut, numit *Pilulele qi-ului central*. Totodată, se recomandă și unghia-găii, rădăcină de urechea-iepurelui chinezesc și tuberculi de răculeț. Tratamentul specific se aplică în funcție de organul afectat.

Psoriazis

În prezent, în câteva spitale apusene, se testează tratamente chinezești bazate pe plante, cu scopul de a se în-

cerca vindecarea acestei suferințe dermatologice. Perspectivele par să fie foarte încurajatoare. Boala se manifestă prin apariția unor pete roșiatice, protuberante, cu aspect solzos. Acestea se pot regăsi pe tot corpul, în special pe genunchi și pe coate. Cauzele sunt necunoscute și nu se manifestă înainte de împlinirea vârstei de zece ani. De obicei, afectează ambele părți ale trupului și duce la îngroșarea unghiilor de la mâini și picioare. Psoriazisul răspunde bine la tratamentul aplicat în mod individual de către medicii chinezi tradiționaliști. Există însă și cazuri care nu răspund la aceste tratamente. Cazurile ușoare răspund la tratament în timp de două până la trei luni. Cele care sunt mai complicate răspund în termen mai îndelungat și vindecarea lor nu este garantată. Această suferință este datorată unui sindrom de încălzire a sângelui.

Răceală

Cei pe care îi afectează grav gerul iernii trebuie tratați cu plante medicinale care împiedică frigul să le invadeze trupul. Ghimbirul are calitatea de a alunga frigul, vântul și umezeala. Ghimbirul se fierbe împreună cu partea albă a unei cepe verzi, se adaugă puțin zahăr și se bea ca ceai. Acest remediu este foarte larg răspândit în China.

Rău-de-mare

Împotriva acestei suferințe se folosește ulei de mentă, care se aplică pe tâmple și pe cerul gurii și ghimbir proaspăt, care se mestecă. Cei care suferă de rău de apă pot folosi și brățări speciale care se pot cumpăra de la farmacie. Acestea exercită o presiune constantă asupra încheieturilor pe zonele destinate acupuncturii. Autopresopunctura efectuată la 5 cm mai jos de încheietura

mâinii (ținând palma îndreptată în sus) se poate dovedi eficace în cazul în care răul de apă survine în mod neașteptat.

Râie

Această suferință este cauzată de un vânt din afară, fie rece, fie cald sau de un vânt intern. Remediile folosite sunt coajă de frăsinel, fructe de plante aparținând genului Cyperus.

În China continentală, medicii folosesc și piele de șarpe deoarece se știe că șarpele este un animal rece care, la rândul său, oferă răcoare.

Pielea de șarpe, ca și multe alte produse folosite în mod frecvent în farmacopeea chineză, nu constituie un remediu pe care locuitorii din țările apusene l-ar folosi cu plăcere. Pieile de șarpe se folosesc și în cazurile de artrită (șarpele trăiește în apă, în locuri umede și nu suferă din cauza acestor condiții, de aici și ideea că, în trupul șarpelui, trebuie să existe niște componente care îl protejează).

Multe dintre ingredientele ciudate folosite în rețetele chinezești sunt interzise în țările apusene. Datorită presiunilor făcute de comunitatea internațională, a fost interzisă și în China continentală utilizarea unora dintre ele. Cornul de rinocer și oasele de tigru sunt interzise. Medicii chinezi au înlocuit aceste ingrediente cu plante aflate la îndemâna lor și a căror eficacitate s-a dovedit superioară acestora.

Respirație urât mirositoare

În concepția MCT, respirația urât mirositoare este datorată splinei deoarece aceasta guvernează gura și implică și funcționarea stomacului. Dacă în stomac există o umiditate fierbinte, aceasta poate produce mirosul ne-

plăcut. La nivelul intestinelor apare un blocaj. Medicamentele recomandate de MCT includ fideluța chinezească (sau torței), isop uriaș și ceai de mentă. Se mai folosesc semințe de ridiche și pelin oriental (un soi de iarbă) pentru a ajuta digestia.

Reumatism

Reprezintă o stare de umiditate excesivă a trupului, ca și prezența unui vânt fierbinte. În cazurile de reumatism acut, se recomandă coajă de stejar de plută, rădăcină de știr alb (sau moțul-curcanului) și Lacrimile Maicii Domnului.

Reumatismul cronic reprezintă o stagnare cronică a qi-ului și se vor prescrie plante care să pună în mișcare sângele și qi-ul. Cazurile care sunt tratate din faza incipientă a bolii dispun de un pronostic bun. În cazurile mai avansate, tratamentul cu plante ajută la reducerea inflamațiilor.

Rubeolă (pojar nemțesc)

Rubeola este o boală extrem de infecțioasă și poate fi periculoasă când este contractată de gravide aflate în primele luni de sarcină. Cei care au suferit de această boală capătă imunitate pe viață. Boala debutează cu stare febrilă. Urmează o inflamare a glandelor din spatele urechilor și apariția unei erupții de culoare roșie-portocalie, mai întâi pe față și apoi și pe restul corpului.

Fetele pot fi vaccinate contra rubeolei la vârsta de treisprezece ani. Femeile care contractează această boală în primele trei luni de sarcină trebuie să consulte un medic specialist în vederea întreruperii sarcinii.

Teoria tradițională chineză privește această boală ca pe o invazie externă a unui vânt fie rece sau cald și a

unei arșițe. Tratamentul ce se aplică pentru alungarea vântului și arșiței include rădăcină de ledebouriella și plante anuale din familia Cruciferae (schizonepetalon). Frunzele de dud, florile de caprifoliu și crizantemă sunt utilizate în cazurile în care este vorba de o arșiță ce cuprinde trupul. Când boala este diagnosticată ca o urmare a unui vânt rece, se recomandă rămurele de scorțișor.

Sarcină

Medicii tradiționaliști chinezi sfătuiesc femeile gravide să ducă o viață liniștită, să consume alimente bogate în calciu și fibre și să evite constipația. Mișcarea este extrem de importantă deoarece astfel se evită stagnarea qi-ului și a sângelui. Stagnarea ar putea atrage după sine edemele sau creșterea tensiunii arteriale. O femeie care a fost activă în timpul sarcinii va naște mai ușor, cu mai puțin efort. Femeile gravide din China sunt sfătuite să urmeze un tratament cu plante medicinale în cazul în care prezintă o creștere a tensiunii arteriale. *Mai înainte de a urma un tratament, gravida trebuie să consulte medicul generalist.*

Schizofrenie

Schizofrenia reprezintă o tulburare mentală gravă și, de regulă, se manifestă între 10 - 20 de ani, afectându-i cel mai adesea pe tinerii strălucitori și extrem de promițători din punct de vedere intelectual. Bolnavii se simt victimele unor persecuții ireale. Trăiesc iluzia că le sunt transmise mesaje prin intermediul televizorului sau au impresia că mințile lor sunt controlate de forțe ascunse, necunoscute. Aud voci care îi îndeamnă la săvârșirea unor acte violente, ciudate și suferă de o frică irațională. Medicii tradiționaliști consideră schizofrenia rezultatul

dezechilibrului survenit între inimă, rinichi și ficat. Spiritul, shen, care de regulă își are căminul în inimă, plutește în derivă, nu mai poate fi controlat. Pentru a calma shen-ul, inima și rinichii trebuie hrăniți și ficatul alinat. Pentru menținerea echilibrului fizic și mental, spiritul vulnerabil trebuie adăpostit cum se cuvine și dacă acest lucru nu este posibil înseamnă că inima dă dovadă de slăbiciune.

Un remediu foarte cunoscut îl reprezintă *Pilulele pentru ceai ale împăratului,* care sunt folosite împreună cu pilulele *Călătorului lipsit de griji*. În China, tratamentul schizofreniei include acupunctura și folosirea metalelor; cinabrul și chiar aurul sunt folosite în mod obișnuit și s-au dovedit eficiente. În spitalele unde se practică MCT se aplică frecvent o tehnică interesantă care constă în realizarea unei mici incizii în braț și în introducerea unei mici plăcuțe de aur. Procedeul este asemănător cu cel al implantului de hormoni. În spitalele din Marea Britanie aceste practici sunt interzise datorită interdicției impuse medicilor chinezi de a efectua chiar și cele mai simple intervenții chirurgicale. În China, există o credință milenară în puterea tămăduitoare a aurului. Se crede că aurul pur poate liniști spiritul și poate calma acțiunile răului ascuns în trup. Datorită aprecierilor înalte ale calităților terapeutice, aurul și chiar și argintul sunt folosite pentru confecționarea de brățări pentru mână și gleznă sau lănțișoare pentru gât. Acestea sunt puse copiilor foarte mici, chiar și bebelușilor, pentru a le proteja shen-ul și pentru că atât aurul cât și argintul sunt călăuze sigure pe drumul unei vieți sănătoase. O brățară de argint își schimbă culoarea din pricina substanțelor eliminate prin piele, acționând asemenea unui aparat ce ține sub control sănătatea copilului. În China, convulsi-

ile copilului sunt tratate prin fierberea unui obiect de aur. Apa caldă, rezultată în urma acestei fierberi, se dă copilului ca băutură. Se presupune că în apă, prin fierberea aurului, se scurge o infimă cantitate din acest metal.

Sciatică

Suferința apare în momentul în care nervul sciatic este iritat sau se află în compresie la rădăcina sa, situată la baza coloanei vertebrale. Durerea provocată de sciatică este extrem de neplăcută și coboară de-a lungul piciorului, pornind din coapsă și ajungând până la labă. Sciatica poate fi provocată de o hernie de disc, de o spondiloză anchilozantă sau de osteoartrită. Se poate ivi în mod cu totul neașteptat, chiar în urma unei simple mișcări de răsucire a corpului. Durerea se intensifică la aplecări, tuse, strănut.

În concepția MCT, sciatica are drept cauză stagnarea unei călduri umede în meridianul vezicii biliare sau în cel al vezicii urinare. Dacă suferința este cronică, atunci se presupune că este provocată de o stagnare a frigului și a sângelui. Acupunctura se dovedește extrem de eficientă în acest caz.

Scleroză multiplă

SM este rezultatul unei deteriorări a stratului de mielină ce înconjoară fibrele nervoase ale sistemului nervos central. Cauzele care produc această deteriorare sunt necunoscute, ele putând fi de natură genetică sau datorate unui virus. Una din 2 000 de persoane este afectată de această boală, ea manifestându-se cel mai adesea în rândul femeilor. La început, se manifestă prin amorțire, slăbiciune sau prin furnicături apărute în braț, în picior sau pe o parte a trupului. Printre simptome se numără și dublarea imaginii vizuale sau încețoșarea ve-

derii. Se poate produce un singur atac al bolii, dar, în cele mai multe cazuri, există un șir lung de reveniri și recăderi ce se întind pe mai mulți ani. Slăbiciunea, dificultățile apărute în activitatea locomotorie, tulburările de vorbire, pierderea controlului asupra vezicii urinare sunt doar câteva dintre problemele care apar în cazul celor ce suferă de SM.

În concepția MCT, SM se diagnostichează ca o slăbiciune a întregului organism, în special a rinichilor. Aceasta are drept urmare proasta funcționare a sistemului nervos central, care se reflectă în atrofierea mușchilor. Acupunctura se folosește pentru îmbunătățirea circulației, stimularea sistemului nervos și a celui muscular. Plantele sunt folosite pentru tratamentul rinichilor și al stomacului, țintind revitalizarea acestora și stoparea deteriorării. Când rinichii dau dovadă de slăbiciune, ei nu pot procesa substanțele nutritive și, prin urmare, sistemul nervos nu este hrănit corespunzător. Medicamentele prescrise au drept scop tonifierea rinichilor și a splinei.

SM constituie o maladie extrem de gravă. Tratamentul trebuie început imediat după ce boala a fost diagnosticată. Cu cât este tratată mai repede, cu atât sunt mai mari șansele de reușită. Problemele ce apar în cazul bolnavilor de SM — infecțiile urinare și renale, tulburările de vedere etc. — răspund bine la tratamentele impuse de MCT, care poate controla progresul acestei boli cu rezultate bune. Terapia este de lungă durată, dar se poate afirma fără exagerare că SM reprezintă o maladie în cazul căreia MCT a obținut rezultate notabile în raport cu medicina modernă.

Scrâșnetul dinților

Există numeroase persoane care, în timpul somnului, scrâșnesc dinții. Aceasta se poate datora stării anxioase,

dar uneori poate fi și rezultatul unor dinți lipsă sau al unei proaste alinieri a acestora. O altă cauză o poate constitui mușcătura inegală. Dacă acest fenomen nu este stopat poate duce la deteriorări ale maxilarului și chiar la artrită. MCT consideră că scrâșnetul dinților este cauzat de arșița din splină și stomac, arșiță ce se abate asupra acestor organe seara.

În cazul copiilor, scrâșnetul dinților indică prezența unor paraziți intestinali. Dacă analizele nu relevă existența acestora, copilul va fi tratat pentru arșița ce-i bântuie splina. Printre remediile care se aplică în acest caz, se numără ignama chinezească, semințele de lotus, gura-lupului și torțel (fideluță) chinezesc.

Sindromul Guillian Barre

În cazul acestui sindrom, nervii periferici, cei situați în afara creierului și ai coloanei vertebrale, se inflamează. Debutează cu furnicături, amețeală, stări de slăbiciune sau paralizia feței și a mâinilor. Ulterior, paralizia afectează întregul corp. Atacul asupra organismului este foarte rapid și se crede că ar fi vorba de o manifestare alergică față de o infecție virală sau față de un vaccin. Dacă paralizia afectează sistemul respirator, este absolut necesară internarea pacientului la secția de reanimare a unui spital. În două treimi din cazuri, recuperarea completă a pacientului se realizează în decursul primului an de la atac, în special dacă pacienții sunt tineri. Există și situații în care paralizia este definitivă. Acupunctura reprezintă un tratament eficace.

Sindromul imuno-deficienței dobândite

SIDA reprezintă o boală mai puțin cunoscută MCT, dar deficiențele sistemului imunitar nu reprezintă o no-

utate pentru medicii chinezi tradiționaliști. Aceste deficiențe au fost cunoscute cu multe secole în urmă și tocmai de aceea medicii chinezi în colaborare cu medicii din Marea Britanie și SUA au obținut rezultate mulțumitoare tratând pacienți cu probleme imunitare. Medicina chineză privește SIDA ca pe o stare de slăbiciune a rinichilor și splinei, provocată în special de o viață trăită numai în plăceri și abuzuri, din care alcoolul nu lipsește. MCT este extrem de tranșantă atunci când este vorba de cumpătare. Orice tip de exces, fie emoțional sau fizic, este dăunător organismului. Energia jing, însăși esența vieții care sălășluiește în rinichi, suferă din pricina exceselor. Prin urmare, stilul de viață reprezintă un element crucial în păstrarea sănătății. Promiscuitatea sexuală, abuzul de droguri sunt elemente care în mod inevitabil duc la degradarea sănătății.

Abuzul de droguri slăbește organismul și atrage după sine deteriorarea yin din rinichi. Simptomele acestei alterări sunt tusea și febra; cea din urmă apare în special noaptea. Urmează apoi o invazie de umezeală și căldură. Tratamentul MCT are drept scop hrănirea rinichilor și fortifierea splinei. Medicii chinezi tradiționaliști care profesează în țările apusene își tratează pacienții cu o combinație de plante între care figurează unghia-găii, *Pilulele pentru refacerea splinei, Cele șase pilule de rehmannia* și *Trichosanthes anguina*. Acestea au capacitatea de a impulsiona sistemul imunitar, fapt ce duce la prevenirea complicațiilor și prelungirea vieții, împiedicând virusul HIV să se manifeste, transformându-se în SIDA. Un extract din *Trichosanthes anguina* care arată asemenea unui castravete este probabil cel mai promițător remediu în lupta dusă pentru a împiedica avansarea bolii. Există controverse în această privință, dar dacă ele vor fi depă-

şite, atunci utilizarea acestui remediu va constitui un mare succes.

În vechime, Trichosanthes anguina era utilizat pentru provocarea avortului, deşi nimeni nu ştia cum acţionează. Profesorul Yeung, om de ştiinţă din Hong Kong, a descoperit că această plantă poate ucide trofoblastele, acestea fiind nişte celule care reglează activitatea placentei. Planta mai are drept ţintă şi nişte celule numite macrofage (gunoier al celulelor, care curăţă toxinele din corp). În SUA, dr. Michael McGrath, director al laboratorului de cercetări pentru combaterea SIDEI, din San Francisco, a descoperit că unele macrofage pot fi infectate cu virusul HIV. Această descoperire a constituit un alt pas înainte în înţelegerea cauzei pentru care nici unul dintre cele două tipuri de medicină nu a reuşit să ofere medicamentul care să vindece această boală. Medicamentele existente omoară celulele T infectate, dar nu şi pe cele macrofage care sunt infectate. Extractul de trichosanthin din *Trichosanthes anguina*, pe care echipa profesorului Yeung l-a izolat la Universitatea chineză, pare capabil să omoare celulele infectate ale sistemului imunitar, dar nu le afectează pe cele sănătoase. El a trimis o fiolă cu acest extract dr. Mc Grath care a pornit testarea lui pe voluntari.

Cercetarea continuă individual cu o seamă de plante medicinale, dar medicii chinezi au convingerea fermă că cea mai bună soluţie o reprezintă tratamentul aplicat întregului sistem imunitar şi interacţiunea a o seamă de plante combinate se va dovedi mult mai eficientă decât utilizarea singulară a diverse extracte.

Sindromul intestinelor hipersensibile (colon spastic)

Această suferinţă este datorată unei slăbiciuni a mus-

culaturii pereților abdominali ce acționează asupra intestinelor și colonului, până la rect.

Se manifestă cu dureri spastice, diaree apoasă, explozivă, ce alternează cu perioade de constipație. Nu există nici o cauză fizică ce determină acest sindrom; este posibil să fie rezultatul unor probleme psihologice, al unui regim alimentar incorect, sărac în fibre.

În concepția MCT, acest sindrom este privit ca rezultatul unui dezechilibru între stomac, splină și intestine, dezechilibru care uneori afectează ficatul și rinichii. În mod normal, reprezintă o stare de slăbiciune a splinei și rinichilor, un exces de umiditate la nivelul intestinelor și o stagnare a qi-ului din ficat. Nu totdeauna această suferință se vindecă ușor. Scopul tratamentului este să tonifice splina, să elimine toxinele și să echilibreze sistemul imunitar. În tratamentul aplicat se folosesc păpădia, coaja de magnolie care poate înlătura senzația de balonare și rubarbura asociată cu angelică chinezească care combat constipația. Plantele din familia Polyporaceae țin sub control constipația.

Sindromul oboselii permanente

Oricare dintre noi a avut perioade în viață când s-a simțit obosit, lipsit de putere, epuizat, lipsit de dorința de a face cel mai mic efort. Acest sentiment poate fi rezultatul unei perioade de muncă intensă sau al unei perioade de stres. De regulă, după asemenea momente, când scopul a fost atins, organismul se relaxează. Dacă această senzație de oboseală, de epuizare se instalează permanent și fiecare nouă zi constituie o povară, dacă ne simțim incapabili să ne concentrăm și nu avem nici cel mai mic interes față de mersul evenimentelor, trebuie să consultăm un medic. Factorii care conduc la o aseme-

nea stare sunt foarte variați; ea poate constitui începutul unei boli sau al unei depresii.

Citirea pulsului și un control atent al limbii va fi de ajutor medicului de MCT. În urma unui astfel de control, acesta poate să decidă dacă este vorba de o stare emoțională deosebită sau de o suferință fizică. Totodată, medicul va cere informații detaliate pentru a afla care este cadrul emoțional ca și cel psihologic în care trăiește pacientul. Oboseala cronică poate constitui simptomul unei tensiuni premenstruale sau al menopauzei. În același timp, poate fi vorba și de un dezechilibru hormonal sau de hipotiroidie, de boala Addison, caz în care conținutul de adrenalină din organism este foarte scăzut.

Dacă pacientul este doar obosit, diagnosticul pus de medicul de MCT va fi acela de deficiență a qi-ului; dacă este vorba de oboseală și senzație de frig, există o deficiență a yang-ului; în cazul oboselii însoțită de senzație de cald, este vorba de o deficiență a yin-ului. Este extrem de importantă corectitudinea cu care se pune diagnosticul, deoarece tratamentul este diferențiat pentru fiecare caz în parte. Foarte eficientă în asemenea cazuri este gingseng, dar administrarea sa trebuie făcută cu precauție.

Sindromul premenstrual

Stările depresive, agresive, aspectul buhăit, durerile de cap, reținerea lichidelor sunt stări prin care trec persoanele care cad victima sindromului premenstrual, cauzat în general de un dezechilibru între ficat, rinichi și splină. MCT concepe menstrele ca pe o eliberare lunară a surplusului de sânge ce se adună în organism. Stagnarea care se poate ivi are drept rezultat acest sindrom. Acupunctura și plantele medicinale pot stimula ficatul.

Se recomandă și regim alimentar. Printre plantele prescrise figurează angelica chinezească, bujorul alb, guralupului și plantele din familia Polyporaceae. Uneori, se recomandă și coajă de mandarin sau portocal.

Sistemul imunitar

Termenul chinezesc este „sistem de apărare". Chinezii privesc acest sistem ca pe o parte a qi-ului. Unul dintre punctele de rezistență ale MCT îl constituie tocmai această capacitate a sa de a influența sistemul imunitar și testele clinice efectuate pe întreg cuprinsul Chinei, ca și în alte țări, încearcă să ofere lumii medicale cât mai multe date în această privință. Bolile infecțioase și epidemiile au fost și încă sunt ținute sub control în China prin acupunctură. Cercetările întreprinse în cadrul Spitalului de copii din Beijing au dovedit că acupunctura este extrem de eficientă în combaterea dizenteriei infantile. Au fost identificate și o seamă de plante care pot impulsiona sistemul imunitar. Printre acestea se numără unghia-găii, ginseng, afin, prune negre și urechea-iepurelui chinezesc.

Stări depresive

Stresul de zi cu zi devine tot mai des cauza care determină apariția depresiilor. Există două tipuri de depresie. Cel care își are originea în probleme stringente sau tulburări emoționale – șomaj, datorii, divorț, pierderi ireparabile ale unor ființe dragi – constituie tipul exogen. Cel de al doilea tip de depresie rezultă din dezechilibrul chimic existent în creier și este cunoscut drept tipul endogen. Primul tip de depresie poate duce la cel de al doilea dacă nu se intervine la timp sau dacă depresia exogenă nu se rezolvă de la sine, în timp.

În concepția MCT, depresia este o problemă cauzată de stagnarea qi-ului din ficat. În mod firesc, tratamentul trebuie să aibă în vedere punerea în mișcare a qi-ului și echilibrarea ficatului. Aceasta se realizează cu ajutorul plantelor: rădăcină de urechea-iepurelui chinezesc, rădăcină de angelică chinezească, rădăcină de bujor alb, lemn dulce și uneori rădăcină de gura-lupului. Unul dintre cele mai bune remedii îl constituie *Călătorul lipsit de griji*. Modul în care MCT privește întregul organism, ca pe un tot unitar, face ca tratamentul aplicat în cazul stărilor depresive să conțină ierburi care vor corecta dezechilibrul chimic; în felul acesta, depresia dispare de la sine. Bolile fizice și mentale sunt imposibil de separat în concepția unui medic de MCT.

Sterilitate

Sentimentul pe care îl stârnește citirea dosarelor referitoare la cazurile de sterilitate aflate în cabinetul medicilor chinezi din Londra este extrem de emoționant. Se pot găsi scrisori din partea unor femei disperate care solicită remedii chinezești pentru a concepe un copil, alături de cărți poștale colorate prin care se anunță nașterea copiilor, cărți poștale însoțite de fotografii ale bebelușilor. Într-o altă scrisoare se cere sfatul în alegerea numelui pentru un băiețel nou-născut, nume care să constituie un omagiu adus MCT și tratamentului cu plante medicinale care a avut drept rezultat apariția pe lume a acestui bebeluș.

Un număr tot mai mare de cupluri din Marea Britanie au beneficiat de tratamente aplicate de specialiști chinezi și au descoperit că acestea s-au dovedit eficiente. În China continentală s-au publicat numeroase studii referitoare la aceste tehnici de combatere a sterilității.

Medicii chinezi aplică tratamente bazate pe plante medicinale, ca și acupunctura pentru a crește fertilitatea femeilor și a bărbaților. Rezultatele s-au dovedit încurajatoare.

În ciuda faptului că medicina modernă poate face adevărate miracole pentru cuplurile care își doresc un copil, sterilitatea rămâne o problemă frecvent întâlnită în Marea Britanie, afectând 1 din 6 femei. În rândul bărbaților se înregistrează un procent asemănător. Cauzele sterilității pot fi funcționale, caz în care organele de reproducere nu prezintă probleme, dar cuplul nu poate concepe un copil și pot exista și cauze organice, cum ar fi trompe înfundate sau probleme uterine.

Fertilizarea in-vitro poate rezolva unele dintre problemele organice, dar șansele de reușită sunt de 15%. Din nefericire, listele lungi de așteptare ca și costurile ridicate pentru fertilizarea in-vitro fac imposibilă pentru multe cupluri o asemenea încercare. Pentru cei care nu prezintă obstacole fizice în calea conceperii unui copil, lucrurile stau și mai rău. Când o persoană cu probleme fizice este conștientă de ele, caută să le găsească vindecarea. Când analizele și investigațiile arată că totul este în perfectă stare și totuși nașterea unui copil este imposibilă, singurul sfat pe care îl primesc pacienții este să continue să încerce și să spere. Neîmplinirea speranței poate atrage suferința sufletului, a inimii, așa cum ne învață și Biblia și numai cei care nu au copii știu ce înseamnă așteptarea, cunosc suferința pe care aceasta o provoacă.

Răspunsul oferit de medicina chineză constă în încercarea de a descoperi dezechilibrul apărut în trupul pacientului. În concepția MCT, există totdeauna un motiv pentru care o părticică a sistemului nu funcționează așa cum ar trebui s-o facă și motivul acestei funcționări

defectuoase se poate afla în cu totul altă zonă a sistemului. Trebuie descoperită această zonă și răspunsul este ca și aflat. În cazul sterilității, se pare că rezolvarea problemei trebuie căutată în funcționarea rinichilor.

Stilul de viață apusean se face vinovat de apariția sterilității la un număr mare de cupluri. Aceasta este părerea medicilor tradiționaliști chinezi. Apusenii beau prea multă cafea, cantități prea mari de alcool și mănâncă prea multe dulciuri. Acestea dau senzația de energie fără a constitui o hrană reală pentru organism, provocând o umiditate excesivă care atrage după sine apariția diverselor blocaje. Dacă la toate acestea se adaugă și nopțile pierdute, ca și o viață sexuală extrem de activă, putem spune că avem un tablou complet.

Chinezii au față de sex o atitudine diferită. Sexul este o parte a jing-ului, esența vieții, înmagazinată în rinichi, esență a cărei calitate nu este nelimitată. O viață sexuală extrem de activă atrage după sine sărăcirea rezervei de jing, astfel încât, cu trecerea anilor, când oamenii se hotărăsc să fie mai așezați, mai ponderați și doresc să întemeieze o familie, rezervorul de energie este aproape gol, prin urmare conceperea unui copil este dificilă. Când intervine și stresul, situația se înrăutățește.

Tratatul de medicină clasică al Împăratului Galben, *Nei Jing*, cel mai vechi și respectat tratat de medicină chineză descrie astfel dezvoltarea fizică și felul în care aceasta trebuie susținută cu înțelepciune. Iată ce spune despre fete: „La șapte ani, dinții i-au crescut și părul crește mai lung; la patrusprezece ani, încep menstrele și poate concepe copii, la douăzeci și unu este pe deplin maturizată și se află în cea mai bună stare fizică".

Dezvoltarea băieților este caracterizată astfel: „La vârsta de opt ani, îi crește părul și își schimbă dinții; la

vârsta de șaisprezece ani, organele sale genitale încep să secrete spermă; la douăzeci și patru de ani, testiculele sunt maturizate și creșterea încetează".

Cu alte cuvinte, vârsta ideală pentru a începe viața sexuală și procrearea este de douăzeci și unu de ani pentru femei și douăzeci și patru pentru bărbați. Medicii tradiționaliști chinezi ai zilelor noastre consideră că sfaturile înțelepților din vechime sunt extrem de importante și trebuie urmate chiar dacă în zilele noastre oamenii privesc lucrurile altfel. Dacă oamenii își păstrează energia aflată în rinichi până la vârsta când doresc să aibă copii, nu vor exista nici un fel de probleme în această privință, într-un cuplu sănătos.

Dar, dacă viața sexuală este începută înainte de împlinirea vârstei de douăzeci și unu de ani și la aceasta se adaugă și modul de viață occidental, stresant, tinerii își distrug o parte importantă a energiei stocată în rinichi și își pun în pericol șansele de a deveni părinți. Acest fapt este extrem de ușor de observat în cazul tinerelor care folosesc pastile anticoncepționale la o vârstă fragedă, pentru înlăturarea unor probleme menstruale. Conform concepției MCT, dacă ea renunță la anticoncepționale la vârsta de treizeci de ani, se constată că ovarele ei au aceeași dezvoltare ca ale unei fete de optsprezece ani, dar ele se află în trupul unei femei de treizeci. Această situație reprezintă un dezechilibru care constituie sursa tuturor problemelor ulterioare.

Ovarele trebuie supuse unui tratament ce are drept scop fortifierea lor ca și întreținerea acestora. Alte procedee ginecologice, cum ar fi avortul, pot produce leziuni și pot lăsa cicatrici pe uter. Oricine cunoaște efectul pe care îl are o cicatrice pe piele. Prezintă o culoare deosebită, țesutul are o structură deosebită, fiind mai moa-

le în urma vindecării. Dacă apar cicatrici pe uter, un organ mic, în formă de pară, structura țesutului se poate modifica la suprafață, devenind mai netedă, mai alunecoasă și, în acest caz, sperma nu mai dispune de suportul necesar. Uneori, chiar și umiditatea excesivă din uter, rezultat al consumului mare de dulciuri, poate constitui o cauză a sterilității. Întrebat cum este posibil, un medic tradiționalist va sfătui pacientul să-și amintească ce se întâmplă cu zahărul pus într-un vas și lăsat acolo pentru mai multă vreme. După un timp, se observă că acesta se umezește, devenind lipicios. Același fenomen are loc și în trupul omenesc.

În ceea ce privește tratamentul aplicat femeilor, medicul tradiționalist își va concentra tratamentul în direcția reglării ciclului menstrual. Imediat ce plantele medicinale pun în mișcare sângele, trebuie să apară sângerări regulate; durata acestora se stabilizează și compoziția sângelui se schimbă, menstrele având un aspect sănătos, sângele fiind mai deschis la culoare. Cheagurile dispar și ele. După ce s-a obținut un echilibru în această privință, se va remarca și o îmbunătățire a activității hormonale. Plantele pot ajuta la înlăturarea stării de tensiune și încordare premenstruală, fapt ce produce de multe ori sterilitatea. O dată cu rezolvarea acestor probleme, energia femeii și libidoul său cunosc o îmbunătățire evidentă și rinichii își încep activitatea de producere a hormonilor în mod eficient. Ovarele funcționează și ele mult mai bine și aparatul de reproducere este capabil să ovuleze.

Tratamentul implică tonifierea splinei și hrănirea organismului în general. O disfuncție a splinei atrage după sine umiditate, afectând învelișul interior al pântecului și consistența sângelui. Mucusul produs de umidi-

tate trebuie înlăturat și eliminat din întreg sistemul. Activitatea și starea ficatului trebuie și ele îmbunătățite. Ficatul este răspunzător de echilibrul din organism și, dacă apare un blocaj, durerea și sindromul premenstrual pe care îl produce acest blocaj își au originea în ficat.

Multe dintre femeile care se supun unor controale necesitate de sterilitate prezintă blocări ale trompelor uterine. Dacă aceste blocări sunt rezultatul unei intervenții chirurgicale sau al unei boli infecțioase, tratamentul ce trebuie aplicat este extrem de dificil sau pur și simplu nu se poate face nimic pentru înlăturarea acestei situații. În cazurile în care nu există motive clare care să se facă vinovate de aceste blocări, medicii tradiționaliști pot găsi rezolvarea. Ei susțin că această situație este asemănătoare cu cea întâlnită la nivelul sinusurilor. Tratamentul poate mări și șansele pentru realizarea unei fertilizări in-vitro, deoarece, dacă dorim să folosim metafore așa cum obșnuiesc medicii tradiționaliști, dacă solul este pregătit cu grijă, recolta se va deovedi mult mai bună.

În privința bărbaților, problemele de sterilitate sunt cauzate de insuficienta dezvoltare a testiculelor sau de faptul că acestea nu sunt coborâte în scrot. Aceste cauze sunt extrem de greu de tratat sau chiar imposibil de remediat. Dacă problema este funcțională, cauza majoră a sterilității este atribuită rinichilor. Poate fi vorba de o slăbiciune genetică sau de rezultatul pe care îl are viața sexuală extrem de activă la o vârstă necorespunzătoare. Fumatul și alcoolul au un efect nociv, ca și alimentele bogate în grăsimi. Consumul de alimente prăjite secătuiește energia. Bolile ca și consumul de medicamente, în special steroizi, pot avea un efect negativ asupra potenței masculine și pacientul trebuie sfătuit să-și schimbe stilul de viață.

În tratamentul aplicat bărbaților, MCT se concentrează asupra rinichilor și dacă aceștia răspund la tratament, cantitatea, mobilitatea și activitatea spermei se vor îmbunătăți în mod evident. Cantitatea de spermă produsă de organism poate varia în mod obișnuit, de la un test la altul. Într-o lună, spermograma poate arăta 20 de milioane de spermatozoizi, în vreme ce la un test făcut ulterior, numărul spermatozoizilor poate fi de 40 de milioane. Cantitatea și calitatea spermei pot fi influențate de temperatură, mediu, starea generală de sănătate și mulți alți factori extrem de complecși.

Dar, în cazul în care la primul test se înregistrează 2 milioane, iar la cel de al doilea, 54 de milioane de spermatozoizi și aceasta în condițiile în care timp de șase săptămâni pacientul a urmat un tratament tradiționalist, așa cum s-a întâmplat la Spitalul Sf. Maria din Manchaster, este evident faptul că plantele medicinale sunt cele care au produs această îmbunătățire. Spermogramele în cazul lui Stephen K. au arătat că nu numai numărul spermatozoizilor s-a îmbunătățit, ci și calitatea spermei. Mobilitatea și activitatea spermei au arătat procente între 80% și 90%, în vreme ce testele inițiale le cotau la zero.

În privința acestui pacient încă nu se poate trage concluzia că sterilitatea a fost înlăturată, deoarece soția sa suferă de endometrită și prezintă și alte complicații menstruale. Totuși, endometrita este vindecabilă, existând numeroase exemple în care boala a răspuns tratamentului cu plante medicinale. Doamna K. a început și ea un tratament sub îndrumarea aceluiași medic al cărui sfat l-a urmat soțul său. Cuplul urmează să încerce o fertilizare in-vitro în următoarele luni, după ce doamna K. va termina tratamentul prescris de medicul tradiționa-

list. Cei doi soți afirmă că, din momentul începerii tratamentului, starea lor de sănătate generală s-a îmbunătățit.

„La început, la spital mi s-a spus că șansele noastre de a avea un copil sunt zero. Medicul nostru de familie s-a dovedit extrem de înțelegător și ne-a acordat tot sprijinul său. De asemenea, un alt medic, chirurg particular, o persoană extrem de înțelegătoare și dornică să ne ajute, ne-a mărturisit în cele din urmă că nu poate face nimic pentru noi, dar ne-a încurajat spunând că trebuie să existe o rezolvare a problemei noastre într-o altă formă de medicină, în cea neconvențională. Tot el ne-a încurajat să continuăm căutarea răspunsului la problema noastră", spune Stephen.

„Așa am procedat și astfel am descoperit MCT. Soția mea are uter retrovers și prezintă și alte probleme menstruale, dar, în prezent, are ciclu normal și se simte mai bine ca niciodată. Medicul de MCT mi-a mărturisit că starea sănătății mele era extrem de precară și până nu am luat pastilele recomandate de el nu am fost conștient de acest fapt. Chiar dacă nu vom reuși să dăm viață unui copil, tratamentul s-a dovedit folositor pentru sănătatea noastră".

Nici un practician de MCT nu dorește să dea false speranțe pacienților care deja sunt dezamăgiți și disperați în fața neputinței de a concepe un copil, în ciuda tratamentului urmat. Există și o seamă de alte bariere în calea conceperii unui copil și acestea nu pot fi înlăturate decât prin intervenții chirurgicale sau prin tehnici de laborator extrem de complicate. Puterea plantelor medicinale utilizate de MCT constă în înlăturarea unor cauze organice, în care nu există elemente clare aflate la originea sterilității. În cazul acesta, medicina tradițională dispune de mijloacele necesare pentru a ajuta pacientul.

Metoda diferă de la caz la caz. Un medic practicant în Londra a adus cu ea, de la spitalul din Canton, o tehnică pe care o utiliza acolo. Aceasta constă în injectarea de plante medicinale direct, odată cu aplicarea acelor folosite pentru acupunctură. Acest medic deține un dosar în care se află fotografia unui copil născut de o pacientă cu probleme de sterilitate în cazul căreia eșuase și fertilizarea in-vitro. Aceasta a conceput un copil la optsprezece luni după începerea tratamentului cu acupunctură și plante, tratament aplicat de două ori pe săptămână.

Un alt succes a fost cel înregistrat în cazul unui cuplu care, timp de trei ani, a urmat un tratament conform normelor apusene. Shirley a început să folosească pastile anticoncepționale la vârsta de nouăsprezece ani, mai înainte de a avea o sarcină extrauterină, în urma căreia i-a fost extirpată una din trompe. Pacienta prezenta dureri premenstruale și, în urma examenului efectuat de un medic tradiționalist, s-a remarcat o exfoliere manifestată la baza limbii. Acesta este un semn clar de slăbiciune a rinichilor. La vârsta de treizeci și cinci de ani, după ce a fost supusă la două fertilizări in-vitro, pacienta nu a reușit să dea naștere unui copil.

Soțul lui Shirley prezenta, în urma spermogramei, un număr mic de spermatozoizi; activitatea spermei era inexistentă. Starea lui generală era proastă. Se simțea permanent obosit. Rinichii săi au fost tonifiați cu ajutorul plantelor. Tratamentul a inclus coajă de arobore de cauciuc chinezesc, dud, semințe de torței și ginseng. I s-a mai administrat și corn de antilopă pentru a întări esența rinichilor. După șase luni de tratament, numărul spermatozoizilor a crescut de patru ori și s-a trecut la aplicarea unei noi fertilizări in-vitro. În prezent, cuplul are un copil.

Fertilitatea nu constituie o problemă pentru o femeie de treizeci și doi de ani, aflată în căutarea unui tratament care s-o ajute să nască un copil. Patru sarcini s-au sfârșit prin avorturi spontane, fătul murind intrauterin, între a patrusprezecea și a șaisprezecea săptămână a sarcinilor. Medicul tradiționalist chinez s-a gândit că era posibil ca fătul să nu primească suficiente elemente hrănitoare. Diagnosticul lui a fost slăbiciune, deteriorare a sănătății și în special a rinichilor. I s-au prescris și tonifiante pentru sânge.

Pacienta suferea de migrene, dovadă a unei debilități a splinei. Prin urmare, tratamentul trebuia să se aplice asupra a trei organe, incluzând și ficatul, și trebuia să hrănească și sângele. Și soțul său urma un tratament deoarece se constatase, în urma spermogramei, că numărul spermatozoizilor era extrem de scăzut. Când pacienta a rămas însărcinată după tratament, a dus sarcina timp de nouă luni. Medicul chinez a continuat să țină pacienta sub strictă observație în timpul sarcinii și i-a prescris tratament bazat pe plante începând cu a zecea săptămână de sarcină. Tratamentul a continuat timp de zece săptămâni. În cele din urmă, pacienta a dat naștere unui copil sănătos.

Chiar și medicul chinez a fost surprins în cazul unui cuplu care a încercat șapte fertilizări in-vitro fără a obține succes. Cei doi aveau deja un băiat în vârstă de opt ani și medicii din spital nu reușeau să descopere motivul pentru care nu puteau avea încă un copil. De fapt, femeia se afla într-o stare de sănătate precară, cu cicluri menstruale neregulate. Se simțea permanent obosită. După patru luni de tratament cu plante medicinale, femeia a rămas însărcinată.

Principala problemă, în cazul altui cuplu, care avea deja un copil și dorea încă unul, o constituia sănătatea

precară a bărbatului. Acesta prezenta frecvente crize de amigdalită și inflamații glandulare, dureri de spate. Fusese tratat și pentru o uretrită (infecție a uretrei cu clamidya, un parazit situat undeva între bacterie și virus). Problemele urinare, durerile de spate și suferințele provocate de permanenta inflamare a gâtului sunt toate legate de funcționarea rinichilor, organul principal de reproducere în concepția MCT. Prin urmare, medicul tradiționalist chinez a stabilit un tratament pentru rinichi, cu un adaos de plante față de cel obișnuit, pentru a înlătura umezeala excesivă din trup.

Tratamentul aplicat de medicina chineză se adresează întregului organism, având un aspect atotcuprinzător. Totodată, tratamentul este diferențiat, în funcție de pacient, de simptomele prezentate și de istoricul suferințelor sale. Nu toate cazurile au un sfârșit fericit. Uneori, tratamentul poate dura peste un an, fără ca rezultatul să fie cel așteptat. Dar, tratamentul nu este greu de urmat și nici nu are efecte secundare. De obicei, starea sănătății se îmbunătățește și problemele menstruale se ameliorează sau dispar.

Stres

Primul pas care trebuie făcut în vederea tratării stresului îl constituie identificarea surselor sale. Acestea trebuie atacate și înlăturate. Pacientul trebuie să aibă un regim alimentar sănătos, să doarmă cât mai mult și, nu în ultimul rând, să-și găsească timp pentru practicarea exercițiilor de relaxare. Meditația este și ea utilă, la fel ca și acupunctura. Plantele medicinale ajută și ele, oferind starea de calm atât de necesară. Printre plantele utilizate se numără rădăcină de urechea-iepurelui chinezesc și fructe de plante aparținând familiei Magnoliaceae.

Sughiț

Chiar și în cazurile în care sughițul pare o manifestare lipsită de importanță, medicul de MCT va căuta descoperirea cauzelor care nu sunt deloc puține. Sughițul poate fi rezultatul arșiței, frigului sau al stagnării hranei. Ghimbirul, rubarbura și tulpinile de mentă asiatică reprezintă plantele utilizate frecvent în combaterea sughițului. Acupunctura se aplică în cazurile rebele. În cazurile în care apare sughițul, se poate acționa asupra acestuia prin acupresură, aplicată în punctele aflate de o parte și de alta a ochilor, deasupra orbitelor. Sughițul dispare în câteva minute.

Surditate

În China, când surditatea apare ca urmare a unei infecții, se aplică acupunctura. Uneori, acest procedeu se aplică și în cazurile de surditate ereditară, deși succesele s-au dovedit puține ca număr în privința acestor pacienți. Mucusul din urechi apărut în urma unei infecții se combate folosindu-se plante medicinale, cum ar fi menta, rădăcina de urechea-iepurelui chinezesc, busuioc sălbatic, semințe de pătlagină, flori de crizantemă, migdale amare, gențiană chinezească, rădăcină de clopoțel chinezesc. În cazul pacienților în vârstă, surditatea și țiuitul din urechi sunt combătute prin tratarea rinichilor într-o încercare de a-i întări. Se folosesc semințe de boala trifoiului, semințe de ghimbir negru, fructe de dud, coajă de arbore chinezesc de cauciuc.

Toate acestea își dovedesc proprietățile curative prin reducerea țiuitului și chiar dacă acuitatea auzului nu se îmbunătățește, cel puțin surditatea nu avansează.

Tenie

Tenia se transmite prin consumul de carne și de pește

infectate și care nu au fost preparate corespunzător. Parazitul, în formă embrionară, produce un cap cu ajutorul căruia se prinde de pereții intestinului subțire, unde încep să se dezvolte într-un vierme lung, segmentat, hrănindu-se cu alimentele aflate în stare de predigestie. Segmentele conțin mii de embrioni. Acestea se rup din când în când și apar în fecale. Simptomele sunt mâncărimi în jurul anusului însoțite de dureri abdominale. Uneori, se produc pierderi în greutate și nu din lipsa unei alimentații corespunzătoare.

Existența acestui parazit poate atrage după sine blocarea intestinului, situație în care plantele medicinale sunt eficiente. Plantele sunt utile și pentru că pot omorî paraziții, după care aceștia sunt eliminați. După eliminarea paraziților – uneori chiar și înainte – medicul tradiționalist chinez va încerca să tonifice energia splinei, să întărească trupul, să înlăture vătămările cauzate de paraziți și să prevină reapariția lor. Există numeroase remedii ce pot fi folosite. Printre ele se numără semințele de dovleac, la care se adaugă fructe de areca (un gen de palmier extrem de eficient în combaterea viermilor intestinali) și apoi un purgativ cum ar fi rubarbura.

Tensiune arterială

Hipertensiunea arterială este diagnosticată de medicina chineză ca un vânt intern. Yin-ul din ficat și sângele se vor trata cu ajutorul plantelor pentru a domoli vântul. Se folosesc flori de crizantemă, rădăcină de bujor și unghia-găii. Există însă și pacienți care prezintă o seamă de complicații și, în acest caz, trebuie aplicat un tratament deosebit. Hipotensiunea reprezintă o deficiență a qi-ului inimii și sângelui. Se combate cu ginseng, angelică chinezească și plante tonice pentru qi.

Atât hipo cât și hipertensiunea sunt tratate cu succes de MCT. Plantele folosite sunt extrem de utile pentru a ține tensiunea sângelui sub control, așa încât medicamentele de origine apuseană pot fi reduse treptat sub controlul atent al medicului. În același timp, medicația are drept scop îmbunătățirea stării generale de sănătate, diminuând senzația de gan ho, de iritare și nervozitate, simptome care apar frecvent în stări de tulburări ale tensiunii.

Tic

O convulsie nervoasă a unui mușchi facial, ticul este cunoscut și ca un spasm obișnuit. La copii, este întâlnit frecvent ca fiind rezultatul unei stări nervoase. În mod obișnuit, ei nu sunt conștienți de producerea acestui spasm și este bine să nu li se atragă atenția asupra lui. În cele mai multe cazuri, ticul dispare de la sine.

Medicina ortodoxă nu evidențiază nici un tratament în acest caz și, dacă un tic nu este absolut evident și nu deranjează, atunci nici nu trebuie luat în seamă. MCT consideră ticul ca un rezultat al vântului iscat în ficat, vânt ce poate fi cauzat de arșița din ficat sau de o deficiență a ficatului. Tratamentul țintește ambele cauze, ca și rezolvarea simptomelor.

Transpirație abundentă

Transpirația abundentă este extrem de stânjenitoare, dar de obicei nu este dăunătoare. Cel mai adesea începe odată cu transformările hormonale ce apar la pubertate și dispare treptat, cu cât cel ce suferă de această transpirație abundentă crește și se maturizează. Există și cazuri în care acest fenomen nu dispare toată viața. O igienă bună constituie un element important. Dacă problema aceasta se agravează se poate interveni chirurgical pentru reducerea glandelor sudoripare de la subțiori. A-

cească reducere se realizează prin îndepărtarea unei porțiuni din piele.

Transpirația abundentă, anormală, numită și transpirație spontană, este privită de MCT ca o deficiență a qi-ului și în special a qi-ului de apărare. Apare la oamenii în vârstă sau la convalescenții care au suferit îndelung și sunt extrem de slăbiți. Transpirația nocturnă se datorează deficiențelor yin-ului.

În cazul primul tip de transpirație, tratamentul trebuie să aibă în vedere tonifierea qi-ului, iar în cel de al doilea, trebuie hrănit yin-ul. Pentru deficiența yin-ului se folosesc plante ca bujorul, coajă de stejar de plută și rădăcina de coroana-împăratului (crin). Pentru deficiența qi-ului, se folosesc plante ca unghia-găii și ledebouriella.

Tulburări ale nasului și gâtului

Nasul este dominat în mod direct de către plămâni. Tratamentul se va face prin canalul pulmonar și prin plămâni. Strănutul sau secreția abundentă a nasului sunt privite ca o debilitate cauzată de vânt și de frigul din plămâni. Frunzele de dud, semințele de pătlagină, menta, florile de caprifoliu și gura-lupului sunt plantele folosite frecvent în combaterea acestor tulburări.

Sângerările nazale sunt rezultatul arșiței din sânge. În cazul când aceste sângerări ale nasului apar la femei în timpul menstrelor, suferința este privită ca o creștere a nivelului sângelui, o ridicare a acestuia și nu o coborâre așa cum ar trebui să fie. Cel mai eficient tratament îl constituie plantele proaspete; rădăcina de bujor, ciulinele și rehmannia sunt cel mai des folosite.

Tulburări ale prostatei

Creșterea în volum a prostatei reprezintă un fenomen

des întâlnit la bărbații în vârstă și se poate rezolva cu mare ușurință, prin intervenție chirurgicală. În cazul celor care doresc să evite o asemenea intervenție, MCT poate oferi un tratament alternativ. Umiditatea excesivă din organism poate fi înlăturată prin punerea în mișcare a qi-ului. Aceasta implică un tratament complicat, dar care dă rezultate în majoritatea cazurilor. Plantele prescrise sunt semințe de pătlagină, banan chinezesc, coajă de scorțișor și coajă de stejar de plută.

Tulburări ale vezicii urinare

Incontinența urinară reprezintă un fenomen întâlnit frecvent printre persoanele în vârstă și aceasta se manifestă la un număr mare de oameni, dar mulți dintre ei refuză să recunoască această tulburare, din motive lesne de înțeles. După vârsta de 65 de ani, o femeie din 12 și un bărbat din 7 suferă din pricina incontinenței urinare. MCT consideră că slăbiciunea vezicii urinare manifestată prin urinare frecventă ca și prin pierderi involuntare de urină se datorează unei sensibilități, unei slăbiciuni atât a qi-ului cât și a yang-ului renal. Dacă rinichii sunt slabi și calitatea urinei lasă de dorit și acest fapt duce la iritarea vezicii urinare. Tratamentul implică întărirea rinichilor cu ajutorul plantelor. Printre acestea se numără coajă de arbore de cauciuc chinezesc, sânger și chiar nuci. *Ceaiul lacătului de aur* ca și *Sextone* sunt un remediu eficace. În unele cazuri, acupunctura este și ea eficientă. Plantele și acupunctura sunt folosite în tratamentul combinat cu cele mai bune rezultate.

Tulburări apărute în tendoane

În concepția MCT, tendoanele sunt controlate de ficat. Prin urmare, dacă ficatul este hrănit, tendoanele vor fi puternice. Dar, chiar și o persoană cu un ficat sănătos

poate suferi o afecțiune a tendoanelor în urma unor accidente produse în timpul practicării unui sport. În aceste cazuri, doctorul încearcă să îmbunătățească circulația sângelui și pe cea a qi-ului pentru a stopa sângerarea internă și pentru a înlătura urmările vătămării tendoanelor. În cazul în care inflamarea tendoanelor este cauzată de artrita cronică, datorată frigului și umidității, se prescrie tratament cu plante medicinale.

Tulburări apărute în timpul călătoriilor

Fie că este cauzată de călătoria cu avionul sau de călătoria terestră, simptomele par să fie, în general, aceleași. Acupunctura sau acupresura unor puncte aflate în stomac pot fi utilizate în combaterea senzațiilor de greață și vomă. Ghimbirul poate fi utilizat pentru încălzirea stomacului.

Tulburări cardiace

Medicina apuseană alopată a pus la punct o serie largă de medicamente eficiente în tratarea tulburărilor cardiace. Chirurgia cardiacă este extrem de sofisticată. Operații implicând by-pass sau introducerea de pacemaker au devenit extrem de frecvente. În China, cele mai eficiente tratamente sunt cele care combină atât metodele tradiționale chineze cât și cele ale medicinii moderne.

În concepția medicului de MCT bolile coronariene sunt privite ca o deficiență yang qi, adică o diminuare a forței cu care se mișcă sângele. Aceasta atrage după sine stagnarea qi-ului și a sângelui, urmate de dureri și blocaje. Tratamentul începe prin încălzirea inimii, tonifierea energiei, înlăturarea blocajului și punerea în mișcare a sângelui. Palpitațiile au drept cauză deficiențe ale yinului inimii și sângelui și aceste deficiențe sunt o urmare a stresului, oboselii, stărilor anxioase și nervozității.

Tratamentul aplicat de MCT are drept scop hrănirea inimii, a plămânilor și a sângelui. Numeroase plante au puterea de a întări energia inimii și de a pune în mișcare qi-ul. Pentru a pune în mișcare sângele din inimă se prescriu rămurele de scorțișor, omag, ghimbir uscat și ghimbir negru. În spitalul de MCT din Tianjin, victimele unor atacuri cardiace primesc infuzii de omag negru și Lantana camara. În urma aplicării acestui tratament au fost recuperați mai mulți bolnavi decât prin aplicarea tratamentelor apusene tradiționale. Plantele care hrănesc yin și sângele sunt: rădăcina de coroana împăratului, lemnul-dulce, fructele de lemn-câinesc, semințe de jojoba sălbatică și rădăcină de angelică chinezească. Studiile moderne de farmacologie au dovedit că lemnul-dulce are aceleași proprietăți ca și digoxina, un medicament apusean.

Tulburări de memorie

Acest gen de tulburări sunt frecvent întâlnite în rândul persoanelor în vârstă. Vârstnicilor le este greu să-și amintească nume de persoane sau numere de telefon. Memoria slabă este privită de MCT ca rezultat al deficiențelor apărute în esența renală. Tratamentul include tonifierea rinichilor. Pentru aceasta se recomandă semințe de ghimbir negru, fructe de sânger, gălbenuș și fructe de dud. Rezultatele tratamentului nu sunt imediate, dar cu trecerea timpului se remarcă o îmbunătățire a memoriei. Acupunctura se dovedește și ea extrem de utilă pentru înlăturarea tulburărilor de memorie.

Tulburări de ovulație

Durerile abdominale apărute în timpul menstruației pot fi tratate prin realizarea echilibrului dintre ficat și sânge. Probleme cum este sterilitatea, cauzată de ovula-

ția neregulată, se tratează prin intermediul rinichilor, echilibrând sângele și qi-ul și hrănind sângele. Acționând astfel, se poate mări fertilitatea. MCT obține rezultate pline de succes prin tratamentele aplicate în „problemele femeilor". Moxacombustia este extrem de eficientă ca și medicamentele care se pot obține fără rețetă de la farmaciile medicilor chinezi, medicamentele care sunt preparate după metode vechi, de multe secole. Specialistul chinez este cel mai în măsură să prescrie tratamentul specific fiecărui caz în parte. Cele mai utile remedii le constituie *Tabletele de angelică* sau *Cele mai prețioase pilule ale femeii*.

Tulburări menstruale

În general, acestea sunt diagnosticate ca un dezechilibru al ficatului, splinei și rinichilor. Pierderea mare de sânge este pusă pe seama arșiței din sânge. Întârzierile produse în ciclul menstrual, durerile menstruale și pierderile mici de sânge sunt datorate frigului din sânge. În general, acupunctura și moxacombustia sunt eficiente în tratarea acestor tulburări. În cazul tulburărilor menstruale, un rol important îl joacă și regimul alimentar. Menstrele abundente și cu probleme sunt diagnosticate ca suferințe cauzate de arșiță și printre recomandările medicului se întâlnește și cea referitoare la evitarea consumului de alimente „fierbinți". Menstrele neregulate cauzate de stări de frig implică evitarea consumului de alimente „reci".

Tulburări tiroidiene

Glanda tiroidiană se află situată la baza gâtului, în locul cunoscut sub numele de „mărul lui Adam", în fața traheei. Această glandă produce substanțe ce conțin iod,

care ține sub control activitatea metabolică (ritmul activității chimice din organism). Prin urmare, tiroida influențează creșterea și dezvoltarea fizică și mentală. La rândul său, tiroida este controlată de glanda pituitară, care se află la baza craniului și care secretă hormoni ce stimulează tiroida.

Gușa reprezintă o inflamare, o creștere în volum a glandei tiroide. Gușa poate reprezenta o urmare a carenței de iod din alimentație, dar poate reprezenta și consecința apariției unei tumori care, în cazuri mai rare, poate fi malignă.

O tiroidă cu o activitate redusă are drept urmare o creștere în greutate și stări de letargie. Cel care suferă de o asemenea tulburare are tendința să doarmă cât mai mult. Pielea se usucă și părul capătă și el un aspect uscat și începe să se rărească. Vocea se îngroașă și ochii sunt umflați.

O activitate tiroidiană excesivă are drept rezultat o creștere a cantității de hormoni tiroidieni din sânge. Această cantitate mare de hormoni crește activitatea metabolică și aceasta atrage după sine pierderea în greutate, stări de agitație și neliniște, iritabilitate și insomnii. Bolnavii se plâng de palpitații și transpirații abundente. Ochii se pot mări și ei și se poate observa apariția gușii.

Hiperactivitatea tiroidiană se poate datora arșiței din ficat. MCT consideră că ea poate fi și rezultatul unor deficiențe hepatice. Bolnavii sunt permanent înfometați, nervoși și transpiră abundent. Tratamentul începe prin alungarea căldurii din ficat, încercându-se stabilirea echilibrului ficatului. În tratamentul aplicat pentru înlăturarea acestor tulburări plantele și animalele marine s-au dovedit extrem de eficiente, în special algele.

Activitatea tiroidiană scăzută este datorată deficiențelor apărute la nivelul splinei și al rinichilor, ca și umi-

dității excesive. Tratamentul are drept scop întărirea splinei, tonifierea rinichilor și înlăturarea umidității interne. Cel mai adesea, în tratamentul acestui tip de tulburare tiroidiană se recomandă planta aparținând familiei Frittilaria - sub formă de preparat.

Tulburări uterine

Acestea includ orice tip de suferință, pornind de la cancer și fibroame și ajungând până la toate tipurile de colici sau infecții simple. MCT s-a dovedit extrem de eficientă în tratarea fibroamelor, în special în cazul bolnavelor tinere și când tratamentul este pornit din stadii incipiente. Există o seamă de plante care ajută la dilatarea și creșterea uterului. Tot acestea pot acționa în sens contrar, ducând la micșorarea fibroamelor, înlăturând astfel necesitatea unor intervenții chirurgicale. Un bun specialist în MCT va încerca să descopere cauzele ce se află la baza apariției acestor tulburări uterine pentru a evita pe viitor reapariția fibroamelor. Printre plantele recomandate se numără angelica, salvia, la care se adaugă bine cunoscutul remediu numit *Pastilele prețioase ale femeilor*.

Țiuit în urechi (Acufene)

Această tulburare care se manifestă prin producerea unor zgomote în ureche se poate datora unor probleme ale urechii, dar poate avea drept cauză și creșterea tensiunii arteriale, pe lângă o seamă de alte multe cauze. Rădăcina, sursa acestor tulburări se află în rinichi. În cazul persoanelor în vârstă care sunt afectate în mod frecvent de această suferință, tratamentul se concentrează pe tonifierea rinichilor și întărirea sângelui. Dacă esența rinichilor este în deficit se pot folosi plante ce au

drept scop înlăturarea acestuia. Printre acestea se numără afinul chinezesc, fructele de dud și semințele de torței. Coarnele de antilopă sau de căprioară pot fi și ele folosite cu rezultate bune. Dacă țiuitul are drept cauză tensiunea arterială crescută, tratamentul este diferit. Se recomandă acupunctura care s-a dovedit eficientă în multe situații. Pentru cazurile în care țiuitul urechilor este rezultatul unei slăbiciuni renale cronice trebuie aplicat un tratament combinat, acupunctură și plante medicinale.

Ulcer bucal

Ulcerații mici, rotunde, cu margini gălbui, apar uneori fără un motiv anume și pot să dovedească un caracter recurent. Sunt dureroase și dispariția unei asemenea erupții poate dura până la o lună. Ele sunt puse în legătură cu starea de oboseală extremă a pacientului.

Un medic de MCT consideră că aceste ulcerații sunt cauzate fie de arșița din inimă și stomac, fie de slăbiciunea rinichilor. Dacă ele apar pe limbă, arșița se manifestă la nivelul inimii și uneori al splinei. Ulcerele apărute în jurul gingiilor sunt rezultatul arșiței din stomac. Dacă ulcerațiile apar în toată cavitatea bucală și sunt recurente, cauza trebuie căutată la nivelul rinichilor. Persoanele care suferă de ulcerații bucale trebuie să evite alimentele condimentate, mâncărurile prăjite îndelung, ca și fructele acre. Bolnavii trebuie să consume multe crudități, intestinele trebuie menținute cât mai libere cu putință și se recomandă cât mai mult somn.

Dacă starea este foarte gravă, trebuie cerut sfatul unui medic de MCT. Acesta va prescrie un tratament adecvat, având în vedere simptomele prezentate de pacient. Se folosesc în mod frecvent rubarbură, rădăcină de rehmannia, rădăcină de crin sau remedii chinezești, cum sunt *Cele șase pastile de rehmannia*. Plantele transformate

în pudră pot fi aplicate direct pe ulcerații pentru a grăbi vindecarea acestora.

Ulcer gastric

Pe pereții stomacului apar zone iritate, asemănătoare unor răni. Acest fenomen se produce în urma distrugerii mucusului protector care îmbracă pe dinăuntru acest organ. Distrugerea mucusului se poate datora fie regurgitării biliare, fie hiperacidității. Această suferință poate avea cauze diverse, cum ar fi alergiile alimentare, stresul, anumite tipuri de medicamente, consumul excesiv de alcool, un mod defectuos de alimentație. Ulcerele duodenale sunt întâlnite frecvent în rândul bărbaților și sunt cauzate de acidul din stomac. Acesta produce iritații pe partea interioară a duodenului, cauzând dureri supărătoare în partea superioară a abdomenului. Aceste dureri apar la câteva ore după masă.

Deși tratamentul MCT este asemănător în cazul ulcerului gastric și duodenal, rezultate mai bune s-au obținut în vindecarea celui duodenal. MCT consideră că această suferință se datorează qi-ului stomacului, ca și stagnării qi-ului hepatic. Qi-ul trebuie pus în mișcare atât la nivelul stomacului cât și hepatic. Tuberculi de chiparos, lemn-dulce, păpădie, rădăcină de costus, originară din kașmir, rădăcină de notoginseng, ghimbir, rădăcină de gura-lupului și coajă de magnolie sunt plantele utilizate de MCT pentru tratamentul ulcerului gastric. În cazul acestei suferințe tratamentul este îndelungat și implică și un strict regim alimentar.

Ulcer peptic

Această suferință este privită de MCT ca o slăbiciune a splinei, stagnare a qi-ului stomacului și a celui hepatic, ceea ce atrage după sine suprasolicitarea stomacului.

Stagnarea la nivelul ficatului poate cauza stări depresive și anxioase, așa încât printre simptome trebuie avut în vedere și cel de tip emoțional. În aplicarea tratamentului se ține seamă de gravitatea fiecărui caz. Dacă suferința nu este gravă și boala se află într-un stadiu incipient, medicamentele prescrise au în vedere alungarea arșiței, înlăturarea stagnării și îmbunătățirea digestiei. În cazul unei suferințe îndelungate, splina este implicată și ea. În cazurile foarte avansate de ulcer peptic se remarcă apariția unor sângerări (hemoragii) interne care trebuie stopate cât mai repede.

Bolnavul trebuie să învețe să se relaxeze și să țină un regim riguros. Trebuie evitat consumul de ceai, cafea și alcool, în special pe stomacul gol. Alimentele pe care chinezii le clasifică în categoria celor „reci" (cum ar fi salatele) nu se recomandă persoanelor suferinde de ulcer peptic. Arsurile cauzate de această suferință pot fi diminuate și înlăturate cu ajutorul păpădiei. În cazul în care durerile sunt severe, MCT recomandă tuberculi de brebenei și alte plante din familia Fumariaceae. În combaterea hiperacidității se recomandă oase de sepie. Ulcerul peptic este vindecabil cu notoginseng, deoarece aceasta ajută la regenerarea țesuturilor.

Ulcerații ale corneei

Adesea aceste ulcerații sunt cauzate de zgârieturi produse la nivelul corneei, învelișul transparent ce protejează cristalinul. Corneea devine injectată, ochiul lăcrimează și apar dureri. În aceste cazuri tratamentul alopat combinat cu cel tradițional chinez oferă cele mai bune rezultate.

Antibioticele sunt eficiente, dar și plantele prescrise de medicul tradiționalist sunt extrem de utile în alunga-

rea arșiței și focului instalat în ficat și vezica biliară. Sunt folosite rubarbură și gura-lupului pentru a reduce leziunile de pe cornee. Ceaiurile din plante sunt și ele recomandate în spălarea ochiului, ca o completare a tratamentului cu antibiotice.

Ureche înfundată

În cazul acestei suferințe se observă o acumulare de lichid în spatele timpanului, ceea ce atrage după sine blocarea trompei lui Eustachio. MCT consideră că această afecțiune este datorată umidității excesive și a arșiței din organism. Lichidul acumulat în spatele timpanului împiedică producerea vibrației oscioarelor din urechea mediană și poate atrage după sine surditatea. Uneori, poate să apară o scurgere apoasă, urât mirositoare. Totodată, bolnavul se plânge de vâjâieli și zgomote neplăcute în urechea afectată și de o inflamare a ganglionilor limfatici. Dacă această suferință nu este tratată la timp, oscioarele din urechea medie pot suferi vătămări ireversibile, instalându-se surditatea. Tratamentul alopat implică o intervenție chirurgicală minoră pentru scoaterea lichidului. MCT are în vedere înlăturarea umidității și căldurii excesive de la nivelul canalului vezicii biliare. Medicul tradiționalist chinez recomandă pacientului evitarea lactatelor, a zahărului și a mâncărurilor condimentate și a alcoolului. Plantele utilizate sunt rubarbura, pătlagina, bujorul și gura-lupului. În cazul acestei suferințe complicate și care ia timp îndelungat pentru a se vindeca, igiena este extrem de importantă. Cei ce prezintă această suferință trebuie să fie atenți în cazul practicării înotului și să se ferească de pătrunderea apei în ureche. Picăturile realizate din plante, turnate în ureche, ajută la eliminarea infecției locale.

Urticarie

Aceasta reprezintă o suferință extrem de neplăcută, uneori este numită și blândă sau spuzeală. Se manifestă prin apariția unor pete roșiatice protuberante ce provoacă mâncărimi supărătoare. Cauza o poate constitui alergia față de anumite alimente, dar poate fi și o reacție la aspirină. Stresul este și el unul din factorii ce produc urticaria, agravând starea celui suferind. În cazurile grave, ochii, buzele și gâtul se inflamează rapid și extrem de supărător. În aceste condiții trebuie apelat urgent la medic. Când suferința este fierbinte, ea este datorată unui vânt cald; în cazurile unei erupții albe și reci, este vorba de un vânt rece. Canalele pulmonare trebuie deschise pentru ca acest vânt să fie alungat și pentru calmarea trupului. Rădăcinile de plante din familia Cruciferae (schizonepetalon) și ledebouriella sunt eficiente în tratarea acestei suferințe.

Varice ulceroase

În mod obișnuit, acestea apar în urma unor varice venoase. În concepția MCT, apariția acestor varice ulceroase este în strânsă legătură cu stagnarea sângelui și a qi-ului; această stagnare atrage după sine o arșiță și o umezeală provocatoare de fermentație ce are drept rezultat apariția ulcerațiilor. Căldura umedă trebuie alungată și trebuie îmbunătățită circulația sângelui și a qi-ului. În cazul acestei suferințe, tratamentul este atât extern cât și intern. Coaja de stejar de plută, bujorul, rehmannia, angelica, rămurelele de scorțișor sunt utilizate pentru alungarea căldurii umede și punerea în mișcare a sângelui. Tratamentul extern implică folosirea mierii, a uleiului de susan, a celui de măsline și a trestiei de zahăr. Acestea se aplică direct, sub formă de bandaj, pe

zona afectată. Bandajul trebuie păstrat curat în permanență. Zahărul are capacitatea de a atrage umezeala, astfel încât bacteriile nu pot supraviețui din pricina lipsei de apă.

Varicelă

Aceasta reprezintă una dintre bolile copilăriei și are drept cauză combinarea vântului, a umezelii și a căldurii. Uneori, această boală poate afecta și adulții. Este extrem de infecțioasă. Se manifestă fără complicații deosebite în cazul copiilor. Simptomele sunt creșterea temperaturii și apariția unor erupții pe tot corpul, erupție ce provoacă mâncărimi supărătoare. Erupția are o culoare rozacee în prima fază, apoi se transformă în vezicule; ulterior, acestea se transformă în cruste. Virusul este infecțios atâta timp cât petele sunt prezente pe corp. Ele dispar într-un interval de cinci zile.

Tratamentul este compus din două metode. Prima constă în încercarea de a ajuta organismul să elimine toxinele prin încurajarea apariției erupției și pustulelor în afară. Șofranul, caprifoliul și crizantema sunt câteva dintre florile care ajută la eliminarea toxinelor. A doua parte a tratamentului implică răcorirea sângelui care se realizează cu ajutorul unor plante diuretice. În felul acesta, se realizează curățirea urinei și eliminarea toxinelor pentru a preveni producerea unor leziuni mai grave la nivelul epidermei.

Vedere slabă

Uneori, vederea slabă reprezintă o afecțiune ereditară. Plantele care pot îmbunătăți vederea sunt cele care ajută la hrănirea sângelui. Printre acestea, se numără fructele de afin, fructele de dud, florile de crizantemă, semințele

de casia și rădăcina de agoridă. Oboseala ochilor poate fi cauzată de lipsa unei lumini optime în timpul lucrului sau de petrecerea unui timp îndelungat în fața ecranului unui computer sau a unui televizor.

Cei care lucrează timp îndelungat în fața unui ecran trebuie să facă pauză de zece minute la fiecare două ore. Acasă, în timpul cititului sau al vizionării unor programe TV, trebuie să beneficiem de o sursă de lumină corespunzătoare și să facem pauze din când în când, ridicând privirile de pe carte sau părăsind ecranul televizorului pentru câteva secunde la fiecare jumătate de oră.

Vene varicoase

Deficiențele circulatorii constituie cauza principală a acestei suferințe, extrem de frecvent întâlnită. Se manifestă prin îngroșarea venelor, dilatarea acestora și apariția unor nodozități. Cele mai afectate sunt picioarele, dar se pot întâlni inflamații și ale venelor aflate în interiorul rectului (vezi hemoroizii) și uneori pot fi întâlnite și varice ale vulvei în timpul sarcinii.

În cazul venelor apărute pe picioare, circulația sângelui este blocată în rect și determină pierderea eficienței valvei ce menține circulația, într-un singur sens, a sângelui. Drept urmare, sângele pornește înapoi. Rezultatul acestei circulații inverse este creșterea presiunii și mărirea venelor. Persoanele care stau timp îndelungat în picioare sunt predispuse la această suferință. De multe ori, varicele constituie una din afecțiunile de care suferă femeile însărcinate.

Venele varicoase atrag după ele apariția unor complicații grave. Tratamentul MCT implică printre altele și punerea în mișcare a sângelui și a qi-ului. Printre plantele folosite se numără angelica chinezească, unghia-

găii și rămurele de scorțișor. Pentru combaterea acestei suferințe se folosesc și remedii externe. Mierea este utilizată pentru sterilizarea zonei în care venele prezintă ulcerații, ca și pentru regenerarea țesutului.

Vertigo

Cei ce suferă de vertigo se plâng de faptul că simt cum li se învârtește capul când, de fapt, acesta este absolut nemișcat. De multe ori, această stare apare ca urmare a fricii izvorâte din căderea de la mari înălțimi sau după accese de vomă și grețuri. Vertigo poate fi cauza unei inflamații ivită în urechea internă sau de alte afecțiuni ale urechii. Constituie totodată unul din simptomele frecvente în cazurile de hipertensiune.

MCT identifică trei cauze posibile: o deficiență a sângelui și a qi-ului (apărută mai ales la persoanele în vârstă sau după boli îndelungate), un vânt ce bântuie la nivelul ficatului sau mucozități acumulate în organism. Fiecare dintre aceste cauze se tratează ușor cu ajutorul plantelor medicinale după ce medicul tradiționalist a stabilit exact în ce categorie se înscrie suferința.

Zona Zoster

Cauza apariției acestei suferințe o constituie virusul varicelei care poate rămâne în stare latentă la rădăcina unui nerv ani de zile. Uneori, pacientul a și uitat deja că a suferit de varicelă. Virusul poate fi reactivat de stres sau, în unele cazuri, de contactul cu un copil bolnav de varicelă. Boala se manifestă prin apariția unei erupții de pustule, erupție precedată de mâncărimi intense și poate afecta orice zonă a corpului, inclusiv ochii. Uneori, erupția apare sub formă de semicerc în zona taliei, fapt ce a atras după sine credința că cel ce suferă de această

maladie este blestemat. Boala este dureroasă și extrem de neplăcută, dar nu este extrem de gravă. Termenul medical este Herpes Zoster și își are originea în limba greacă (herpes = furnicături; zoster = brâu).

Pustulele se vindecă relativ repede, dar durerea provocată pe terminațiile nervoase afectate poate dura până la o lună. Dacă este afectat nervul facial, bolnavul poate suferi de o paralizie facială temporară. În cazul în care nervul optic suferă atacul virusului, corneea poate fi afectată în mod grav, punând în pericol vederea bolnavului. Dacă această suferință apare în zona ochilor, trebuie consultat urgent medicul. MCT diagnostichează această suferință ca pe o căldură și o umezeală apărute în cadrul vezicii biliare și a canalelor hepatice. Dintre plante, s-au dovedit extrem de eficiente gențiana chinezească și pelinul.

Vechile manuscrise

Tao îl zămislește pe cel dintâi,
Cel dintâi zămislește doi
Cei doi zămislesc trei
Trei creează zece mii de lucruri
Toate cele zece mii de lucruri
Cară pe umerii lor yin-ul
Și strâng în brațele lor yang-ul.

Chiar și în Apus, cel mai celebru simbol chinezesc este reprezentat de cercul lui Tao. În interiorul său, cele două forme asemănătoare unor mormoloci sunt împletite, îndreptându-se în direcții opuse. Mormolocul ce se îndreaptă în sus este de culoare albă, cu un „ochi" negru, iar cel ce merge în jos este negru și are un „ochi" alb.

Aceste semne sunt yin și yang, din care sunt făcute toate câte există în Univers. Ele sunt opuse unul celuilalt și, cu toate acestea, sunt inseparabile. Fiecare îl creează și îl ține sub control pe celălalt și fiecare se transformă pe rând în opusul său. Yang reprezintă lumina, capacitatea de a se dezvolta, dorința de comunicare cu exteriorul, căldura și supraabundența și, în interiorul său, se află o mică parte din yin ("ochiul negru"). Yin reprezintă întunericul, degradarea, partea ascunsă a lucrurilor, ideea că nimic nu este complet perfect și senzația de frig. Dar, în același timp, în mijlocul său se află o mică parte din yang ("ochiul alb").

Acesta este simbolul taoismului, filosofia naturii care dăinuie în China din timpuri imemoriale și care continuă și azi să stea la baza gândirii chineze, constituind

esența caracterului național. Această filosofie a evoluat pornind de la strânsa apropiere a omului primitiv de pământ, de la observarea atentă a naturii de către acesta. Tao înseamnă "calea". Îndeamnă la armonie, cumpătare și apropierea de legile naturii, susținând că toate acestea pot îmbogăți și prelungi viața.

Tao este simbolul simplității și totuși este la fel de complicat ca și teoria relativității.

În lucrarea sa, *Știința și civilizația în China*, Joseph Needham, celebrul sinologist, om de știință și istoric, făcea următoarea remarcă referitoare la cartea lui Tao, *Tao Te Ching*: „cea mai profundă și mai frumoasă lucrare scrisă în limba chineză". Această carte este în primul rând o explicare a modului în care a apărut universul. Din ea, aflăm că atunci când s-a format cosmosul printr-un eveniment în care forța, forma și substanța s-au divizat, substanțele cele mai luminoase și mai pure s-au ridicat pentru a forma raiul, în vreme ce substanțele grele, impure au pornit în jos, formând pământul.

Înțelesul ascuns, mistic al universului devine relevant cosmologiei moderne, dacă ne gândim că Unul reprezintă electronul. Tao dă naștere unui electron. Combinat cu un proton, acesta produce atomul. Din atom apare molecula, din moleculă se naște materia, „cele zece mii de lucruri", o expresie arhaică ce s-ar putea interpreta prin „tot", „întreg".

Nei Jing, tratatul de Medicină internă al Împăratului Galben, ne explică faptul că „principiul Yin și Yang reprezintă baza întregului univers. El este cel ce generează paternitatea și maternitatea, el se află la rădăcina vieții, el reprezintă izvorul vieții și al morții... Raiul a fost creat prin adunarea unei bogății de yang, în vreme ce pământul s-a format prin acumularea de yin".

În concepția chineză, qi-ul înseamnă energie, materie. Qi se prezintă sub diferite forme. Când există materie, prin evoluție în condiții prielnice, apare și viața. În natură, mecanismul polarității este atotstăpânitor. Tot și toate au propriul contrar.

Teoria medicală chineză din vremea când a fost scris tratatul *Nei Jing* se baza pe Tao. Ființa omenească este o parte a cosmosului, dar are și un cosmos, o lume internă, proprie. Pentru a te bucura de sănătate și viață lungă, trebuie să urmezi „Calea".

Părintele spiritual al taoism-ului este Lao Tzu. Acesta era „Păzitorul" Arhivelor în statul Chou în secolele cinci sau șase î. Hr. Deși taoism-ul exista din timpuri mult mai îndepărtate, de această dată, Lao Tzu este cel căruia i se atribuie calitatea de părinte al ceea ce se numește Tao Te Ching. Ca și în cazul mențiunărilor și istoriilor privitoare la viața altor înțelepți chinezi, și în privința vieții lui Lao Tzu, realul se îmbină cu imaginarul. Legenda spune că s-a născut cu păr alb, după o perioadă de gestație de 72 de ani și a dispărut în timpul unei călătorii misterioase, la apus de soare, în vreme ce călărea un bou.

Versiunea prozaică a vieții sale este desigur mult mai credibilă. Este posibil ca el să-și fi părăsit slujba pentru a se dedica în totalitate studiului taoismului. Celelalte amănunte au probabil menirea de a explica faptul că, pentru a obține înțelepciunea, marea înțelepciune, este nevoie de o viață și că Lao Tzu a trăit o viață îndelungată pentru că a urmat Calea lui Tao. Călătoria sa misterioasă este cea în care toți oamenii pornesc la sfârșitul vieții lor. Despre omul Lao Tzu, omul din spatele legendei, se cunosc foarte puține date. Se pare că numele său adevărat era Li Erh. Lao Tzu înseamnă pur și simplu un titlu, Venerabilul Înțelept.

La început, taoismul a fost pură filosofie, dar de-a lungul timpului a suferit modificări datorate alchimiei, misticismului religios și ocultismului. Mesajul simplu care ne spune că o viață lungă și senină reprezintă consecința firească a existenței trăită în armonie cu anotimpurile, fără necesități materialiste, fără ură și furie, a fost scoasă din context.

Unele școli de taoism au început cercetări pentru descoperirea unui elixir care să le permită discipolilor să trăiască veșnic. Se spune că cel puțin patru cârmuitori au murit în urma faptului că au băut diverse fierturi și infuzii despre care se credea că pot oferi nemurirea. Totuși, la vremea când a fost scrisă *Nei Jing*, taoismul era cunoscut în forma sa pură.

În această lucrare, se face referire la „ființele spirituale" care au trăit odată pe pământ, timp de 100 de ani, perfect sănătoase, fără să-și piardă vigoarea deoarece „au evitat deșertăciunile și caznele nesocotite". Totodată, cititorul este sfătuit să urmeze îndrumările și modul de viață al acestora pentru a se bucura de o existență îndelungată, viguroasă și netulburată.

Împăratul Galben, Huang Ti, a fost el însuși „un spirit desăvârșit"; se spune că el ar fi inventat roata, scrisul, corăbiile, armurile, cele nouă ace pentru acupunctură și multe alte lucruri de care s-au bucurat oamenii de-a lungul timpului. Despre soția sa se spune că i-ar fi învățat pe chinezi cum să crească și să îngrijească viermii de mătase, hrănindu-i cu frunze de dud.

Huang Ti a fost unul dintre cei trei Împărați celești despre care se crede că au trăit într-o perioadă legendară, ce a durat 647 de ani, între 2852 și 2205 î. Hr. Primul dintre aceștia a fost Fu-hsi, împăratul cerului. Cel de al doilea, Împăratul Roșu, Shen Nung, a fost împăra-

tul pământului, patronul botaniștilor și al spițerilor și autorul *Marelui Ierbar*. El este cel care a oferit umanității cele cinci „grâne", asfel încât oamenii să poată evita uciderea animalelor. Tot acest împărat i-a învățat pe oameni cum să trateze bolile cu ajutorul plantelor și al altor substanțe. Huang Ti, cel mai venerat dintre toți, a fost împăratul oamenilor. Portretele celor trei împărați sunt prezente în fiecare școală și în fiecare spital de MCT din China. Fu-hsi, grav, cu un aer scolastic și totodată senin; Shen-Nung, aprig, cu al său cap ca de taur, îmbrăcat cu o tunică din frunze și Împăratul Galben, venerabil și binevoitor, cu o barbă albă și lungă.

Tratatul lui Huang Ti rămâne cea mai autorizată sursă de documentare pentru medicina chineză. *Nei Jing* se prezintă în două cărți, *Su Wen* sau „Întrebări răspicate" și Ling Shu, care uneori se traduce prin „Miraculosul punct de sprijin"și se referă la trecerea prin poarta ce duce către tărâmul spiritual, mistic.

Huang Ti propunea și recomanda disecția ca un mijloc de studiu al anatomiei. El a făcut măsurători și cântăriri ale limbii, a investigat douăsprezece perechi de vase circulatorii principale, a notat existența arterelor, a venelor și capilarelor, a douăsprezece perechi de ligamente și a evidențiat cele 365 de locuri pentru acupunctură.

Întreaga teorie expusă constituie o temă binecunoscută și anume trupul omenesc, reprezentare a cosmosului: douăsprezece sunt lunile anului și 365 zilele anului. Funcțiile organelor sunt explicate ca și împărțirea administrativă a unui stat, având un împărat – inima – și miniștri – plămânii – și un general – ficatul.

Diversele traduceri au dat naștere la dispute și reinterpretări pe măsură ce medicina chineză a avansat, dar *Nei Jing* rămâne textul pe care îl studiază medicii chinezi

când fac primii pași în înțelegerea acestui domeniu și tot el este cel din urmă pe care îl citesc ca o încununare a cunoștințelor acumulate. Este posibil ca această lucrare să reprezinte o compilare a înțelepciunii și învățăturilor acumulate de-a lungul timpului în domeniul medical. Totuși, studiul trupului omenesc, profunzimea acestui studiu, modul sofisticat și atotcuprinzător în care este realizat îi determină pe unii dintre chinezi să creadă că, dacă nu este de origine divină, cel puțin rămâne ca un exemplu al cunoștințelor native, a înțelepciunii cu care omul primitiv s-a născut, așa cum păsările se nasc cu un simț de orientare deosebit sau cum unele viețuitoare, deși ies din ou fără a avea părinții lângă ele, știu ce au de făcut pentru a supraviețui.

Doctorii care au scris cărți ce interpretează tratatul Nei Jing și scot în evidență propriile lor descoperiri au fost, fără îndoială, oameni în carne și oase, dar deoarece MCT are o istorie atât de îndelungată, chiar și acești doctori celebri s-au transformat în legendă. În anii ce au trecut după scrierea tratatului *Nei Jing*, 11 dintre lucrările ce i-au urmat au fost idolatrizate; scrierile autorilor au fost venerate, adorate într-un templu anume, o onoare pe care în mod sigur medicii care le-au scris nu ar fi privit-o cu ochi buni, deoarece erau oameni de știință care nu credeau în superstiții.

Nimeni nu poate spune cu exactitate când au trăit acești doctori sau care dintre faptele ce li se atribuie sunt adevărate. Unele dintre celebrele lucrări de medicină cunoscute de specialiști nu se mai păstrează în original. Textele originale fie s-au pierdut, fie au fost distruse și ne sunt cunoscute datorită dizertațiilor sau comentariilor realizate ulterior de alți medici. De-a lungul mileniilor au existat perioade în care cărțile erau date pradă

focului și persecuțiile îndreptate împotriva oamenilor dedicați științei pare să marcheze întreaga istorie a Chinei ca o caracteristică a acesteia până în timpurile moderne. Primul împărat al Chinei care a unit cele 7 state războinice într-o singură țară (numele China derivă din numele său de familie, Chhin) era un soldat, un om al armelor, despre care se poate spune că disprețuia, sau poate chiar nutrea o teamă față de intelectuali. El este cel din porunca căruia s-a ridicat Marele Zid și Mormântul Războinicului de la Xian. Dar tot el este cel care a pronunțat condamnarea la moarte a 460 de învățați, pentru a servi de exemplu celorlalți. Tot el a cerut arderea a numeroase cărți.

Președintele Mao a manifestat același dispreț față de intelectuali. Când a trecut la reorganizarea sistemului medical al țării (acțiune întreprinsă cu minuțiozitate și răsunător succes), Mao a anunțat reducerea perioadei de studiu, afirmând: „cu cât citești mai mult, cu atât devii mai prost". Studenții mediciniști din anii '50 erau învățați că prima lor sarcină o reprezenta plecarea în cele mai diverse colțuri ale țării și îmbunătățirea stării de sănătate a populației. În momentul eliberării Chinei, populația era epuizată din pricina războaielor și a luptelor interne, prost hrănită și devastată de boli. În doar câțiva ani a fost pus la punct un serviciu medical eficient și s-a reușit ținerea sub control a numeroase boli.

Înainte de revoluția comunistă studenții mediciniști urmau totdeauna un drum tradițional, făcându-și ucenicia fie în preajma unor medici, fie alături de specialiști în plante, astfel încât învățau din experiența acestora și, totodată, moșteneau rețetele și formulele secrete ale profesorilor lor. În paralel studiau textele clasice și asistau la consultații. De-a lungul istoriei, în anumite momente

când medicii erau onorați ca „mâna națiunii" s-au întemeiat colegii și s-a pus la punct un sistem de examinare. În alte perioade ale îndelungatei sale existențe medicina a decăzut, sistemul s-a dezorganizat și chiar cei mai buni medici erau puși laolaltă în aceeași tagmă cu șarlatanii și vracii care vindeau leacuri miraculoase și se lăudau că pot face vrăji ce vindecă bolile. Așa cum am văzut în Capitolul 2, Confucius și urmașii săi nu considerau medicina o activitate demnă și o ocupație potrivită pentru bărbații distinși și confucianismul a rămas o filosofie oficială, de stat până în 1905.

De-a lungul timpului, oamenii simpli a căror sănătate și vigoare depindeau de dobândirea unor noi cunoștințe în domeniul medical, știau să aprecieze cum se cuvine un practician dăruit cu pricepere și cunoaștere. Chiar și împăratul și curtea se vedeau nevoiți să adopte o asemenea atitudine. Chiar și în verificările făcute în cazul oficialităților de la curte, candidații erau supuși unui examen în domeniul medical, deoarece se credea că un student bine pregătit trebuia să dețină și o cunoaștere perfectă a felului în care este alcătuit și funcționează trupul omenesc, trebuia să cunoască natura bolilor și tratamentul potrivit, chiar dacă supremul scop al vieții sale era acela de a deveni administrator sau funcționar public. Cu alte cuvinte, cunoștințele medicale erau mai degrabă apreciate decât respectate și onorate.

Unii dintre medici, printre care se numără și Hua Tuo, deplângeau statutul social al medicului, faptul că nu erau apreciați la adevărata lor valoare. Mulți dintre medici erau preoți sau călugări, care preferau să studieze în recluziune, bucurându-se mai degrabă de studiul în sine decât de bunurile materiale ce ar fi putut răsplăti munca lor.

Ei nu renunțau la studiul medicinii pentru că simțeau

că posedă un dar, acela de a vindeca și, totodată erau fascinați de studiu și cercetare. Experimentul și observarea clinică erau prilej de bucurie pentru ei și considerau îmbogățirea cunoștințelor medicale de care putea beneficia omenirea ca suprema răsplată de care se puteau bucura.

Celebrul Bian Que, supranumit și Ch'in Yueh-jin, cel mai mare diagnostician al tuturor timpurilor, este considerat autorul lucrării *Nan Jing* sau *Anevoiosul tratat clasic*, în care explică numeroase aspecte greu de pătruns ale lucrării *Nei Jing*. De-a lungul secolelor, medicii au supus lista lucrărilor medicale unei permanente dezvoltări, cercetări și reevaluări. Au corectat interpretările greșite, pe măsură ce noi cunoștințe erau dobândite în domeniul medical. Totodată, ofereau generațiilor următoare informații pe care le dobândiseră ei practicând medicina.

Cele 8000 de texte înregistrate ca aparținând literaturii medicale chineze sunt extrem de valoroase și constituie documente medicale cu o valoare istorică inestimabilă. Ele sunt dovada vie a dezvoltării medicinii ca o știință viguroasă, înfloritoare în timpuri în care Apusul încă bâjbâia în întunericul necunoașterii. Totodată, ele constituie o dovadă convingătoare în situațiile în care MCT este acuzată de cea apuseană ca fiind lipsită de baze științifice. Din fericire, Primul Împărat al Chinei, Chhin Shih Huang Ti, auto-intitulat Împăratul Galben, a cruțat numeroase dintre textele medicale în timpul campaniei sale de ardere a cărților.

În timpul dinastiei Han, care a urmat domniei de 14 ani a împăratului Chhin, capitala Chinei a rămas la Xian, în nordul țării, unde clima era aspră și oamenii sufereau din pricina bolilor, asociate, de obicei, frigului și

climatului rece. Aceasta a fost perioada în care, în jurul anului 176 î.Hr. medicina chineză a apărut propriu-zis.

Nu este surprinzător faptul că cei mai buni medici se aflau în slujba curții imperiale; acesta trebuie să fi fost și motivul pentru care Zhang Zhong-jing, supranumit și Hipocrate al Chinei, a purces la scrierea faimoasei lucrări *Shang Han Za Bing Lun* sau *Tratat asupra bolilor febrile.* Shang han este un termen generic ce desemnează orice suferință cauzată de factori externi și acoperă o mare varietate de boli, pornind de la simple răceli și până la gastrite, tifoidă sau holeră.

Zhang menționează existența a șase nivele de boală care invadează cele șase perechi de canale, pornind din exterior și pătrunzând adânc în trup. El susținea necesitatea unor diete alimentare în caz de boală și oferea 113 rețete, primele dintr-o lungă serie de rețete medicale aflate încă în folosință și în zilele noastre. Tot el recomanda ca parte integrantă a tratamentului utilizarea clismelor și a irigărilor colonului. Zhang a mai scris o serie de cărți celebre, toate lucrări literare cu caracter moralizator, devenite celebre. Pentru el, practicarea medicinii constituia o misiune nobilă ce oferea vindecare celor bolnavi și îi ajuta pe cei mai mulți dintre semenii săi să depășească ignoranța în care trăiau și să se lepede de credulitate. Opera sa a fost conservată și editată de un doctor, pe nume Wang Xi (210 - 85) care a scris și o lucrare proprie, *Mai Jing, Studiu clasic despre puls.* Această lucrare a sistematizat și perfecționat arta citirii pulsului.

Cam în aceeași perioadă în care a trăit Zhang au mai practicat medicina încă doi mari înțelepți. Hua Tuo, cunoscut și ca „zeul Chirurgiei"; se pare că s-a născut în jurul anului 190 d. Hr. Există mențiuni privind o lungă

listă cazuistică în Analele Wei și Han, cazuistică tratată de el. Totodată, se menționează faptul că acest învățat a pus la punct un anestezic numit „vinul spumos" care se poate să fi avut drept component de bază opiumul sau canabisul. Rețeta acestui anestezic s-a pierdut, deoarece Hua Tuo și-a atras mânia unui mare conducător și a fost condamnat la moarte.

În vremurile acelea medicii duceau o existență extrem de riscantă. Erau onorați și prețuiți de către împărați atâta timp cât erau capabili să îi vindece, dar odată cu creșterea prestigiului lor și pericolele la care se expuneau erau tot mai mari. Hua Tuo nu a fost alungat de la curte, dar și-a dat seama că nu era vorba decât de o simplă amânare până în momentul în care urma să fie pus în fața unui caz incurabil. Pretextând o suferință a mamei sale, Hua Tuo a cerut permisiunea de a pleca acasă, în provincia An Wei, cu intenția de a nu se mai întoarce niciodată la curte. De fiecare dată când împăratul îi cerea să se întoarcă, medicul găsea noi pretexte. Când, în sfârșit, împăratul a înțeles sfidarea la care era supus, a ordonat arestarea și executarea lui Tuo. Se spune că în seara de dinaintea morții, înțeleptul i-a înmânat temnicerului său toate documentele și lucrările sale, cerându-i acestuia să le pună în siguranță, într-un loc ascuns, până când va avea posibilitatea să le înmâneze unui alt medic. Temnicerul era atât de înspăimântat la gândul pedepsei ce ar fi primit-o dacă se afla că ascunsese documentele încât le-a pus pe toate pe foc; doar o singură pagină a scăpat din flăcări. Aceasta descrie procedeul chirurgical al castrării, aplicat pe eunucii care serveau și păzeau femeile din anturajul împăratului.

Această practică a castrării a fost continuată până la sfârșitul secolului trecut. Deși poate părea un obicei bar-

bar, această intervenție chirurgicală constituia pașaportul către o viață îndestulată și relativ luxoasă pentru cei care erau de acord să plătească prețul reprezentat de mutilare. Cei ce candidau pentru postul de eunuc veneau din Hochienfu, oraș situat la aproximativ 200 de kilometri depărtare de Tianjin. Cei ce săvârșeau această intervenție chirurgicală erau numiți „cuțitari" și meseria era păstrată în familie. Ei lucrau într-o clădire special amenajată, situată la porțile palatului.

Prima operațiune pe care o făceau era aceea de a spăla penisul și scrotul cu un decoct fierbinte din piper. Solicitantul, în cazul în care era vorba de un adult, era apoi întrebat de trei ori dacă regreta sau avea să regrete pasul pe care urma să-l facă.

Cei mai mulți dintre ei își manifestau dorința de a continua procedeul până la sfârșit. În timp ce erau ținuți nemișcați, erau operați cu o singură mișcare făcută cu un cuțit special ce avea formă de seceră. Urma apoi introducerea unui tampon din cositor în uretră și, susținut de doi oameni, pacientul era ajutat să se plimbe timp de trei ore. În următoarele trei zile, nu primea nici un fel de lichide. La sfârșitul acestei perioade, dopul-tampon era scos din uretră și se schimba pansamentul. Recuperarea dura timp de 100 de zile. Dintre cazurile supuse intervenției chirurgicale, numai un procent de 2% se dovedeau fatale.

Hua Tuo este cel care a inventat suturile. El a realizat operații abdominale și este primul care a folosit unguente antiseptice și antiinflamatorii. Tot el este cel care a promovat ideea de hidroterapie, utilizată încă pe scară largă în numeroase spitale din China. Hua Tuo s-a remarcat și ca specialist în acupunctură și moxacombustie, punând la punct un sistem ce-i ajuta pe doctori să

găsească acupunctul cel mai potrivit pentru fiecare pacient, indiferent de înălțimea sau greutatea acestuia; măsurând anume părți ale corpului și folosindu-le drept „unități", evaluau cu exactitate locul pentru acupunctură. O serie de acupuncte chiar poartă numele acestui celebru medic.

Se spune că Hua Tuo folosea foarte puține medicamente și era atât de exact în prescrierea lor încât nu era necesară cântărirea ingredientelor. Operațiile sale reprezentau un succes și se spune că o rană suturată de Hua Tuo se cicatriza în cinci zile și se vindeca în timp de o lună. Totuși, chirurgia continua să aibă un statut inferior și dezvoltarea sa a fost împiedicată de stigmatul religios pe care era obligată să-l poarte permanent.

În ciuda faptului că au existat perioade în care chirurgia și disecția au fost încurajate în China, în mod oficial, a existat totdeauna o atitudine ambivalentă față de aceste practici. Confucius este cel care a inoculat în mintea întregii națiuni ideea care susținea sacralitatea corpului omenesc, dar oferit de înaintași. Această doctrină s-a păstrat în ciuda apariției unor noi tehnici chirurgicale și a dezvoltării altora mai vechi, unele dintre care extrem de folositoare, cum ar fi cea prin care se corectează buza de iepure.

O altă personalitate medicală eminentă a timpului a fost Chun Yu-i, un clinician devotat medicinii, care păstra consemnări minuțioase ale unor istorii de caz tocmai cu scopul de a perfecționa tratamentul în cazurile respective.

Atitudinea sa tranșantă i-a atras dizgrația curții imperiale și a fost condamnat la moarte, probabil pentru o vină care a fost inventată. Când a aflat ce soartă i se pregătise, Chun a prins a se jelui că nu avea nici un fiu care să-i apere numele. Cea mai mică dintre cele cinci fiice

ale sale a pornit ea însăși către curte pentru a-și apăra tatăl.

Stăpânitorul din acele vremuri i-a cerut lui Chun să-și dovedească priceperea de medic și au fost trimise la curte însemnările sale cazuistice. Specialiștii curții au fost atât de impresionați citindu-le, încât medicului i-a fost cruțată viața. Faima sa a străbătut de-a lungul secolelor. El este cel care a acordat o mai mare importanță citirii pulsului. Tot despre el se crede că ar fi realizat succese în tratarea cancerului, cistitei, reumatismului, paraliziei și suferințelor renale. Tot Chun Yu-i este cel care a adus în .practica medicinii un suflu nou, o detașare științifică și și-a recunoscut greșelile ori de câte ori a fost cazul. Din păcate, nu a lăsat scrieri de specialitate.

Huangfu-Mi este unul dintre învățații chinezi care a scris o lucrare cu intenția de a „elimina amănuntele lipsite de importanță și repetările" ce apăreau în *Nei Jing*. Huangfu și-a început activitatea ca istoric, dar cu timpul și-a îndreptat atenția către medicină, din cauza paraliziei care o afectase pe mama sa și apoi din pricina propriilor sale suferințe cauzate de forma gravă de reumatism de care suferea. Lucrarea sa, *Tratat clasic de acupunctură și moxacombustie*, reprezintă un studiu cuprinzător ce menționează numele și numerele tuturor acupunctelor, oferind date referitoare la adâncimea la care trebuie introduse acele ca și la perioada de timp necesară menținerii lor în punctele respective. El a expus pe larg metoda de acupunctură necesară tonifierii ca și pe cea utilizată cu scop sedativ. Lucrarea sa rămâne una de referință, utilizată și în zilele noastre de către cei ce studiază și profesează acupunctura.

În secolele ce au urmat, unii dintre adepții taoism-ului au continuat studiul medicinii. Unul dintre cei mai cu-

noscuți alchimiști, Ge Hong, cunoscut și sub numele de Bao Puzi, a fost un medic celebru. Provenea dintr-o familie săracă și de aceea a trebuit să muncească din greu pentru a-și plăti studiile. Poate tocmai de aceea a și fost preocupat în mare măsură de descoperirea de remedii ieftine, extrem de eficace și accesibile oamenilor nevoiași. Două dintre lucrările sale, *Rețete din sipetul de aur* și *Scurt tratat de rețete* sunt dedicate acestui scop al autorului.

Unele dintre rețetele sale au fost descoperite ulterior, inscripționate pe pereții peșterilor de la Poarta Dragonului din Tun Huang, alături de alte remedii medicale atribuite unui alt mare învățat taoist, a cărui operă a fost influențată în mod deosebit de Ge Hong. Tao Hong Jing a fost unul dintre acei oameni extrem de dotați care pot excela în domenii extrem de diverse. A fost astronom, caligraf, matematician și farmacolog. Tao Hong a suferit atât influența budismului cât și pe cea a taoismului, renunțând la viața de curte pentru a se retrage în munți, devenind astfel pustinc. În sihăstrie, a scris un comentariu asupra lucrării lui Shen Nung, *Marele Ierbar*. Această lucrare a sa a devenit una dintre cele mai valoroase opere din Materia Medica în China.

Viața retrasă, dusă în sihăstrie, pare să fi fost cel mai sigur mod de a trăi pentru pionierii medicinii. În ciuda vieții retrase pe care o duceau, faima lor ajungea totuși până în capitala imperiului. Sun Si-Miao, care a trăit în timpul dinastiei Tang, și-a început studiile și viața religioasă încă de la vârsta de șapte ani. El a trăit retras, în munții Tapo, ducând o existență de călugăr devotată studiului plantelor. Este autorul a două dintre cele mai valoroase studii clasice medicale, *Rețete ce valorează o mie de piese de aur* și un supliment la această lucrare.

Printre tratamentele sale, considerate ca deschizătoa-

re de drum, a fost cel care consta în prescrierea de ficat de iepure sau capră suferinzilor de hemeralopie nocturnă (orbul găinilor – incapacitatea de a vedea noaptea în întuneric). Această suferință este recunoscută azi ca datorându-se lipsei de vitamina A, vitamină care se găsește în ficat, în cantitate apreciabilă. Sub îndrumarea lui Sun, s-a înființat un spital pentru leproși. Doi împărați au încercat să-l atragă la curte cu propuneri ademenitoare, oferindu-i poziții înalte, demne de invidiat, dar Sun le-a refuzat, motivând starea precară a sănătății sale și dorința de a rămâne sihastru. Sun a murit la venerabila vârstă de 101 ani.

Generațiile următoare de doctori au început să se specializeze în pediatrie, medicină legală, ginecologie și alte numeroase ramuri ale medicinii. Prima lucrare de pediatrie a fost publicată în anul 119 d. Hr. Această lucrare constituie o mărturie scrisă a activității medicale a învățatului Qian Yi, medic de curte, care a avut o experiență de peste 40 de ani în tratarea și vindecarea bolilor copiilor. Activitatea sa medicală pare să fi început cam în vremea în care Britania a fost cucerită de normanzi. El este primul medic care a pus la punct o serie de trăsături fundamentale ale medicinii pediatrice și tot el a avansat o serie de noi teorii privind diagnosticul și tratamentul bolilor specifice copiilor, fapt ce a constituit o influență decisivă în dezvoltarea acestei ramuri medicale. Lucrarea *Soluții terapeutice în cazul bolilor copiilor* a fost redactată de învățăcelul său, Yan-Xiao-zhong.

Noțiunea de stres și teoria care susține că stresul poate cauza diverse boli au apărut în secolul al XII-lea și au fost avansate de Chen Yan, în teoria celor trei cauze; acesta propunea teoria care susținea că toate bolile își aveau cauza fie în factori endogeni, cum ar fi supărarea,

teama, nefericirea sau din cauze exogene datorate condițiilor climatice, unor situații nefericite sau unor întâmplări imposibil de controlat, cum ar fi mușcăturile de șarpe, rănile sau accidentele.

În acele timpuri, au apărut și s-au dezvoltat câteva școli și curente medicale care atribuiau bolile unor factori diverși, fiecare dintre ele susținând metode de tratament divergente față de ale celorlalte școli. Zhang Congzheng a fost medic de curte. El privea boala ca pe o substanță străină ce pătrundea în organism și trebuia să fie îndepărtată cu ajutorul sudorificelor, purgativelor și emeticelor (adică a substanțelor ce produc vărsături). Cam în aceeași perioadă, Li Gao a pus bazele Școlii pentru întărirea splinei și stomacului, susținând că boala își avea izvorul în principal în leziuni interne datorate suprasolicitării și abuzurilor de orice fel.

Zhu Zheng-heng, Înțeleptul din Danxi, considera că imposibilitatea de a renunța la plăceri dăunătoare și la excese se afla la rădăcina tuturor bolilor și adesea cauza deficiențe ale yin-ului. El este și fondatorul Școlii de nutriție a yin-ului cu ajutorul plantelor tonifiante. Cele două tratate clasice ale sale au fost publicate în jurul anului 1350 și se intitulează *Cercetare a proprietăților lucrurilor* și *Prezentare a formulelor aparținând Biroului pentru farmacologie populară.*

Regulile regimului alimentar ce trebuie urmate pentru păstrarea sănătății, ca și pentru tratarea diverselor boli, au fost expuse într-o capodoperă de specialitate elaborată de un bucătar mongol, specialist în arta culinară, ce făcea parte din personalul curții imperiale în timpul dinastiei Yuan. Hu Si-hui a scris *Principiile unei diete corecte* în anul 1330. Chiar și în zilele noastre, chinezii sunt adepții teoriei care susține că hrana constituie și

un medicament și, de aceea se și hrănesc în conformitate cu această concepție. Dacă ar putea convinși de nocivitatea fumatului, ei ar putea evita tutunul și, prin urmare, bolile cardiace, cancerul și atacurile cerebrale de care populația Chinei suferă în aceeași măsură ca și locuitorii țărilor apusene. În China continentală, fumatul este un obicei atât de adânc împământenit încât oaspeților li se oferă țigări nu numai între felurile de mâncare, ci chiar și în timp ce mănâncă. În restaurantele din marile orașe, un fum de țigară este privit ca cea mai potrivită tovărășie în timp ce servești supa.

Această atitudine reprezintă într-adevăr o ciudățenie într-o țară ai cărei locuitori sunt bine informați în privința problemelor medicale și a auto-diagnosticării. În ciuda eforturilor pe care le face guvernul referitor la efectele nocive ale fumatului, se pare că nici un fumător nu se dovedește dispus să renunțe la acest obicei. Patronul unei mari întreprinderi farmaceutice, el însuși un fumător pătimaș, privește fumatul ca pe un răspuns la stresul zilnic la care sunt supuși locuitorii planetei în zilele noastre. El spune că țigările sunt extrem de utile pentru calmarea nervilor. Un contraargument îl poate constitui faptul că exercițiile de respirație pot fi la fel de utile, așa cum sunt cele incluse în qi gong, doar că se inhalează numai aer și nu și nicotină. Cei ce doresc să studieze efectul fumatului într-o țară de dimensiunile Chinei, trebuie doar să examineze statistica mortalității. Apariția unei Școli care să dezvolte o înțelegere reală a efectelor nicotinei este așteptată de mult și absolut necesară.

Toxinele au reprezentat și ele un obiect de studiu. Unul dintre cei mai de seamă oameni de știință chinezi și-a dedicat activitatea de o viață acestui studiu. În timpul dinastiei Ming, în anul 1518, în provincia Hubei s-a

născut un băiat. Nașterea lui avea să constituie o mare dezamăgire pentru familia sa. Generații în șir, această familie dăduse Chinei medici valoroși, dar Li Shi zhen a preferat să devină funcționar la curte. După ce a picat de trei ori examenele în provincia sa, a hotărât în cele din urmă să se dedice medicinii, așa încât la vârsta de 23 de ani, a început un program de studiu ce avea să dureze zece ani.

Li Shi zhen a înțeles că lucrările farmacologice existente în vremea sa nu conțineau clasificări serioase, erau pline de greșeli, omisiuni și repetiții inutile. Ceea ce era și mai grav era faptul că aceste lucrări conțineau informații referitoare la otrăvuri, datând din zilele de glorie ale alchimiștilor porniți în căutarea nemuririi. Mulți erau cei care-și pierdeau viața în urma ingerării unor fierturi letale. Și ceea ce era cu adevărat de neînțeles pentru el era faptul că trecuseră 400 de ani de când apăruse ultima lucrare de farmacologie. În ciuda dezvoltării medicinii de-a lungul secolelor, lista plantelor utilizate nu fusese reactualizată.

În următorii 30 de ani de viață, Li și-a dedicat întreaga activitate studiului plantelor medicinale. A călătorit mult, a vizitat învățați cu renume ai vremii sale, a cercetat și investigat vechi remedii și a întreprins expediții lungi și îndepărtate în dorința de a descoperi noi plante, în munți și în stepă. Lucrarea sa *Schiță de Materia Medica* conține 52 de volume oferind cele mai amănunțite informații referitoare la gustul, acțiunea terapeutică, dozajul și efectele secundare ale plantelor descrise.

Li a realizat și liste cuprinzând tipuri de soluri, pietre prețioase, legume, fructe, copaci, insecte, pești, păsări și animale. Totodată, a comentat asupra etiologiei și a tratamentului a peste 100 de boli. Lucrarea scrisă între 1552 și 1578 este privită în întreaga lume ca una dintre capodo-

perele scolasticii. Li a scris și o lucrare destinată pulsului și o alta, *Cele opt canale suplimentare,* care a constituit un mare pas înainte în studiul și practica acupuncturii.

În timpul dinastiei Ming, Wu Youxing a dezvoltat propria sa teorie a „aerului prevestitor, urât mirositor și aducător al răului" care constituia cauza epidemiilor. Ideea că boala putea fi inspirată pe nas sau pe gură odată cu aerul constituia o desprindere de vechea teorie care susținea că boala pătrundea în trup folosindu-se de toată suprafața acestuia. În acele timpuri, medicina a cunoscut o înflorire deosebită prin lucrările elaborate, lucrări ce se ocupau de studiul bolilor ochilor, de studiul pediatriei și de cunoașterea mai amănunțită a sifilisului.

Odată cu prăbușirea imperiului Ming, o seamă de înalte oficialități ale acestuia s-au ascuns cu intenția de a continua lupta împotriva noului conducător, Qing. Fu Quin-zhu era poet, pictor, caligraf și medic. Numeroasele sale cărți de medicină pe care le-a scris nu au putut fi tipărite sub numele său la vremea la care au fost elaborate. Abia în secolul trecut, la 200 de ani de la moartea sa, fragmente din aceste lucrări au fost publicate sub numele autorului lor. Aceste lucrări purtau titlul de *Obstetrică și ginecologia lui Fu Quin-zhu* și *Lucrarea lui Fu Quin-zhu privind bolile femeilor*.

Odată ce influența vestului a început să se facă tot mai simțită în China, medicina tradițională a început să piardă din popularitate; dar medicii au continuat să adune o gamă largă de cunoștințe. Acțiunea de vaccinare și răspândirea sa tot mai largă în China a constituit subiectul principal pe care l-a tratat un distins medic, Zhang-Lu. Acesta a scris o lucrare în 16 volume, *Despre medicină.* Zhang-Lu s-a născut în anul 1617 și lucrarea sa a necesitat 50 de ani pentru a fi scrisă.

Un medic celebru al dinastiei Qing a fost Wang Ang. Acesta a reușit să determine faptul că sursa activităților mentale și a memoriei este creierul și nu inima, așa cum se crezuse până atunci. A fost o personalitate cu vederi largi și cu o concepție înaintată față de medicina apuseană, ale cărei cunoștințe începeau să pătrundă treptat în China. Din nefericire, a fost și un mesager al declinului pe care avea să-l cunoască medicina chineză, declin ce avea să dureze până la mijlocul secolului al XX-lea.

Mao Tzedun a înființat academii de medicină chineză în toate marile orașe ale Chinei începând din 1949. În anul 1954 a început activitatea de pregătire a unei ediții standard a tuturor lucrărilor de MCT existente. Patru ani mai târziu, cele două sisteme medicale au primit statut egal. În ianuarie 1986, Consiliul de Stat al Republicii Populare a înființat Biroul Administrației de Stat pentru MCT și Farmacologie.

Chiar și azi, într-un sistem integrat, MCT primește prea puțin din resursele naționale. Dar, pe măsură ce avansează și câștigă teren în țările apusene, MCT se poate spune că se află în pragul unei noi renașteri, mai ales dacă avem în vedere varietatea de tratamente oferite; acupunctura, spre exemplu, poate alina durerile a căror cauză este greu de depistat și o face pe termen lung și la un preț extrem de scăzut; plantele medicinale sunt și ele mult mai eficace în tratarea unor boli cronice, în comparație cu medicamentele sintetice moderne. Probabil că, într-un viitor foarte apropiat, MCT și cea convențională apuseană își vor da mâna în țările apusene, utilizând cele mai bune metode ale celor două sisteme, realizând un nou cadru medical pentru a oferi umanității o nouă speranță în lupta cu boala.

Apendice

Produse de origine animală și specii aflate în pericol

În China, fiecare sat și oraș are propria sa piață populară de medicamente. Aceasta cuprinde numeroase produse care l-ar face pe un apusean să se gândească la utilizarea lor contra omizilor și vârcolacilor sau pe care le-ar putea privi cu groază și dezgust. Șerpi uscați și șopârle, cai-de-mare, pietre din vezica biliară a vacilor și cailor, carapace de broască țestoasă, corn de antilopă și piei de animale pot fi găsite printre saci cu rădăcini și ierburi, coajă de copac, rămurele și muguri și un sortiment larg de plante de mare. Într-o asemenea piață, pot fi găsite chiar și excremente de liliac, fosile de dinozaur. În China continentală, chiar și deșeurile răzuite de pe fundul sobelor în care se arde lemn pot fi folosite drept medicament.

Din fericire, o seamă de medicamente realizate din animale aflate în pericol sunt acum interzise în China, chiar dacă se pare că acest lucru s-a întâmplat cam târziu. De abia în 1993, cornul de rinocer și oasele de tigru au fost interzise de guvernul chinez în folosirea remediilor, ca răspuns la presiunile făcute de comunitatea internațională. Cu toate acestea, braconajul în rândul speciilor aflate în pericol continuă nestânjenit și țări precum Taiwan, Coreea de Sud, Singapore și Hong Kong reprezintă piețe pentru contrabandiștii internaționali. Comerțul ilegal cu asemenea produse este aproape la fel de profitabil ca și traficul cu heroină și cocaină și prețul pe gram îl poate depăși uneori pe cel al aurului.

În ciuda faptului că mitul despre calitățile afrodisiace ale

cornului de rinocer continuă să atragă numeroși adepți, cornul de rinocer este prescris și pentru tratarea unui număr mare de boli dintre cele mai diverse. Acesta conține o serie de elemente folosite în medicină, inclusiv cheratină, carbonat de calciu și fosfat de calciu. A fost utilizat ca un medicament ce alungă arșița și răcorește sângele; se prescria în combaterea febrei, a spasmelor și convulsiilor. Secreția biliară a ursului a fost examinată de medicii apuseni și s-a dovedit că aceasta este eficientă în tratamentul ce are drept scop dizolvarea calculilor biliari. Osul de tigru a fost considerat unul dintre analgezicele cu cel mai mare efect și utilizat în tratamentul reumatismului.

Oricât de revoltător poate părea comerțul ilicit cu produse obținute de la animale aparținând unor specii în pericol, nu trebuie să uităm că toate aceste produse au fost utilizate milenii și secole de-a rândul, în vremuri în care exista încă un echilibru între lumea animală și umanitate; acest lucru se întâmpla mai înainte ca omul să fi pus la punct un sistem organizat de măcelărire a animalelor; și nu trebuie să uităm că acest imens teritoriu — China — a fost timp îndelungat o comunitate închisă, izolată, care de multe ori a manifestat dezinteres și indiferență față de lumea de dincolo de granițele sale.

Atitudinea oficialităților începe să se schimbe, chiar dacă ritmul poate părea mult prea lent și, în prezent, guvernul impune un control strict asupra colectării și comercializării unor plante, interzicând utilizarea unor specii și ținând sub observație folosirea altora, situate în zone ecologice aflate în pericol.

Din nefericire, în general, flora mondială se află în pericol și numeroase specii rare, ce nu pot fi înlocuite cu altele sunt pe cale de dispariție din pricina exploatării iresponsabile la care au fost supuse. În China, câteva

plante extrem de rare pot să dispară din pricina distrugerii mediului lor de viață și un număr de alte 50.000 de specii prezente în Materia Medica pot fi pierdute pentru totdeauna, mai înainte chiar ca oamenii de știință să reușească să le evalueze proprietățile în mod amănunțit.

Împreună cu specialiștii din alte țări, oamenii de știință chinezi urmăresc permanent starea unor specii aflate în pericol. Totodată, încearcă să descopere cât mai multe informații referitoare la efectele unor substanțe active conținute de aceste plante.

Dar munca lor pare să se asemene cu o cursă contra cronometru în care nici unul dintre ei nu este sigur că va fi câștigătorul.

Există și practici care apusenilor le par absolut îngrozitoare, practici pe care le găsesc dezgustătoare, cum ar fi „mulgerea" urșilor pentru a extrage produsul biliar. Grupările care luptă pentru drepturile animalelor sunt hotărâte să nu înceteze protestele până când această practică nu va înceta. Chiar și guvernul chinez acordă sprijin oficial unui număr de 40 de „ferme de urși" unde urși asiatici sunt închiși în cuști extrem de mici, încât nu se pot mișca, nu pot întinde membrele și nici nu-și pot înălța capetele. Prin operații chirurgicale, le sunt implantate niște dispozitive asemănătoare unor robinete și cu ajutorul acestora, secreția biliară le este „mulsă" de două ori pe săptămână. Practica aceasta este absolut inumană, fiind extrem de dureroasă și constituie o pată ce întinează reputația unei țări și a unui popor care a făcut extrem de mult pentru dezvoltarea umanității.

Din afara Chinei se fac presiuni constante pentru schimbarea atitudinii în această privință și există o seamă de societăți și instituții dispuse să lupte și să-i ajute pe cei ce apără drepturile animalelor.

Bibliografie

Baze teoretice ale MCT [*Basic Theory of Traditional Chinese Medicine*], Shanghai College of TCM Press, 1990

Chi Kung: Să ne cultivăm energia personală [*Chi Kung: Cultivating Personal Energy*], James MacRitchie, Element Books, 1994

Materia Medica chineză [*Chinese Materia Medica*], Shanghai College, TCM Press, 1990

Plante medicinale chinezești [*Chinese Medical Herbs*], Li-Shi Zhen, Georgetown Press, 1973

Medicină chineză [*Chinese Medicine*], M. Porkert & C. Ullman, Morrow, 1988

Diagnostice ale MCT [*Diagnostics of Traditional Chinese Medicine*], Shanghai College, TCM Press, 1990

Lucrare fundamentală de MCT [*Essential Book of Traditional Chinese Medicine (2 vols.)*], Liu Yanchi, Columbia University Press, 1988

Ghidul familiei pentru medicină alternativă [*Family Guide to Alternative Medicine*], Reader's Digest, 1991

Medicamente chinezești brevetate, extrem de eficiente [*Highly Efficacious Chinese Patent Medicines*], Shanghai College, TCM Press, 1990

Istoria medicinii chineze [*History of Chinese Medicine*], D. & M.-J. Hoizey, Edinburgh University Press, 1994

În slujba poporului [*Serve the People*], V. & R. Sidel, Beacon Press, 1973

Calea către energie [*The Way of Energy*], Lam Kam Chuen, Gaia Books, 1991

Manualul clasic de medicină internă al Împăratului Galben [*The Yellow Emperor's Classic of Internal Medicine*], University of California Press, 1966

Index